

Jaarverslag 2022 KBC Verzekeringen

Opmerkingen voor de lezer van dit jaarverslag

Naam van de vennootschap

Overal waar in dit jaarverslag sprake is van KBC, de groep, wij of KBC Verzekeringen, wordt (tenzij anders aangeduid) de geconsolideerde verzekeringsentiteit bedoeld, dat is KBC Verzekeringen NV inclusief alle in de consolidatiekring opgenomen groepsmaatschappijen. Waar sprake is van KBC Verzekeringen NV wordt alleen de niet-geconsolideerde entiteit bedoeld. In het hoofdstuk Vennootschappelijke jaarrekening gaat het altijd over de niet-geconsolideerde entiteit.

Vershil KBC Verzekeringen – KBC Groep

KBC Verzekeringen NV is een dochtermaatschappij van KBC Groep NV. De juridische structuur van de KBC-groep bestaat vereenvoudigd uit één enkele entiteit – KBC Groep NV – die enkele onderliggende vennootschappen controleert, waarvan KBC Bank en KBC Verzekeringen NV de belangrijkste zijn. De aandelen van KBC Verzekeringen NV zijn 100% in handen van KBC Groep NV. Overal waar in dit jaarverslag sprake is van KBC Groep of de KBC-groep wordt KBC Groep NV, inclusief alle in de consolidatiekring opgenomen groepsmaatschappijen bedoeld.

Toekomstgerichte mededelingen

De in het jaarverslag opgenomen verwachtingen, prognoses en verklaringen over toekomstige ontwikkelingen zijn gebaseerd op onze veronderstellingen en inschattingen bij het opmaken van dat verslag begin maart 2023. Toekomstgerichte verklaringen zijn per definitie onzeker. Diverse factoren kunnen ertoe leiden dat de uiteindelijke resultaten en ontwikkelingen afwijken van de initiële verklaringen.

Vertaling

Het jaarverslag is verkrijgbaar in een Nederlandse en Engelse versie. We hebben alles gedaan wat redelijkerwijs mogelijk is om verschillen tussen de verschillende taalversies te vermijden, maar als er toch verschillen zijn, dan heeft de Nederlandse versie voorrang.

Artikel 3:6 en 3:32 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen (WVV)

Deze artikelen leggen vast wat de minimale inhoud is van de door de wet vereiste jaarverslagen over de vennootschappelijke en geconsolideerde jaarrekening. De betreffende informatie is verwerkt in de diverse hoofdstukken van het hiernavolgende Verslag van de Raad van Bestuur, dat daarnaast bijkomende, niet-verplichte informatie bevat. In bepaalde gevallen wordt in dat deel, om herhaling van informatie te vermijden, verwezen naar informatie die al in de andere delen van deze brochure wordt vermeld. KBC Bank combineert het jaarverslag over de vennootschappelijke jaarrekening met het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. Andere rapporten en de website www.kbc.com, waarnaar in bepaalde paragrafen wordt verwezen, maken geen deel uit van het jaarverslag.

Verklaring niet-financiële informatie

We verstrekken de door de wet (art. 3:6 §4 en 3:32 §2 WVV) bepaalde verklaring over niet-financiële informatie op het niveau van de hoogste Belgische consoliderende entiteit, namelijk (in het jaarverslag van) KBC Groep. Dat geldt ook voor de al verplichte delen van de EU Taxonomie. Het jaarverslag van KBC Groep is beschikbaar op www.kbc.com. Niettemin wordt een deel van de niet-financiële informatie ook aangeraakt in het jaarverslag van KBC Verzekeringen.

Contacten

Kurt De Baenst (directeur Investor Relations Office)

IR4U@kbc.be

KBC Global Services NV, Investor Relations Office, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België.

Viviane Huybrecht (directeur Corporate Communicatie, woordvoester)

pressofficekbc@kbc.be

KBC Global Services NV – Corporate Communicatie - Havenlaan 2 1080 Brussel België

Filip Ferrante (directeur Duurzaam KBC)

csr.feedback@kbc.be

KBC Global Services NV, Duurzaam KBC, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België

Gebruikte ratio's

U vindt een overzicht van de belangrijkste in dit verslag gebruikte ratio's en termen (inclusief de zogenaamde 'alternative performance measures') achteraan in dit verslag.

Verantwoordelijk uitgever

KBC Groep NV, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België – BTW BE 0403 227 515 –RPR Brussel - bankrekening 734-0051374-70.

Inhoud

Korte voorstelling van KBC Verzekeringen	7
Ons bedrijfsmodel	8
Onze strategie	19
Ons financieel rapport	36
Hoe beheren we onze risico's?	46
Hoe beheren we ons kapitaal?	73
Verklaring deugdelijk bestuur	74
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	78
Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten (<i>comprehensive income</i>)	80
Geconsolideerde balans	82
Geconsolideerde vermogensmutaties	83
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	84
1.0 Toelichtingen in verband met de grondslagen voor financiële verslaggeving	86
Toelichting 1.1: Verklaring van overeenstemming	86
Toelichting 1.2: Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving	86
Toelichting 1.3: Belangrijke schattingen en significante oordelen	104
Toelichting 1.4: Invloed van de oorlog in Oekraïne en de coronacrisis	105
Toelichting 1.5: Klimaatgerelateerde informatie	105
2.0 Toelichtingen in verband met segmentinformatie	106
3.0 Toelichtingen bij de winst-en-verliesrekening	107
Toelichting 3.1: Nettorente-inkomsten	107
Toelichting 3.2: Dividendinkomsten	107
Toelichting 3.3: Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	108
Toelichting 3.4: Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI	109
Toelichting 3.5: Nettoprovisie-inkomsten	109
Toelichting 3.6: Netto overige inkomsten	109
Toelichting 3.7: Verzekeringsresultaten	110
Toelichting 3.7.1: Overzicht	110
Toelichting 3.7.2: Levensverzekeringen	112
Toelichting 3.7.3: Niet-levensverzekeringen	113
Toelichting 3.8: Exploitatiekosten	113
Toelichting 3.9: Personeel	114
Toelichting 3.10: Bijzondere waardeverminderingen (impairments) – winst-en-verliesrekening	114
Toelichting 3.11: Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	115
Toelichting 3.12: Belastingen	115
4.0 Toelichtingen bij de financiële instrumenten op de balans	116
Toelichting 4.1: Financiële instrumenten volgens portefeuille en product	116
Toelichting 4.2: Financiële activa volgens portefeuille en kwaliteit	118
Toelichting 4.2.1: Financiële activa waarvoor bijzondere waarde-verminderingen zijn geboekt	118

Toelichting 4.2.2. Details over bijzondere waardeverminderingen	119
Toelichting 4.3: Maximaal kredietrisico en offsetting	121
Toelichting 4.4: Reële waarde van financiële instrumenten – algemeen.....	123
Toelichting 4.5: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – waarderingshiërarchie	124
Toelichting 4.6: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – overdrachten tussen niveau 1 en 2	127
Toelichting 4.7: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – focus op niveau 3	127
Toelichting 4.8: Derivaten.....	127
Toelichting 4.8.1 Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	127
Toelichting 4.8.2 Afdekkingsderivaten.....	128
5.0 Toelichtingen bij de andere posten op de balans	131
Toelichting 5.1: Overige activa	131
Toelichting 5.3: Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	132
Toelichting 5.4: Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	133
Toelichting 5.5: Goodwill en andere immateriële vaste activa.....	134
Toelichting 5.6: Technische voorzieningen – verzekeringen	135
Toelichting 5.7: Voorzieningen voor risico's en kosten.....	137
Toelichting 5.7.1: Overzicht.....	137
Toelichting 5.7.2: Details van voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties buiten balans	137
Toelichting 5.7.3: Details van de voorzieningen voor andere risico's en kosten.....	138
Toelichting 5.8: Overige verplichtingen	138
Toelichting 5.9: Pensioenverplichtingen.....	139
Toelichting 5.10: Eigen vermogen van de aandeelhouders.....	140
Toelichting 5.11: Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten (IFRS 5)	140
6.0 Andere toelichtingen	141
Toelichting 6.1: Verstrekte en ontvangen verbintenissen en financiële garanties buiten balans	141
Toelichting 6.2: Leasing	141
Toelichting 6.3: Transacties met verbonden partijen.....	142
Toelichting 6.4: Bezoldiging van de commissaris.....	143
Toelichting 6.5: dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen	144
Toelichting 6.6: Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring.....	145
Toelichting 6.7: Risicobeheer en kapitaaltoereikendheid	146
Toelichting 6.8: Gebeurtenissen na balansdatum	147
Toelichting 6.9: Algemene gegevens betreffende de vennootschap	147
Toelichting 6.10: IFRS 17.....	148
Verslag van de commissaris	153
Vennootschappelijke jaarrekening	158
Overige.....	255
Gebruikte ratio's.....	256
Verklaring van de verantwoordelijke personen	257

Verslag van de Raad van Bestuur

Korte voorstelling van KBC Verzekeringen

Ons werkgebied

KBC Verzekeringen is een verzekeringsgroep voor hoofdzakelijk retail-, kmo- en midcapklanten. De groep concentreert zich op zijn thuismarkten in België en een selectie van vier landen in Centraal- en Oost-Europa (Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Bulgarije).

Belangrijkste groepmaatschappijen

België	KBC Verzekeringen NV
Tsjechië	ČSOB Pojišťovna a.s.
Slowakije	ČSOB Poist'ovňa a.s.
Hongarije	K&H Biztosító
Bulgarije	DZI Insurance
Luxemburg	KBC Group Re

Onze aandeelhouders

KBC Verzekeringen is voor 100% in handen van KBC Groep NV. KBC Groep NV is beursgenoteerd.

Onze klanten, medewerkers en netwerk

Klanten (schatting)	6,4 miljoen
Personeel (vte), gemiddeld over 2022	4 024
Verzekeringsnetwerk	298 agentschappen in België, diverse distributiekkanalen in Centraal- en Oost-Europa

Onze langetermijnkredietratings (24 juni 2021)

KBC Verzekeringen NV	Standard & Poor's	A
----------------------	-------------------	---

Management

CEO	Johan Thijs
Voorzitter Raad van Bestuur	Koenraad Debackere

Meer informatie

Website	www.kbc.com
---------	--

Ons bedrijfsmodel

De strategie, het bedrijfsprofiel en de managementstructuur van KBC Verzekeringen is ingebed in die van de KBC-groep. Hieronder volgt een samenvatting van het bedrijfsprofiel van de KBC-groep, waarbij KBC Bank in essentie de bankactiviteiten voor zich neemt en KBC Verzekeringen de verzekeringsactiviteiten.

Hoe creëren we duurzame waarde? (KBC Groep)

Als bankier zorgen we ervoor dat onze klanten goed geïnformeerd kunnen sparen en beleggen, waarbij we ook actief duurzame beleggingsproducten aanbieden. Op die manier kan iedere klant zijn vermogen laten aangroeien volgens zijn eigen wensen en risicoprofiel, en daarbij rekenen op onze expertise. Met het geld uit de deposito's die de klanten aan ons toevertrouwen, verlenen we kredieten aan particulieren, ondernemingen en overheden, en houden op die manier de economie draaiende, ook in moeilijker omstandigheden, zoals tijdens de coronacrisis. We houden ook een beleggingsportefeuille aan en investeren dus ook onrechtstreeks in de economie. Bovendien financieren we ook specifieke sectoren en projecten, zoals de socialprofitsector en infrastructuurprojecten met een belangrijke invloed op de binnenlandse economische ontwikkeling.

Als verzekeraar bieden we onze klanten de mogelijkheid om hun activiteiten met een gerust gemoed uit te oefenen en hun risico's te beperken. We streven ernaar elke dag de beste verzekering aan te bieden voor een correcte prijs en we investeren in een kwaliteitsvolle schadeafhandeling. We gebruiken ook onze kennis over ongevalsoorzaken bij het opzetten van preventiecampagnes en we hebben een lange traditie van samenwerking met organisaties die actief zijn op het vlak van verkeersveiligheid, welzijn en begeleiding van slachtoffers.

We bieden onze klanten ook verschillende andere diensten aan die voor hen belangrijk zijn in hun dagelijkse leven. We denken dan bijvoorbeeld aan betalingsverkeer, cashmanagement, handelsfinanciering, leasing, corporate finance, geld- en kapitaalmarktproducten, enz. Ook op die manier leveren we een bijdrage aan het economische raderwerk.

Bij al die activiteiten trachten we rekening te houden met de impact ervan op de samenleving en het milieu, en we vertalen dat in concrete doelstellingen. We kiezen er ook bewust voor om waar mogelijk onze positieve impact op de samenleving te vergroten, en we leggen daarbij de focus op gebieden waar we als bank-verzekeraar het verschil kunnen maken, zoals financiële geletterdheid, milieubewustzijn, ondernemerschap en de gezondheids- en vergrijzingsproblematiek. In onze bedrijfsvoering besteden we ook terdege aandacht aan zaken zoals cyberrisico, anticorruptiemaatregelen, klimaatverandering en in toenemende mate ook andere milieuaspecten (zoals biodiversiteit, circulaire economie, waterbeheer en vervuiling).

We willen onze klanten proactief financieel ontzorgen, via ons oplossingsgerichte bank-verzekeringsmodel, en gaan daarbij zelfs verder dan pure bank- of verzekeringsproducten.

Wat klimaat betreft, hebben we als bank-verzekeraar een rechtstreekse invloed op de klimaatverandering door ons eigen energieverbruik. Belangrijker is echter de onrechtstreekse invloed, via kredietverlening, het aanhouden van een beleggingsportefeuille, het aanbieden van beleggingen aan klanten en het verzekeren van tegenpartijen die een belangrijke invloed op het klimaat kunnen hebben. We ondervinden bovendien zelf de invloed van klimaatverandering. Daarbij denken we bijvoorbeeld aan hogere schadeclaims bij onze verzekeringen als gevolg van extreme weersomstandigheden of een impact op onze kredieten of beleggingen wanneer de betrokken tegenpartijen negatieve gevolgen ondervinden van de klimaatverandering of de transitie naar een CO₂-armere samenleving. We houden daar terdege rekening mee, niet alleen om negatieve gevolgen te verminderen of te vermijden, maar ook om actief bij te dragen door bijvoorbeeld duurzame producten en diensten te lanceren. We volgen onze prestaties op dat gebied van nabij en hanteren daarvoor specifieke doelen. In 2022 hebben we in ons Sustainable Finance programme beslist om ook voor de andere milieuaspecten een gestructureerde aanpak op te starten.

Als grote lokale speler in elk van onze kernlanden zijn we bovendien een deel van het lokale economische en sociale weefsel. We dragen in al onze kernmarkten in belangrijke mate bij tot de werkgelegenheid en we beseffen dat we een belangrijke impact hebben op het leven van onze mensen. We stimuleren verantwoord gedrag bij onze medewerkers en we bieden hun een faire vergoeding voor hun werk. Zo dragen we bij tot hun koopkracht en tot de welvaart van de landen waarin we actief zijn.

Wat maakt ons tot wie we zijn? (KBC Groep)

We vatten onze bedrijfscultuur samen in het letterwoord PEARL+. Dat staat voor *Performance, Empowerment, Accountability, Responsiveness* en *Local Embeddedness*. We moedigen al onze medewerkers aan zich responsive, respectvol en resultaatgericht te gedragen. In het schema leggen we uit wat we daarmee bedoelen.

PEARL+ is een mindset, een werkcultuur van al onze medewerkers. Om er zeker van te zijn dat al onze medewerkers doordrongen zijn van die waarden, stelden we een specifieke PEARL-manager aan die aan onze CEO rapporteert. Om die cultuur in de volledige groep in te bedden en tot een succes te maken, implementeren we ze niet alleen top-down, maar ook bottom-up. Zo hebben we op de werkvloer honderden PEARL ambassadors die PEARL concreet vormgeven en andere collega's daarin voorthelpen.

Het plusteken in PEARL+ symboliseert onze focus op gezamenlijke ontwikkeling en 'smart copy' van oplossingen, initiatieven en ideeën zodat ze overal in de groep gemakkelijk bruikbaar en inzetbaar zijn. Daardoor kunnen we efficiënter werken, sneller schakelen en lokale talenten groepswijd benutten.

Wat ons onderscheidt van onze concurrenten

Ons geïntegreerde bankverzekeringsmodel

We spelen geïntegreerd in op de bank- en verzekeringsbehoeften van onze klanten. Ook onze organisatie is geïntegreerd: de meeste diensten werken op een overkoepelend niveau en we sturen de groep ook geïntegreerd aan. Voor onze klanten biedt ons geïntegreerde model het voordeel van een uitgebreide relevante en gepersonaliseerde *one-stop* financiële dienstverlening, waarbij ze kunnen kiezen uit een breder, complementair en geoptimaliseerd aanbod, dat zelfs het pure bankverzekeren overstijgt. Voor onszelf biedt het voordelen inzake inkomstendiversificatie, risicospreiding, bijkomend verkooppotentieel door de intense samenwerking tussen de bank- en verzekeringskanalen, belangrijke kostenbesparingen en synergieën, en verhoogde interactiemogelijkheden met en een vollediger inzicht in onze klanten.

Onze digitale aanpak

In onze strategie vormt digitale interactie met de klanten de basis van ons bedrijfsmodel, zowel op het vlak van verkoop en advies als wat processen en productontwikkeling betreft. Naast een digitaal productaanbod bieden we dus ook digitaal advies aan onze klanten én ontwikkelen we alle processen en producten alsof ze digitaal verkocht moeten worden. Bij digitale verkoop en advies zullen artificiële intelligentie en data-analyse een belangrijke rol spelen. Kate, onze persoonlijke digitale assistent, speelt daarbij een essentiële rol. We hebben bijzondere aandacht voor de snelheid en de eenvoud waarmee we onze klanten kunnen bedienen en houden bij de hertekening van onze interne processen daarmee rekening.

Onze sterke geografische focus

We concentreren ons op onze kernmarkten België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Bulgarije. Met deze selectie van landen werken we in een mix van mature markten en groeiemarkten, en kunnen we bij die laatste rekenen op het inhaalpotentieel inzake financiële dienstverlening. In de rest van de wereld zijn we beperkt aanwezig, onder meer om de activiteiten van onze bedrijfsklanten in de kernmarkten te ondersteunen. In onze kernlanden willen we duurzame relaties met onze lokale klanten opbouwen. We willen onze lokale klanten beter begrijpen en kennen, alert zijn voor signalen en er proactief op inspelen, diensten en producten op maat aanbieden en focussen op duurzame ontwikkeling van de verschillende gemeenschappen waarbinnen we actief zijn. Waar relevant werken we tussen onze kernlanden samen om dubbel werk te vermijden en onze klanten het beste te kunnen aanbieden.

Onze duurzaamheidsaanpak

Als financiële instelling zijn we een belangrijke drijvende kracht achter de reële economie en hebben we een belangrijke directe en indirecte impact op de samenleving. KBC wil de transitie naar een duurzamere en klimaatbestendigere samenleving ondersteunen. Daarom is duurzaamheid een integraal onderdeel van onze algemene bedrijfsstrategie en verankerd in onze dagelijkse bedrijfsactiviteiten en de producten en diensten die we aanbieden. Onze duurzaamheidsstrategie, afgestemd op de lokale economie en samenleving, bestaat uit financiële veerkracht en de drie hoekstenen: verantwoord gedrag bij alle medewerkers stimuleren, onze positieve impact op de samenleving vergroten en onze nadelige impact op de samenleving beperken.

Onze aandeelhoudersstructuur

Bijzonder aan onze aandeelhoudersstructuur is het vaste aandeelhouderssyndicaat bestaande uit Cera, KBC Ancora, MRBB en de andere vaste aandeelhouders, die eind 2022 samen ruwweg 41% van onze aandelen in handen hadden. Die aandeelhouders treden op in onderling overleg en verzekeren op die manier de aandeelhoudersstabiliteit van onze groep.

Onze sterktes

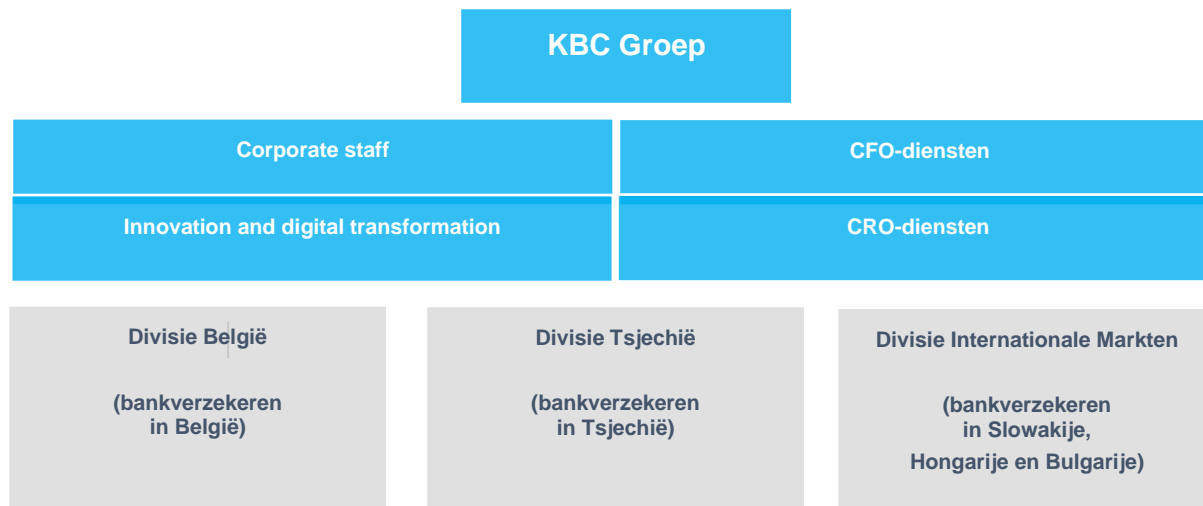
Uniek bankverzekeringsmodel en innovatieve datagedreven digitale strategie, waardoor we direct kunnen inspelen op de behoeften van onze klanten	Sterke commerciële bank- en verzekeringsfranchises in al onze divisies	Succesvolle historiek inzake onderliggende bedrijfsresultaten	Solide kapitaalpositie en sterke liquiditeit	Sterke inbedding in de lokale economieën van onze kernlanden	Sterke focus op duurzaamheid. Ambitieuze klimaatdoelstellingen waarmee we ook onze klanten begeleiden naar een duurzamere toekomst
---	--	---	--	--	--

Onze uitdagingen

Macro-economische omgeving gekenmerkt door gevolgen van geopolitieke uitdagingen, hogere rentes, hoge inflatie en vergrijzing.	Invloed van de klimaatverandering op onze activiteiten en die van onze klanten, en vice versa, en benutten van opportuniteiten gerelateerd aan de overgang naar een groenere economie	Strengere regelgeving omtrent klantenbescherming, solvabiliteit, milieu, enz.	Veranderend klantengedrag, concurrentie en nieuwe spelers op de markt	Nieuwe technologieën en cybercriminaliteit
--	---	---	---	--

In onze groep bepaalt de Raad van Bestuur de strategie, het algemene beleid en het niveau van te nemen risico's. Een aantal gespecialiseerde comités staat die Raad bij. Het gaat om het Auditcomité, het Risico- en Compliancecomité, het Benoemingscomité en het Remuneratiecomité. We gaan dieper in op die comités in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur. Ons Directiecomité zorgt voor het operationele bestuur van de groep en doet dat binnen de door de Raad van Bestuur goedgekeurde algemene strategie. Het Directiecomité omvat, naast de CEO, ook de chief financial officer (CFO), de chief risk officer (CRO) en de chief innovation officer (CIO) van de groep, en de CEO's van de drie divisies.

De belangrijkste onderwerpen die in 2022 in de Raad werden besproken, sommen we op in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur. In dat hoofdstuk weiden we ook uit over ons vergoedingsbeleid voor het management. We gaan in dat vergoedingsbeleid – net zoals voor alle medewerkers – uit van het principe dat goede prestaties mogen worden beloond. We vinden het niet meer dan fair dat alle medewerkers die zich inzetten, behoorlijk worden vergoed, ook onder meer door een begrensde variabele vergoeding als deel van een aantrekkelijk en evenwichtig verloningsbeleid.

In welke omgeving zijn we actief? (KBC Groep)

Nadat de inflatie al in de tweede jaarhelft van 2021 was opgelopen, steeg ze in Europa en de VS verder tot nieuwe hoogten na het uitbreken van de Russisch-Oekraïense oorlog in februari 2022. De inflatie werd aangewakkerd door fors hogere energie- en grondstofprijzen, maar sijpelde daarna ook door naar de onderliggende kerninflatie (inflatie exclusief energie- en voedingsprijzen). Als reactie hierop beëindigde de Fed in maart 2022 haar netto-aankopen in het kader van haar kwantitatieve versoepelingsprogramma en bracht ze de afbouw van haar obligatieportefeuille (kwantitatieve verstrakking) in september op kruissnelheid. Daarnaast verkrapte de Fed haar beleid ook via haar rentekanaal. Ze verhoogde de beleidsrente in 2022 sneller en fors dan verwacht, van 0%-0,25% tot 4,25-4,50% aan het einde van 2022. In 2023 zal de Fed allicht haar beleidsrente verder verhogen.

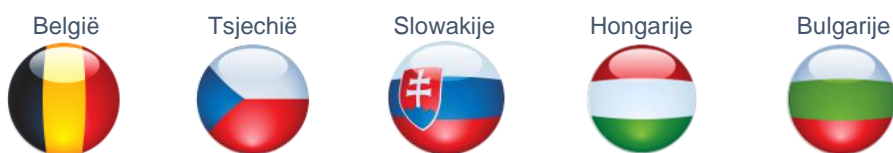
Geconfronteerd met de uitzonderlijk forse inflatieopstoot in 2022 veranderde ook de ECB van koers. Nadat ze de nettoaankopen van haar Pandemic Emergency Purchase Programme (PEPP) in maart 2022 stopzette, deed ze in juli 2022 hetzelfde voor haar algemene Asset Purchase Programme (APP). Onmiddellijk daarna startte de ECB de normalisatie van haar depositorente van -0,50% tot 2% eind 2022. We verwachten verdere renteverhogingen in 2023. Volgens de ECB-communicatie zullen de obligaties die de ECB in het kader van PEPP aankocht tot minstens eind 2024 worden geherinvesteerd op vervaldag. De APP-portefeuille daarentegen zal vanaf maart 2023 geleidelijk worden afgebouwd in het kader van de kwantitatieve verstrakking. Ook de aanmoediging door de ECB van een vervroegde terugbetaling door de financiële sector van de langetermijnliquiditeitsvoorzieningen (TLTRO's) past in dat kader.

De omgeving van stijgende rentes en afnemende liquiditeitsvoorziening vormt een risico voor de efficiënte transmissie van het monetaire beleid van de ECB naar de hele eurozone. Concreet zou dit tot uiting kunnen komen in niet-gefundeerde, oplopende renteversillen tussen overheidsobligaties uit de eurozone. Als mogelijke remedie daartegen heeft de ECB twee instrumenten. Het eerste is de mogelijkheid om de PEPP-portefeuille flexibel te herinvesteren, specifiek gericht op eventueel dysfunctionele markten. Het tweede instrument is het nieuwe Transmission Protection Instrument (TPI) dat de ECB toelaat om onder bepaalde voorwaarden, met niettemin volle discretionaire bevoegdheid van de Raad van Bestuur van de ECB, rechtstreeks in problematische markten obligaties aan te kopen.

De ommekeer van het monetaire beleid in 2022 vertaalde zich in een forse en grotendeels synchrone stijging van de rente op Amerikaanse en Duitse overheidsobligaties. De Duitse tienjaarsrente werd daardoor opnieuw positief. Sinds het begin van 2022 stegen de Amerikaanse en Duitse rente per saldo van respectievelijk 1,52% en -0,18% tot 3,88% en 2,56%. Het renteversil tussen de VS en Duitsland was volatiel doorheen het jaar, en daalde per saldo van circa 180 tot 130 basispunten. In de mate dat dit renteversil in 2023 wat zal afnemen, kan de euro in de loop van 2023 verder terrein herwinnen ten opzichte van de Amerikaanse dollar.

De wereld economie zal ook in 2023 het hoofd moeten bieden aan uitzonderlijk grote uitdagingen. De beleidsmakers moeten de hoge inflatie onder controle krijgen en tegelijkertijd ervoor zorgen dat de landing van de conjunctuur zo zacht mogelijk verloopt. Die combinatie zorgt voor spanning tussen het monetaire en het budgettaire beleid. In een context van stijgende rentes komt ook de wereldwijde schuldproblematiek opnieuw onder de aandacht.

De marktomstandigheden in onze belangrijkste landen in 2022 (KBC Verzekeringen)

	België	Tsjechië	Slowakije	Hongarije	Bulgarije
Marktomgeving in 2022					
Wijziging van het bbp (reëel)	3,1%	2,5%	1,5%	4,9%	3,5%
Inflatie (gemiddelde jaarstijging van de consumptieprijzen)	10,3%	14,8%	12,1%	15,3%	13,0%
Werkloosheidsgraad (% van de beroepsbevolking, jaareinde, Eurostat-definitie (uitgezonderd))	5,5%	2,3%	5,8%	4,0%	4,0%
Financieringssaldo overheid (% van het bbp)	-4,0%	-5,0%	-6,2%	-6,1%	-2,5%
Overheidsschuld (% van het bbp)	105,0%	43,5%	62,0%	73,5%	23,0%
Geschatte verwachte groei van het reële bbp in de komende jaren					
2023	0,6%	0,3%	0,9%	0,3%	0,7%
2024	1,2%	2,6%	2,8%	3,6%	3,5%
Positie van KBC Verzekeringen in elk kernland					
Belangrijkste merken	KBC & CBC & KBC Brussels	ČSOB	ČSOB	K&H	UBB & DZI KBC Bank Bulgaria (ex Raiffeisenbank Bulgaria)
Netwerk	298 verzekeringsagentschappen onlinekanalen	Verzekeringen via verschillende kanalen onlinekanalen	Verzekeringen via verschillende kanalen onlinekanalen	Verzekeringen via verschillende kanalen onlinekanalen	Verzekeringen via verschillende kanalen onlinekanalen
Recente overnames of verkopen (2020-2022)	Verkoop KBC Vastgoed Nederland Overname Renaissance Magister Invest (2022)	-	-	-	Overname Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN (2021).
Verzekeringsklanten (miljoenen, schatting)	1,6	2,0	0,5	1,1	1,2
Marktaandelen (schatting)					
- levensverzekeringen	12%	7%	2%	3%	26%
- schadeverzekeringen	9%	9%	5%	7%	12%

Onze belangrijkste uitdagingen (KBC Groep)

Klimaatverandering, wereldwijde gezondheidsrisico's, geopolitieke uitdagingen

De coronacrisis en de recente extreme weersomstandigheden toonden dat klimaatverandering en gezondheidsrisico's harde realiteit zijn en overal voelbaar. Ook geopolitieke ontwikkelingen - waaronder de oorlog in Oekraïne - kunnen belangrijke gevolgen hebben voor de economie en dus onze resultaten. Uiteraard beïnvloeden ook de wereldeconomie in het algemeen, de financiële markten en demografische ontwikkelingen ons resultaat.

Hoe gaan we daarmee om?

- ✓ We zorgen er in onze langetermijnplanning en ons langetermijnsce­nario voor dat onze kapitaal- en liquiditeitspositie een negatief sce­nario kunnen doorstaan.
- ✓ We berekenen de impact van wijzigingen in de belangrijke parameters en schatten de invloed van significante gebeurtenissen zo goed mogelijk in.
- ✓ Wanneer blijkt dat de modellen het verhoogde kredietrisico resulterend uit bepaalde gebeurtenissen (coronacrisis, oorlog in Oekraïne, ..) niet opvangen, leggen we bijkomende reserves aan gebaseerd op een beoordeling door het management.
- ✓ Waar nodig (bijvoorbeeld n.a.v. de coronacrisis) nemen we de nodige maatregelen inzake toegankelijkheid en bedrijfscontinuïteit.
- ✓ Milieu en klimaatverandering blijven een belangrijk onderdeel van onze duurzaamheidsstrategie. We vertalen ze in concrete doelstellingen. Als bankverzekeraar nemen we onze verantwoordelijkheid en ondersteunen en ontzorgen we onze klanten die getroffen zijn door de extreme weersomstandigheden.
- ✓ We engageren ons in diverse internationale initiatieven inzake klimaatverandering en duurzaamheid.
- ✓ We passen ons aanbod aan producten en diensten voortdurend aan, bijvoorbeeld door in te spelen op de vraag naar duurzame producten zoals Green Bonds, Sustainability Linked Loans en duurzaam pensioensparen.
- ✓ We streven ernaar onze inkomsten te diversifiëren, onder andere door meer fee business, naast interestinkomsten.

Wijzigend klantgedrag en concurrentie

We hebben te maken met sterke concurrentie, technologische veranderingen en wijzigend klantgedrag. Naast de traditionele spelers neemt de concurrentie toe van internetbanken, fintechs, bigtechs en van e-commerce in het algemeen.

Dat zorgt voor potentiële druk op crosssellingmogelijkheden en beïnvloedt de verwachtingen van klanten inzake snelheid, digitale interactie, pro-activiteit, personalisatie en relevantie. Dat alles verhoogt het belang van digitalisering en innovatie in onze groep en noodzaakt tot een wendbare, snelle organisatie die in staat is continu aanpassingen te doen aan processen en systemen.

Hoe gaan we daarmee om?

- ✓ Om ons te wapenen tegen concurrentie en technologische veranderingen zijn de creatieve input en de diversiteit qua opleiding en achtergrond van onze medewerkers bijzonder belangrijk.
- ✓ We hebben een grote hoeveelheid gegevens ter beschikking, wat ons in staat stelt beter te begrijpen wat klanten echt willen. Ons geïntegreerde model stelt ons in staat betere inzichten te verwerven en complete oplossingen aan te bieden dan pure banken of verzekeraars. We staan bovendien dichter bij onze klanten dan bijvoorbeeld de bigtech-bedrijven.
- ✓ We hebben een proces om ervoor te zorgen dat de business op een efficiënte manier een beslissing verkrijgt om een nieuw product te lanceren, waarbij ook de risico's grondig bekeken worden. We herzien regelmatig alle bestaande producten om ze aan te passen aan gewijzigde klantenbehoeften of omstandigheden.
- ✓ In verschillende vennootschappen van de groep worden activiteiten inzake onderzoek en ontwikkeling verricht die kaderen binnen een programma dat tot doel heeft om nieuwe en innovatieve financiële producten en diensten te ontwikkelen. We lanceerden in de afgelopen jaren tal van succesvolle innovatieve toepassingen (zie hoofdstuk Onze Divisies).
- ✓ Toepassingen worden waar mogelijk gekopieerd in verschillende thuismarkten van de groep. We staan ook open voor samenwerking met fintechbedrijven en branchege­noten.
- ✓ Naast innovatie en digitalisering zetten we ook in op vereenvoudiging van producten en processen (straight through processing).

Regelgeving

De komende periode zullen de volgende trends en regelgevingen een belangrijke impact hebben:

- ✓ **Duurzaamheid:** EU-maatregelen om financiële middelen te mobiliseren voor duurzame groei;
- ✓ **Digitaliteit:** EU-initiatieven rond de impact van nieuwe technologieën op de financiële dienstensector en verantwoordelijkheden voor digitale dienstverleners; regelgeving over crypto assets waaronder de MiCA-verordening (Markets in Crypto-Assets Regulations) en AML-richtlijn (virtuele valuta);
- ✓ **Data governance:** verordening (van toepassing vanaf september 2023) die onder meer voorwaarden oplegt voor het verstrekken van databemiddelingsdiensten, onder meer bemiddelingsdiensten tussen gegevenshouders en potentiële gegevensgebruikers
- ✓ **Prudentieel toezicht:** verdere implementatie van de wijzigingen aan de Richtlijn herstel- en resolutieplanning (BRRD2), verdere opvolging van de omzetting van de Basel IV-standaarden in de Verordening en richtlijn kapitaalvereisten (CRR2 en CRD5); implementatie van de Digital Operational Resilience Act (DORA), herziening van de Solvency II-Richtlijn; opvolging van de ontwikkelingen rond het ontwerp van Richtlijn herstel- en resolutieplanning voor verzekeringsondernemingen, verdere implementatie van de gevolgen van de hervorming van het regelgevend kader voor beleggingsondernemingen, waaronder beursvennootschappen;
- ✓ **Financiële markten en producten:** hervorming van de Verordening Europese marktinfrastructuur (EMIR), die een operationele impact heeft op derivatenactiviteiten; nieuwe verplichtingen naar aanleiding van de Crowdfundingverordening.

Hoe gaan we daarmee om?

- ✓ We bereiden ons degelijk voor op nieuwe regelgeving: nieuwe regelgeving wordt bijgehouden in een database. gespecialiseerde teams volgen de trends en regelgeving op de voet en stellen acties voor, onder meer met betrekking tot de kapitaalplanning van de groep.
- ✓ We nemen deel aan werkgroepen in belangenverenigingen, waar we ontwerpdocumenten analyseren.
- ✓ Een speciaal team bekommert zich om de contacten met de overheden en de toezichthouders.
- ✓ We bereiden nota's voor en geven opleidingen voor de business.
- ✓ We bekijken de impact van de regelgeving op het klantgedrag en passen onze producten en processen desgevallend aan het wijzigende klantgedrag aan.

Cyberrisico en gegevensbeveiliging

In een wereld die steeds meer digitaal wordt, zijn degelijke ICT-systemen uiterst belangrijk en zijn hacking en cyberaanvallen een constante bedreiging, met mogelijk aanzienlijke financiële en reputatieschade.

We focussen op een optimale bescherming zowel van onze klanten als van onze groep zelf.

Hoe gaan we daarmee om?

- ✓ We maken onze medewerkers bewust van cyberrisico's door digitale opleidingen waarbij we aandacht besteden aan zaken zoals phishing, smishing (sms phishing), vishing (voice phishing) en cyberfraude in het algemeen.
- ✓ Telewerken is al lang ingeburgerd bij KBC maar werd de norm als gevolg van de coronacrisis. Om onze medewerkers op een veilige manier vanop afstand toegang te verlenen tot onze kritieke systemen en data, hebben we nog sterker ingezet op cyber security en IT en hebben we bijkomende richtlijnen gegeven.
- ✓ We werken aan sterk beveiligde en betrouwbare ICT-systemen en degelijke databeschermingsprocedures en monitoren onze systemen en de omgeving continu.
- ✓ We analyseren cyberrisico's vanuit IT- en businessperspectief om een maximale weerstand te kunnen bieden en aanvallen snel en efficiënt te kunnen remediëren. We evalueren onze actieplannen regelmatig en sturen ze bij.
- ✓ Het groepswijde competentiecentrum voor Information Risk Management en Business Continuity volgt alle risico's op die gerelateerd zijn aan gegevensbeveiliging, cybercrime en operationele IT. Het team informeert en assisteert de lokale entiteiten, test de verdedigingssystemen van KBC en zorgt voor training, cyber awareness en rapportering in de groep.
- ✓ We zijn lid van de Belgische Cyber Security Coalition, een kennis- en overlegplatform van zo'n vijftig overheids- en privébedrijven en academici.
- ✓ We laten de cyberrisico's en de verdedigingsmechanismen van onze entiteiten jaarlijks evalueren door interne en externe beveiligingsexperts.
- ✓ Zie ook Hoe beheren we onze risico's, onder Niet-financiële risico's en De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur, onder Privacy, databescherming, communicatie en inclusie en in ons Duurzaamheidsrapport, op www.kbc.com.

Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties (KBC Groep)

Onze medewerkers

Onze waarden zijn groepswijd dezelfde en steunen op onze bedrijfscultuur PEARL+. De E uit PEARL+ staat voor Empowerment, waarmee we bedoelen dat we elke medewerker de ruimte bieden om zijn talent en creativiteit te ontplooiën en om die in te zetten bij de realisatie van onze bedrijfsstrategie. De + in PEARL+ staat voor co-creëren over de landsgrenzen heen en slim kopiëren van elkaar. Zo halen we meer voordeel uit de rijkheid en verscheidenheid van onze groep. We stimuleren die cultuur bij onze medewerkers actief. Met de verschillende Team Blue-initiatieven zoals Team Blue Challenges en Group Inspiration Days willen we alle collega's uit de verschillende landen verenigen, zodat ze fier zijn op hun team en hun bedrijf en gebruikmaken van elkaars ervaring.

Het blijft de vaste ambitie om onze organisatie en medewerkers futureproof te maken en medewerkers zoveel mogelijk aan boord te houden en te laten meegroeien met KBC. We zetten in op een leercultuur waarbij leren integraal deel uitmaakt van de dagelijkse activiteiten. Ons bedrijf is in volle transformatie (denk maar aan de introductie van Kate) en heeft dus andere skills nodig. Daarom vragen we medewerkers om flexibel te zijn en te focussen op die skills die ertoe doen. Om dat op een slimme manier mogelijk te maken werken we met een AI-gestuurd leer- en talentenplatform, dat de naam StiPPLE draagt. Dat reikt medewerkers de juiste HR-info aan om hun loopbaan naar een hoger niveau te tillen. Ze krijgen leerinhoud op maat, niet alleen voor de relevante skills, maar ook voor het juiste skillsniveau. Een digitale butler helpt hen te focussen op de juiste output- en ontwikkelingsdoelen. StiPPLE vormt ook een geïntegreerde marktplaats voor interne vacatures, waarbij de technologie de openstaande jobs en interne talenten tracht te matchen. Het digitale leer- en talentenplatform is al deels internationaal uitgerold. Omdat Kate meer en meer centraal staat in onze klantenbenadering en bedrijfsprocessen lanceerden we onlangs de Kate Academy.

We nemen de gezondheid en het welzijn van onze medewerkers ter harte, ook na de voorbije coronajaren. Een goede balans tussen business performance en employee wellbeing is belangrijker dan ooit. Daarom gaan we op zoek naar creatieve oplossingen, zodat we met zijn allen gezond en met goesting aan de slag kunnen blijven. In februari 2022 richtte Corporate HR een nieuwe dienst op, Work Life Support, samengesteld uit de betrokken diensten die ondersteuning geven aan welbevinden op het werk in een context van langer werken. Die nieuwe afdeling werkt geïntegreerde oplossingen uit voor de preventieve aanpak van burn-outs en mentale issues, voor een goede opvang van collega's die na ziekte opnieuw aan de slag gaan en voor duurzame eindloopbaanvoorstellen. Er gaat ook aandacht naar aantrekkelijke arbeidsomstandigheden waarin medewerkers een toegevoegde waarde ervaren als ze naar het werk komen.

De oorlog in Oekraïne bracht een golf van solidariteit op gang. Talrijke collega's in alle kernmarkten staken de handen uit de mouwen en namen initiatieven om hulpgoederen ter plaatse te krijgen, onderdak te bieden aan vluchtelingen, huisvesting ter beschikking te stellen of benefietacties op te zetten. Collega's in Slowakije, bijvoorbeeld, mogen elk jaar een werkdag besteden aan vrijwilligerswerk en velen gingen helpen in het grensgebied. KBC verhoogde onder andere ook de donaties van Belgische KBC-medewerkers aan de nationale hulpactie 'Oekraïne 12-12'.

Met zo'n 760 nieuwe aanwervingen in 2022 in België doen we het goed in de war for talent, wat niet belet dat de zoektocht naar gespecialiseerde profielen om KBC mee uit te bouwen nog altijd doorgaat. We introduceerden een nieuwe manier om talenten aan te werven, waarbij de employee experience centraal staat. De doorlooptijd is veel korter en kandidaten stellen zich in een eerste fase digitaal voor.

Onze medewerkers kunnen rekenen op een marktconform en fair loon, aangevuld met extralegale voordelen. We beslisten om in 2022 groepswijd een financiële extra, een winstpremie, te geven om mensen te bedanken voor hun inzet en veerkracht die tot de sterke resultaten hebben geleid ondanks de moeilijke omstandigheden.

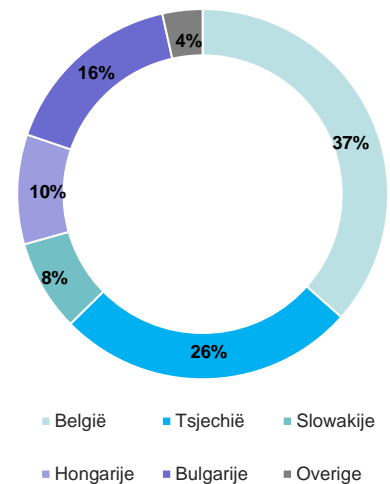
Goede leidinggevendenden zijn de sleutel om het beste in onze medewerkers naar boven te halen en om de KBC-strategie succesvol te implementeren. We investeren dan ook in de opleiding van alle leidinggevendenden via leiderschapstrajecten. Omdat leidinggevendenden sinds de coronacrisis een andere dimensie gekregen heeft, introduceerden we Leading the Next Level. Leidinggevendenden krijgen gedragsankers, een zelfscan en teamscan aangeboden zodat ze inzicht krijgen en effectiever aan de slag gaan met hun team. In België zijn er bijvoorbeeld inspirerende sessies 'Samen Werkt', waarin ook de brug naar medewerkers gelegd wordt. In Tsjechië introduceerden we de vernieuwende trajecten 'Future Leaders' en 'Future Leader of Leaders'. Om een gemeenschappelijke visie te kunnen uitdragen, nemen senior managers uit de hele groep deel aan de KBC University, een ambitieus ontwikkelingsprogramma. Zo was er in 2022 een opleiding over blockchain, web 3.0 en digitale munten. Nieuw benoemde senior managers gaan door een leiderschapstraject in de lijn van onze bedrijfscultuur PEARL+ en volgen ook een module over de strategie. We maken ook actief werk van een apart beleid voor toptalentmanagement, waarmee we toekomstige senior managers in kaart brengen en klaarstomen voor de uitdagingen van morgen. Het thema gender diversity krijgt hierin speciale aandacht.

Belangrijke uitdagingen

- ✓ Aandacht hebben voor gezondheid en welzijn van onze medewerkers
- ✓ De wendbaarheid en inzetbaarheid van onze medewerkers in een snel veranderende omgeving verhogen
- ✓ Investeren in de juiste skills en een cultuur van continu leren
- ✓ Inzetten op coachend en inspirerend leiderschap
- ✓ Gericht op zoek gaan naar gespecialiseerde profielen

We volgen de mening van onze medewerkers nauw op. In 2022 organiseerden we twee bevestigingen over medewerkersbetrokkenheid. In België bedroeg de antwoordratio 75% in maart en in oktober steeg die tot 77%. 72% van de medewerkers voelt er zich betrokken bij KBC, een stijging van 3%. Betrokkenheid is gebaseerd op trots zijn, motivatie in de functie en verbondenheid met KBC. Net die verbondenheid steeg in 2022 met 6%. Medewerkers zijn trots op de stabiliteit van KBC als bedrijf en zijn innovatieve aanpak. Voor ČSOB Tsjechië, met een betrokkenheidspercentage van 76%, zien we in de bevestiging van de tweede jaarhelft dat 78% van de medewerkers trots is op ČSOB, 72% gemotiveerd is in de job en 76% zichzelf de volgende drie jaar bij ČSOB ziet werken. Voor de andere landen schommelt het betrokkenheidspercentage tussen 58% en 70%. De bevestiging in alle landen is ingebed in een ruimere enquête. Voor België werd ze bijvoorbeeld geïntegreerd in de Shape Your Future-enquête. Behalve naar betrokkenheid peilen we daarin naar de impact van de strategie. Uit de resultaten blijkt onder meer dat 67% van de medewerkers ziet hoe hun job helpt om de KBC-strategie in de praktijk om te zetten, een percentage dat ruwweg stabiel blijft. Iets meer dan de helft van de medewerkers geeft aan een tegengestelde mening te kunnen uiten zonder daarbij te vrezen voor nadelige gevolgen. De bevestigingen leidden ook tot een aantal acties, zoals initiatieven om managers te ondersteunen in hun coachingrol. De managers zelf hebben toegang tot hun resultaten en nemen specifieke actie waar nodig.

Geografische samenstelling van het personeel (eind 2022)

Vanaf 1 januari 2023 installeert KBC België een nieuw distributiemodel voor Retail. In dat nieuwe model, dat zal werken onder een slankere commerciële aansturing, verwachten we dat Kate een deel van het takenpakket van een aantal retailmedewerkers kan en zal overnemen. Omdat functies in Retail relatief gezien complexere taken zullen omvatten, passen we ons HR-functiemodel aan. Het nieuwe distributiemodel biedt inhoudelijke groeikansen: we voorzien dan ook extra budget voor promoties en dergelijke.

In onze hr-beleidslijnen, ons rekruterings- en promotiebeleid en onze loonsystemen maken we geen onderscheid inzake geslacht, leeftijd, geloof, etnische achtergrond of seksuele geaardheid. Onze beleidsvisie met algemene principes wordt gepubliceerd op www.kbc.com en we doen mee aan de Bloomberg Gender Equality Index en het Workforce Disclosure Initiative. Intern zijn er meer concrete richtlijnen. We hebben twee specifieke focuspunten: gender en mensen met een fysieke beperking. Elke entiteit werkt een plan met concrete verbeteracties uit rond diversiteit en inclusie en kijkt bij de samenstelling van teams niet alleen naar skills maar ook naar factoren als geslacht, leeftijd, culturele achtergrond, et cetera. Omdat we dit thema belangrijk vinden, hanteren we een nultolerantie ten aanzien van flagrant respectloos gedrag. We verhogen ook het bewustzijn rond diversiteit bij onze medewerkers via inspiratiesessies. Binnen KBC hebben we een netwerkorganisatie rond diversiteit en inclusie, genaamd Diversity Rocks, met een lokale groep per land. Op het vlak van verloning wordt jaarlijks een paygapanalyse uitgevoerd. In België loopt een studie om na te gaan welke rol geslacht, in vergelijking met andere factoren, speelt bij beslissingen in verband met verloning. De resultaten daarvan vindt u in ons Duurzaamheidsverslag.

Het jaarverslag van KBC Groep bevat een tabel met een overzicht van het totale personeelsbestand en de verdeling ervan in verschillende categorieën.

We investeren in een goede sociale dialoog met de werknemersvertegenwoordigers. In ons sociale overleg komen zeer uiteenlopende thema's aan bod, zoals loon- en arbeidsvoorwaarden, reorganisaties en welzijn. Om rekening te houden met de lokale wettelijke en bedrijfseigen situaties, organiseren we het sociale overleg voornamelijk per land en onderneming. Daarnaast is er op groepsniveau jaarlijks een vergadering van de Europese ondernemingsraad. Op de agenda staan topics van grensoverschrijdend belang, zodat er een forum is om de sociale impact van beslissingen ook op groepsniveau te bespreken.

De acquisities en desinvesteringen van onze groep hebben uiteraard ook gevolgen op personeelsvlak. We besteden veel aandacht aan de technische hr-details in voorbereiding van de officiële overname van NN en Raiffeisenbank in Bulgarije. In Ierland – waarvoor verkoopovereenkomsten werden getekend – (zie Toelichting 6.6 in het deel Geconsolideerde jaarrekening) blijven we open communiceren met de medewerkers om zoveel mogelijk zekerheid te bieden in het kader van de lopende verkooptransacties. In dat verband heeft KBC Bank Ireland onlangs met zijn Employee Council overlegd over een ontslagregeling. Dat heeft geleid tot binnen de sector zeer gunstige voorwaarden, die weerspiegelen hoe groot de waardering van de bank is voor het werk van haar medewerkers.

We volgen de toepassing van ons hr-beleid zorgvuldig op. Dat doen we niet alleen met kwalitatieve bevestigingen, maar ook met hr-data. Het Beehive-dashboard, bijvoorbeeld, geeft in één oogopslag weer wat belangrijke parameters zijn voor ons senior & middle management. Daarmee brengen we onder andere FTE-ontwikkelingen, performantie- en progressiecijfers, evoluties over skills en rewardbudgettering in kaart. Ook andere dashboards en diverse ad hoc people analytics stellen ons in staat inzichten te halen uit hr-data en daar de juiste acties aan te koppelen. Jaarlijks bekijken we aan de hand van een operational risk framework de belangrijke risico's in het humanresourcesproces. Een belangrijk onderdeel daarvan is de implementatie en monitoring van wetgeving. We zorgen ervoor dat we die strikt toepassen op het hr-domein. Daarbij denken we onder meer aan de EBA-richtlijnen voor outsourcing, diverse wetgeving inzake het loonbeleid (inclusief variabel loon) en de privacywetgeving. Zaken waar we extra op focussen in deze context zijn Schrems2 (dataverwerking buiten de Europese Economische Ruimte) en data loss prevention. In de verschillende landen waar we actief zijn, zorgen we dat alle medewerkers in orde zijn met alle wettelijke opleidingsvereisten, bijvoorbeeld voor de distributie van verzekeringen, kredieten

of beleggingsproducten. Ook verhogen we via gerichte campagnes en training het algemene risicobewustzijn van onze medewerkers, onder andere voor cyberrisico. Een belangrijk operationeel risico voor human resources is 'people risk'. We volgen in samenwerking met onze risicoafdeling de diverse risico's op de voet. In de zeer snel veranderende financiële sector zou KBC zonder de juiste medewerkers met de juiste competenties niet in staat zijn een referentie te blijven in de Europese financiële sector.

Ons kapitaal

Onze activiteiten zijn alleen mogelijk als we beschikken over een degelijke kapitaalbasis. Eind 2022 bedroeg het totale eigen vermogen van KBC Groep 20,8 miljard euro en werd het kapitaal vertegenwoordigd door 417 169 414 aandelen. Het totale eigen vermogen van KBC Verzekeringen bedroeg 2,2 miljard euro eind 2022. Het aandeel van KBC Verzekeringen is niet genoteerd op de beurs.

KBC Groep heeft 100% in handen van KBC Verzekeringen. De aandelen van KBC Groep zijn in handen van een groot aantal aandeelhouders in verschillende landen. Een specifieke groep aandeelhouders, bestaande uit MRBB, Cera, KBC Ancora en de Andere vaste aandeelhouders vormen de vaste aandeelhouders van KBC Groep. Tussen deze kernaandeelhouders werd een aandeelhoudersovereenkomst gesloten om te zorgen voor stabiliteit van het aandeelhouderschap en de continuïteit van de groep en om het algemene beleid van de groep te ondersteunen en te coördineren. Daartoe handelen de kernaandeelhouders in onderling overleg op de Algemene Vergadering van KBC Groep en zijn ze vertegenwoordigd in de Raad van Bestuur. De huidige overeenkomst werd aangegaan voor een periode van tien jaar met ingang van 1 december 2014. Volgens de recentste kennisgeving bezaten de vaste aandeelhouders samen 40% van onze aandelen. Meer informatie over de aandeelhoudersstructuur van KBC Groep vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Onze activiteiten op niveau KBC Groep bestaan voor een belangrijk deel in het omzetten van deposito's en andere financieringsvormen in kredieten. Naast kapitaal is dus ook onze financiering via deposito's en schuldpapier een belangrijke grondstof voor onze groep. We hebben daarom een sterke depositobasis bij particulieren en midcaps opgebouwd in onze kernmarkten. We geven bovendien regelmatig schuldinstrumenten uit, onder meer via KBC Ifima, KBC Bank en KBC Groep NV zelf.

Ons netwerk en onze relaties

Naast medewerkers en kapitaal zijn ook ons netwerk en onze relaties bijzonder belangrijk voor onze activiteiten. U vindt een overzicht van ons netwerk bij De marktomstandigheden in onze kernmarkten in 2022.

Ons maatschappelijk en relationeel kapitaal omvat alle relaties met onze klanten, aandeelhouders, overheden, regelgevers en andere belanghebbenden, waardoor we maatschappelijk relevant kunnen blijven en handelen als een maatschappelijk verantwoord bedrijf. Dat onderwerp komt uitgebreid aan bod in het deel Onze strategie, in de paragraaf Onze rol in de samenleving.

Investor relations

De missie van ons Investor Relations Office is het verstrekken van tijdige, transparante, consistente en relevante informatie met betrekking tot de bedrijfsstrategie, trends en financiële gegevens aan analisten, investeerders, ratingagentschappen, enz. Die informatie wordt wijd verspreid en alle betrokken partijen hebben toegang tot die informatie. Investor Relations heeft een directe lijn met en staat in dagelijks contact met het topmanagement van de groep. Het geeft aanbevelingen over de informatie die aan de markt wordt gegeven, verzamelt informatie over de markt zelf (waaronder de meningen van de analisten over KBC en de samenstelling van de aandeelhouders van KBC) en is betrokken bij het briefen van het senior management inzake contacten met analisten en investeerders.

Onze strategie

De strategie, het bedrijfsprofiel en de managementstructuur van KBC Verzekeringen is ingebed in die van de KBC-groep. Hieronder volgt een samenvatting van de strategie van de KBC-groep, waarbij KBC Bank in essentie de bankactiviteiten voor zich neemt en KBC Verzekeringen de verzekeringsactiviteiten.

Onze strategie steunt op de volgende principes:

- Onze klanten staan centraal in alles wat we doen.
- We willen onze klanten een unieke bankverzekeringservaring bezorgen.
- We bekijken de ontwikkeling van onze groep op lange termijn en we willen duurzame en rendabele groei realiseren.
- We nemen onze verantwoordelijkheid in de samenleving en de lokale economieën.
- We voeren onze strategie uit binnen een strikt kader van beheer van risico's, kapitaal en liquiditeit.

In het kader van onze bedrijfscultuur PEARL+ focussen we daarbij op de gezamenlijke ontwikkeling van oplossingen, initiatieven en ideeën binnen de groep.

De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur (KBC Groep)

Aandacht voor fysiek en financieel welzijn van onze klanten

Tijdens de naweëen van de coronacrisis bleven we inzetten op veiligheid voor onze klanten en medewerkers. Zo blijven we aandacht besteden aan regelmatige communicatie en op een voorzichtige mix van live en digitale events en meetings. Sinds het begin van de coronacrisis werkten we bovendien intensief samen met overheidsinstellingen om klanten te ondersteunen die door het coronavirus werden getroffen, onder meer door uitstel van kredietbetalingen onder de diverse coronagerelateerde moratoria. Ondertussen is het merendeel van die moratoria vervallen (met uitzondering van 0,2 miljard euro). Daarnaast hebben we voor

ongeveer 0,9 miljard euro aan leningen verstrekt die vallen onder de verschillende coronagerelateerde overheidsgarantieregelingen in onze kernmarkten.

In februari 2022 viel Rusland Oekraïne binnen. Bij de redactiestop van dit verslag woedde de oorlog daar spijtig genoeg nog steeds. De tragedie die zich in Oekraïne afspeelt, veroorzaakt immens menselijk leed en brengt schokken teweeg in de wereldeconomie. Wij betuigen onze oprechte solidariteit met alle slachtoffers van dit conflict en hopen dat een respectvolle, vreedzame en duurzame oplossing zo snel mogelijk kan worden bereikt. Verschillende landen hebben economische sancties opgelegd. Uiteraard dragen we als financiële groep de verantwoordelijkheid om zaken te doen op een wettige en ethische manier, en leven we de verschillende sancties na.

In alle KBC-kernmarkten zetten collega's hulpacties voor Oekraïne op poten. Diverse medewerkers in alle kernmarkten boden onderdak aan vluchtelingen en zetten zich in bij hulpverlening en vrijwilligerswerk. Verschillende banken in onze kernmarkten probeerden tegemoet te komen aan de noden van Oekraïense vluchtelingen door vrijstelling van kosten voor bepaalde financiële diensten. Bovendien werden talrijke liefdadigheidsacties opgezet. In België werd de actie Oekraïne 12-12 gelanceerd en doneren kon onder meer via een speciale knop in KBC Mobile. In Tsjechië startte ČSOB onmiddellijk na de aanvang van de oorlog met een geldinzamelactie, samen met hulporganisatie People in Need. Bovendien doneerde ČSOB in Tsjechië ICT-uitrusting en wordt bijvoorbeeld informatie aan klanten aangeboden op de website en via telefoon in de Oekraïense taal. In Hongarije doneerde de K&H Foundation for a Healthy Society een bedrag aan vijf humanitaire organisaties en verdubbelde ook de bedragen geschonken door werknemers. In Bulgarije schonk UBB de opbrengst van de actie Easter for Everyone en de donaties van de medewerkers aan ngo Mother Ukraine voor humanitaire hulp aan vluchtelingen die in Bulgarije aankomen. En in Slowakije verdubbelde de ČSOB Foundation de bedragen van het personeel voor hulp aan Oekraïne via Človek v ohrození, en stortte 3 euro voor elke loper tijdens de ČSOB Bratislava Marathon 2022.

Hoewel onze directe nettoblootstelling aan Oekraïne, Wit-Rusland en Rusland zeer beperkt is (slechts 29 miljoen euro eind 2022), worden onze activiteiten uiteraard indirect getroffen door de macro-economische gevolgen van het conflict, zoals het effect van de hoge gas- en oliepijzen op de inflatie en de economische groei, en de spill-overeffecten voor ons, onze tegenpartijen en onze klanten.

Toegang tot financiële diensten en degelijk financieel advies voor elk deel van de bevolking draagt bij tot economische ontwikkeling en is de basis voor financiële en sociale integratie. Als bank-verzekeraar nemen we ook hier onze verantwoordelijkheid: we zetten in op financiële geletterdheid en door degelijk en transparant advies willen we onze klanten helpen de juiste beslissingen te nemen. Tijdens de coronacrisis beseften we meer dan ooit hoe belangrijk digitale geletterdheid is en we lanceerden bijvoorbeeld verschillende initiatieven en gidsen die beginnende gebruikers hielpen om zich vertrouwd te maken met onze mobiele apps. In 2022 lanceerden we de mogelijkheid om financieel-economisch nieuws te ontvangen via KBC Mobile. Op die manier dragen we ook bij tot een verbreding van kennis en financiële educatie.

Digital first

De verwachtingen van onze klanten zijn de laatste jaren sterk geëvolueerd: snelle en eenvoudige diensten en producten zijn de standaard geworden, en technologie maakt dat mogelijk. We zijn dan ook al enkele jaren bezig met het digitaliseren van processen die ervoor zorgen dat eenvoudige en kwalitatieve producten op een snelle en vlotte manier tot bij de klanten gebracht kunnen worden. Sinds een aantal jaren ontwikkelen we producten, diensten en processen vanuit de invalshoek digital first. Dat impliceert dat ze aangepast werden vooraleer ze te digitaliseren zodat ze eenvoudiger en gebruiksvriendelijker worden, schaalbaar zijn en toelaten om snel en gepast antwoorden te geven op vragen en verwachtingen van onze klanten. Voor klanten die dat wensen, gaan we de beschikbare data op een slimme en correcte manier gebruiken. We merken immers dat klanten niet alleen snelheid en eenvoud wensen, maar ook steeds meer proactieve en persoonlijk diensten en producten wensen.

We evolueren dan ook van een omnikanaaldistributiemodel naar een *digital first* distributiemodel. In beide modellen blijft de menselijke factor belangrijk en staan onze medewerkers en kantoren volledig ter beschikking van de klanten. Bij een *digital first* distributiemodel vormt digitale interactie met de klanten de startbasis. We zullen dan ook op termijn alle relevante commerciële oplossingen via mobiele applicaties aanbieden. Naast een digitaal productaanbod zullen we onze klanten digitaal advies aanbieden én alle processen en producten ontwikkelen alsof ze digitaal verkocht worden.

Voor klanten die dat wensen, speelt Kate – onze persoonlijke, digitale assistent – een belangrijke rol in de digitale verkoop en adviesverlening door proactief gepersonaliseerde en relevante oplossingen te bieden. De klant kan zelf vragen met betrekking tot zijn financiële basistransacties aan Kate stellen. Hij krijgt ook in zijn mobiele app regelmatig discreet en proactief voorstellen en wordt daardoor maximaal ontzorgd. Het staat de klant helemaal vrij om daar al dan niet op in te gaan. Wanneer hij erop ingaat,

Belangrijke uitdagingen

- ✓ De klantbeleving centraal stellen en focussen op operationele efficiëntie
- ✓ Proactieve klantvriendelijke oplossingen aanbieden, dankzij artificiële intelligentie en kwalitatieve data
- ✓ Bijzondere aandacht voor databescherming en privacy, en voor transparante klantencommunicatie
- ✓ De veiligheid van klanten waarborgen bij gezondheidsrisico's zoals corona

KBC Mobile behoort tot de beste mobile banking apps wereldwijd volgens Sia Partners

Het onafhankelijke internationale onderzoeksbureau Sia Partners heeft KBC Mobile opnieuw uitgeroepen tot de beste mobile banking & insurance app in België. KBC Mobile versterkte nog zijn leiderspositie t.o.v. vorig jaar. Wereldwijd behoort KBC zelfs tot de top 3.

zal de oplossing volledig digitaal aangeboden en verwerkt worden. In een eerste fase focuste Kate op de mobiele applicatie voor particulieren in België en Tsjechië, maar in 2022 werd Kate opgestart in de andere kernlanden van de groep, Bulgarije (in februari), Slowakije en Hongarije (beide in augustus). Kate voor bedrijven (met focus op kmo's) werd vanaf 2021 uitgerold en is nu al beschikbaar in Tsjechië en België.

De medewerkers in het kantorennetwerk en in de contactcenters blijven als vertrouwensbaken voor onze klanten functioneren. De 'human touch' is bijzonder belangrijk bij complexere diensten en oplossingen en voor diegene waarbij emotionele intelligentie vereist is. Onze medewerkers zullen ook het gebruik van digitale processen ondersteunen, stimuleren en opvolgen en worden hierbij geholpen door artificiële intelligentie, data en data-analyse.

Om onze klanten maximaal gebruiksgemak te kunnen bieden – en steeds meer mogelijkheden via Kate te kunnen aanbieden – veranderen we ook onze interne processen, de manier waarop we producten en diensten aanbieden en de manier waarop we ons intern organiseren, wat tegelijkertijd een verdere mentaliteitsverandering en bijscholing van onze medewerkers vereist. Zo zorgt Kate er bijvoorbeeld voor dat bepaalde administratieve handelingen geautomatiseerd verlopen. Dat bespaart tijd bij de klant maar ook bij de medewerkers, en die tijd wordt dan gebruikt om effectief met klanten te praten over zaken die hen bezighouden. Kate helpt bijvoorbeeld ook met de voorbereiding van een afspraak, wat opnieuw tijdsbesparing voor de medewerkers betekent.

In 2022 startten we met een eigen banktech, DISCAL, waarmee we onze portefeuille van innovatieve artificiële-intelligentietoepassingen willen commercialiseren. De eerste beschikbare toepassing focust op de strijd tegen het witwassen van geld. DISCAL opteert voor een geleidelijke 'go-to-market' aanpak en zal voor de distributie en integratie van die toepassingen samenwerken met partners. In een volgende fase zal DISCAL bedrijven en organisaties in diverse sectoren bijstaan in hun zoektocht naar performante en innovatieve oplossingen voor de technologische en regelgevende uitdagingen die zich in hun domein stellen.

In 2022 zorgden we met de Kate Coin, een eigen op blockchain gebaseerde digitale munt, voor een primeur in Europa. De Kate Coin is een digitale munt, die volledig binnen KBC ontwikkeld werd. De particuliere KBC-klant die dat wenst, kan Kate Coins verwerven en die – via zijn 'Kate Coin wallet' in KBC Mobile – ook effectief gebruiken. Dit gebeurt in een gesloten omgeving waarbuiten de Kate Coin geen waarde heeft. De eerste concrete stappen worden gezet in België, maar de Kate Coin zal op termijn doorheen de hele KBC-groep worden uitgerold. Op zondag 19 juni vormde Werchter Boutique trouwens het decor van een eerste grootschalige test van de Kate Coin. Niet minder dan 8 000 aanwezige KBC-medewerkers konden tijdens het festival bij wijze van test hapjes en drankjes betalen met Kate Coins.

Privacy, databescherming, communicatie en inclusie

Digitalisering biedt ons de mogelijkheid om steeds meer gegevens te verzamelen. Daardoor kennen we onze klanten beter, kunnen we hen effectiever adviseren en kunnen we hun bankverzekeringservaring naar een nog hoger niveau tillen. Dat brengt echter ook de plicht met zich mee om de beschikbare gegevens op een verantwoorde manier te gebruiken. We besteden er dan ook continu aandacht aan dat we gegevens verwerken in overeenstemming met de GDPR en alle privacyregels, en dat er processen worden opgezet om dat ook te garanderen voor elke nieuwe dienst die we lanceren. We houden daarbij rekening met de belangrijke gegevensbeschermingsprincipes van purpose limitation (gegevens niet gebruiken voor een ander doel dan waarvoor ze zijn verzameld), data minimisation (niet meer gegevens verzamelen dan nodig is voor het beoogde doel) en transparancy (transparant zijn over de verzamelde en gebruikte gegevens). Dat laatste gaat hand in hand met het privacybeleid dat we hebben opgesteld en dat door elke entiteit van onze groep via de gepaste kanalen werd gepubliceerd om ervoor te zorgen dat alle personen van wie persoonsgegevens worden verwerkt, goed geïnformeerd zijn. We doen er alles aan om gegevens te beveiligen en te beschermen tegen ongewenste of ongeoorloofde toegang, verlies of beschadiging, geen persoonsgegevens te bewaren zodra die niet meer nodig zijn voor het doel waarvoor ze zijn verzameld en de persoonsgegevens accuraat en up-to-date te houden. We hebben alle rechten van de betrokkene vastgelegd en waken tegen elke inbreuk op de fundamentele mensenrechten door onze toegang tot gegevens. Privacy en gegevensbescherming zijn niet alleen objectieve, in wetten vastgelegde begrippen, maar tegelijk ook erg subjectief. We willen klanten dan ook zelf laten beslissen wat we met hun data doen en wat Kate met hun data kan doen. Daarbij willen we transparant communiceren en onze klanten een duidelijk privacy-overzicht bieden, waarbij ze op elk ogenblik van keuze kunnen veranderen. U vindt informatie over onze data governance in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.

Digitaliteit in de praktijk (2022)

- 46% van de bankproducten en 24% van de verzekeringsproducten werd digitaal verkocht.
- Bijna 85% van de actieve klanten* was mobile-gebruiker.
- Ruwweg 2,9 miljoen klanten klikten al op Kate. Ruwweg 1,9 miljoen klanten waren actieve gebruikers.
- Het aantal Kate 'use cases' (retail) groeide aan tot 547.
- Het aandeel vragen dat E2E door Kate wordt opgelost, bedroeg 56% in België en 51% in Tsjechië.
- Lancering van de Kate Coin, KBC's eigen virtuele munt.

* Een actieve bankklant is minstens in het bezit van een zichtrekening met een regelmatige inkomensoverdracht op die rekening (salaris, pensioen, geldovermakingen ...).

Opvolging

Omdat de klant centraal stellen de hoeksteen van onze strategie is, volgen we dat grondig op. We bevragen onze klanten continu en hebben regelmatig debatten met klantenpanels. We gaan ook specifiek in dialoog met ngo's en organiseren regelmatig een stakeholderdebat. We volgen onze reputatie nauwlettend op en we delen die analyse met alle betrokken diensten en personen, zodat die het nodige kunnen doen. Voorbeelden van acties die we ondernemen met als doel om te gaan met de veranderende klantenverwachtingen, concurrentie en technologische uitdagingen vindt u in het hoofdstuk Onze belangrijkste uitdagingen.

De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben de tevredenheid van klanten en digitale verkoop vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

We bieden onze klanten een unieke bankverzekeringsservaring (KBC Groep)

Als bank-verzekeraar stellen we onze klant centraal met een geïntegreerd product- en dienstenaanbod.

Voor de klant biedt ons geïntegreerde model het voordeel van een uitgebreide, relevante en gepersonaliseerde *one-stop* dienstverlening, waarbij hij kan kiezen uit een breder, complementair en geoptimaliseerd aanbod. Voor de groep biedt het voordelen inzake inkomstendiversificatie, risicospreiding, bijkomend verkooppotentieel door de intense samenwerking tussen de bank- en verzekeringskanalen, belangrijke kostenbesparingen, synergieën en verhoogde interactiemogelijkheden met en een meer volledig inzicht in onze klanten.

Zoals al vermeld, doen we er alles aan om onze kanalen (bank- en verzekeringskantoren, contactcenters, automaten, de website, de homebankingtoepassing en mobiele apps) te integreren. Omdat we zowel een bank als een verzekeraar zijn, kunnen we voluit gaan voor die integratie en naadloze service.

We ontwikkelden een uniek concept voor samenwerking tussen de bank- en verzekeringsbedrijven van onze groep. Dat model gaat veel verder dan een bank die verzekeringsproducten verkoopt. Het gaat immers om een volledige integratie van backoffices. Dat levert operationele en commerciële optimalisaties op, zowel voor de klant als voor KBC zelf. In onze werking volstaat bijvoorbeeld één communicatieafdeling, één marketingafdeling enzovoort. Enkel de achterliggende productfabrieken werken afzonderlijk, omdat het om specifieke metiers gaat.

Naast het operationeel werken als één bedrijf streven we naar een 'digital first', lead-gedreven en AI-gestuurde organisatie. Dat impliceert volledig geïntegreerde front- en back-end-toepassingen ontworpen volgens het principe 'digital first'. In al onze kernlanden wordt er volop op ingezet om – op eigen ritme – data- en AI-gestuurd te worden. Kate (zie vorig hoofdstuk) is het kernelement van een dergelijke datagestuurde organisatie.

Vroeger boden we in onze mobiele apps enkel onze eigen bank- en verzekeringsproducten en -diensten aan. Ondertussen is 'Bankverzekeren+' een feit. Dat betekent dat we in onze kernlanden ook niet-financiële oplossingen aanbieden, naast de traditionele bankverzekeringso oplossingen. Om de referentie te zijn volstaat het immers niet langer om klanten en prospects enkel bank- en verzekeringsproducten aan te bieden. Het gaat daarbij om oplossingen die het onze klanten mogelijk maken geld te besparen (bijvoorbeeld een voorstel om naar een goedkopere energieleverancier over te schakelen), geld te verdienen (denk bijvoorbeeld aan de kortingen van KBC Deals in België), dagelijkse betalingen te vergemakkelijken (zoals automatisch betalen van een parkeersessie) of bedrijfsactiviteiten te ondersteunen. Voor die oplossingen werken we samen met derde partijen.

Dankzij ons bankverzekeringsmodel realiseren we nu al verschillende commerciële synergieën. In België bijvoorbeeld namen onze klanten in 2022 bij 8 à 9 op de 10 woningkredieten van KBC Bank ook een schuldsaldoverzekering bij KBC Verzekeringen en bij meer dan negen op de tien een woningverzekering. Bij de ČSOB-groep in Tsjechië namen 5 à 6 op de 10 klanten die in 2022 een hypothecaire lening aangingen, ook een woningverzekering van de groep. Nog een ander voorbeeld: in de hele groep bezat eind 2022 zo'n 81% van de actieve klanten minstens 1 bankproduct en 1 verzekeringsproduct van de groep; ruwweg 25% heeft zelfs minimaal 2 bank- en 2 verzekeringsproducten (3-3 in België). Het aantal dergelijke bankverzekeringsklanten groeide in 2022 met respectievelijk 5% (1-1) en 7% (2-2, en 3-3 in België).

De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met bank-verzekeren vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Belangrijke uitdagingen

- ✓ Naadloze samenwerking tussen data-, communicatie- en verkoopkanalen
- ✓ Opereren als één bedrijf en streven naar een digital first, lead-gedreven en AI-gestuurde aanpak als bank-verzekeraar
- ✓ Bankverzekeren+: uitbreiding van het aanbod naar bredere economische dienstverlening
- ✓ Opdrijven van commerciële synergieën en het aantal bank-verzekeringsklanten

We focussen op duurzame en rendabele groei (KBC Groep)

Langetermijnrelaties uitbouwen met onze klanten is cruciaal om ons bestaan op lange termijn veilig te stellen. We mikken niet op hoge rendementen op korte termijn waaraan overdreven risico's verbonden zijn, maar kiezen voor duurzame en rendabele groei op lange termijn.

Duurzaam langetermijndenken betekent ook dat we ons concentreren op de lokale economieën van onze kernmarkten, België, Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Bulgarije. In die kernlanden zien we onze aanwezigheid als een engagement op lange termijn en we willen er onze aanwezigheid verder optimaliseren door organische groei of interessante overnames, volgens duidelijke en strikte strategische en financiële criteria.

Als gevolg van de terugtrekking uit Ierland, kunnen fusie- en overnamemogelijkheden buiten onze kernmarkten worden onderzocht (en ter goedkeuring worden voorgelegd aan de Raad van Bestuur), rekening houdend met zeer strikte strategische, financiële, operationele en risicocriteria.

Recente voorbeelden (meer informatie in het hoofdstuk Onze divisies en in toelichting 6.6 van de Geconsolideerde Jaarrekening):

- In juli 2021 namen we de Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN over. Die overname maakt het mogelijk ons crosssellingpotentieel verder te vergroten via hun al gevestigde bankverzekeringsaanwezigheid op de Bulgaarse markt, om meer klanten te bedienen en te profiteren van schaalvoordelen en een grotere zichtbaarheid.
- In februari 2022 verkochten we nagenoeg de volledige portefeuille non-performing hypothecaire kredieten van KBC Bank Ireland en in oktober 2021 werd er een juridisch bindende overeenkomst gesloten met Bank of Ireland met betrekking tot de verkoop van voornamelijk de performing kredieten en de depositoportefeuille. In mei 2022 werd de transactie goedgekeurd door de Irish Competition and Consumer Protection Commission (CCPC) en tegen het einde van het jaar door de Ierse minister van Financiën. De finale afronding van de verkoop gebeurde in februari 2023.
- In juli 2022 finaliseerden we het akkoord met Raiffeisen Bank International over de overname van Raiffeisenbank Bulgaria, een universele bank in Bulgarije, die een volledig gamma bank-, vermogensbeheer-, leasing- en verzekeringsdiensten aanbiedt aan particulieren, kmo's en bedrijvenklanten. Raiffeisenbank Bulgaria – inmiddels herdoopt in KBC Bank Bulgaria – en UBB zullen hun activiteiten fuseren, waardoor KBC zijn positie op de Bulgaarse bankmarkt verder kan versterken. Bovendien creëert deze overname bijkomende mogelijkheden voor kruisverkoop met DZI op het vlak van verzekeringen.

We willen voor al onze producten en diensten in staat zijn topklasse af te leveren. Wat onze kernactiviteiten betreft, houden we de productie ervan in eigen hand. Maar voor de randactiviteiten kijken we in de meeste gevallen naar uitbesteding of samenwerkingsverbanden met (of in sommige gevallen overname van) specialisten, waaronder bijvoorbeeld fintechs. Zo werken

We willen, naast onze rente-inkomsten, meer inkomsten genereren uit fee business en uit onze verzekeringsactiviteiten. Een gediversifieerde inkomstenbasis draagt immers bij tot duurzame en rendabele groei.

we bijvoorbeeld in België samen met een fintech die voor onze klanten energieprijsvergelijkingen maakt. Dat laatste is natuurlijk niet onze corebusiness, maar het gaat – naast het bevorderen van de algemene klanttevredenheid en het ontzorgen van de klanten – om het verwerven van inzichten over onze klanten om zo onze corebusiness te verbeteren. Als we toegang hebben tot de gegevens van die transacties, kunnen we toegevoegde waarde genereren voor onze klanten door op basis van analyse betere oplossingen voor te stellen en hun op die manier geld te besparen of hen te ontzorgen.

Om duurzaamheid te kunnen waarborgen is een strikt risicobeheer bij alles wat we doen een absolute voorwaarde. Daarover vindt u meer in de paragraaf We willen onze ambities waarmaken binnen een strikt risicobeheer.

De belangrijkste kernindicatoren (KPI's) die te maken hebben met duurzame en rendabele groei vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Belangrijke uitdagingen

- ✓ Langetermijnrelaties uitbouwen met klanten
- ✓ Aanwezigheid in kernlanden verder optimaliseren en overgenomen activiteiten integreren
- ✓ Inkomstenbasis diversifiëren
- ✓ Relevante partnerships en samenwerkingsverbanden opzetten

Onze rol in de samenleving (KBC Groep)

Uitgebreide informatie over onze rol in de samenleving vindt u in ons Duurzaamheidsverslag op www.kbc.com.

Meer informatie over hoe we stakeholders betrekken en op welke wijze we de onderwerpen selecteren waarover we rapporteren, vindt u in dit jaarverslag, onder Stakeholderinteractie en materialiteitsanalyse.

Belangrijke uitdagingen

- ✓ Duurzaamheid integreren in de belangrijkste processen en bedrijfsactiviteiten
- ✓ Doelen bepalen voor het verminderen van de impact van onze activiteiten en acties implementeren om die te bereiken
- ✓ Waarde voor al onze stakeholders blijven genereren in een onzekere omgeving
- ✓ Managen van risico's die klimaatverandering met zich meebrengt voor ons en de bedrijven die we financieren
- ✓ Opvolgen van nieuwe en gewijzigde wetgeving over duurzaamheid
- ✓ Aandacht voor verantwoord gedrag in alle lagen van onze onderneming

Duurzame ontwikkelingsdoelen

In 2015 stelden de Verenigde Naties een ontwikkelingsplan op met 17 ambitieuze doelstellingen voor 2030. De Sustainable Development Goals (SDG's) bepalen de mondiale agenda voor regeringen, bedrijven en de maatschappij voor het aanpakken van de grote uitdagingen op het gebied van duurzame ontwikkeling, zoals het beëindigen van de armoede, het beschermen van de planeet en het waarborgen van de welvaart voor iedereen. Als financiële instelling hebben we een cruciale rol te spelen bij de verwezenlijking van die doelstellingen. Hoewel de 17 SDG's allemaal met elkaar verbonden en relevant zijn, en we er via ons duurzaamheidsbeleid voor zorgen dat we aan al die doelstellingen werken, hebben we ervoor gekozen om ons meer te focussen op vijf doelstellingen waarvan we geloven dat KBC daarmee de grootste impact kan hebben en de grootste bijdrage kan leveren.

Goede gezondheid en welzijn

We willen bank- en verzekeringsproducten ontwikkelen gericht op gezondheid, gezondheidszorg en het verbeteren van de levenskwaliteit. Met onze maatschappelijke projecten en preventiecampagnes focussen we onder andere op gezondheid en verkeersveiligheid en trachten we zo nog meer impact te realiseren. We promoten een goede werk-levensbalans bij onze werknemers.

Betaalbare en duurzame energie

We dragen actief bij tot het verhogen van het aandeel hernieuwbare energie in de energiemix. We investeren in initiatieven op het gebied van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie via onze bank- en verzekeringsactiviteiten en we hebben een geleidelijk exitprogramma uitgewerkt voor de financiering van niet-duurzame energieoplossingen zoals thermische steenkool, olie en gas.

Eerlijk werk en economische groei

Via onze bank- en verzekeringsactiviteiten ondersteunen we ondernemerschap en de creatie van jobs en dragen we bij tot duurzame economische groei. We ondersteunen startende ondernemers en investeren in innovatie en technologie door samenwerkingsverbanden met start-ups en fintechs. We hebben een belangrijke rol bij de bescherming van de fundamentele arbeidsrechten, eerlijke verloning, gelijke kansen en opleidings- en ontwikkelingsmogelijkheden voor al onze medewerkers. Via onze microfinancierings- en microverzekeringsactiviteiten, in samenwerking met BRS, bieden we lokale rurale ondernemers en landbouwers in het Zuiden toegang tot financiële diensten, vergemakkelijken we duurzame lokale ontwikkeling en dragen we bij tot financiële inclusie.

Verantwoorde consumptie en productie

We ondersteunen de overgang naar een CO2-arme en circulaire economie. We ontwikkelen duurzame bank- en verzekeringsproducten en -diensten die tegemoet komen aan sociale en ecologische uitdagingen. We adviseren maatschappelijk verantwoorde fondsen aan al onze klanten. We streven ernaar onze eigen negatieve impact te verminderen door duurzaam om te gaan met energie, papier, water, mobiliteit en afval en door onze broeikasgasemissies te reduceren.

Klimaatactie

We passen een strikt milieubeleid toe op onze krediet-, beleggings- en verzekeringsportefeuille. Een belangrijk onderdeel van onze duurzaamheidsstrategie is onze focus op duurzame beleggingen. We houden rekening met de klimaatprestaties van onze beleggingen en werken actief samen met de bedrijven waarin we beleggen. We ontwikkelen bedrijfsoplossingen die klanten helpen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en de overgang naar een koolstofarme economie te verwezenlijken. We beperken onze eigen milieu-impact en communiceren daarover. We trachten klimaatgerelateerde risico's aan te pakken en richten ons ook op klimaatgerelateerde opportuniteiten.

We willen verantwoord gedrag bij alle medewerkers stimuleren

Het vertrouwen van onze stakeholders staat of valt met verantwoord gedrag van elke medewerker. We verwachten dan ook van al onze medewerkers dat ze zich verantwoord gedragen. Dat onderwerp staat dan ook elk jaar hoog op onze agenda.

De basis van verantwoord gedrag is integriteit, en die vereist eerlijkheid, correctheid, transparantie, vertrouwelijkheid én een gezond risicobewustzijn. Integriteit en ethische waarden worden eveneens weerspiegeld in onze KBC-Gedragslijn voor medewerkers. Meer daarover vindt u in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.

Aangezien verantwoord gedrag moeilijk te definiëren is, hebben we gekozen om richtlijnen te bepalen over wat verantwoord gedrag is en hebben we principes weergegeven. Die principes zijn gebundeld in het 'Kompass voor (mijn) verantwoord gedrag'. Verantwoord gedrag komt bij een bank-verzekeraar nadrukkelijk tot uiting in gepaste adviesverlening en verkoop. We besteden daarom speciale aandacht aan opleiding (inclusief testen) en bewustzijn.

We ontwikkelden een e-learning om het belang van verantwoord gedrag duidelijk te maken en bovendien een kader aan te reiken dat onze medewerkers helpt bij het nemen van moeilijke beslissingen en bij het omgaan met dilemma's. Tegen eind 2022 had de overgrote meerderheid van alle KBC-medewerkers die opleiding voltooid. Die onlinetraining maakt nu ook deel uit van het onboardingprogramma van nieuwe medewerkers.

In januari 2023 ontving KBC het Terra Carta-zegel als erkenning voor zijn inzet voor een duurzame toekomst. We zijn een van de 19 bedrijven wereldwijd die in 2022 het Terra Carta-zegel kregen. Het Terra Carta-zegel van het Sustainable Markets Initiative erkent bedrijven over de hele wereld die innovatie stimuleren en zich inzetten voor de creatie van echt duurzame markten. Het zegel, ontworpen door Sir Jony Ive, belichaamt de visie en ambitie van Zijne Majesteit Koning Charles III en de Terra Carta, een herstelplan voor Natuur, Mens en Planeet. Het Terra Carta-zegel is gebaseerd op de jaarlijkse Global 100-lijst van meest duurzame bedrijven van Corporate Knights en de bredere principes van de Terra Carta.

Voor 2023 worden nieuwe initiatieven inzake bewustmaking van verantwoord gedrag gepland, waaronder een verplichte webinar en een specifieke interne website, waartoe alle personeelsleden toegang zullen hebben en waartoe alle landen zullen worden aangemoedigd bij te dragen.

We communiceren in alle transparantie over onze regels en beleidslijnen. U vindt ze op www.kbc.com. Meer informatie over het

Integriteitsbeleid en de toepassing ervan vindt u in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.

We willen onze positieve impact op de samenleving vergroten

We willen onze positieve impact op de samenleving vergroten en leggen daarbij de focus op de domeinen waar wij als bank-verzekeraar toegevoegde waarde kunnen creëren: financiële geletterdheid, ondernemerschap, milieubewustzijn, vergrijzing en/of gezondheid.

Financiële geletterdheid

- Klanten helpen de juiste keuzes te maken door goede en transparante adviesverlening en duidelijke communicatie.
- De kennis van financiële concepten en producten bij het brede publiek verruimen.

Voorbeelden

- Heropstart van educatieve programma's door medewerkers van KBC in scholen om de financiële geletterdheid van jongeren te vergroten in België, Tsjechië en Hongarije na de coronamaatregelen
- Opstart in Bulgarije van een educatief programma met focus op ESG onderwerpen i.s.m. faculteit Economie van de universiteit van Sofia
- Kredietverlening aan onderwijssector: 1,2 miljard euro

Milieubewustzijn

- Onze milieuoetafdruk verkleinen via uiteenlopende initiatieven en doelstellingen
- Diensten en producten ontwikkelen die een positieve bijdrage kunnen leveren aan het milieu

Voorbeelden

- Reductie van onze directe milieuoetafdruk en netto-klimaatneutraliteit met betrekking tot onze directe voetafdruk sinds 2021.
- Publicatie van ons eerste Climate Report in oktober 2022, inclusief nieuwe milieudoelstellingen
- Ontzorging voor klanten bij duurzame renovaties dankzij de participatie van KBC in de start-up Setle
- Uitgifte van green bonds
- Coördinatie van duurzaamheidsgerelateerde financiering van onze bedrijfsklanten volgens de Sustainability-linked Loan Principles

Vergrijzing en gezondheid

- In België en Tsjechië kozen we voor vergrijzing als vierde pijler. Dat houdt in dat we ons beleid en ons aanbod van diensten en producten aanpassen aan het feit dat mensen langer leven en dat we positief bijdragen aan de problematiek rond vergrijzing door vanuit onze kernactiviteiten specifieke oplossingen en diensten aan te bieden.
- In Bulgarije, Slowakije, Hongarije en Ierland kozen we gezondheid als vierde pijler. Die kernlanden zullen diensten, producten en projecten ontwikkelen die erop gericht zijn de algemene gezondheid, de gezondheidszorg en de levenskwaliteit te verbeteren.

Voorbeelden

- Uitgifte van onze eerste social bond in 2022
- Geldautomaten met spraaktechnologie voor slechtziende klanten en eScribe voor klanten met gehoorproblemen in Tsjechië
- Financiële en materiële hulp aan zieke kinderen met het K&H MediMagic-programma in Hongarije
- Hulplijn voor senioren in Tsjechië met speciaal getrainde call-center agents om senioren te ondersteunen in hun bankzaken.
- Kredietverlening aan ouderenzorg en gezondheidssector: 6,2 miljard euro.

Ondernemerschap

- Door innovatieve ideeën en projecten te ondersteunen bijdragen tot economische groei.

Voorbeelden

- Verdere uitbreiding van Start it @KBC in België met de opening van de eerste vestiging in Wallonië begin 2022
- Toegang tot financiële diensten aanbieden aan rurale ondernemers en landbouwers in het Zuiden in samenwerking met BRS (microfinancierings- en microverzekeringsactiviteiten).
- Actieve inzet van Start it @KBC op vrouwelijk ondernemerschap in het start-up landschap
- Lancering van Start it @UNI in Tsjechië, een programma gericht op universiteitsstudenten, dat projecten van studenten helpt hun kansen op succes op de markt te vergroten

We willen onze nadelige impact op de samenleving beperken

We onderwerpen onze bedrijfsactiviteiten aan strikte duurzaamheidsregels in verband met mensenrechten, milieu, ethisch ondernemen en gevoelige of controversiële maatschappelijke thema's. Gezien de steeds wijzigende maatschappelijke verwachtingen en bekommernissen herbekijken en actualiseren we minimaal om de twee jaar onze duurzaamheidsbeleidslijnen. Voor een volledig overzicht van onze duurzaamheidsbeleidslijnen verwijzen we naar het Duurzaamheidsverslag.

Belangrijke KBC -duurzaamheidsrichtlijnen		Van toepassing op
Blacklist van bedrijven en activiteiten	We leggen strenge ethische beperkingen op aan bedrijven die betrokken zijn bij controversiële wapensystemen (inclusief nucleaire en wittefosforwapens) en aan bedrijven die beschouwd worden als 'zware' overtreders van de <i>UN Global Compact Principles</i> (UNGC)	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening, eigen beleggingen en investeringen, maatschappelijk verantwoorde en conventionele fondsen, leveranciers
Rechten van de mens	Ons beleid inzake mensenrechten is gebaseerd op de VN-beleidslijnen voor bedrijven en mensenrechten en de principes van de <i>UN Global Compact</i> . Zie verder in een aparte paragraaf hierna.	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening, eigen beleggingen en investeringen, maatschappelijk verantwoorde en conventionele fondsen, leveranciers, personeel
Controversiële regimes	We willen niet betrokken zijn in financiële activiteiten met controversiële regimes die fundamentele inbreuken plegen tegen de mensenrechten en die elke vorm van deugdelijk bestuur, wettigheid of economische vrijheid ontberen. We maken wel een uitzondering voor strikt humanitaire goederen. Op basis van erkende externe bronnen beslissen we elk jaar welke landen moeten worden opgenomen in de lijst van controversiële regimes.	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening, eigen beleggingen en investeringen, maatschappelijk verantwoorde en conventionele fondsen, leveranciers
Sustainable & responsible bank, advisory and insurance policy	We hebben restricties vastgelegd voor de kredietverlening, de adviesverlening en het verzekeren van controversiële en maatschappelijk gevoelige sectoren en activiteiten, zoals de energiesector, projectfinanciering, activiteiten in verband met wapens, tabak, gokken, sectoren met een grote impact op de biodiversiteit (palmolieproductie, mijnbouw, ontbossing, enz.), grondverwerving en onvrijwillige verhuizing van inheemse bevolking, dierenwelzijn (o.m. bont) en prostitutie.	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening
KBC Asset Management, uitsluiting uit traditionele fondsen	Voor de conventionele (traditionele) fondsen passen we de minimale uitsluitingen toe op basis van de blacklist van bedrijven die te maken hebben met controversiële wapensystemen of zware inbreuken plegen tegen de principes van de <i>UN Global Compact</i> en het beleid inzake controversiële regimes. Daarenboven zijn beleggingsproducten die gebaseerd zijn op speculatie op voedselprijzen volledig uitgesloten. Verder hebben we beslist om de tabaksindustrie uit de beleggingsfondsen van KBC Asset Management en de eigen beleggingsportefeuille van KBC te weren en zijn mijnbouwbedrijven die steenkool ontginnen net zoals nutsbedrijven die hun energieproductie uit steenkool halen uitgesloten uit alle beleggingsfondsen	Conventionele fondsen
KBC Asset Management - uitsluitingen voor maatschappelijk verantwoorde beleggingen	Voor de maatschappelijk verantwoorde fondsen gaan we nog verder in de uitsluiting en restricties van omstreden activiteiten zoals alle fossiele brandstoffen, gokken, defensie, bont, enz.	Fondsen die verantwoord beleggen
Nieuwe beleidslijnen (van toepassing vanaf 1 januari 2023)	<p>Steenkool: terwijl we ons strenge beleid ten aanzien van bedrijven die nog over capaciteit voor de opwekking van elektriciteit en warmte op basis van steenkool beschikken onverminderd aanhouden, beslissen we om specifieke, doelgerichte financiering van projecten voor hernieuwbare energie door nieuwe klanten die nog over dergelijke capaciteit beschikken, toe te staan (dit gold al voor bestaande klanten). Dat is ingegeven door de wens om de energietransitie van alle ondernemingen te vergemakkelijken en te begeleiden en is aan zeer strikte voorwaarden onderworpen, waaronder een strikte scheiding tussen dit soort leningen en de andere activiteiten van een onderneming. Ook de financiering van projecten op het gebied van coal-to-gas, coal-to-liquid en coalbed methane is nu ook uitdrukkelijk uitgesloten.</p> <p>Biodiversiteit: voor de rundveehouderij werden voor het eerst beperkingen ingevoerd: KBC sluit nu de financiering of verzekering uit van bedrijven met meer dan 200 000 herkauwers. Daarmee willen we zowel de methaanuitstoot als het oneigenlijk gebruik van grond beperken. We breidden ook onze definitie van "beschermde gebieden" uit van de groene lijst van de IUCN (59 gebieden) naar alle gebieden van categorie I en II op de lijst van beschermde gebieden van de IUCN (9 889 gebieden in Europa, waarvan 454 gelegen in onze kernlanden).</p>	Kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening

We controleren de naleving van ons duurzaamheidsbeleid onder meer door:

- een actieve interne screening van de toepassing van ons duurzaamheidsbeleid op onze krediet-, verzekerings- en beleggingsactiviteiten;

- een algemene ESG-beoordeling van de duurzaamheidsprestaties van de betrokken bedrijven door externe partijen, met de nadruk op de duurzaamheidsstrategie en het publieke duurzaamheidsbeleid van de ondernemingen en op eventuele recente controverses waarbij ze betrokken zijn geweest.

Voorbeelden van maatregelen wanneer inbreuken worden vastgesteld:

- nultolerantie voor bedrijven op de blacklist in al onze bedrijfsactiviteiten;
- uitsluiting van ondernemingen die niet voldoen aan de *UN Global Compact Principles*, zoals beoordeeld door een externe ESG-beoordelaar, voor leningen, verzekeringen en eigen activa;
- toepassing, in samenspraak met de betrokken partijen, van een exitstrategie of specifieke voorwaarden op bestaande krediet- of verzekeringsrelaties en adviesdiensten, en afwijzing van nieuwe aanvragen.

Onze duurzaamheidsgovernance

We hebben duurzaamheid verankerd op de verschillende niveaus binnen onze groep. Dat garandeert dat duurzaamheid zowel de aandacht krijgt van de hoogste beslissingsorganen als breed geïntegreerd wordt in onze activiteiten. Hieronder vindt u een vereenvoudigd overzicht (meer details in het Duurzaamheidsverslag, op www.kbc.com). Verderop vindt u meer uitleg over de specifieke governance in verband met klimaatverandering.

Duurzaamheidsgovernance

Raad van Bestuur: wordt geïnformeerd door het Directiecomité over de duurzaamheidsstrategie, inclusief het beleid over klimaatverandering. Het Risico- en Compliancecomité waakt over de duurzaamheidsgerelateerde risico's. De Raad beoordeelt de implementatie van de duurzaamheidsstrategie door middel van een Sustainability Dashboard en spreekt zich uit over belangrijke wijzigingen aan duurzaamheidsbeleidslijnen.

Directiecomité: is het hoogste niveau met directe verantwoordelijkheid voor duurzaamheid, met inbegrip van het beleid over klimaatverandering. Het bekrachtigt de beslissingen van de Interne Duurzaamheidsraad en het Sustainable Finance Steering Committee.

Interne Duurzaamheidsraad (ISB): wordt voorgezeten door de CEO en bestaat uit senior managers van alle bedrijfsonderdelen en kernlanden, de CFO en de manager van de dienst Corporate Sustainability. Het is het belangrijkste platform voor het aansturen van duurzaamheid op groepsniveau en neemt beslissingen over elke kwestie die verband houdt met duurzaamheid.

Group Corporate Sustainability: verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van de duurzaamheidsstrategie en het toezicht daarop. Het team rapporteert aan de Interne Duurzaamheidsraad over de implementatie van de strategie en stelt het Sustainability Dashboard op. De dienst werkt onder leiding van de Senior General Manager Group Corporate Sustainability, die rechtstreeks rapporteert aan de Group CEO.

Sustainable Finance Steering Committee: houdt toezicht op het Sustainable Finance Programme en wordt voorgezeten door de CFO. Het rapporteert aan het Directiecomité en de Raad en staat in contact met de ISB.

Core Team Sustainable Finance Programme: wordt geleid door een programmamanager van de dienst Corporate Sustainability en bestaat uit specialisten van Finance, Credit Risk, Risk, Data Management en duurzaamheidsdeskundigen. Het integreert de klimaataanpak binnen de groep en ondersteunt de business bij de ontwikkeling van de klimaatbestendigheid in lijn met TCFD en het EU-actieplan.

General Managers Sustainability in elk kernland: hebben de eindverantwoordelijkheid voor alles wat met duurzaamheid te maken heeft in hun land. Zij maken deel uit van het topmanagement en werden eind 2022 benoemd, ter vervanging van lokale Corporate Sustainability Coordinators. Ze zijn verantwoordelijk voor de integratie van de beslissingen van de Interne Duurzaamheidsraad en de doelstellingen van het Sustainable Finance Programme. Ze maken deel uit van de lokale organisatie in het land en rapporteren dan ook hiërarchisch. Inhoudelijk werken ze echter nauw samen met zowel hun lokale ISB-vertegenwoordiger als met Group Corporate Sustainability. Ze worden dan ook functioneel mee aangestuurd door de Senior General Manager Group Corporate Sustainability.

Sustainability-afdelingen en CSR-comités in elk kernland: zijn zo georganiseerd dat ze hun senior managers, die zitting hebben in de Interne Duurzaamheidsraad en de General Manager Corporate Sustainability per land ondersteunen bij het integreren van onze duurzaamheidsstrategie en het organiseren van en communiceren over lokale duurzaamheidsinitiatieven. De verantwoordelijke medewerkers en comités leveren en valideren onder meer ook niet-financiële informatie.

Externe Duurzaamheidsraad: bestaat hoofdzakelijk uit duurzaamheidsdeskundigen uit de academische wereld en adviseert Group Corporate Sustainability over duurzaamheidsbeleid en -strategie.

Responsible Investing Advisory Board: houdt toezicht op de screening van het verantwoordelijke karakter van fondsen die verantwoord beleggen van KBC Asset Management.

Focus op het klimaat (KBC Groep)

In september 2022 publiceerden we ons eerste tussentijdse Klimaatrapport (Climate Report), waarin we onze inzet, doelstellingen en prestaties in onze rol als ondertekenaar van het CCCA nader toelichten. Het verslag schetst onze baseline en de eerste doelstellingen die we hebben bepaald voor de meest relevante CO₂-intensieve industriële sectoren en productlijnen in onze kredietverlening. Het beschrijft ook de manier waarop we met onze vermogensbeheeractiviteiten concrete stappen zetten naar een klimaatbestendige toekomst. U vindt het verslag op www.kbc.com.

Voor diepgaande(re) informatie over de gebruikte klimaatscenario's, de bepaling van de meest relevante sectoren en de scope en afbakening van onze klimaatmaatstaven, -gegevens en -doelen, verwijzen we naar ons Klimaatrapport en ons Duurzaamheidsverslag, op www.kbc.com.

Het aspect klimaat in ons bedrijfsmodel

Als bank-verzekeraar hebben we zelf op twee manieren een invloed op de klimaatverandering. Vooreerst door ons eigen energieverbruik te beperken. Onze afhankelijkheid van natuurlijke grondstoffen is relatief beperkt, maar we beheren niettemin onze rechtstreekse broeikasgasemissies met als doel die voortdurend te verminderen in overeenstemming met de vooropgestelde doelstellingen.

Belangrijker is de onrechtstreekse invloed, die we hebben door kredieten te verlenen, een beleggingsportefeuille aan te houden, beleggingen aan te bieden aan klanten en tegenpartijen te verzekeren die een belangrijke (nadelige of positieve) invloed op het klimaat (kunnen) hebben. We beperken de indirecte negatieve impact via duidelijke beleidslijnen die ook restricties inhouden voor de meest vervuilende activiteiten, en we vergroten de positieve impact door acties met betrekking tot de meest klimaatgevoelige sectorportefeuilles, door de dialoog over duurzaamheid aan te gaan met onze klanten, door bedrijven te ondersteunen die bij hun investeringsbeslissingen rekening houden met milieu-, sociale en bestuursaspecten, en door in al onze kernlanden nieuwe innovatieve bedrijfsoplossingen te ontwikkelen om een CO₂-arme en circulaire economie te stimuleren.

Als bank-verzekeraar ondervinden we ook zelf de invloed van de klimaatverandering. Daarbij denken we aan mogelijke risico's als gevolg van acute of chronisch veranderende weerpatronen die kunnen leiden tot hogere schadeclaims bij onze verzekeringen, of een impact op onze kredieten of beleggingen wanneer de betrokken tegenpartijen negatieve gevolgen ondervinden van de klimaatverandering (bijvoorbeeld als gevolg van langdurende droogte en aanhoudende hittedagen in de zomer van 2022) of de transitie naar een CO₂-armere samenleving (wat kan leiden tot terugbetalingsproblemen). Het gaat ook over de invloed die we ondervinden van mogelijke wijzigingen in de wetgeving en kapitaalvereisten ter zake, rechtsgeschillen, veranderend klantengedrag (inclusief het risico van gemiste opportuniteiten), de impact van stijgende marktprijzen voor de emissies van broeikasgassen en technologische vernieuwingen.

We passen ons bedrijfsmodel actief aan, niet alleen om negatieve gevolgen te verminderen of te vermijden (cf. onze doelen ter zake), maar ook om onze bijdrage te leveren om de klimaatopwarming te beperken binnen de doelen die bepaald zijn door het Akkoord van Parijs. Daarnaast willen we uiteraard ook inspelen op de vele opportuniteiten die de transitie naar een meer duurzame en groene economie met zich meebrengt. Dat gaat dan zowel over het verder uitbouwen van het aanbod duurzame producten en diensten op het gebied van beleggingen, verzekeringen, leasing, enz. als over het actief bijstaan van klanten in hun transitie naar activiteiten met minder CO₂-uitstoot.

Het is de bedoeling om op termijn de weerbaarheid van ons bedrijfsmodel in kaart te brengen, rekening houdend met verschillende klimaatscenario's en tijdshorizonten, via specifieke meet- en rapporteringsinstrumenten (zie verder).

Klimaatgovernance

Klimaatgovernance is een deel van onze algemene duurzaamheids-governance (zie Onze duurzaamheids-governance).

- Als deel van het duurzaamheidsbeleid bestaat er binnen de groep een Sustainable Finance-programma, dat focust op de integratie van de klimaataanpak in de volledige groep.
- Het Sustainable Finance-programma wordt aangestuurd door een programmamanager die deel uitmaakt van Group Corporate Sustainability, samen met een kernteam bestaande uit vertegenwoordigers van de meest betrokken departementen. Het kernteam staat in contact met alle andere afdelingen van de groep en werkt ook nauw samen met de duurzaamheidsteams in alle kernlanden.
- Een stuurgroep, voorgezeten door de groeps-CFO, ziet toe op de voortgang en de praktische implementatie van de diverse acties in het Sustainable Finance-programma. De belangrijkste strategische beslissingen worden evenwel genomen door de Interne Duurzaamheidsraad (ISB), onder het voorzitterschap van de Group CEO en met vertegenwoordiging van alle

kernlanden. De ISB is immers het belangrijkste platform voor het aansturen van het duurzaamheidsbeleid op groepsniveau, inclusief onze klimaataanpak.

- Onder meer via het KBC Sustainability Dashboard wordt de voortgang van het programma ook regelmatig besproken in het Directiecomité en de Raad van Bestuur.
- Een externe Sustainability Board adviseert Group Corporate Sustainability over alle duurzaamheidsthema's, inclusief alle aspecten van ons klimaatbeleid.

De milieu- en klimaataspecten van ons duurzaamheidsbeleid

Een overzicht van onze KBC-duurzaamheidsbeleidslijnen is opgenomen in het hoofdstuk Onze rol in de samenleving.

Belangrijke elementen uit ons klimaat- en milieubeleid zijn:

- het toepassen en regelmatig herzien van een strikt beleid om de negatieve milieu-impact van onze activiteiten te beperken, onder meer via onze specifieke beleidslijnen met betrekking tot energie en andere maatschappelijk gevoelige sectoren, het volgen van de Equator Principles bij projectfinancieringen en de KBC-Blacklist;
- de ontwikkeling van specifieke bank-, verzekerings- en beleggingsproducten en -diensten die een duurzame, CO₂-arme en klimaatbestendige samenleving ondersteunen (voorbeelden: zie tabel);
- het creëren van bewustzijn van milieuverantwoordelijkheid bij onze interne (medewerkers) en externe (klanten, leveranciers, enz.) stakeholders;
- het ondersteunen van onze klanten in hun transitie naar een duurzamer bedrijfsmodel, onder andere via partnerships die hun advies verlenen en effectief begeleiden om energie-performanter te worden.
- de aanpassing van onze activiteiten om de wereldwijde temperatuurstijging te beperken in overeenstemming met het Akkoord van Parijs en onze toetreding tot de Collective Commitment to Climate Action van de VN;
- het opvolgen van de aanbevelingen van de TCFD: we brengen onze klimaatrisico's in kaart en spelen tegelijk in op kansen die de groene transitie biedt. We dragen bij aan de ontwikkeling van methodes om de impact van het klimaat op ons bedrijfsmodel te meten met het oog op het vastleggen van onderbouwde doelstellingen. We rapporteren hierover op een transparante manier (zie ook ons Duurzaamheidsverslag).

In 2022 publiceerden we voor het eerst concrete doelstellingen voor de broeikasgasintensiteit van onze kredieten in verschillende economische sectoren.

Een belangrijke uitdaging is het integreren van klimaatgerelateerde risico's, opportuniteiten en doelstellingen in onze sectorbenadering.

- In een eerste fase zijn we gestart met het analyseren van onze kredietportefeuille, en ondertussen zijn ook onze verzekeringsportefeuilles opgenomen in de interne analyses. Op basis van een materialiteitsbeoordeling, zoals bepaald in de TCFD, hebben we ons gericht op de sectoren die meer dan 5% van het klimaatgevoelige en CO₂-intensieve deel van de industriële kredietportefeuille vertegenwoordigen. Die analyses vormen de basis om een strategie en doelstellingen te bepalen die onze klimaatverbintenis in het kader van het Akkoord van Parijs de facto moeten helpen waarmaken. Omdat we die oefening zijn begonnen met een open geest en een blanco blad noemden we ze 'white papers'.
- We hebben white papers uitgewerkt voor de sectoren energie, commercieel vastgoed, landbouw, voedselproductie, bouw & constructie, chemie, transport en metalen en voor drie productlijnen voor particulieren: woningkredieten, autoleningen en autoleasing. In de white papers werd steeds ook de lokale context van al de kernlanden geanalyseerd, om vervolgens beleidsbeslissingen te nemen voor de volledige portefeuille van de groep. De white papers worden tweejaarlijks en zelfs jaarlijks voor de belangrijkste sectoren en productlijnen geactualiseerd.
- In 2022 vormden deze white papers de basis voor ons eerste Klimaatrapport. Dat rapport bevat een duidelijk overzicht van onze nulmeting en reductiedoelstellingen voor 2030 en 2050, die we hebben bepaald voor de meest relevante koolstofintensieve industriële sectoren en productlijnen in onze kredietverlening. Het rapport bevat ook de bijhorende beleidsbeslissingen om die doelen te realiseren. PwC auditeerde de berekende nulmeting van de klimaatdoelstellingen van KBC op het vlak van kredietverstrekking.

We rapporteren over onze aanpak, vooruitgang en uitdagingen op milieugebied, onder meer in ons Klimaatrapport, in ons Duurzaamheidsverslag, in dit Jaarverslag en met duurzaamheidsvragenlijsten (waaronder CDP, S&P, Sustainalytics, Vigeo). We verscherpen regelmatig onze aanpak, rekening houdend met wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen, maatschappelijke trends en de veranderende opvattingen van onze stakeholders en laten ons ook op geregelde tijdstippen challengen door onze Externe Duurzaamheidsraad.

Doorheen onze upstream- en downstreamwaardeketen treden we ook in dialoog met verschillende stakeholders. Zo gaan we actief in gesprek met onze klanten om hen bewust te maken en hun engagement over klimaatverandering te vergroten. We richten ons ook op het ontwikkelen van bedrijfsoplossingen die een positieve invloed hebben op het milieu en gaan ook hierover in interactie met onze klanten.

Enkele voorbeelden van recente producten en initiatieven die met duurzaamheid te maken hebben bij KBC-groep*

Eerste uitgifte van een social bond	In augustus 2022 bracht KBC als eerste financiële instelling in België een sociale obligatielening ('social bond') uit, die wordt aangewend voor de herfinanciering van projecten in de ziekenhuissector. Het ging over 750 miljoen euro op 8 jaar met een coupon van 3%.
Fondsen die verantwoord beleggen	Veelzijdig aanbod van fondsen die verantwoord beleggen, inclusief ECO-thematische fondsen en Impact Investing-fondsen. We doen een diepgaande doorlichting om te bepalen welke bedrijven en landen behoren tot het beleggingsuniversum voor verantwoorde beleggingsoplossingen. Daarnaast worden alle bedrijven die gelinkt kunnen worden aan fossiele brandstoffen uitgesloten uit al onze fondsen die verantwoord beleggen.
Projectfinanciering	We zijn actief betrokken bij de financiering van hernieuwbare-energieprojecten in alle kernlanden en in onze buurlanden. Het Project Finance Team van KBC Securities financierde vorig jaar 86,3 MWP geïnstalleerd vermogen aan hernieuwbare energie. Er werden bijvoorbeeld succesvolle transacties gerealiseerd in onshore en offshore windenergie in Nederland en Duitsland. Daarnaast werd er ook een eerste participatie genomen in een offshore windenergieproject in het Verenigd Koninkrijk. In Tsjechië heeft ČSOB aan de Oostenrijkse exploitant van hernieuwbare energie via zonnepanelen Enezy, nummer 2 op de Tsjechische markt, een herfinanciering verleend voor 21,1 MW aan zonne-energieprojecten.
Verduurzaming van woningen	We bieden diverse producten aan om de meest energie-efficiënte woningen te ondersteunen, en om renovatie en investeringen in energiemaatregelen te stimuleren. Zo biedt KBC Bank sinds januari 2021 de Vlaamse 0%-lening aan (vanaf 2023 wordt dit vervangen door een rentesubsidie voor de renovatie van woningen en appartementen). KBC biedt klanten ook ontzorging bij duurzame renovaties dankzij de participatie in start-up Setle. Setle maakt een inschatting van de renovatiebehoeften van een pand en wijst de weg naar de juiste premies en subsidies. Ook in onze andere kernlanden ondersteunen we de overgang naar energie-efficiënte woningen door het aanbieden van hypothecaire en renovatieleningen tegen goede voorwaarden.
Verduurzaming van transport	Zo'n twee derde van de nieuwe wagens in de vloot van KBC Autolease zijn nu al elektrische en hybride wagens. KBC Autolease is bovendien marktleider in fietsleasing, met 25 000 fietsen in portefeuille. We zijn de partner van de Vlaamse overheid om fietsleasing aan te bieden aan hun medewerkers als een duurzaam mobiliteitsalternatief. In Slowakije promoot ČSOB Leasing, in samenwerking met andere partners, actief emissievrije en emissiearme voertuigen.
Schadeverzekeringen – productkenmerken die verband houden met het klimaat	In België en in Slowakije biedt onze autoverzekering een uitgebreide dekking en adequate hulp aan voor elektrische en hybride auto's. Voor klanten die zelf een laadpaal installeren, is dat in België standaard meeverzekerd in de Woningpolis, waarin ook een aantal andere groene investeringen zoals zonnepanelen en thuisbatterijen worden gedekt. Daarnaast bieden we de eigen multi-klimaatrisicoverzekering voor landbouwers aan. Landbouwers met open teelten, zoals fruitelers of akkerbouwers, kunnen zich hiermee verzekeren tegen schade aan gewassen als gevolg van extreme en ongunstige weersomstandigheden zoals storm, hagel, vorst, ijs, neerslag en droogte.
Proxy voting door KBC Asset Management	KBC Asset Management neemt via <i>proxy voting</i> zijn verantwoordelijkheid om onze klanten, die via onze aandelenfondsen investeren in bedrijven, te vertegenwoordigen op de aandeelhoudersvergaderingen.
Groene leningen en groene obligaties voor bedrijfsklanten	KBC promoot duurzame financieringsoplossingen bij zijn bedrijfsklanten in alle kernlanden, waaronder groene en duurzame obligaties en groene en duurzaamheidsgerelateerde leningen. We zijn ook actief in de gesyndiceerde markt van sustainability-linked loans. Vorig jaar hebben we dergelijke leningen ook frequent gerealiseerd op bilaterale basis. KBC is ook actief als duurzaamheidscoördinator om bedrijven bij te staan bij de integratie van duurzaamheidskenmerken in hun bankfinanciering op lange termijn.
Carbon footprint tool	In België ondersteunen we kmo's en andere bedrijven die klant bij ons zijn bij het berekenen van hun CO ₂ -voetafdruk. De tool die we daarvoor gebruiken, werd ondertussen ook uitgerold in andere kernlanden. In Bulgarije hebben we daarnaast in samenwerking met het Instituut voor Landbouweconomie een specifieke carbon footprint calculator ontwikkeld voor onze landbouwklanten.

* Het gebruik van terminologie zoals 'groen' of 'duurzaam' hier en elders in dit rapport betekent geenszins dat wat wordt beschreven al volledig in overeenstemming is met de EU taxonomie.

We willen voor onze klanten een partner zijn in hun transformatie naar een duurzamere toekomst. Samen met Encon voerde KBC in België al 400 gesprekken met grote klanten uit het bedrijfsegment om hun bedrijfsprocessen te helpen verduurzamen. Dat resulteerde in meer dan 250 adviescontracten. Naar analogie met de Encon-samenwerking voor grotere bedrijven kunnen nu ook kmo's binnenkort een beroep doen op klimaatadvies via ecoWise, een gespecialiseerde dochteronderneming van KBC.

Ook onze leveranciers zijn belangrijke stakeholders en we wensen dat ook zij sociale, ethische en milieucriteria integreren in hun beleid. Voor informatie over onze gedragslijn voor leveranciers en onze interne procedure bij de screening van leveranciers verwijzen we naar het hoofdstuk Focus op mensenrechten. In het proces zijn ook milieueisen voor producten ingebed, onder andere door de verplichting om KBC te informeren over nieuwe milieuvriendelijke producten en het gebruik van milieuvriendelijk verpakkingsmateriaal. We betrekken onze leveranciers ook bij het opzetten van circulaire inkoopmodellen.

Een van de pijlers van ons duurzaamheids- en klimaatbeleid is de focus op verantwoord beleggen. Ons sterk uitgebreide aanbod geeft klanten de mogelijkheid hun totale portefeuille volledig verantwoord in te vullen. In ons digitale verkoopproces bieden we standaard de verantwoorde variant aan. Wanneer zowel de traditionele als de verantwoorde variant beschikbaar is, bieden onze medewerkers in het reguliere verkoopkanaal ook altijd de verantwoorde belegging als eerste aan. Alle KBC-fondsen die verantwoord beleggen in België voldoen aan de 'Towards Sustainability'- kwaliteitsstandaard. Die standaard werd ontwikkeld op initiatief van en staat onder toezicht van het 'Central Labelling Agency'. Almaar meer klanten kiezen tegenwoordig voor fondsen die verantwoord beleggen.

We nemen onze verantwoordelijkheid in verschillende internationale organisaties en initiatieven en rapporteren daarover onder meer in ons Duurzaamheidsverslag.

- We onderschreven in december 2017 de TCFD-aanbevelingen.
- We volgen en implementeren de verschillende acties die voortvloeien uit het EU-Actieplan voor Duurzame Financiering.
- We zijn lid van het UN Environment Program Finance Initiative (UNEP FI) en een Founding Signatory van de UNEP FI Principles on Responsible Banking (PRB's). We onderschreven daarnaast het Collective Commitment to Climate Action (CCCA).
- We onderschreven ook de UNEP FI Principles for Sustainable Insurance en de Principles for Responsible Investment.
- Als bestuurslid van de International Capital Markets Association (ICMA) werken we mee aan de ontwikkeling van groene obligaties in de EU.
- We zijn sinds 2004 lid van de Equator Principles en hebben die principes geïntegreerd in ons algemene kredietbeleid.

Onze maatstaven en doelen

Indirecte impact van onze krediet- en assetmanagementactiviteiten

We gebruiken geavanceerde methodes (waaronder PCAF en PACTA) om de klimaatimpact van bepaalde sectoren en de transitie in de kredietportefeuille te meten. Meer hierover vindt u in ons Klimaatrapport, op www.kbc.com. KBC Asset Management brengt sinds drie jaar volgens dezelfde methode de klimaatimpact van alle beleggingsfondsen in zijn portfolio in kaart. Die analyse, gebaseerd op gegevens en de aanpak van TRUCOST, werd in 2022 ook voor de tweede keer toegepast op de eigen investeringsportefeuille van KBC Verzekeringen en op de investeringen van het KBC Pensioenfonds.

Sinds 2021 rapporteren we over de geschatte broeikasgasemissies die samenhangen met onze kredietverlening. We hanteren hiervoor de berekeningsmethode die aangereikt wordt door het Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF), een wereldwijde standaard om op geharmoniseerde wijze gefinancierde emissies te berekenen. De tabel hierna geeft een overzicht van de resultaten. We verwijzen ook naar ons Duurzaamheidsverslag, waarin uitgebreid toelichting gegeven wordt over de PCAF-berekeningsmethode, onze berekeningsaanpak en de begrenzingen waarmee rekening moet worden gehouden bij het interpreteren van de resultaten. Ook vindt u er informatie over hoe wij door het verzamelen van meer adequate en verfijnde data onze rapportering over deze emissies gradueel willen verbeteren.

De tabel met gefinancierde (scope 3) emissies (geschatte broeikasemissies geassocieerd met onze kredietverlening) vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Hoe bepaalden we onze sectorale klimaatdoelstellingen? Op basis van klimaatwetenschap gealigneerd op doelstellingen van het Akkoord van Parijs en rekening houdend met de lokale context, maakten alle KBC-entiteiten met krediet- of leasingactiviteiten projecties voor de verwachte portefeuille- en sectorspecifieke decarbonisatieontwikkeling, uiteindelijk uitmondend in bedrijfsdoelstellingen. Alle doelstellingen werden samengevoegd tot één projectie op KBC-groepsniveau, die wordt vergeleken met klimaatbenchmarks die werden afgeleid van klimaatscenario's die met de doelstelling 'minder dan 2°C klimaatopwarming', d.w.z. trajecten die in overeenstemming zijn met onze CCCA-verbintenis. Meer daarover vindt u in ons Klimaatrapport. Om onze klimaatdoelstellingen onafhankelijk te laten verifiëren hebben KBC Bank en haar geconsolideerde entiteiten eind 2022 een engagement getekend bij het Science Based Targets initiative (SBTi). Via dat engagement verbinden we er ons toe om onze klimaatdoelstellingen binnen de 2 jaar na ondertekening door SBTi te laten valideren.

De cijfers in de bovenstaande tabel omvatten ook KBC Ireland (waarvoor verkoopovereenkomsten zijn gesloten) en het recent overgenomen Raiffeisenbank Bulgarië (hernoemd tot KBC Bank Bulgarië). Beide entiteiten zijn echter niet mee opgenomen in onze klimaatdoelstellingen (zie verder).

Terwijl we ook de lopende Net Zero initiatieven nauwlettend volgen, hebben wij ervoor gekozen ons te richten op de zorgvuldige uitvoering van de doelstellingen in dit verslag in al onze kredietverleningsactiviteiten en in alle kernlanden alvorens nieuwe verplichtingen aan te gaan. Zie verder in het Duurzaamheidsverslag.

Ook voor onze assetmanagementactiviteiten hebben we de doelstellingen aangescherpt, onder meer inzake het belang van fondsen die verantwoord beleggen en de koolstofintensiteit van de bedrijfsinvesteringen in deze fondsen.

De klimaatdoelstellingen werden besproken en goedgekeurd door de Interne Duurzaamheidsraad, het Directiecomité en de Raad van Bestuur. Specifiek voor de verzekeringsactiviteiten werden nog geen klimaatdoelstellingen opgesteld aangezien er daarvoor vandaag nog onvoldoende erkende onderzoeks- en rapporteringsmethodes beschikbaar zijn.

Eigen directe impact

De impact van onze eigen activiteiten als bank-verzekeraar is, zeker in vergelijking met industriële bedrijven en met onze indirecte impact via onder meer kredietverlening, zeer beperkt. Niettemin berekenen we ook onze directe eigen broeikasgasimpact (van onder andere onze gebouwen en onze eigen vloot). Ook daarvoor hanteren we bepaalde doelstellingen.

Hierna vindt u gegevens over onze eigen milieuoetafdruk. De data en berekeningen van de broeikasgasemissies werden geverifieerd door Vinçotte volgens ISO 14064-3. Daarnaast investeren we sinds 2021 in klimaatprojecten om het deel van onze emissies dat we nu nog niet kunnen verminderen te compenseren. KBC is daarom sinds 2021 netto-klimaatneutraal. De gekozen projecten hebben ook toegevoegde waarde voor het verhogen en beschermen van biodiversiteit en voor lokale gemeenschappen.

Meer informatie over onze milieuoetafdruk inclusief verdere detaillering, methodologie en scope van de berekeningen en compensatieprojecten vindt u in het Duurzaamheidsverslag. U vindt de doelstellingen in de tabel in het jaarverslag van KBC Groep.

Duurzaamheid geïntegreerd in ons verloningsbeleid

Duurzaamheid, met inbegrip van klimaat en de doelstellingen ter zake, is geïntegreerd in de verloningssystemen van onze medewerkers en van het topmanagement in het bijzonder.

- Voor de variabele vergoeding van de leden van het Directiecomité wordt onder meer rekening gehouden met het behalen van een aantal collectieve doelstellingen. Een van die doelstellingen is specifiek gerelateerd aan de vooruitgang op het vlak van duurzaamheid, die wordt beoordeeld via de halfjaarlijkse rapportering van het KBC Sustainability Dashboard. De Raad van Bestuur beoordeelt, via het Remuneratiecomité, de criteria voor de evaluatie van de leden van het Directiecomité in dit verband. Meer info vindt u in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur, in het remuneratieverslag.
- Duurzaamheid is ook geïntegreerd in de variabele verloning van de directie. Ten minste 10% van de variabele verloning van het senior management is afhankelijk van het behalen van individuele doelstellingen die vooraf zijn overeengekomen in het kader van het duurzaamheidsbeleid van de groep, waaronder het klimaatbeleid.
- De niet-recurrente resultaatsgebonden vergoeding van de medewerkers in België is gedeeltelijk gekoppeld aan duurzaamheidsdoelstellingen (bijvoorbeeld de verhouding groene kilometers tot het aantal woon-werkkilometers).

Ons klimaatrisicomanagement

In het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's vindt u meer informatie over hoe we omgaan met klimaatgerelateerde risico's.

EU-taxonomie

De Taxonomieverordening legt een EU-breed kader vast aan de hand waarvan investeerders en bedrijven kunnen beoordelen of bepaalde economische activiteiten ecologisch duurzaam zijn. De vereiste informatie vindt u in het jaarverslag van KBC Groep.

Focus op mensenrechten (KBC Groep)

We nemen onze verantwoordelijkheid om mensenrechten, sociale rechtvaardigheid en arbeidsrechten in de hele groep te respecteren. We verbinden ons tot het naleven van de letter en de geest van: (i) de Universele verklaring van de rechten van de mens; (ii) de principes inzake fundamentele rechten vastgelegd in de acht kernverdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie en uiteengezet in de Verklaring inzake de fundamentele principes en rechten op het werk, (iii) de VN-Verklaring over de rechten van inheemse volkeren, (iv) de OESO-Richtlijnen voor multinationale ondernemingen en (v) de Britse wet over moderne slavernij, waarvoor KBC sinds 2017 een verklaring over moderne slavernij publiceert. Daarnaast zijn we sinds 2006 lid van de UN Global Compact en hebben we de tien principes over mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie opgenomen in onze beleidslijnen, zodat ze toegepast worden in al onze activiteiten. We rapporteren transparant over de vorderingen die we hebben geboekt bij de implementatie van deze principes. Deze informatie is beschikbaar op de website van UN Global Compact. Vanzelfsprekend volgen we de lokale wetgeving, regels en voorschriften die gelden in de landen waar we actief zijn en aan internationale en regionale mensenrechtenverdragen die internationaal erkende normen bevatten waaraan het bedrijfsleven zich moet houden.

Om ons mensenrechtenbeleid, zoals omschreven in de KBC Group Policy on Human Rights, op te volgen gebruiken we het UN Guiding Principles Reporting Framework van de VN. Ons mensenrechtenbeleid is van toepassing op onze activiteiten (klanten en leveranciers) en ook op onze eigen bedrijfsvoering (medewerkers).

KBC beschouwt voor zijn medewerkers het recht op vrijheid van vereniging, het recht op collectieve onderhandeling, het recht op een gezonde en veilige werkplek en het recht op vrijwaring van discriminatie als fundamenteel. We zetten ons dan ook ten volle in om de mensenrechten van onze medewerkers te respecteren en te handhaven. Daarnaast verwachten we ook van onze medewerkers dat ze de mensenrechten toepassen en respecteren tijdens hun activiteiten. Die principes lichten we toe in de KBC-Gedragslijn voor de groep en de KBC-beleidslijn diversiteit en inclusie (op www.kbc.com). In al onze kernlanden zijn er strikte nationale en internationale wetten en regelgeving voor de bescherming van de mensenrechten. We verwachten van onze medewerkers dat ze handelen volgens de regelgeving en dat ze zich verantwoord gedragen in alles wat ze doen. We hebben bovendien specifieke procedures om de naleving te waarborgen en om klachten te behandelen, waaronder het beleid voor de bescherming van klokkenluiders.

Onze leveranciers zijn een belangrijke stakeholder in onze waardeketen. We werken dan ook nauw samen met hen. Onze strikte regels en kaders rond inkoop-, verkoop- en uitbestedingsactiviteiten bij leveranciers zijn samengevat in de KBC Code of Conduct for Suppliers en zijn van toepassing in al onze kernlanden. We hebben onze gedragslijn voor leveranciers vertaald naar een interne procedure in de vorm van een stappenplan, waarmee onze aankoopafdeling aan de slag kan. Leveranciers waarmee we samenwerken worden gescreend met de KBC-Blacklist, de lijst met controversiële bedrijven waarmee KBC geen zaken wil doen. Verder doen we een beroep op Worldcheck en een gestandaardiseerde vragenlijst (over mensenrechten, arbeid, milieu en corruptiebestrijding) voor het screenen van onze belangrijkste leveranciers. Leveranciers die aan onze verwachtingen voldoen, krijgen een positieve evaluatie en ondertekenen de KBC Sustainability Code of Conduct for Suppliers. Als er tijdens de contractuele periode inbreuken worden vastgesteld die niet binnen een redelijke termijn fundamenteel kunnen worden opgelost, beëindigen we de overeenkomst.

Van onze klanten verwachten we als minimale norm dat ze de lokale en internationale wetten en regels respecteren. Dat wordt gecontroleerd door onze afdeling Compliance. Verder passen we in al onze dagelijkse activiteiten de KBC Group Policy on Blacklisted Companies, de KBC Group Human Rights Policy en de KBC Group Policy on Controversial regimes toe. Het betreft bedrijven en landen die worden uitgesloten op basis van betrokkenheid bij onder meer een ernstige vorm van schending van de mensenrechten en de betrokkenheid bij controversiële wapensystemen. We besteden ook veel aandacht aan privacy en gegevensbescherming en volgen de naleving ervan nauw op. Waar relevant vragen we aan onze klanten om aan te tonen dat ze voldoen aan bepaalde beleidslijnen en de standaarden voor hun sector, waarbij respect voor mensenrechten een belangrijk aspect is. We hebben een specifiek due diligence-proces ontwikkeld voor kredieten, verzekeringsactiviteiten en adviesdiensten. Dat omvat ook procedures voor het geval dat er inbreuken vastgesteld worden, zoals uitsluiting van bedrijven voor al onze activiteiten, het toepassen van een exit-strategie of speciale voorwaarden op bestaande kredieten of verzekeringen. In geval van twijfel wordt er advies van de directie Group Corporate Sustainability ingewonnen. Ook onze investeringsactiviteiten (vermogensbeheer en eigen beleggingen) ondergaan een interne screening. Fondsen die verantwoord beleggen worden bovendien onderworpen aan een bijkomende controle.

Voor internationale projectfinancieringen gelden de Equator Principles. De deelnemende financiële instellingen bepalen, beoordelen en beheren daarmee de ecologische en sociale risico's bij projectfinanciering.

Door die strikte toepassing van de bovenvermelde duurzaamheidsregels waken we over het reputatie- en financiële risico als gevolg van een mogelijke schending van de mensenrechten en andere controversiële kwesties in onze kernactiviteiten. Zie ook het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?, onder Bedrijfs- en strategisch risico. U vindt onze richtlijnen over mensenrechten, blacklists en dergelijke op www.kbc.com.

We willen onze ambities waarmaken binnen een strikt risicobeheer (KBC Groep)

Het beheren van risico's maakt volledig deel uit van onze strategie en ons besluitvormingsproces.

- We voeren risicoscans uit om alle toprisico's te identificeren.
- We bepalen duidelijk tot waar onze risicobereidheid gaat.
- We vertalen dat naar een strikte limietopvolging per activiteit en per divisie.
- We bewaken het risicoprofiel van bestaande en nieuwe producten door een *product approval process*.
- We onderwerpen het periodieke planningsproces aan stresstests.
- In alle relevante delen van onze organisatie hebben we onafhankelijke Chief Risk Officers.

Hoewel de activiteiten van een grote financiële groep zijn blootgesteld aan risico's die pas achteraf duidelijk worden, zien we op dit moment een aantal belangrijke uitdagingen voor onze groep. Die beschrijven we in het deel Ons bedrijfsmodel, onder In welke omgeving zijn we actief? Daarnaast zijn we als bank-verzekeraar blootgesteld aan typische risico's voor de sector. Een overzicht daarvan vindt u in de tabel. De omschrijving van elke risicosoort vindt u in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?

Typische risico's voor de sector

Hoe gaan we daarmee om?

	Kredietrisico	Bestaan van een degelijk beheerskader; Boeken van waardeverminderingen, nemen van risicobeperkende maatregelen, optimalisering van het algemene kredietrisicoprofiel, rapportering, stresstesting, enz.; Limietssystemen om concentratierisico binnen de kredietportefeuille te beheersen, enz.
	Marktrisico van niet-tradingactiviteiten	Bestaan van een degelijk beheerskader; Basis-Point-Value (BPV), gevoeligheid van de Net Interest Income, sensitiviteit per risicotype, stresstests, limietopvolging voor cruciale indicatoren, enz.
	Niet-financiële risico's (operationeel risico, compliancerisico, reputatierisico, bedrijfsrisico, strategisch risico)	Bestaan van een degelijk beheerskader; Group key controls, Risicoscans, Key Risk Indicators, enz. Risicoscans en opvolging van risicosignalen Strikt acceptatiebeleid, stresstests, monitoring, enz.
	Marktrisico van tradingactiviteiten	Bestaan van een degelijk beheerskader; Historical VaR-methode, BPV- en basisrisicolimieten, greeks en scenariolimieten voor producten met opties, stresstests, enz.
	Liquiditeitsrisico	Bestaan van een degelijk beheerskader; Opstellen en testen van noodplannen voor het beheersen van een liquiditeitscrisis; Liquiditeitsstresstests, beheer van financieringsstructuur, enz.
	Verzekeringstechnische risico's	Bestaan van een degelijk beheerskader; Acceptatie-, tarifierings-, schadereserverings-, herverzekerings- en schaderegelingsbeleid, enz.
	Klimaat- en andere ESG-risico's	Graduele integratie in bestaande beheerskaders, Lopende initiatieven binnen het Sustainable Finance Programme Risicobeperkende maatregelen, inclusief beleidslijnen voor kredietverlening en investeringsportefeuille Inschatting van korte- en langetermijnrisico's aan de hand van scenario- en gevoeligheidsanalyses, stresstests, enz.

Naast de uitgebreide opvolging van risico-indicatoren (zie hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?) volgen we onze prestaties inzake solvabiliteit en liquiditeit aan de hand van een aantal ratio's, die u in het jaarverslag van KBC Groep terugvindt.

Ons financieel rapport

- In dit hoofdstuk bespreken we de geconsolideerde resultaten en balans. De niet-geconsolideerde resultaten en balans vindt u in het deel Vennootschappelijke jaarrekening.
- De totale invloed op het nettoresultaat van wisselkoersverschillen van de belangrijkste niet-euromunten samen was beperkt.
- KBC Verzekeringen en KBC Bank gebruiken hetzelfde geconsolideerde resultaten- en balansschema als hun moedermaatschappij KBC Groep. Dat is een reflectie van de KBC-groep als geïntegreerde bank-verzekeraar.
- Informatie omtrent de belangrijke gebeurtenissen die na het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden: zie Geconsolideerde jaarrekening, Toelichting 6.8.
- Overzicht van de invloed van de 'overlay' benadering op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening: zie Geconsolideerde jaarrekening onder de geconsolideerde winst-en-verliesrekening.
- Alle aandelen van KBC Verzekeringen zijn direct in handen van KBC Groep. KBC Verzekeringen betaalde in het vierde kwartaal van 2022 een interimdividend van 351 miljoen euro uit aan KBC Groep.

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

De geconsolideerde resultatenrekening van de KBC Verzekeringsgroep ziet er als volgt uit:

(in miljoenen euro)	Toelichting	2022	2021
Nettorente-inkomsten	3.1	428	398
<i>Rente-inkomsten</i>	3.1	468	434
<i>Rentelasten</i>	3.1	- 40	- 36
Verzekeringen Niet-leven (vóór herverzekering)	3.7	900	799
<i>Verdiende premies</i>	3.7	2 054	1 905
<i>Technische lasten</i>	3.7	- 1 154	- 1 106
Verzekeringen Leven (vóór herverzekering)	3.7	92	46
<i>Verdiende premies</i>	3.7	1 163	1 196
<i>Technische lasten</i>	3.7	- 1 071	- 1 150
Nettore resultaat uit afgestane herverzekering	3.7	- 2	25
Dividendinkomsten	3.2	39	31
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	3.3	91	117
<i>Waarvan resultaat op aandelen (overlaybenadering)</i>	3.3	86	104
Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstr. tegen reële waarde via OCI	3.4	- 16	- 2
Nettoprovisie-inkomsten	3.5	- 407	- 373
<i>Provisie-inkomsten</i>	3.5	163	161
<i>Provisielasten</i>	3.5	- 570	- 533
Overige netto-inkomsten	3.6	73	74
TOTALE OPBRENGSTEN		1 198	1 116
Exploitatiekosten	3.8	- 522	- 480
<i>Personeelskosten</i>	3.8	- 245	- 233
<i>Algemene beheerskosten</i>	3.8	- 257	- 225
<i>Afschrijvingen vaste activa</i>	3.8	- 20	- 21
Bijzondere waardeverminderingen	3.10	1	- 3
<i>op financiële activa tegen AC en tegen reële waarde via OCI</i>	3.10	1	5
<i>op goodwill</i>	3.10	0	0
<i>op overige</i>	3.10	0	- 7
Aandeel in het resultaat van geass. ondernemingen en joint ventures	3.11	0	0
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN		677	633
Belastingen	3.12	- 117	- 125
Nettore resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	-	0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN		560	508
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-	0	0
<i>Waarvan m.b.t. beëindigde bedrijfsactiviteiten</i>	-	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-	560	508
<i>Waarvan m.b.t. beëindigde bedrijfsactiviteiten</i>	-	0	0

Nettore resultaat

Het geconsolideerde resultaat van de KBC-verzekeringsgroep voor 2022 bedraagt 560 miljoen euro, tegenover 508 miljoen euro het jaar voordien.

De stijging met 52 miljoen euro in het resultaat wordt voornamelijk verklaard door:

- Een toename van de verdiende premies Niet-Leven kan worden opgemerkt in alle KBC thuismarkten met een totale stijging van 8% ten opzichte van vorig jaar.

De technische lasten Niet-Leven stijgen met 4% en zijn negatief beïnvloed door de heropleving van de economische activiteit na de Covid-19 lockdowns in 2021. In zowel 2022 als 2021 waren er aanzienlijke schadelasten verbonden aan stormschades.

Het resultaat uit afgestane herverzekering is licht negatief in 2022.

Al deze elementen samen resulteren in een gunstige gecombineerde ratio van 88,9%.

- De verdiende levensverzekeringspremies bedragen 1 163 miljoen euro in 2022. Daarbij zijn evenwel, conform IFRS, bepaalde types levensverzekeringen uitgesloten (vereenvoudigd: de levensverzekeringen gekoppeld aan beleggingsfondsen). Als we de premie-inkomsten voor die producten meetellen, bedragen de totale premie-inkomsten uit levensverzekeringen iets meer dan 2 miljard euro, 6% meer dan in 2021. De tak 23 producten stijgen met 16% ten opzichte van 2021 door een stijging in koopsomproducten (voornamelijk in België, maar deels tenietgedaan in Tsjechië) en in de polissen met recurrente premies (voornamelijk in België, Tsjechië en Bulgarije). De interest gegarandeerde producten dalen met 3% ten opzichte van 2021 omdat de verkoop van koopsomproducten in België sterk geïmpacteerd werden door de gewijzigde fiscale aftrekbaarheid van de Individuele Pensioen Toezegging. Polissen met recurrente premies blijven min of meer in lijn met het niveau van 2021.

De lagere technische lasten zijn onder meer gelinkt aan de lagere verkoop van tak 23 koopsom producten in Tsjechië en van producten met rentegarantie in België (zie supra). Daarenboven is er een vrijval van technische voorzieningen in Tsjechië (na een herbeoordeling van het confidence level van de technische voorzieningen) en lagere uprenting in België (gecombineerd effect: nieuwe productie aan lagere rentegarantie dan contracten die op verval dag komen en krimpende portefeuille Life Future 8 (LF8)).

- Het resultaat uit beleggingen daalt lichtjes ten opzichte van 2021. De daling is voornamelijk gedreven door de waardeverminderingen op aandelen ('overlay' benadering) en het verlies op de verkoop van laagrentende obligaties in Tsjechië, grotendeels gecompenseerd door gerealiseerde meerwaarden op aandelen ('overlay' benadering) en hogere rente-inkomsten.
- De exploitatiekosten zijn gestegen met 9%, voornamelijk gedreven door een bijkomende verzekeringsheffing in Hongarije, hogere ICT-kosten en het effect van inflatie/loonindexering.

Bespreking van het technische en niet-technische resultaat

(in miljoenen euro)	Leven	Niet-leven	Niet-technische rekening	Totaal
2022				
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	1 163	2 054	0	3 217
waarvan wijziging in voorzieningen voor niet-verdiende verzekeringspremies	- 1	- 71	0	- 72
Verzekeringstechnische lasten vóór herverzekering	- 1 071	- 1 154	0	- 2 225
Uitkeringen	- 1 399	- 1 029	0	- 2 428
Wijzigingen in technische voorzieningen	419	- 115	0	304
Ander technisch resultaat	- 91	- 9	0	- 100
Nettoprovisie-inkomsten	- 5	- 403	0	- 407
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	- 3	1	0	- 2
Algemene beheerskosten	- 152	- 285	- 3	- 440
Interne schaderegelingskosten	- 9	- 65	0	- 74
Indirecte acquisitiekosten	- 32	- 68	0	- 100
Administratiekosten	- 111	- 153	0	- 263
Beheerskosten voor beleggingen	0	0	- 3	- 3
Technisch resultaat	- 68	213	- 3	143
Beleggingsopbrengsten	384	112	38	534
Technisch-financieel resultaat	316	325	36	677
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-	-	0	0
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	316	325	36	677
Belastingen	-	-	-	- 117
RESULTAAT NA BELASTINGEN	-	-	-	560
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-	-	-	-
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-	-	-	560
2021				
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	1 196	1 905	0	3 101
waarvan wijziging in voorzieningen voor niet-verdiende verzekeringspremie	- 1	- 48	0	- 49
Verzekeringstechnische lasten vóór herverzekering	- 1 150	- 1 106	0	- 2 256
Uitkeringen	- 1 163	- 872	0	- 2 036
Wijzigingen in technische voorzieningen	- 1	- 223	0	- 224
Ander technisch resultaat	14	- 10	0	4
Nettoprovisie-inkomsten	- 5	- 367	0	- 373
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	- 2	27	0	25
Algemene beheerskosten	- 149	- 255	- 2	- 407
Interne schaderegelingskosten	- 9	- 59	0	- 68
Indirecte acquisitiekosten	- 31	- 68	0	- 98
Administratiekosten	- 109	- 128	0	- 238
Beheerskosten voor beleggingen	0	0	- 2	- 2
Technisch resultaat	- 111	204	- 2	90
Beleggingsopbrengsten	383	93	67	543
Technisch-financieel resultaat	272	297	65	633
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-	-	0	0
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	272	297	65	633
Belastingen	-	-	-	- 125
RESULTAAT NA BELASTINGEN	-	-	-	508
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-	-	-	-
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-	-	-	508

Beleggingsopbrengsten bestaan uit (in miljoen euro, voor 2022 en 2021, respectievelijk): netto rente-inkomsten (428, 398), netto-dividendinkomsten (39, 31), nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (91, 117), netto gerealiseerd resultaat van schuldinstrumenten tegen reële

waarde met verwerking via OCI (-16, -2), overige netto-inkomsten (-9, 1) en bijzondere waardeverminderingen (1, -3). De niet-technische rekening bevat ook de resultaten van niet-verzekeringsdochtermaatschappijen zoals VAB groep, ADD en Pension Insurance Company UBB en een aantal vastgoedvennootschappen. Ze worden opgenomen bij de toelichting over 'verzekeringsactiviteiten' omdat ze dochtermaatschappijen zijn van KBC Verzekeringen (maar omdat ze niet aan 'Leven' of 'Niet-leven' kunnen worden toegewezen, worden ze opgenomen bij de niet-technische rekening). Bovendien bevat de niet-technische rekening de beleggingsopbrengst van het eigen vermogen (dat laatste heeft grotendeels te maken met renteopbrengsten van obligaties) en de gerealiseerde meerwaarde op aandelen met betrekking tot KBC Group Re.

Resultaat schadeverzekeringen

Het resultaat vóór belastingen van schadeverzekeringen voor 2022 (325 miljoen euro) is hoger dan in 2021 (297 miljoen euro).

In 2022 bedragen de verdiende premies van schadeverzekeringen 2 054 miljoen euro, een toename van 8% in vergelijking met 2021. De verandering in België bedraagt +5%, in Tsjechië +20% en in de drie andere Centraal- en Oost-Europese markten samen +5%.

De technische lasten van schadeverzekeringen bedragen -1 154 miljoen euro in 2022, een toename van 4% in vergelijking met 2021. De verhoogde schadelast is het meest materieel in België (+5%).

In 2022 werd het technische resultaat van schadeverzekeringen negatief beïnvloed door onder meer de gevolgen van de stormen (vooral in België in het eerste kwartaal, met een bruto-impact van 107 miljoen euro, na herverzekering 53 miljoen euro). In 2021 werd het technische resultaat voor schadeverzekeringen negatief beïnvloed door onder meer de gevolgen van de tornado in Tsjechië en vooral de zware overstromingen in België (bruto-impact van dat laatste bedroeg 110 miljoen euro, na herverzekering 87 miljoen euro).

Er was in 2022 in alle KBC thuismarkten bovendien een heropleving van de economische activiteit ten opzichte van 2021 (coronacrisis), hetgeen een verhogende impact had op de technische lasten in het algemeen.

Het resultaat uit afgestane herverzekeringen in 2022 bedraagt 1 miljoen euro, ten opzichte van 27 miljoen euro vorig jaar. Deze afname is te verklaren door een stijging van de te betalen herverzekeringspremies in combinatie met een verlaagde herverzekeringsrecuperatie van de schadelasten.

De algemene beheerskosten stegen met 12%, voornamelijk te wijten aan een bijkomende verzekeringshelling in Hongarije, hogere ICT-kosten en het effect van inflatie/loonindexering.

Rekening houdend met de hogere verdiende premies, de toename van de technische lasten en de verhoogde beheerskosten, eindigt de gecombineerde ratio op een gunstige 88,9% (stabiel t.o.v. 2021).

Niet Leven in%	2022	2021
Netto schade-ratio	58,0%	58,7%
Netto kostenratio (t.o.v. netto uitgegeven premie)	30,9%	30,1%
Netto gecombineerde ratio	88,9%	88,9%

Resultaat levensverzekeringen

Het resultaat vóór belastingen van levensverzekeringen voor 2022 (316 miljoen euro) is 16% hoger dan het resultaat voor 2021 (272 miljoen euro).

In 2022 bedragen de verdiende premies van levensverzekeringen 1 163 miljoen euro, een daling van 3% ten opzichte van 2021.

De verkopen in Leven (inclusief tak 23) stijgen met 6% in vergelijking met vorig jaar. De producten met rentegarantie dalen 3% ten opzichte van het niveau van 2021 door een verdere daling in koopsom producten (-33%; verkoop in België sterk geïmpacteerd door een gewijzigde fiscale aftrekbaarheid van de Individuele Pensioen Toezegging). De verkoop in polissen met recurrente premies blijft op ongeveer hetzelfde niveau als in 2021, ten gevolge van een daling in België (verschuiving naar tak 23 producten), die deels gecompenseerd wordt door een sterke verkoop in Bulgarije. De tak 23 producten stijgen met 16%, gedreven door zowel koopsom producten (voornamelijk in België en deels tenietgedaan in Tsjechië) en polissen met recurrente premies (voornamelijk in België, Tsjechië en Bulgarije). In totaal maakten de producten met rentegarantie in 2022 bijna 48% uit van de verkopen en namen de levensverzekeringen gekoppeld aan beleggingsfondsen bijna 52% voor hun rekening.

De lagere technische lasten zijn onder meer gelinkt aan de lagere verkoop van tak 23 koopsom producten in Tsjechië en van producten met rentegarantie in België (zie supra). Daarenboven is er een vrijval van technische voorzieningen in Tsjechië (na een

herbeoordeling van het confidence level van de technische voorzieningen) en lagere uprenting in België (gecombineerd effect: nieuwe productie aan lagere rentegarantie dan contracten die op verval dag komen & krimpende portefeuille LF8).

Het resultaat uit beleggingen is stabiel ten opzichte van 2021, doordat de stijging in rente-inkomsten compleet tenietgedaan wordt door een lager netto resultaat op aandelen ('overlay' benadering).

Niet-technisch resultaat

Het niet-technische resultaat (36 miljoen euro) voor 2022 is lager dan in 2021, de daling is voornamelijk te wijten aan lagere gerealiseerde meerwaarden op aandelen ('overlay' benadering) en bevat geen uitzonderlijke elementen.

Belastingen

De belastingen voor 2022 bedragen -117 miljoen euro, hetgeen resulteert in een belastingdruk van 17%. Deze belastingdruk ligt wat lager dan de belastingdruk van 2021 (20%), dankzij een belastingvrije meerwaarde op de verkoop van een vastgoeddochteronderneming.

Geconsolideerde balans

(in miljoenen euro)	Toelichting	31-12-2022	31-12-2021
ACTIVA			
Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen	-	377	509
Financiële activa	4.0	32 568	36 706
<i>Tegen amortiseerde kostprijs</i>	4.0	9 900	9 560
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via OCI</i>	4.0	8 564	11 108
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	14 035	16 017
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	26	29
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	69	21
Deel van de herverzekeraar in technische voorzieningen, verzekeringen	5.6	192	191
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico	-	0	0
Belastingvorderingen	5.2	235	83
<i>Actuele belastingvorderingen</i>	5.2	50	45
<i>Uitgestelde belastingvorderingen</i>	5.2	185	38
Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	5.11	0	0
Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	5.3	0	0
Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	5.4	302	282
Goodwill en andere immateriële vaste activa	5.5	210	212
Overige activa	5.1	874	758
TOTAAL ACTIVA		34 758	38 741
VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN			
Financiële verplichtingen	4.0	13 179	14 591
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	1 166	968
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	12 005	13 608
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	3	5
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	7	14
Technische voorzieningen vóór herverzekering	5.6	18 491	18 974
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico	-	0	0
Belastingverplichtingen	5.2	90	346
<i>Actuele belastingverplichtingen</i>	5.2	16	44
<i>Uitgestelde belastingverplichtingen</i>	5.2	74	302
Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten	5.11	0	0
Voorzieningen voor risico's en kosten	5.7	2	3
Overige verplichtingen	5.8	838	836
TOTAAL VERPLICHTINGEN		32 601	34 750
Totaal eigen vermogen	5.10	2 157	3 991
Eigen vermogen van de aandeelhouders	5.10	2 157	3 991
Minderheidsbelangen	-	0	0
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN		34 758	38 741

Eind 2022 bedroeg het geconsolideerd balanstotaal van KBC Verzekeringen 34 758 miljoen euro, 10% lager dan eind 2021, voornamelijk door een verlaging van de effectenportefeuille op het actief (inclusief gerelateerd aan tak 23) en een daling van de financiële verplichtingen tak 23 en het eigen vermogen.

De beleggingen gerelateerd aan tak 23 en de effectenportefeuille (obligaties en aandelen) vormen bijna 87% van de activa.

Effectenportefeuille (exclusief gerelateerd aan tak 23 en aangehouden voor handelsdoeleinden)

(In miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Geamortiseerde kostprijs	7 539	7 036
OCI	8 564	11 108
Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening (exclusief trading)	1 237	1 368
Totaal	17 342	19 511
Aandelen	7,9%	7,7%
Obligaties	92,1%	92,3%

De effectenportefeuille (geen rekening houdend met beleggingen gerelateerd aan tak 23 producten) daalt met 2 169 miljoen euro ten opzichte van vorig jaar, voornamelijk een daling van de marktwaarde van obligaties en aandelen in combinatie met obligaties die op vervaldag zijn gekomen. Het merendeel van de effectenportefeuille blijft belegd in obligaties.

Technische voorzieningen en financiële verplichtingen tak 23

De financiële verplichtingen gerelateerd aan tak 23 producten dalen met 12% of 1 601 miljoen euro omwille van een daling van de marktwaarde van de portefeuille, die slechts beperkt gecompenseerd wordt door een hogere netto productie in België.

De technische voorzieningen Niet Leven stijgen met bijna 5% of 187 miljoen euro, gelinkt aan de stijging van de verzekeringspremies in schadeverzekeringen en een hogere voorziening voor nieuwe schadegevallen, deels gecompenseerd door uitkeringen met betrekking tot schadegevallen van vorige boekjaren.

De technische voorzieningen Leven dalen met 4% of 670 miljoen euro. Dit is het resultaat van uitstroom in koopsom producten in België (Life Capital en LF8) en Tsjechië, slechts deels gecompenseerd door een stijging van universal life in België (zowel groeps als individueel).

(In miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Financiële verplichtingen tak 23	12 002	13 603
Technische andere voorzieningen dan tak 23	18 491	18 974
Voorzieningen Niet Leven	4 161	3 974
Voorzieningen Leven	14 330	15 000
Totaal	30 493	32 577

Het deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen bedraagt 192 miljoen euro, in lijn met vorig jaar.

Belastingvorderingen & belastingverplichtingen

De uitgestelde belastingverplichtingen dalen met 228 miljoen euro, terwijl de uitgestelde belastingvorderingen stijgen met 147 miljoen euro. Dit is voornamelijk het gevolg van een lagere marktwaarde van de financiële activa gewaardeerd aan reële waarde via OCI (de herwaarderingsreserves werden negatief in 2022, terwijl ze in 2021 positief waren).

Eigen vermogen

(In miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Totaal eigen vermogen	2 157	3 991

Het geconsolideerde eigen vermogen daalt met 1 834 miljoen euro, met een aantal compenserende elementen, zie onderstaande tabel.

(In miljoenen euro)

31-12-2022

Totaal wijziging eigen vermogen	-1 834
Aandeel van de groep in het resultaat van het boekjaar	560
Uitgekeerde dividenden	- 875
OCI rechtstreeks erkend in eigen vermogen	-1 520

Het gaat hierbij om:

- Het aandeel van de groep in het resultaat van het boekjaar, ten belope van +560 miljoen euro.
- Een uitkering van het slotdividend van 524 miljoen euro met betrekking tot vorig boekjaar en een interimdividend voor 2022 van 351 miljoen euro.
- Een daling van de herwaarderingsreserves met 1 520 miljoen euro. Voornaamste bewegingen zijn de daling vanuit de obligaties (-1 197 miljoen euro) en de aandelenreserves (-350 miljoen euro).

Een gedetailleerd overzicht van de wijzigingen in het eigen vermogen vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening, onder Geconsolideerde vermogensmutaties.

Solvabiliteit (volgens Solvency II)

(In miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Beschikbaar kapitaal	3 721	4 075
Kapitaalvereiste	1 833	2 029
Solvency II ratio	203%	201%
Solvabiliteitssurplus	1 888	2 046

De stijging in solvabiliteitsratio van 201% vorig jaar tot 203% einde 2022 is voornamelijk het gevolg van:

- Daling van de aandelenmarkten (MSCI World Index daalt met 18%), leidt tot minder beschikbaar en benodigd kapitaal. Aangezien het benodigd kapitaal relatief gezien zwaarder doorweegt, zorgt de daling van de aandelenmarkten voor een stijging van de ratio.
- Jaarlijkse parameter update voor de bepaling van de 'best estimate' van de verzekeringsverplichtingen, leidt tot meer beschikbaar kapitaal en daardoor voor een stijging van de ratio.
- Bovenstaande positieve effecten op de Solvency II ratio worden deels tenietgedaan door het vlakker worden van de rentecurve door een sterkere stijging op de korte termijn dan op de lange termijn in de 2de jaarhelft van 2022: hierdoor daalt de reële waarde van de activa meer dan de passiva, waardoor het beschikbaar kapitaal daalt.

Bestemming van het resultaat van KBC Verzekeringen NV over 2022

Voor boekjaar 2022 bedraagt het te bestemmen resultaat +662 miljoen euro op basis van de enkelvoudige jaarrekening. De Raad van Bestuur zal aan de Algemene Vergadering voorstellen een bedrag van 659 miljoen euro uit te keren als dividend en 2 miljoen euro als werknemersparticipatie. Hiervan werd reeds een interimdividend uitgekeerd van 351 miljoen euro in het vierde kwartaal van 2022.

Omstandigheden die de ontwikkeling van de vennootschap aanzienlijk kunnen beïnvloeden

Verzekeringsactiviteiten brengen typische risico's met zich mee, zoals kredietrisico's, marktrisico's, liquiditeitsrisico's en verzekeringstechnische risico's, maar ook operationele risico's. Die risico's beheersen is een van de meest cruciale opdrachten voor het management. Voor meer informatie over het beheer van deze risico's verwijzen we naar het hoofdstuk "Risicobeheer".

Onderzoek en ontwikkeling

Als groep moeten we blijven inspelen op de wisselende behoeftes van de cliënt en op de voortdurend veranderende marktomstandigheden. De commerciële relatie met onze cliënten wordt meer en meer bepaald door een stringent wettelijk kader dat de cliënt wil beschermen en zijn belangen verdedigen. Voldoen aan die regelgeving is uiteraard het minimum, maar het vertrouwen in KBC zal vooral worden bepaald door hoe de cliënt de dienstverlening van KBC ervaart.

In verschillende vennootschappen van de groep worden activiteiten inzake onderzoek en ontwikkeling verricht die kaderen binnen een programma dat tot doel heeft om nieuwe en innovatieve financiële producten en diensten te ontwikkelen. We lanceerden in de afgelopen jaren tal van succesvolle mobiele en andere innovatieve toepassingen.

Informatie over bijkantoren

KBC Verzekeringen had sinds 2019 een bijkantoor in Ierland. In het licht van de (geplande) verkoop van de Ierse bankactiviteiten door zustermaatschappij KBC Bank, zullen de verdere activiteiten van dit bijkantoor stopgezet worden.

Overige informatie

Informatie over het gebruik van financiële instrumenten en *hedge accounting* vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening, onder meer Toelichting 1.2, 3.3 en 4.0, en in het hoofdstuk Risicobeheer.

Hoe beheren we onze risico's?

KBC Verzekeringen is blootgesteld aan een aantal typische risico's voor de sector, zoals interestrisico, wisselkoersrisico, risico van aangegane verzekeringsverplichtingen, kredietrisico, operationele risico's enz.

In dit hoofdstuk concentreren we ons op ons risicobeidsmodel en op de belangrijkste risico's die we lopen.

Uitgebreidere informatie vindt u in het Solvency and Financial Condition Report (SFCR), dat eind april 2023 beschikbaar zal zijn, en in het Risk Report van KBC, dat beschikbaar is op www.kbc.com (het Risk Report werd niet geauditeerd door de commissaris)

De commissarissen hebben de informatie in dit hoofdstuk die deel uitmaakt van de IFRS-jaarrekening, geauditeerd. Het betreft de volgende delen:

- Risicobeleid;
- Verzekeringstechnisch risico;
- Kredietrisico: Kredietrisicobeheer, de tabel Samenstelling beleggingsportefeuille van de verzekeringsentiteiten van de KBC-groep en de tabel Kredietrisico op (her)verzekeraars, per risicoklasse;
- Marktrisico in niet-tradingactiviteiten: Beheer van het marktrisico in niet-tradingactiviteiten, Bouwstenen voor het beheer van marktrisico in niet-tradingactiviteiten en de tabel Blootstelling aan overheidsobligaties;
- de Tabel Solvabiliteit, KBC Verzekeringen (geauditeerde delen zijn aangegeven in een voetnoot bij de tabel).

Inleiding

KBC is actief in een snel veranderende omgeving die gekenmerkt wordt door volatiliteit, onzekerheid, complexiteit en ambiguïteit. De financiële sector maakt zijn grootste transitie ooit door. Enerzijds is er de digitale transformatie, die leidt tot nieuwe digitale mogelijkheden. Maar voor wie achterblijft, nemen de nadelen onevenredig toe. Daarnaast is voor de financiële sector een belangrijke rol weggelegd in de transitie naar een groene en duurzame economie. Tegelijkertijd moet KBC het hoofd bieden aan wereldwijde en geopolitieke uitdagingen en aan de toenemende druk en onzekerheid op het gebied van regelgeving.

In de nasleep van de wereldwijde coronapandemie veroorzaakten de Russische inval in Oekraïne en de door het Westen opgelegde sancties een schokgolf in de wereldeconomie, met een hoge inflatie tot gevolg, deels door de stijgende energieprijzen. Daardoor vertraagde de economische groei en kwam de financiële sector nog meer onder druk te staan.

De inval in Oekraïne kwam op een moment dat andere opkomende risico's al begonnen te wegen op de economie van de EU. De internationale bevoorradingketens stonden al onder druk na het herstel van de coronapandemie. De oorlog verergerde die inflatoire tendensen door piekende prijzen voor grondstoffen (vooral voedsel en metalen) en energie (gas). Deze opkomende risico's treffen niet alleen particuliere klanten door de toenemende kosten van levensonderhoud en hogere aflossingen als gevolg van de stijgende rente. Ook bedrijven- en kmo-klanten worden getroffen door problemen in de toeleveringsketen, looninflatie en stijgende grondstoffen- en energieprijzen. Daarom houden we deze risico's en de financiële en operationele gevolgen ervan voor de groep en zijn klanten nauwlettend in het oog.

Bovendien staan wij voor dezelfde strategische uitdagingen als de hele financiële sector:

- De potentiële gevolgen van klimaatverandering en andere uitdagingen op het gebied van milieu, maatschappij en governance (ESG) worden steeds tastbaarder. Financiële instellingen moeten niet alleen nadenken over hun eigen activiteiten, rekening houdend met alle nieuwe regelgeving, maar moeten ook hun klanten bijstaan in hun transitie naar een duurzamere wereld en hun eigen energieverbruik of CO₂-voetafdruk optimaliseren.
- Veranderend klantengedrag en -verwachtingen. Door hun ervaringen met innovatieve bedrijven zoals big techs zijn klanten op zoek naar gemak, instant levering van producten en diensten en persoonlijk advies, waar en wanneer dan ook. Gezien de huidige behoeften van de klant moeten alle processen instant, datagestuurd en frictieloos verlopen. Dat betekent dat de interacties met klanten (zowel digitaal als menselijk) uitmuntend moeten zijn op het vlak van klantenervaring en operationele efficiëntie.
- De toekomst is datagedreven. Artificiële intelligentie, big data-analyse en automatisering maken digitale interacties slimmer, zowel voor eenvoudige taken als ter ondersteuning van complexere handelingen. Dat beïnvloedt de manier waarop banken met hun klanten omgaan. Distributiemodellen moeten herbekeken worden om de juiste mix te vinden tussen menselijke (fysieke of op afstand) en digitale kanalen, de concrete rol van mensen en hoe ze te ondersteunen met digitale technologieën. Terwijl digitale leads worden gebruikt om de business te sturen, moet te allen tijde worden gezorgd voor een positieve customer journey. Tegelijkertijd bieden deze nieuwe technologieën ook mogelijkheden om ons risicobeheer doeltreffender en efficiënter te maken.
- Er ontstaan nieuwe bedrijfsmodellen, zoals de industrialisering van het bank- en verzekeringswezen (B2B2C naast B2C), platformisering en gedecentraliseerde financiering. Dat stimuleert ons om onze ambitie op te trekken van 'louter' digitalisering van onze traditionele bank- en verzekeringsactiviteiten naar een 'verruiming van onze distributie' (d.w.z. alles-in-één, het creëren van ecosystemen die financiële en niet-financiële diensten combineren).

Met zijn datagedreven digitale strategie en zijn ambitie om bij te dragen tot een duurzamere wereld, speelt KBC in op deze belangrijke uitdagingen, die op hun beurt ook bepaalde risico's voor KBC inhouden. Daarom heeft de risicofunctie de duidelijke ambitie KBC bij te staan om zijn strategische doelstellingen te bereiken, bij te dragen tot zijn veerkracht en wendbaarheid, het management en de Raad van Bestuur inzichten te verschaffen die een risicobewuste besluitvorming ondersteunen en hen te informeren over de risico's waarmee KBC wordt geconfronteerd. Daartoe beoordeelt en actualiseert de risicofunctie regelmatig haar strategie. We hebben daarvoor drie belangrijke pijlers gedefinieerd: (1) we ondersteunen, adviseren en challengen de business bij zijn transformatie, met als doel de controleomgeving van KBC op peil te houden en ons risicoprofiel binnen de risicobereidheid te houden, (2) we transformeren synchroon met de bedrijfsomgeving en -strategie en (3) we investeren in onze mensen.

In de eerste plaats past de risicofunctie het risicobeheerkader van KBC en de onderliggende risicobeheerprocessen voortdurend aan en versterkt ze verder, en challengt ze tegelijk de controleomgeving. Zo kunnen we de risico's in verband met nieuwe technologieën, producten en diensten correct en proactief inschatten en beperken (onder meer via een sterk productgoedkeuringsproces).

Daarnaast blijven we onze risicobeheertools verbeteren door innovatie, d.w.z. dat we meer datagedreven werken en de mogelijkheden van nieuwe technologieën onderzoeken, en dat we meer straight-through worden door de optimalisering van onze processen en tools. Het doel is om snel, efficiënt en zonder aan kwaliteit in te boeten een volledig beeld te krijgen van de risico's voor de hele groep en de afzonderlijke entiteiten. Daarom hebben we ons de afgelopen jaren toegelegd op de invoering van groepswijde tools, procesvereenvoudigingen en automatisering in alle risicodomeinen. Daar komt nog bij dat de risicofunctie ook haar inspanningen versnelt om de beschikbare data in de risicotools en bedrijfsprocessen te benutten om het risicobeheer verder te verbeteren en de efficiëntie te verhogen.

Ten slotte is effectief risicobeheer niet mogelijk zonder een sterk beheer van het menselijk kapitaal: we blijven investeren in onze mensen en nemen initiatieven om hen aan te trekken, te betrekken, te motiveren en op te leiden om zo te bouwen aan de 'workforce of the future'. We creëren een diverse, inclusieve en positieve werkomgeving. We verhogen ook structureel het bewustzijn inzake innovatie en bouwen expertise op in nieuwe trends en technologieën. We blijven investeren in kennisdeling

over innovatie, technologie en trends om onze risicobeheerpraktijken verder te versterken en te verzekeren dat onze risicobeheermedewerkers de relevante digitale vaardigheden verwerven om deskundig risicoadvies te kunnen blijven verstrekken.

Risicobeleid

De voornaamste onderdelen van ons risicobeleidsmodel zijn:

- de Raad van Bestuur, bijgestaan door het Risico- en Compliancecomité (RCC), die jaarlijks beslist over de risicobereidheid en de risicostrategie bepaalt, en toezicht houdt op de risicoblootstelling in verhouding tot de risicostrategie. De Raad staat ook in voor het bevorderen van een gezonde en consistente groepswijde risicocultuur, gestoeld op een volledig begrip van de risico's die de groep loopt en hoe ze worden beheerd, en van de risicobereidheid van de groep;
- het Directiecomité, ondersteund door activiteitsgebonden risicocomités, dat als managementcomité risicobeheer verbindt met risicobereidheid, strategie en het bepalen van performancedoelstellingen;
- het Managementcomité CRO-diensten (MC CRO-diensten) en activiteitsgebonden risicocomités gemandateerd door het Directiecomité;
- risicobewuste commerciële managers die optreden als eerste verdedigingslinie voor een gezond risicobeheer. Dat houdt in dat aan risico-onderwerpen voldoende prioriteit en capaciteit moet worden toegekend, dat de kwaliteit van zelfbeoordelingen toereikend moet zijn, en dat de juiste controles op de juiste manier moeten worden uitgevoerd;
- een onafhankelijke risicofunctie die de chief risk officer van de groep (groeps-CRO), lokale CRO's en risicofuncties en de groepsrisicofunctie omvat. De risicofunctie vormt (een deel van) de tweede verdedigingslinie. De risicofunctie ontwikkelt het risicobeheerkader, legt het op en bewaakt de consequente uitvoering ervan. In dat kader beschrijft ze de processen, methodes en tools om risico's te identificeren, te meten en erover te rapporteren. De derde verdedigingslinie (interne audit) verschaft de Raad van Bestuur redelijke zekerheid dat de algemene internecontroleomgeving doeltreffend is en dat doeltreffende beleidslijnen en processen aanwezig zijn en consequent worden toegepast in de hele groep.

Relevante risicobeheerorganen:

- Directiecomité:
 - doet voorstellen aan de Raad van Bestuur over de risicobereidheid, inclusief de risicostrategie, en het bedrijfsrisicobeheerkader;
 - beslist over de voor specifieke risicotypes opgestelde risicobeheerkaders en ziet toe op de implementatie ervan in de hele groep;
 - treedt op als het belangrijkste risicocomité en behandelt essentiële onderwerpen die zijn ondersteunende comités doorsturen;
 - bewaakt de voornaamste risicoblootstelling van de groep zodat die blijft overeenstemmen met de risicobereidheid.
- Risicocomités:
 - Het Managementcomité CRO-diensten helpt het Directiecomité te beoordelen of het risicobeheerkader van KBC volstaat en nageleefd wordt, en bepaalt en implementeert de visie, missie en strategie voor de CRO-diensten van de KBC-groep.
 - De activiteitsgebonden Groepsrisicocomités (respectievelijk voor kredietverlening (GLC), markten (GMC) en verzekeringen (GIC)) ondersteunen het Directiecomité bij de geïntegreerde risicobewaking voor die activiteiten op groepsniveau.
 - Het Groepscomité Interne Controle (GICC) ondersteunt het Directiecomité bij het bewaken en verbeteren van de kwaliteit en effectiviteit van het internecontrolesysteem van KBC.
- Businesscomités:
 - Het Groeps-ALCO behandelt onderwerpen die betrekking hebben op ALM en liquiditeitsrisico.
 - Het Global IT Committee behandelt onderwerpen die betrekking hebben op informatietechnologie en informatiebeveiligingsrisico's.
 - De Interne Duurzaamheidsraad behandelt onderwerpen met betrekking tot milieu-, sociale en bestuurlijke (ESG) risico's.

Om de risicofunctie een krachtigere stem te geven en ervoor te zorgen dat de beslissingsorganen van de bedrijfsentiteiten passend worden uitgedaagd op het vlak van risicobeheer en daarover deskundig advies krijgen, heeft KBC in de hele groep onafhankelijke chief risk officers (CRO's) ingezet. Een nauwe samenwerking met de business is verzekerd, omdat ze deelnemen aan het lokale beslissingsproces en hun vetorecht kunnen uitoefenen als dat nodig is. De onafhankelijkheid van de CRO's is verzekerd door hun rechtstreekse rapportering aan de Groeps-CRO. Voor elk belangrijk risicotype is op groepsniveau een risicocompetentiecentrum aangesteld. De meeste van die competentiecentra zijn uitgebreide virtuele teams die bestaan uit zowel groeps- als lokale experts die samenwerken.

Onderdelen van een gezond risicobeheer

Risicobeheer verwijst naar het gecoördineerde geheel van activiteiten om de vele risico's die de groep kunnen treffen in zijn vermogen om zijn doelstellingen te bereiken proactief te identificeren en te beheren, en om de verwezenlijking van de groepsstrategie te ondersteunen.

Het bedrijfsrisicobeheerkader (RBK) van KBC bepaalt een strikte governance en duidelijke regels en procedures voor de manier waarop risicobeheer in de hele groep moet worden uitgevoerd. Het verwijst ook naar een reeks minimumnormen en risicomethoden, -processen en -tools die alle entiteiten en risicospecifieke RBK's moeten naleven en waarvoor de groepsrisicofunctie in de eerste plaats verantwoordelijk is.

Risico-identificatie

Risico-identificatie is het systematisch en proactief ontdekken, herkennen, beoordelen en beschrijven van risico's, zowel binnen als buiten KBC, die een negatieve invloed zouden kunnen hebben op de strategische doelstellingen van de groep, vandaag en in de toekomst. Het identificeert niet alleen mogelijke risicobronnen, maar ook de mogelijke gevolgen en de belangrijkheid ervan voor KBC. Risico-identificatie zorgt ervoor dat het risicobeheer van KBC alle belangrijke risico's dekt waaraan de onderneming is blootgesteld. Daarom zijn er, voor een risico-identificatie vanuit verschillende invalshoeken, krachtige processen opgezet, waaronder de risicoscan, de Climate Risk Impact Map, het New and Active Products Process (NAPP) en risicosignalen.

De risicoscan is een strategische groepswijde oefening bedoeld om financiële en niet-financiële top risks aan het licht te brengen en te beoordelen, d.w.z. risico's die een aanzienlijke impact kunnen hebben op het bedrijfsmodel van KBC. De geïdentificeerde top risks worden gebruikt als input voor het jaarlijkse financiëleplanningsproces en voor verschillende risicobeheeroefeningen, zoals het bepalen van de risicobereidheid en stresstests.

De Climate Risk Impact Map is een jaarlijks risico-identificatieproces dat bedoeld is om voor verschillende tijdshorizonten en klimaatscenario's de belangrijkste klimaatrisicofactoren te identificeren, zowel fysieke als transitierisico's, die een invloed hebben op de activiteiten en portefeuilles van KBC.

Het NAPP is een groepswijd, uiterst formeel proces om alle risico's in verband met nieuwe en bestaande producten en diensten, die een negatieve impact kunnen hebben op de klant en/of KBC, te identificeren en te beperken. Binnen de groep kunnen geen producten, processen en/of diensten worden gecreëerd, gekocht, gewijzigd of verkocht zonder goedkeuring in overeenstemming met het NAPP-beleid. De risicoafdeling beoordeelt ook periodiek de impact van het verruimde en/of geactualiseerde aanbod van producten en diensten op het risicoprofiel van de groep.

Zowel de interne als de externe omgeving wordt voortdurend en met behulp van alle mogelijke informatiebronnen gescand op gebeurtenissen of veranderingen die een rechtstreekse of onrechtstreekse impact kunnen of zullen hebben op de KBC-groep. Risicosignalen worden verzameld op alle niveaus van de organisatie (op groepsniveau en lokaal) en geven een overzicht van de geïdentificeerde risico's en hun mogelijke gevolgen voor KBC. Waar mogelijk worden herstelacties voorgesteld.

Risicometing

Risicometing heeft tot doel de verschillende risico's waaraan we zijn blootgesteld te meten. Zodra de risico's in kaart zijn gebracht, kunnen met behulp van risicomaatstaven diverse kenmerken worden beoordeeld, zoals de impact, de waarschijnlijkheid dat ze zich voordoen, de omvang van de blootstelling, enz. Het KBC-risicobeheerkader geeft een overzicht van de risicomaatstaven die binnen KBC worden gebruikt (zowel reglementaire als intern bepaalde) voor zijn specifieke toepassingsgebied.

De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren

De risicotolerantie van KBC zit vervat in het begrip risicobereidheid. De risicobereidheid drukt uit – zowel kwalitatief als kwantitatief – hoeveel en welke risico's we willen nemen en binnen welke grenzen dat risico moet worden beheerd.

De mogelijkheid om risico te aanvaarden (de risicodragende capaciteit) wordt beperkt door financiële verplichtingen (beschikbaar kapitaal, liquiditeit, leencapaciteit, mogelijke winstgeneratie, enz.), niet-financiële beperkingen (strategisch vermogen, vaardigheden, juridische verplichtingen, enz.) en wettelijke bepalingen (bv. wettelijke minima voor kapitaal- en liquiditeitsratio's). De bereidheid om risico te aanvaarden is dan weer afhankelijk van de belangen van de verschillende stakeholders. Een belangrijke factor bij de bepaling van de risicobereidheid is dan ook dat we de verwachtingen van de belangrijkste stakeholders van de organisatie kennen.

De risicobereidheid wordt expliciet beschreven in de risicobereidheidsverklaring (Risk Appetite Statement - RAS) en bepaald op groeps- en lokaal niveau. De RAS weerspiegelt de visie van de Raad van Bestuur en het topmanagement over risico's nemen in het algemeen, en over het aanvaardbare niveau en de samenstelling van risico's, om te verzekeren dat ze coherent zijn met het gewenste rendement. De verklaring is gebaseerd op risicobereidheidsdoelstellingen die rechtstreeks gekoppeld zijn aan de bedrijfsstrategie en geeft een kwalitatieve beschrijving van het speelveld van KBC. De overkoepelende risicobereidheidsdoelstellingen worden verder gespecificeerd in een reeks kwalitatieve en kwantitatieve verklaringen voor de verschillende risicotypes. De risicobereidheid op lange termijn wordt uitgedrukt als Hoog, Medium of Laag en wordt bewaakt op

basis van een reeks risicomaatstaven waarvoor risicodrempels zijn vastgesteld. Tot slot wordt de risicobereidheid vertaald in risicospecifieke groepslimieten/-doelstellingen, die naar de lagere entiteiten worden uitgewaaierd.

Hoewel de risicobereidheid wordt bepaald op een termijn van drie jaar, zullen specifieke risico's zoals het klimaatrisico vooral op middellange tot lange termijn een invloed hebben op KBC. Vanaf dit jaar wordt in de risicobereidheidsverklaring daarom ook gewezen op potentiële uitdagingen op het gebied van klimaatverandering op een langere termijn dan drie jaar, om het strategische debat over bijvoorbeeld de nood aan meer beperkende maatregelen op gang te brengen en te sturen.

Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging

Risicoanalyse en -rapportering zijn bedoeld om transparantie te verschaffen over de risico's die worden genomen, door het management een allesomvattend, toekomstgericht en ex-postbeeld te geven van hoe het risicoprofiel is geëvolueerd en in welke context de groep actief is.

Er worden interne en externe rapporten opgesteld voor de verschillende stakeholders. Omdat van het management wordt verwacht dat het op basis van de risicoanalyse en -rapportering relevante acties onderneemt, is het essentieel dat de voorgestelde acties zijn afgestemd op de betrokken stakeholders.

Stresstesting

Stresstesting is een belangrijk proces dat de besluitvorming ondersteunt door de mogelijke negatieve invloed van specifieke gebeurtenissen en/of ontwikkelingen in risicofactoren op de (financiële) toestand van KBC te simuleren. Stresstests variëren van aannemelijke tot uitzonderlijke en zelfs extreme gebeurtenissen of scenario's. Naast alle door de regelgeving opgelegde stresstests voert KBC ook interne stresstests uit als een belangrijk instrument voor risicobeheer.

Meer informatie over risicobeheer vindt u in ons Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Verzekeringstechnisch risico

Beheer van het verzekeringstechnische risico

Het competentiecentrum voor verzekeringsrisico zorgt voor de ontwikkeling en uitrol van een groepskader voor het beheer van verzekeringsrisico's. Het is verantwoordelijk voor het ondersteunen van de lokale implementatie en het functioneel aansturen van het verzekeringsrisicobeheer van de verzekeringsdochtermaatschappijen.

Verzekeringstechnische risico's vloeien voort uit de onzekerheid over de frequentie en de ernst van schadegevallen. Al die risico's worden onder controle gehouden door een gepast acceptatie-, tarifierings-, schadereserverings-, herverzekerings- en schaderegelingsbeleid van het lijnmanagement enerzijds en een onafhankelijk verzekeringsrisicobeheer anderzijds.

Het risico-identificatieproces bestaat deels uit een betrouwbare classificatie van alle verzekeringsrisico's waartoe (her)verzekeringscontracten aanleiding kunnen geven. Ingevolge de Solvency II-richtlijn worden de verzekeringsactiviteiten opgesplitst in drie hoofdcategorieën, namelijk Leven, Niet-leven en Gezondheid, met telkens een onderverdeling in catastroferisico's en niet-catastroferisico's.

De bouwstenen voor het beheer van het verzekeringstechnische risico

- Risico-identificatie: de identificatie en analyse van belangrijke verzekeringsrisico's door onder andere de analyse van nieuw opduikende risico's, concentratie- of accumulatie-risico's, NAPP-analyse, de beoordeling van de Climate Risk Impact Map en de ontwikkeling van vroege waarschuwingssignalen. Daarnaast worden deep dives uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in het verzekeringstechnische risico en de gevolgen van klimaatverandering. Er wordt bijzondere aandacht besteed aan de toereikendheid van de technische voorzieningen (zie verder).
- Risicometing: het verzekeringstechnische risico wordt gemeten aan de hand van zowel reglementaire maatstaven zoals de solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR) en de Best Estimate-waardering van verzekeringsverplichtingen, als interne maatstaven voor bijvoorbeeld de economische winstgevendheid van verzekeringsportefeuilles en kapitaalvereisten voor Niet-leven op basis van interne stochastische modellen. Deze maatstaven voor het verzekeringsrisico worden in de hele groep consequent gebruikt.
- De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren: de risicobereidheid voor verzekeringstechnisch risico wordt bepaald in overeenstemming met de algemene vereisten die zijn opgenomen in ons overkoepelende risicobeheerkader, staat onder toezicht van het Groepscomité Verzekeringen (GIC) en wordt goedgekeurd door het Directiecomité en de Raad van Bestuur. In het GIC worden de vastgestelde limieten herzien en gerapporteerd. De verzekeringsrisicolimieten worden bepaald en vastgelegd op groepsniveau en vervolgens uitgewaaierd naar de lokale entiteiten. De nodige nalevingscontroles worden uitgevoerd.
- Risicoanalyse, -bewaking, -rapportering en -opvolging: als het risicoprofiel niet overeenstemt met de risicobereidheid, moet de reden daarvoor worden vastgesteld en geanalyseerd (bv. welke bedrijfstakken dragen bij tot het afwijkende risicoprofiel) en moeten het resultaat en de corrigerende maatregelen worden besproken in het GIC. Inbreuken op groepsniveau moeten worden goedgekeurd door de Raad van Bestuur. Een regelmatige rapportering en opvolging van de risicometingen gebeurt in het geïntegreerde verzekeringsrisicorapport, dat elk kwartaal wordt voorgelegd aan het Groepscomité Verzekeringen. Daarnaast worden relevante risicosignalen regelmatig gerapporteerd aan het Risico- en Compliancecomité (RCC) en de Raad van Bestuur als onderdeel van het Group Integrated Risk Report.
- Stresstests: er worden interne en extern opgelegde (wettelijke) stresstests en gevoeligheidsanalyses uitgevoerd en de resultaten van die tests worden gerapporteerd in het jaarlijkse verslag over de beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit (Own Risk and Solvency Assessment).

Herverzekering

De verzekeringsportefeuilles worden beschermd tegen de invloed van grote schadeclaims of de opeenstapeling van verliezen door:

- limieten per polis;
- spreiding van de portefeuille over productlijnen en geografische regio's;
- herverzekering.

Herverzekeringsprogramma's kunnen worden onderverdeeld in drie grote blokken, namelijk zaakschade-, aansprakelijkheids- en personenverzekeringen. Het overgrote deel van de herverzekeringscontracten is op niet-proportionele basis afgesloten, waardoor de impact van grote schadegebeurtenissen wordt afgedekt.

Het is de opdracht van de onafhankelijke verzekeringsrisicofunctie om:

- te adviseren over de hervorming van het herverzekeringsprogramma tijdens de jaarlijkse onderhandelingen;
- het management elk kwartaal te informeren over de belangrijkste schadeclaims door natuurrampen en de wijze waarop deze zijn beheerd en beperkt;
- ad-hocanalyses/deep dives uit te voeren naar aanleiding van risicosignalen of verzoeken van het management om mogelijke trends in rampen te analyseren.

Invloed van geopolitieke en opkomende risico's op het verzekeringstechnische risico

KBC had geen directe blootstelling aan zaakverzekeringen in Rusland of Oekraïne bij het begin van het conflict, en dus was er geen wezenlijke impact op de winstgevendheid van KBC. Indirect was er de snelle stijging van de energieprijzen en de daarmee gepaard gaande hoge inflatie, waardoor de gemiddelde schadelast in schadeverzekeringen is toegenomen. Er zijn maatregelen genomen en gepland om de gevolgen voor de winstgevendheid te beperken door premieaanpassingen, monitoring van schadeclaims en door het verzekeringstechnische risicoprofiel binnen de risicobereidheid te houden.

Gevolgen van natuurrampen voor het verzekeringstechnische risico

Voor sommige soorten natuurrampen (zoals stormen en overstromingen) wordt de laatste jaren een stijgende tendens in hun waarschijnlijkheid vastgesteld. Dat kwam het afgelopen jaar tot uiting in verwoestende natuurrampen in onze kernlanden.

We verwijzen naar Toelichting 3.7 Verzekeringsresultaten voor de netto-impact van deze gebeurtenissen op het technische resultaat voor schadeverzekeringen en naar het hoofdstuk Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's

Toereikendheid van de technische voorzieningen

In het kader van de onafhankelijke bewaking van de verzekeringsrisico's voert de groepsrisicofunctie, meer bepaald het competentiecentrum voor verzekeringsrisico, regelmatig diepgaande analyses en onderzoeken uit. Die bevestigen dat de aangelegde technische voorzieningen voor Leven en Niet-leven van de groepsmaatschappijen met een hoge graad van waarschijnlijkheid toereikend zijn.

Eerst worden toereikendheidstoetsen uitgevoerd die in overeenstemming zijn met de lokale en IFRS-vereisten voor technische voorzieningen. De berekeningen zijn gebaseerd op het best estimate-model en houden rekening met een verdisconteringsvoet die per verzekeringsentiteit is bepaald en waarbij de lokale macro-economische toestand en regelgeving in acht zijn genomen.

Ten tweede worden schadeafwikkelingsdriehoeken ontwikkeld die de schadeafwikkelingsgegevens in Niet-leven tonen over de laatste jaren:

- In de schadeafwikkelingsgegevens werden alle bedragen meegenomen die aan individuele schadegevallen kunnen worden toegewezen, inclusief de incurred but not reported (IBNR)- en incurred but not enough reserved (IBNER)-voorzieningen en de bedragen voor externe beheerskosten voor het regelen van schadegevallen, maar niet de bedragen in verband met interne schaderegelingskosten en de voorzieningen voor verwachte recuperaties.
- Alle voorzieningen voor te betalen schadevergoedingen aan het einde van 2022 zijn opgenomen en zijn vóór herverzekering, gezuiverd voor intercompanybedragen met betrekking tot KBC Group Re, de eigen herverzekeringsmaatschappij van de KBC-groep. Dat maakt het mogelijk om de herverzekeringsrisico's eerst intern te poolen en vervolgens, in een volgende fase, naar de herverzekeringmarkt te gaan.

De schadeafwikkelingsdriehoeken vindt u in de tabel hieronder. De eerste rij in de tabel geeft de totale schadelast (uitkeringen plus voorzieningen) weer voor de schadegevallen die plaatsvonden tijdens een bepaald jaar, zoals geraamd aan het einde van het voorvalsjaar. De volgende rijen geven de situatie aan het einde van de volgende kalenderjaren weer. We hebben de bedragen herberekend tegen de wisselkoersen op 31 december 2022.

Schadeafwikkelingsdriehoeken, KBC Verzekeringen (in miljoenen euro)	Voorvals-jaar 2013	Voorvals-jaar 2014	Voorvals-jaar 2015	Voorvals-jaar 2016	Voorvals-jaar 2017	Voorvals-jaar 2018	Voorvals-jaar 2019	Voorvals-jaar 2020	Voorvals-jaar 2021	Voorvals-jaar 2022
Raming aan het einde van het voorvalsjaar	915	990	940	1 024	1 000	1 072	1 149	1 018	1 262	1 328
1 jaar later	771	880	796	888	882	939	1 019	897	1 167	-
2 jaar later	700	826	751	825	849	894	989	859	-	-
3 jaar later	678	805	720	811	833	876	967	-	-	-
4 jaar later	674	789	708	806	816	846	-	-	-	-
5 jaar later	665	781	697	787	789	-	-	-	-	-
6 jaar later	663	779	690	782	-	-	-	-	-	-
7 jaar later	661	770	676	-	-	-	-	-	-	-
8 jaar later	659	765	-	-	-	-	-	-	-	-
9 jaar later	653	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Huidige raming	653	765	676	782	789	846	967	859	1 167	1 328
Cumulatieve betalingen	592	689	587	643	653	691	746	635	785	587
Huidige voorzieningen	61	76	89	139	136	155	221	223	381	741

De actuariële functie

Solvency II eist dat er in elke verzekeringsentiteit en op het niveau van de verzekeringsgroep naast de risicofunctie ook een actuariële functie wordt opgericht. Een actuariëlefunctiehouders wordt aangesteld om de activiteiten van de actuariële functie op zich te nemen. Die functie moet er eigenlijk voor zorgen dat de Raad van Bestuur van de vennootschap op onafhankelijke wijze volledig is ingelicht.

De hoofdtaken van de actuariële functie zijn:

- de berekening van de technische voorzieningen coördineren;
- ervoor zorgen dat de gebruikte methoden en onderliggende modellen en de bij de berekening van de technische voorzieningen gehanteerde aannames juist zijn;
- de toereikendheid en kwaliteit van de bij de berekening van de technische voorzieningen gebruikte gegevens beoordelen;
- best estimates vergelijken met ervaring;
- het bestuur, het management of de toezichthouder in kennis te stellen van de betrouwbaarheid en toereikendheid van de berekening van de technische voorzieningen;
- toezicht houden op de berekening van de technische voorzieningen als er onvoldoende gegevens van voldoende kwaliteit zijn om een betrouwbare actuariële methode toe te passen;
- een oordeel geven over het algemene acceptatiebeleid;
- een oordeel geven over de toereikendheid van herverzekeringsafspraken; en
- meewerken aan de effectieve implementatie van het risicobeheersysteem, met name met betrekking tot de risicomodellering die ten grondslag ligt aan de berekening van de kapitaalvereisten.

Reglementair kapitaal

Solvency II bepaalt de reglementaire kapitaalvereisten voor de verzekeringsmaatschappijen. De solvabiliteitskapitaalratio bedroeg eind 2022 203%, tegenover 201% eind 2021. De Solvency II-resultaten en meer details over de ratio's vindt u in ons Solvency & Financial Condition Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Specifieke informatie over de verzekeringsactiviteiten vindt u in het deel Geconsolideerde jaarrekening in Toelichtingen 3.7 en 5.6.

Kredietrisico

Kredietrisicobeheer

Het kredietrisico wordt in de hele groep beheerd op basis van strikte governanceregels en -procedures die zijn vastgelegd in het KBC-Kredietrisicobeheerkader. Het Competentiecentrum Kredietrisico binnen de afdeling Kredietrisico Groep (GCRD) stelt het Kredietrisicobeheerkader (CRMF) en de onderliggende bouwstenen ervan op. GCRD waarborgt de geschiktheid van het CRMF, alsook de naleving van de wettelijke en reglementaire vereisten via groepswijde kredietrisiconormen. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met de lokale CRO's en risicoafdelingen, die verantwoordelijk zijn voor de lokale toepassing van het CRMF. Bedrijfsentiteiten worden geraadpleegd voor die onderdelen van het CRMF die gevolgen hebben voor de bedrijfsprocessen en/of governance.

Kredietrisico is het risico dat betrekking heeft op de wanbetaling of wanprestatie door een contractpartij als gevolg van de insolventie of de onwil van die partij om te betalen of haar prestatie te leveren, of als gevolg van maatregelen van politieke of monetaire autoriteiten in een bepaald land.

Het CRMF wordt jaarlijks herzien om te verzekeren dat het relevant en doeltreffend blijft in de toekomst. Het bevat een duidelijke afbakening van verantwoordelijkheden, zowel op lokaal als op groepsniveau, tussen de business in de eerste lijn (inclusief de kredietafdelingen), de kredietrisicodiensten en interne audit. Kredietbeslissingen worden genomen na onafhankelijk advies en op basis van acceptatie- en beoordelingsprocessen, waarbij rekening wordt gehouden met de kennis van de klant en de resultaten van modellen. Belangrijke kredietbeslissingen worden geadviseerd en genomen op groepsniveau binnen de GCRD.

Kredietrisico's verbonden aan de verzekeringsactiviteiten

Voor de verzekeringsactiviteiten zijn er vooral kredietrisico's in de beleggingsportefeuille en ten aanzien van herverzekeraars. We hebben richtlijnen vastgelegd om het kredietrisico in de beleggingsportefeuille te beheersen, bijvoorbeeld met betrekking tot de portefeuillesamenstelling en de ratings. Het bovenste deel van de onderstaande tabel geeft de marktwaarde van de beleggingsportefeuille van de verzekeringsentiteiten uitgesplitst naar activatype volgens Solvency II, terwijl het onderste deel meer details geeft over de obligaties en andere vastrentende effecten in die portefeuille.

Samenstelling beleggingsportefeuille

(in miljoenen euro, marktwaarde)¹

	31-12-2022	31-12-2021
Per activatype (Solvency II)		
Effecten	16 444	20 102
Obligaties en dergelijke aandelen	15 278	18 791
Derivaten	1 097	1 290
Leningen en hypotheekleningen	69	21
Leningen en hypotheekleningen aan klanten	2 153	2 806
Leningen aan banken	1 780	2 299
Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	374	507
Tak 23-beleggingen ²	309	305
Investeringsin de geassocieerde ondernemingen	12 771	14 620
Overige beleggingen	295	292
Totaal	8	12
	31 981	38 137
Details over obligaties en soortgelijke effecten		
Per externe rating ³		
Investment grade	99%	99%
Non-investment grade	1%	1%
Zonder rating	0%	0%
Per sector ³		
Overheden	65%	66%
Financieel ⁴	24%	23%
Overige	11%	11%
Per restlooptijd ³		
Maximaal 1 jaar	9%	8%
Tussen 1 en 3 jaar	18%	18%
Tussen 3 en 5 jaar	17%	15%
Tussen 5 en 10 jaar	29%	29%
meer dan 10 jaren	27%	29%

¹ De totale boekwaarde bedroeg 32 897 miljoen euro eind 2022 en 37 018 miljoen euro eind 2021. Cijfers wijken af van die in Toelichting 4.1 in het deel Geconsolideerde jaarrekening als gevolg van de rapportering per activaklasse volgens Solvency II.

² Deze post vertegenwoordigt de actiefzijde van tak 23-producten en wordt volledig gespiegeld aan de passiefzijde. Er is geen kredietrisico voor KBC Verzekeringen.

³ Exclusief beleggingen verbonden aan tak 23-levensverzekeringen. In bepaalde gevallen gebaseerd op extrapolaties en schattingen.

⁴ Inclusief gedekte obligaties en financiële bedrijven die geen banken zijn.

We zijn ook blootgesteld aan een kredietrisico ten aanzien van (her)verzekeraars, aangezien die in gebreke zouden kunnen blijven voor hun verplichtingen die voortvloeien uit met ons gesloten (her)verzekeringscontracten. Dat type van kredietrisico meten we onder meer aan de hand van een nominale benadering (het maximale verlies) en het verwachte verlies (EL). Er gelden naamconcentratielimieten. De kans op een in gebreke blijven (PD) en het verwachte verlies worden berekend op basis van de interne of externe ratings. De Exposure at Default (EAD) bepalen we door de nettoschadereserves en de premies op te tellen, en het Loss Given Default (LGD)-percentage is vastgesteld op 50%.

Kredietrisico op (her)verzekeraars, per risicoklasse ¹ : EAD en EL ² (in miljoenen euro)	EAD 2022	EL 2022	EAD 2021	EL 2021
AAA tot en met A-	171	0,1	196	0,1
BBB+ tot en met BB-	17	0,0	9	0,0
Lager dan BB-	0	0,0	0	0,0
Zonder rating	0	0,0	0	0,0
Totaal	188	0,1	205	0,1

¹ Op basis van interne ratings.

² EAD-gegevens zijn geauditeerd, EL-gegevens zijn niet geauditeerd.

Blootstelling aan overheidsobligaties

We hebben een belangrijke portefeuille overheidsobligaties, voornamelijk als gevolg van ons aanzienlijke liquiditeitsoverschot en de herbelegging van verzekeringsreserves in vastrentende instrumenten. In het deel Marktrisico van niet-tradingactiviteiten onder Creditspreadrisico geven we een uitsplitsing per land, samen met de economische invloed van een stijging van de spread met 100 basispunten.

Marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Beheer van het marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Bij KBC behoort het beheer van het ALM-risico tot de verantwoordelijkheid van het Directiecomité, ondersteund door het Managementcomité CRO-diensten en het Groepscomité Assets & Liabilities (Groeps-ALCO). Het Directiecomité beslist over het kader voor marktrisico in niet-tradingactiviteiten, dat de specifieke risicorichtlijnen vastlegt.

Met de risicofunctie wil de ALM-raad – voorgezeten door de CRO Treasury – de goede en efficiënte integratie van alle taken die zijn toegewezen aan de lokale en groepsafdelingen die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op het marktrisico in niet-tradingactiviteiten tot stand brengen, vergemakkelijken, bevorderen en ondersteunen. De raad treedt op als een managementvergadering van het groepswijde Uitgebreide Competentiecentrum ALM en Liquiditeitsrisico.

Marktrisico is het risico dat verband houdt met wijzigingen in het niveau of de volatiliteit van marktprijzen. Het beheersproces van onze structurele marktrisico's in niet-tradingactiviteiten omvat het renterisico, het gaprisico, het basisrisico, het optierisico (zoals het risico van vervroegde aflossing), het muntrisico, het aandelenkoersrisico, het vastgoedprijrisico, het creditspreadrisico en het inflatierisico. Met structurele risico's worden alle risico's bedoeld die inherent deel uitmaken van onze commerciële activiteit of onze langetermijnposities (bank en verzekeringen). De tradingactiviteiten vallen daar dus niet onder. Dit proces wordt ook Asset-Liability Management (ALM) genoemd.

Bouwstenen voor het beheer van marktrisico in niet-tradingactiviteiten

- Risico-identificatie: marktrisico's die verband houden met niet-tradingposities vloeien voort uit:
 - onevenwichtigheden in de bankactiviteiten verbonden aan het aantrekken van werkmiddelen door het kantorennetwerk en de aanwending ervan (via onder meer kredietverlening);
 - onevenwichtigheden in de verzekeringsactiviteiten tussen de verplichtingen in het Leven- en Niet-levenbedrijf en de ter afdekking daarvan aangehouden beleggingsportefeuilles;
 - de risico's verbonden aan het aanhouden van een beleggingsportefeuille ter herbelegging van het eigen vermogen (de zogenaamde strategische positie);
 - de structurele wisselkoerspositie die voortvloeit uit de activiteiten in het buitenland (participaties in vreemde valuta's, geboekte resultaten van buitenlandse vestigingen, wisselrisico gekoppeld aan de valutaonevenwichtigheid tussen verplichtingen en beleggingen bij de verzekeraar).

De volgende instrumenten worden gebruikt in het risico-identificatieproces voor het marktrisico in niet-tradingactiviteiten: het New and Active Products Process (NAPP), de Climate Risk Impact Map, de risicoscan, het risicosignaal- en vroegwaarschuwingsproces, de parameterherzieningen en materialiteitsbeoordelingen op basis van diepgaande analyse en deep dives.

- Risicometingen: Risico Groep en de lokale risicoafdelingen meten het ALM-risico en signaleren de huidige en toekomstige risicoposities. Een gemeenschappelijk reglement, dat het kader aanvult voor technische aspecten, en een gedeelde meetinfrastructuur verzekeren dat die risico's in de hele groep op dezelfde manier worden gemeten. Dat omvat een brede waaier van risicomeetmethodes, zoals:
 - Basis-Point-Value (BPV) voor renterisico;
 - gapanalyse voor renterisico, gaprisico en inflatierisico;
 - economische gevoeligheden voor muntrisico, aandelenkoersrisico en vastgoedprijrisico;
 - simulaties van nettorente-inkomsten over een periode van meerdere jaren die binnen de budgetterings- en risicoprocessen worden gebruikt.
- Bepaling van de risicobereidheid: limieten gelden voor alle belangrijke risico's die de ALM-functie loopt: het renterisico, het aandelenrisico, het vastgoedrisico en het wisselkoersrisico voor de geconsolideerde entiteiten worden goedgekeurd door de Raad van Bestuur en de limieten voor elke lokale entiteit worden goedgekeurd door het Directiecomité.

De treasurydiensten, die optreden als eerste verdedigingslinie, meten en beheren het renterisico binnen een door de risicobereidheid en de limieten begrensd speelveld. Ze houden rekening met de meting van het risico van vervroegde aflossing en andere optierisico's in de bankportefeuille en beheren een evenwichtige beleggingsportefeuille. Het beheer van de posities impliceert dat de treasuryfunctie gebruikmaakt van derivaten om zich in te dekken tegen onevenwichtigheden als gevolg van rente- en valutarisico's. Om de volatiliteit van winst en verlies als gevolg van de verschillende boekhoudkundige verwerking van beleggingsposten op de balans en derivaten te vermijden, worden op grote schaal afdekkingstechnieken toegepast.

- Risicoanalyse, -reactie en -opvolging: naast de wettelijk verplichte rapportering is er een structurele rapportering aan het ALCO. Het rapporteringsproces omvat een aftekeningsproces om de nauwkeurigheid van de gegevens te waarborgen.
- Stresstests: jaarlijks wordt een evenwichtig stresstestprogramma opgesteld, waarover op kwartaalbasis wordt gerapporteerd. Dat omvat:
 - de backtesting van vervroegde aflossingen;
 - simulaties van de nettorente-inkomsten volgens verschillende marktscenario's voor het renterisico. Het effect op de nettorente-inkomsten en de gevoeligheden worden ook gebruikt om het basisrisico te meten;
 - kapitaalgevoeligheden die ontstaan uit posities in de bankportefeuille die invloed hebben op het beschikbare reglementaire kapitaal (bv. reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via other comprehensive income) worden gebruikt voor spreadrisico, renterisico en aandelenrisico

Invloed van geopolitieke en opkomende risico's op het marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Net toen de markten hadden leren leven met de nasleep van de coronacrisis, werden ze geconfronteerd met de Russische inval in Oekraïne. Hoewel onze Centraal-Europese kernlanden enkele grenzen delen met Oekraïne, had KBC beperkte investeringen in de betreffende landen en was er geen belangrijke impact op de bankportefeuilles.

De stijging van de inflatie en de rente, die al voor de invasie begonnen was, versnelde echter veel meer dan verwacht, waardoor de uitdagingen voor de Treasury-afdeling fundamenteel veranderden. De zoektocht naar degelijke beleggingsopbrengsten heeft plaatsgemaakt voor nieuwe risico's op uitstroom. Bovendien is voor kredieten die worden verkocht in tijden van hoge rentevoeten het risico van vervroegde aflossing groter. Uit onderzochte scenario's blijkt dat het risico belangrijk is, maar beheersbaar. Uiteindelijk is KBC er dankzij de solide en evenwichtige structuur van zijn bankportefeuilles en een voorzichtige aanpak bij het beheer van deposito's zonder looptijd in geslaagd de risico's te beheersen en de balans gezond te houden.

Hieronder vindt u de verschillende subrisicotypes, met meer details en cijfers.

Renterisico en gaprisico

De belangrijkste techniek die we gebruiken om renterisico's te meten, is de 10 BPV-methode. Die geeft de waardeverandering van de portefeuille weer bij een stijging van de rentevoeten over de volledige swapcurve met tien basispunten (negatieve cijfers wijzen op een daling van de waarde van de portefeuille). Daarnaast hanteren we ook technieken zoals gapanalyses, durationbenadering, scenarioanalyse en stresstesting (zowel wat reglementair kapitaal als netto-inkomsten betreft).

Invloed van een parallelle stijging van de swapcurve¹ met 10 basispunten

Invloed op de waarde² (in miljoenen euro)

	2022	2021
Totaal	4	24

¹ In overeenstemming met de marktnormen zijn de gevoeligheidscijfers gebaseerd op een risicovrije curve (swapcurve).

² Volledige marktwaarde, ongeacht de boekhoudkundige categorie of waardeverminderingregels.

Wat de verzekeringsactiviteiten van de groep betreft, worden de vastrentende beleggingen voor de Niet-levenreserves belegd in overeenstemming met de verwachte uitbetalingspatronen voor claims, op basis van uitgebreide actuariële analyses.

De tak 21-Levenactiviteiten combineren een rentegarantie met een discretionaire, door de verzekeringsmaatschappij te bepalen winstdeling. De belangrijkste risico's waaraan de verzekeraar in dat soort activiteiten is blootgesteld, zijn het lagerentrisico (het risico dat de beleggingsopbrengst beneden het gegarandeerde renteniveau zakt) en het risico dat de beleggingsopbrengst niet volstaat om een concurrentiële winstdeling voor klanten te verzekeren. Het lagerentrisico wordt beheerd via cashflow matching, toegepast op het deel van de Levenportefeuilles dat door vastrentende effecten wordt gedekt. Tak 23-beleggingsverzekeringen bespreken we hier niet, omdat die activiteit geen marktrisico's met zich meebrengt voor KBC.

**Verwachte kasstromen, niet-verdisconteerd, Levenbedrijf
(in miljoenen euro)**

	0-1 jaar	1-2 jaar	2-3 jaar	3-4 jaar	4-5 jaar	> 5 jaar	Totaal
31-12-2022							
Vastrentende activa ter afdekking van verplichtingen met rentegarantie	1 233	1 489	855	1 048	844	8 738	14 208
Aandelen							929
Eigendom							112
Overige (geen vervaldag)							95
Verplichtingen volgend uit rentegarantie	1 367	1 201	807	882	834	9 474	14 566
Verschil in verwachte tijdgevoelige kasstromen	-134	288	48	166	11	-737	-358
Gemiddelde duration van activa							6,66 jaren
Gemiddelde duration van passiva							8,76 jaren
31-12-2021							
Vastrentende activa ter afdekking van verplichtingen met rentegarantie	1 371	1 281	1 385	847	1 044	8 856	14 784
Aandelen							987
Eigendom							171
Overige (geen vervaldag)							152
Verplichtingen volgend uit rentegarantie	1 758	748	1 223	840	895	9 859	15 323
Verschil in verwachte tijdgevoelige kasstromen	-387	534	162	7	148	-1 003	-539
Gemiddelde duration van activa							6,97 jaren
Gemiddelde duration van passiva							9,93 jaren

Zoals hierboven vermeld, ligt het belangrijkste renterisico voor de verzekeraar in de daling van de rentevoeten. We concentreren ons in onze ALM-benadering op het beperken van het renterisico in overeenstemming met de risicobereidheid van KBC. Voor het resterende renterisico voeren we een beleid dat rekening houdt met de mogelijke negatieve gevolgen van een aanhoudende rentedaling en bouwden we al belangrijke supplementaire reserves op.

Indeling van de reserves voor tak 21 naar rentegarantie

	31-12-2022	31-12-2021
5,00% en hoger	3%	3%
Meer dan 4,25% tot en met 4,99%	7%	7%
Meer dan 3,50% tot en met 4,25%	4%	4%
Meer dan 3,00% tot en met 3,50%	9%	9%
Meer dan 2,50% tot en met 3,00%	3%	3%
2,50% en lager	72%	71%
0.00%	2%	2%
Totaal	100%	100%

Creditspreadrisico

We beheren het creditspreadrisico van onder meer de portefeuille overheidsobligaties door op te volgen in hoeverre de waarde van de overheidsobligaties zou veranderen als de creditspreads over de hele curve met 100 basispunten zouden stijgen.

Blootstelling aan overheidsobligaties op jaareinde 2022, boekwaarde¹ (in miljoenen euro)

	Tegen geamortiseerde kostprijs	Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in other comprehensive income (FVOCI)	Aangehouden voor handelsdoeleinden	Totaal	Ter vergelijking: totaal einde 2021	Economische invloed van +100 basispunten ³
KBC-kernlanden						
België	2 004	1 582	0	3 586	4 142	-270
Tsjechië	541	501	0	1 042	1 100	-60
Hongarije	103	74	0	178	195	-6
Slowakije	295	182	0	477	469	-27
Bulgarije	89	166	15	270	297	-12
Overige landen						
Frankrijk	1 056	920	0	1 977	2 108	-121
Spanje	287	223	0	510	557	-18
Ierland	0	118	0	118	154	-9
Polen	38	163	0	201	244	-5
Italië	36	424	0	460	559	-18
VS	0	0	0	0	0	-0
Overige ²	992	811	1	1 804	2 053	-94
Totale boekwaarde	5 440	5 165	17	10 622	11 880	-
Totale nominale waarde	5 355	5 659	18	11 032	11 085	-

¹ In de tabel is geen rekening gehouden met de blootstelling aan sommige supranationale entiteiten die niet als soevereine staten worden beschouwd, zoals de Europese Investeringsbank of het Europees Investeringsfonds. Er zijn geen belangrijke waardeverminderingen op de overheidsobligaties in portefeuille.

² Som van landen met een individuele blootstelling van minder dan 1 miljard euro op het einde van 2022. (niveau KBC Groep)

³ Geeft de theoretische economische invloed op de reële waarde weer van een parallelle stijging van de spread met 100 basispunten over de volledige looptijdstructuur. Die invloed wordt maar gedeeltelijk weerspiegeld in de winst-en-verliesrekening en/of het eigen vermogen.

Op 31 december 2022 omvatte de boekwaarde van de totale portefeuille overheidsobligaties gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten (FVOCI) een herwaarderingsreserve van -0,6 miljard euro, vóór belastingen (-214 miljoen euro voor België, -147 miljoen euro voor Frankrijk, -29 miljoen euro voor Bulgarije, -28 miljoen euro voor Tsjechië en -155 miljoen euro voor de andere landen samen).

Naast de portefeuille overheidsobligaties heeft de KBC-groep een portefeuille niet-overheidsobligaties (banken, bedrijven, supranationale entiteiten).

Blootstelling aan niet-overheidsobligaties op jaareinde, per rating: economische invloed van +100 basis punten (in miljoenen euro)

	31-12-2022	31-12-2021
Obligaties met rating AAA	-24	-37
Obligaties met rating AA+, AA, AA-	-54	-82
Obligaties met rating A+, A, A-	-93	-107
Obligaties met rating BBB+, BBB, BBB-	-28	-37
Obligaties met rating Non-investment grade en zonder rating	-4	-6
Totale boekwaarde (exclusief tradingportefeuille)	5 374	6 152

Aandelenrisico

Het grootste aandelenrisico ligt in het verzekeringsbedrijf, waar de ALM-strategieën gebaseerd zijn op een risico-rendementberekening, rekening houdend met het marktrisico dat verbonden is aan open aandelenposities. Een groot deel van de aandelenportefeuille wordt aangehouden als een economische afdekking van langlopende verplichtingen.

Aandelenportefeuille, KBC Verzekeringen

(per sector, in procenten)	31-12-2022	31-12-2021
Financiële sectoren	20%	17%
Niet-cyclische consumentensectoren	11%	11%
Communicatie	3%	2%
Energie	0%	0%
Industriële sectoren	42%	41%
Nutsbedrijven	0%	0%
Cyclische consumentensectoren	21%	25%
Basismaterialen	2%	2%
Overige en niet bepaald	1%	1%
Totaal	100%	100%
(in miljarden euro)	1,33	1,46
Waarvan niet-genoteerd	0,14	0,15

Invloed van een 25%-daling van de aandelenkoersen, invloed op de waarde

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	-333	-366

Niet-tradingaandelenpositie (in miljoenen euro)	Netto gerealiseerde winst (in winst - en verliesrekening)		Netto niet-gerealiseerde winst op posities op het einde van het jaar (in eigen vermogen)	
	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2021
Totaal	176	123	199	555

Vastgoedrisico

De vastgoedactiviteiten van de groep houden een beperkte vastgoedbeleggingsportefeuille aan. KBC Verzekeringen houdt ook een gediversifieerde vastgoedportefeuille aan als belegging voor zowel Niet-levenreserves als Levenactiviteiten op lange termijn. De vastgoedpositie wordt daarbij gezien als een langetermijnafdekking van inflatierisico's en als een manier om het risico-rendementprofiel van die portefeuilles te optimaliseren.

Invloed van een 25%-daling van de vastgoedprijzen, invloed op de waarde

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	-78	-94

Inflatierisico

Inflatie kan een financiële instelling op vele manieren indirect beïnvloeden, bijvoorbeeld via wijzigingen van de rentetarieven of de operationele kosten. Als concept van marktrisico is inflatie in het algemeen daarom niet gemakkelijk kwantificeerbaar. Bepaalde financiële producten of instrumenten zijn echter rechtstreeks gekoppeld aan inflatie en hun waarde wordt rechtstreeks beïnvloed door een verandering in de marktverwachtingen. KBC Bank gebruikt geïndexeerde obligaties om zijn activaportefeuille te diversifiëren. Bij KBC Verzekeringen is ze specifiek verbonden met de arbeidsongevallenverzekering, waar met name bij blijvende of langdurige arbeidsongeschiktheid een lijfrente-uitkering aan de verzekerde wordt uitbetaald (waarbij de lijfrente wettelijk gekoppeld is aan de inflatie). KBC Verzekeringen beperkt de risico's gedeeltelijk door te beleggen in inflatiegerelateerde obligaties en vult zijn inflatieafdeckingsprogramma aan met beleggingen in vastgoed en aandelen, omdat die activa traditioneel gecorreleerd zijn met de inflatie en geen einddatum hebben.

Voor de verzekeringsactiviteiten werd de niet-gedisconteerde waarde van de inflatiegevoelige kasstromen geschat op 515 miljoen euro. Daartegenover werd een portefeuille van 452 miljoen euro aan geïndexeerde obligaties tegen marktwaarde en een portefeuille van 28,7 miljoen euro in direct en indirect vastgoed aangehouden.

Wisselkoersrisico

Bij het beheer van de structurele wisselposities volgen we een voorzichtig beleid. De belangrijke wisselposities in de ALM-boeken van de bankentiteiten met een tradingportefeuille worden via interne transacties overgedragen naar de tradingportefeuille, waar

ze worden beheerd binnen de toegekende tradinglimieten. De wisselpositie van bankentiteiten zonder tradingportefeuille, en van verzekerings- en andere entiteiten moet worden afgedekt als ze van betekenis is. Aandelen in niet-euromunten die zijn opgenomen in de beleggingsportefeuille hoeven evenwel niet te worden afgedekt, omdat de volatiliteit van de wisselkoersen wordt gezien als deel van de beleggingsopbrengst.

KBC concentreert zich op de stabilisatie van de common equity ratio voor wisselkoersschommelingen.

Invloed van een daling van de valutawaarde met 10%*

(in miljoenen euro)

	31-12-2022	31-12-2021
CZK	-31	-30
HUF	-7	-5
BGN	-17	-19
USD	-47	-56

* Blootstelling voor valuta's waarvan de invloed meer dan 10 miljoen euro bedraagt.

Hedge accounting

Balansbeheer maakt gebruik van derivaten om rente- en valutarisico's te beperken. Het doel van hedge accounting is de volatiliteit van de winst-en-verliesrekening als gevolg van het gebruik van die derivaten te verminderen.

KBC heeft besloten geen hedge accounting toe te passen op krediet- en aandelenrisico's. Wanneer aan de noodzakelijke criteria is voldaan, wordt het toegepast om de boekhoudkundige mismatch tussen het afdekkingsinstrument en de afgedekte positie weg te nemen. Meer informatie over hedge accounting vindt u in de Toelichtingen in verband met de grondslagen voor financiële verslaggeving in het deel Geconsolideerde jaarrekening.

Risicocategorieën waarvoor hedge accounting van toepassing is

Rentevoeten

Afdekkingsderivaten worden gebruikt om een renterisico te beperken dat voortvloeit uit een verschil in het renteprofiel van activa en hun financieringspassiva. De hedge-accountingstatus van een afdekking kan gekoppeld zijn aan de actiefpost of de passiefpost.

Rentederivaten kunnen worden aangemerkt als:

- afdekkingen van de reële waarde van activa of passiva. Wijzigingen in de reële waarde van derivaten die worden aangemerkt en kwalificeren als reëlewaardeafdekkingen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, samen met de veranderingen in de reële waarde van het afgedekte actief of passief die toe te schrijven zijn aan het afgedekte risico. De winst of het verlies met betrekking tot het niet-effectieve deel wordt eveneens opgenomen in de winst-en-verliesrekening.
- afdekkingen van de kasstroom van opgenomen activa en passiva die ofwel zekere, ofwel zeer waarschijnlijke verwachte transacties zijn. Het effectieve deel van de wijzigingen in de reële waarde van derivaten die worden aangemerkt en kwalificeren als kasstroomafdekkingen, wordt opgenomen in de afdekkingsreserve van kasstroomafdekkingen in het eigen vermogen. De winst of het verlies met betrekking tot het niet-effectieve deel wordt rechtstreeks opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

KBC gebruikt macrostrategieën voor hedge accounting voor homogene portefeuilles van kleinere elementen, waarbij de frequentie van optreden of de relatief kleine omvang van de gemiddelde transactie de één-op-één-relatie suboptimaal maakt. Dat is onder meer het geval voor hypotheekleningen, leningen aan kmo's of deposito's van klanten. Macrostrategieën kunnen dynamisch zijn en frequent veranderen, onder meer op basis van een balancering van de portefeuille (open portfolio hedge).

Microafdekking wordt gebruikt wanneer grote individuele activa of passiva worden afgedekt. Typische activa zijn grote bedrijfsleningen en obligatieaankopen waarvoor het creditspreadprofiel relevant is. Passiva kunnen eigen emissies van KBC zijn of specifieke langetermijnfaciliteiten aangeboden door een centrale bank. Microafdekkingen zijn gebaseerd op de reële waarde of op kasstromen.

Valuta

KBC heeft strategische beleggingen in niet-euromunten. De netto-inventariswaarde van belangrijke deelnemingen wordt deels in de lokale munt gefinancierd met deposito's en valutaderivaten om de stabiliteit van de CET1-ratio te verzekeren. Door gebruik te maken van afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten wordt de valutacomponent in het eigen vermogen opgenomen tot de realisatie (afwikkeling van de financiering als gevolg van liquidatie, dividenduitkeringen of andere verminderingen van de netto-inventariswaarde).

KBC heeft ook een beperkte portefeuille van obligaties in vreemde valuta die gefinancierd worden met opbrengsten in euro. Die obligaties worden afgedekt door cross-currency renteswaps om een synthetische vaste rente-opbrengst in EUR te creëren. Kasstroomafdekkingen (microhedge) worden toegepast om de valutavolatiliteit te beperken.

Afdekkingseffectiviteit

De afdekkingseffectiviteit wordt bepaald bij het aangaan van de afdekkingsrelatie, en ook door periodieke prospectieve en retrospectieve effectiviteitsbeoordelingen om ervoor te zorgen dat er een relevante relatie blijft bestaan tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument.

Effectiviteitscontrole

Voor rentevoeten worden verschillende prospectieve en retrospectieve controles uitgevoerd om ervoor te zorgen dat de relatie tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument in aanmerking komt voor de hedge-accountingstrategie.

Prospectieve tests zijn meestal gebaseerd op een gevoeligheidsanalyse (waarbij wordt nagegaan of de basis point value van de afgedekte portefeuille ten opzichte van het afdekkingsinstrument binnen het interval van 80-125% blijft) of op volumetests (als de hoofdsom van de voor afdekking in aanmerking komende instrumenten hoger is dan het nominale volume van de afdekkingsinstrumenten waarvan wordt verwacht dat ze in elke gespecificeerde tijdsstof worden geherprijsd of terugbetaald).

Voor macrokasstroomafdekkingen wordt aan de hand van uitgebreide toekomstgerichte analyses beoordeeld of het voldoende waarschijnlijk is dat het toekomstige volume van afgedekte posities het volume van de afdekkingsinstrumenten grotendeels zal dekken. Voor elke afdekkingsstrategie wordt een afdekkingsratio berekend, die meet welke proportie van een portefeuille met derivaten wordt afgedekt.

De retrospectieve effectiviteitscontrole van de afdekkingsrelatie wordt periodiek uitgevoerd door de verandering in de reële waarde van de portefeuille van afdekkingsinstrumenten te vergelijken met de verandering in de reële waarde van de afgedekte in aanmerking komende posities die toe te rekenen zijn aan het afgedekte risico over een bepaalde periode (de verhouding van de veranderingen in reële waarde blijft binnen het interval van 80-125%).

Voor de afdekking van valutarisico's wordt de effectiviteit verzekerd door de som van het nominale bedrag van de financieringstransacties en valutaderivaten aan te passen aan het beoogde afdekkingsbedrag van de strategische deelnemingen. Voor obligaties in vreemde valuta die zijn geswapt in euro worden ook de begindatum, de vervaldatum en de coupondata in overeenstemming gebracht.

Bronnen van niet-effectieve afdekking

Ineffectiviteit voor renteswaps kan optreden als gevolg van:

- verschillen in relevante aspecten tussen de afgedekte positie en het afdekkingsinstrument (kan verschillen in rentecurves en periodiciteit omvatten);
- een daling van het volume van de afgedekte positie tot onder het volume van de afdekkingsinstrumenten voor een tijdsstof;
- de aanpassing van de kredietwaardering van de renteswap die niet wordt gecompenseerd door de lening. De afdekkingsswaps worden echter volledig gedekt door een onderpand of verhandeld via clearinginstellingen en de aanpassing van de kredietwaardering is beperkt.

Wat de afdekking van de netto-investering in vreemde valuta betreft, kan de rentecomponent van de afdekkingsinstrumenten een bron van inefficiëntie zijn. Het tegenpartijrisico op het afdekkingsinstrument, zelfs als er een zekerheid tegenover staat, kan ook een bron van inefficiëntie zijn.

Stopzetting van hedge accounting

Hedge-accountingstrategieën die de effectiviteitscontrole niet doorstaan, worden stopgezet. Een niet langer aangemerkt afdekkingsinstrument kan in een nieuwe afdekkingsrelatie opnieuw worden aangemerkt. Effectieve hedge-accountingstrategieën kunnen ook om technische of strategische redenen worden beëindigd. Elke eventuele invloed op de winst-en-verliesrekening die voortvloeit uit niet-effectieve afdekking en stopzetting wordt gerapporteerd aan het ALCO.

Niet-financiële risico's

Operationeel risico

Beheer van het operationeel risico

Het Uitgebreide Competentiecentrum voor Operationeel Risico, dat bestaat uit risico-experts op groeps- en lokaal niveau, werkt samen met andere expertfuncties voor de negen operationele subrisicotypes: informatietechnologierisico, informatiebeveiligingsrisico, bedrijfscontinuïteitsrisico, procesrisico, uitbestedings- en derdenrisico, modelrisico, juridisch risico, frauderisico en persoonlijke- en fysiekeveiligheidsrisico. De aanpak van KBC sluit perfect aan bij de Basel-vereisten inzake operationele veerkracht en de EU-wet inzake digitale operationele veerkracht (DORA).

Operationeel risico is het risico van ontoereikendheden of tekortkomingen in de werkwijzen en systemen, menselijke fouten of van plotse externe gebeurtenissen met een menselijke of natuurlijke oorzaak.

Bouwstenen voor het operationeelrisicobeheer

- Risico-identificatie: hiervoor volgen we de wetgeving op, maken we gebruik van het New and Active Products Process (NAPP) en de Climate Risk Impact Map die aangeeft welke klimaatrisico's zich zouden kunnen voordoen en het operationele risico zouden kunnen beïnvloeden, voeren we risicoscans uit om risico's te identificeren en analyseren, analyseren we belangrijke risico-indicatoren (Key Risk Indicators), voeren we onafhankelijke controlebewakingsactiviteiten uit en een root cause analysis van near misses en verliezen en andere risicogebeurtenissen. Er bestaat een gestructureerde set van toprisico's (Group Key Risks) en daarmee samenhangende minimale controledoelstellingen op groepsniveau (Group Key Control Objectives, GKC's) om top-down minimumstandaarden te bepalen voor de risico- en controleomgeving. De zelfbeoordelingen worden uitgevoerd door de eerste verdedigingslinie. Er worden GKC's gedefinieerd voor alle groepswijde end-to-endprocessen en zijn bedoeld om de belangrijkste operationele risico's te beheren. Er worden regelmatig herzieningen uitgevoerd om de set aan te passen aan nieuwe of opduikende operationele risico's. De entiteiten vertalen die GKC's naar hun operationele procesomgeving en versterken ze zo nodig met aanvullende, lokale operationele controles. Er zijn dynamische trigger-based risicobeoordelingen ingevoerd, die gebaseerd zijn op de voortdurende screening van zowel interne als externe risicogebeurtenissen.
- Risicometing: er zijn uniforme metrics en schalen op groepsniveau beschikbaar die helpen om niet alleen het risicoprofiel van een entiteit, maar ook de individuele operationeelrisiconiveaus van de processen te bepalen en ondersteunen. De drie verdedigingslijnes gebruiken groepswijde tools om de kernactiviteiten van operationeelrisicobeheer te ondersteunen. Daarnaast wordt een groepswijde uniforme schaal gebruikt om de algemene internecontrolestatus van elk proces in elke belangrijke entiteit en de algemene internecontrolestatus van de entiteit uit te drukken. De groepswijde, geautomatiseerde datagestuurde risicometing van processen, die resulteert in Internal Control Statement (ICS)-processcores, wordt bepaald op basis van de volgende indicatoren:
 - de controlematuriteit, die de doeltreffendheid van de Group Key Controls weerspiegelt en de Zero Tolerance Blacklisted Companies;
 - het aantal uitstaande actieplannen en auditaanbevelingen (inclusief risicoacceptatie);
 - verliezen (en juridische claims);
 - processpecifieke indicatoren voor Outsourcing en het New and Active Products Process (NAPP).

Elk jaar wordt een stresstest uitgevoerd om na te gaan of het operationeelrisicokapitaal volgens pijler 1 volstaat.

- De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren: de risicobereidheid voor operationele risico's in het algemeen en voor de negen subtypes van operationeel risico afzonderlijk wordt telkens bepaald in overeenstemming met de algemene vereisten die zijn opgenomen in het overkoepelende risicobeheerkader.
- Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging: er is een uniforme aanpak, sterk gebaseerd op de verantwoordelijkheid van de eerste verdedigingslinie (business), challenges door de tweede verdedigingslinie (Risico, Fraude, Juridische Zaken en andere experts) en voldoende zekerheid door de derde verdedigingslinie (Interne Audit), met een risicogeoriënteerde opvolging op zowel lokaal als groepsniveau. Er zijn minimumnormen bepaald voor het rapporteringsproces voor operationeelrisicobeheer. Elk kwartaal is er een structurele rapportering aan het Groepscomité Interne Controle (GICC). Een regelmatige rapportering en opvolging gebeurt in het Integrated Risk Report (IRR) dat wordt bezorgd aan het Directiecomité, het Risico- en Compliancecomité en de Raad van Bestuur. De kwaliteit van de internecontroleomgeving en het daarmee samenhangende risicoprofiel worden gemeld aan het senior management van KBC en aan de NBB, de FSMA en de ECB via de jaarlijkse Internal Control Statement (Verklaring Effectieve Leiding).
- Stresstests: operationeelrisicoscenario's of mogelijke gebeurtenissen worden in overweging genomen in het kader van risicotypespecifieke of geïntegreerde stresstests.

Het brede spectrum van operationele risico's is onderverdeeld in een aantal subrisicotypes, in overeenstemming met de Baselveisten en de praktijken in de sector. Er werd specifieke aandacht besteed aan de hieronder vermelde belangrijkste subrisicotypes.

Informatierisicobeheer

Informatierisicobeheer omvat de risico's van informatiebeveiliging, informatietechnologie en bedrijfscontinuïteitsbeheer. Onder dit laatste valt ook crisismanagement. Het informatiebeveiligingsrisico is een van de belangrijkste risico's waarmee financiële instellingen vandaag de dag worden geconfronteerd.

De missie van het competentiecentrum voor informatierisicobeheer (IRM) van KBC is KBC te helpen beschermen tegen bedreigingen met betrekking tot gegevens en informatie, zoals verlies van integriteit, verlies van vertrouwelijkheid en onbedoelde beschikbaarheid. Het ondersteunt de lokale risicoteams en eerste verdedigingslinie die in eerste instantie verantwoordelijk zijn voor het informatierisicobeheer. Het competentiecentrum heeft ook een Group Cyber Emergency & Response Team (CERT), dat internationaal erkend en gecertificeerd is.

Informatiebeveiligings- en IT-risico's wordt structureel gerapporteerd aan het Groepscomité Interne Controle (GICC) en het Global IT Committee (GITCO). Het GICC ondersteunt het Groepsdirectiecomité bij het verbeteren van de kwaliteit en de effectiviteit van het internecontrolesysteem van KBC. Het GITCO fungeert als bestuursstructuur om de informatiebeveiligings- en IT-strategie binnen de KBC-groep op één lijn te brengen.

- Risico-identificatie: omvat de regelmatige opvolging van de wetgeving, bv. de EU-wet inzake digitale operationele veerkracht (DORA), en het beheer van de standaarden, richtlijnen en het controlekader van de KBC-groep. Bovendien wordt regelmatig proactief een scan van de omgeving uitgevoerd om externe of interne cyber trends op te sporen die een directe of indirecte negatieve invloed op ons bedrijf kunnen hebben. Die worden ook wel risicosignalen genoemd. Ze worden gerapporteerd aan het Risico- en Compliancecomité (RCC), dat de Raad van Bestuur (RvB) op de hoogte stelt via het Integrated Risk Report, en aan het Groepscomité Interne Controle (GICC). In het kader van het New and Active Products Process (NAPP) moeten alle informatiebeveiligings- en IT-risico's worden geïdentificeerd en geanalyseerd door de eerste verdedigingslinie, die wordt geadviseerd door de tweede verdedigingslinie, en besproken als onderdeel van de NAPP-goedkeuring.
- Risicometing: de risicoprofielen van de entiteiten en hun Internal Control Statement (ICS)-scores voor de processen Informatiebeveiliging, Informatietechnologie en Bedrijfscontinuïteitsbeheer worden bepaald op basis van de volgende indicatoren:
 - De 'maturiteitsindicator' meet de doeltreffendheid van onze Group Key Controls.
 - De 'risico-indicator' meet de tijdige beperking van bekende risico's die het gevolg zijn van tekortkomingen in onze controleomgeving.
 - Voor het informatiebeveiligingsproces is ook een 'nieuwe vereisten'-indicator toegevoegd, die de implementatie van bijkomende controles meet die nodig zijn om te anticiperen op toekomstige risico's.

Op het niveau van de Group Key Controls zijn metrics bepaald om de doeltreffendheid van de controles te onderbouwen met feiten en cijfers. Enkele voorbeelden zijn, zonder limitatief te zijn, statistieken over vermogensbeheer, de klikratio van werknemers bij phishingcampagnes, de snelheid waarmee kwetsbaarheden in websites worden verholpen en andere metrics met betrekking tot bedreigingen voor KBC-klanten en -ondernemingen.

- De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren: de risicobereidheid voor het informatietechnologie-, informatiebeveiligings- en BCM-risico wordt bepaald in overeenstemming met de algemene vereisten die zijn opgenomen in ons overkoepelende risicobeheerkader, staat onder toezicht van het Groepscomité Interne Controle (GICC) en wordt goedgekeurd door het Directiecomité en de Raad van Bestuur.
- Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging: informatiebeveiligings- en informatietechnologierisico's worden beoordeeld door de drie verdedigingslijnen en voortdurend bewaakt via een groepswijde gedetailleerde risicobeoordelingstool. Over de toestand van het informatierisicobeheer wordt regelmatig verslag uitgebracht aan zowel interne als externe stakeholders.
- Dankzij stresstests kunnen KBC-entiteiten lokale cybercrises het hoofd bieden en grote incidenten aanpakken. Om ervoor te zorgen dat de informatiebeveiligings- en informatietechnologierisico's effectief worden beheerd, wordt in de hele groep regelmatig een aantal tests uitgevoerd, zoals ethische hackingoefeningen, technische Cyber Resilience and Readiness-tests, gedetailleerde onderzoeken, phishingtests voor werknemers, crisissimulaties en andere incidentoefeningen

Uitbestedingsrisicobeheer

De wettelijke vereisten inzake de opvolging, meting en rapportering van het uitbestedingsrisico zijn in de loop der jaren toegenomen. Omdat contracten sluiten met externe dienstverleners een essentieel onderdeel is van de operationele processen en uitbesteding binnen de groep een belangrijk aspect is van de KBC-strategie, blijft de noodzaak om aandacht te besteden aan het uitbestedingsrisico een belangrijk onderdeel van het groepswijde risicobeheer bij KBC.

Om een sterk beheer van zijn uitbestedingsprocessen en -risico's te verzekeren, heeft KBC een groepswijd uitbestedingskader ingevoerd, dat bestaat uit een groepswijd uitbestedingsbeleid en groepswijde uitbestedingsrisiconormen. Zowel het beleid als de normen worden ondersteund door advies van de eerste en tweede verdedigingslinie om een gestandaardiseerde aanpak binnen de hele KBC-groep te waarborgen, in overeenstemming met de EBA-richtsnoeren inzake uitbesteding.

Er bestaan belangrijke controledoelstellingen om de risico's die voortvloeien uit externe of interne uitbesteding gedurende de volledige levenscyclus van een dienstverlener, van de selectie en de precontractuele fase tot de strategieën voor verlenging, beëindiging en uitstap, adequaat te beperken. Een kwaliteitsvolle risicogovernance van de uitbestede activiteiten van KBC wordt gewaarborgd door regelmatige risicobeoordelingen. Hun frequentie wordt bepaald door hoe kritiek de uitbestede activiteit is.

Modelrisicobeheer

De datagedreven strategie van KBC wordt gevoed door een groeiende reeks geavanceerde modellen. Op AI gebaseerde modellen komen steeds vaker voor in bedrijfsdomeinen (bankieren, verzekeren, vermogensbeheer).

Overeenkomstig de interne normen voor modelrisicobeheer worden al deze modellen centraal geïnventariseerd op een speciaal platform, periodiek beoordeeld op hun risico's en dienovereenkomstig gelabeld. Bij die toekenning van een label wordt rekening gehouden met de modelonzekerheid, de modelimpact en de materialiteit, alsook met de sterkte en de maturiteit van de controles die op het model worden toegepast. De labels stellen KBC in staat zijn modelrisicoprofiel te beheren, prioriteiten te bepalen en actieplannen op te stellen.

Bedrijfscontinuïteitsbeheer, inclusief crisisbeheer

Om te garanderen dat kritieke diensten beschikbaar blijven, beschikt KBC over een bedrijfscontinuïteitsbeheerproces. Dat zorgt ervoor dat er regelmatig een businessimpactanalyse wordt uitgevoerd en dat er hersteltijd-doelstellingen worden bepaald en toegepast.

Het bedrijfscontinuïteitsbeheerproces is een matuur proces binnen de groep, waarbij de nadruk ligt op zowel preventie als respons. Crisispreventie is erop gericht de kans op een crisis te verkleinen, terwijl crisisrespons is gericht op het effectief en efficiënt afhandelen van een crisis als die zich voordoet. Daarvoor zijn praktische scenario's beschikbaar, draaiboeken genaamd, over hoe een lopende crisis moet worden aangepakt.

Gevolgen van geopolitieke en opkomende risico's voor operationeelrisicobeheer

In 2022 had de coronapandemie een minimale operationele impact. In alle entiteiten van de groep maakte een nieuwe manier van werken, met onder meer telewerken, een einde aan de speciale coronaregels en verliepen de activiteiten weer normaal. Het aanvankelijk nauwgezette toezicht op de operationele risico's naar aanleiding van het coronavirus werd teruggebracht tot business as usual. Tijdens de maandelijkse statuscontroles van Bedrijfscontinuïteitsbeheer (BCM) worden de mogelijke gevolgen van het coronavirus nog altijd in het oog gehouden. In 2022 hebben zich geen belangrijke problemen, verliezen of incidenten in verband met de pandemie voorgedaan.

Sinds begin 2022 waarschuwden Amerikaanse en Europese instellingen ons voor een verhoogd risico van ontwrichtende cyberaanvallen op kritieke infrastructuur en instellingen zoals telecommunicatie, energie, infrastructuur van de financiële markten, enz. na het uitbreken van de oorlog tussen Rusland en Oekraïne.

In de tweede helft van 2022 zagen we een toename van het aantal cyberaanvallen en de variatie erin (bv. DDoS en password spraying) gericht tegen entiteiten van KBC en andere financiële instellingen. Een minderheid van die aanvallen kan worden toegeschreven aan de toegenomen cyberactiviteit in het kader van het conflict tussen Oekraïne en Rusland. Ze hadden echter een beperkte impact op de geïsoleerde KBC-entiteiten en onze klanten en er werden geen aanzienlijke verliezen geleden.

De Informatiebeveiligings- en IT-afdeling van KBC Groep en de lokale entiteiten blijven waakzaam en er zijn permanente monitoringprocedures van kracht. Er werden verschillende acties ondernomen om het risico verder te beperken, zoals:

- een beoordeling van mogelijke risico's die verband houden met IT-leveranciers met blootstelling aan de bij de oorlog betrokken landen;
- beperking van de toegang tot het KBC-netwerk vanuit landen die bij de oorlog betrokken zijn.

De maatregelen worden voortdurend geëvalueerd en dat leidt tot aanvullende maatregelen als dat relevant is (bv. een herziening van de preventieve normen en investeringen in nieuwe tools om KBC beter te beschermen tegen deze toenemende dreiging)..

Compliancerisico

De compliancefunctie vervult een tweeledige rol: enerzijds geeft ze advies vanuit een onafhankelijke invalshoek over de interpretatie van wet- en regelgeving die betrekking heeft op de domeinen waarin ze actief is. Vanuit die preventieve rol heeft ze Group Compliance Rules uitgevaardigd, die minimumvereisten definiëren voor de hele groep, stelt ze procedures en instructies en opleidingen op maat op, geeft ze dagelijkse adviezen en onafhankelijke opinies in het New and Active Products Process, levert ze informatie aan de governanceorganen over nieuwe regelgevende ontwikkelingen en ondersteunt ze de groepsstrategie en de implementatie van de wettelijke en regelgevende vereisten door de verschillende betrokken businesses.

Compliancerisico is het risico van niet-conformiteit of sancties als gevolg van het niet-naleven van wetten en regelgeving die verband houden met integriteit en van de interne beleidslijnen en gedragscodes die de eigen waarden van de instelling weerspiegelen, zoals bepaald in het Group Compliance Framework. Het omvat het gedragsrisico, d.w.z. het huidige of toekomstige risico van schade als gevolg van de on gepaste levering van producten en diensten, met inbegrip van gevallen van opzettelijk of nalatig wangedrag.

Anderzijds voert de compliancefunctie als tweede verdedigingslinie een risicogebaseerde controle uit om de toereikendheid van het interne controlesysteem te waarborgen. Meer specifiek laat de controle toe om na te gaan of de wettelijke en reglementaire vereisten correct worden nageleefd in de compliandomeinen. Het heeft ook tot doel de doeltreffendheid en efficiëntie te waarborgen van de controles die de eerste verdedigingslinie uitvoert. Bovendien worden in de belangrijkste entiteiten van de groep kwaliteitscontroles uitgevoerd om de Raad van Bestuur ervan te verzekeren dat het compliancerisico naar behoren wordt beoordeeld.

Sinds 2020 zijn er aanzienlijke inspanningen geleverd om de compliancefunctie schaalbaar en futureproof te maken. Dat werd bereikt door meer processen te vereenvoudigen, de samenwerking tussen teams in de hele groep te bevorderen en door automatisering en artificiële intelligentie. Daarom is als eerste stap een gemeenschappelijk geïntegreerd platform ontwikkeld om het beheer van het witwasrisico te verbeteren – zowel wat de 'Know Your Customer' als de transacties betreft – dat zal worden uitgerold in België en de Centraal-Europese entiteiten. Op basis van modellen en machine learning kan daarmee onder andere ongewoon gedrag beter worden opgespoord. In België werden de middelen verdubbeld, waardoor het Compliance Monitoring-programma aanzienlijk kon worden versterkt. De coördinatie van het Groepskader voor fraudebeheer is opgezet en zal naar verwachting tegen 2023 op volle toeren draaien. Tegelijkertijd zal men ook kunnen profiteren van de ontwikkelingen op het vlak van artificiële intelligentie.

De waarden die de Groep verdedigt en de belangrijkste vereisten worden verder uitgewerkt in het Integriteitsbeleid. Ze worden aangevuld met een inhoudelijke strategie en met backward- en forward-looking kwalitatieve en kwantitatieve Key Risk Indicators en prestatie-indicatoren, om het risicoprofiel van de organisatie beter te onderbouwen en om het uiteindelijke doel van conformiteit met de letter en de geest van de wet te weerspiegelen.

De voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, inclusief embargo's, was de afgelopen drie jaar een topprioriteit voor de compliancefunctie en zal ook in 2023 een prioriteit blijven. Het is een domein waar kennis van de klant (Know Your Customer, KYC), het updaten van hun profiel en het opvolgen van transacties (Know Your Transaction, KYT) essentieel zijn. Er worden ononderbroken inspanningen geleverd om de organisatie aan te passen aan een voortdurend veranderende regelgeving, in het bijzonder ten aanzien van klanten die een verhoogd risico vormen en voor wie aanvullende informatie nodig is. Er werd een Financial Crime Unit opgericht om de synergieën tussen AML (Antiwitwas), Embargo's en Fraude te verbeteren. De compliancefunctie volgt ook van nabij de EU-ontwikkelingen op het vlak van de nieuwe AML-autoriteit (AMLA) en de reglementaire bepalingen die in 2024 wordt verwacht.

Het spreekt voor zich dat het belang van de klant primeert. Daarom zorgen de controlefuncties er in het kader van het New and Active Products Process voor dat de lancering van nieuwe producten in overeenstemming is met de vele wettelijke en reglementaire bepalingen, zoals MiFID II, de Verzekeringsdistributierichtlijn (IDD) en andere lokale en EU-regelgeving, en ook met de waarden van KBC. In 2022 werd bijzondere aandacht besteed aan duurzame beleggingen/ESG-kenmerken (milieu, maatschappij en governance) in MiFID en IDD, en aan de strategie inzake duurzame financiering. Die inspanningen zullen in 2023 worden voortgezet.

Gegevensbeschermingsaspecten blijven centraal staan om te verzekeren dat de GDPR maximaal wordt nageleefd. Sinds 2020 is Kate, de spraakgestuurde persoonlijke assistent, slimmer geworden en slaagt ze er almaar beter in het dagelijkse leven van onze klanten gemakkelijker te maken. In 2021 en 2022 ging de meeste aandacht naar cloudontwikkelingen, waarbij rekening werd gehouden met de gevolgen van Schrems II (doorgifte van gegevens aan derde landen) en tegelijkertijd het juiste evenwicht moest worden bewaard tussen de geldende wettelijke voorschriften en de technologische ontwikkelingen die inherent zijn aan een datagedreven strategie, nu en in de toekomst.

Reputatierisico

Reputatie is een waardevol goed in het bedrijfsleven en dat geldt zeker voor de financiële dienstensector, die in hoge mate drijft op vertrouwen. Het reputatierisico is doorgaans een secundair risico, omdat het meestal verbonden is aan en zich alleen voordoet samen met een ander risico. Om het reputatierisico te beheren, blijven we ons richten op duurzame en rendabele groei en bevorderen we een sterke bedrijfscultuur die verantwoord gedrag aanmoedigt, ook op het vlak van sociale en milieuverantwoordelijkheid. We stellen de belangen van de klant centraal en bevorderen het vertrouwen door de klant eerlijk en oprecht te behandelen.

Het reputatierisicobeheerkader beschrijft hoe we het reputatierisico beheren. De business is verantwoordelijk voor het proactieve en reactieve beheer van het reputatierisico en wordt daarin bijgestaan door gespecialiseerde afdelingen (waaronder Communicatie Groep, Investor Relations en Compliance Groep).

Reputatierisico ontstaat uit het verlies van vertrouwen van of een negatieve perceptie bij stakeholders (zoals KBC-medewerkers en -vertegenwoordigers, klanten en niet-klanten, aandeelhouders, beleggers, financieel analisten, ratingbureaus, de lokale gemeenschap waarin het actief is, enz.) – al dan niet correct – die een nadelige invloed kunnen hebben op de mogelijkheid van een bedrijf om bestaande zakelijke of klantenrelaties te onderhouden of nieuwe relaties op te bouwen en om blijvend toegang te hebben tot financieringsbronnen.

Bedrijfsomgevings- en strategisch risico

Om ons voor te bereiden op en gepast om te gaan met veranderingen in de externe omgeving en het strategische risico te beheren, beschikken we over sterke en doeltreffende strategische processen om zowel risico's (bv. door de risicoscan) als kansen (bv. door een trendboek op te stellen) te identificeren en die te vertalen naar de KBC-strategie en -innovatieroadmaps die regelmatig worden herzien.

De bedrijfsstrategie 'Differently: the next level' is het strategische antwoord van KBC om met veranderingen in de bedrijfsomgeving om te gaan, zoals veranderend klantengedrag, het wegvallen van financiële intermediaat, toenemende digitalisering en klimaatverandering. De strategie versterkt de concurrentiepositie van KBC verder door de creatie van een digital first, datagedreven bank-verzekeraar+ (zie het hoofdstuk Onze strategie).

Bedrijfsomgevingsrisico is het risico dat het gevolg is van veranderingen in externe factoren (de macro-economische omgeving, de regelgeving, het gedrag van klanten, het concurrentielandschap, de sociodemografische omgeving, het klimaat, enz.) die de vraag naar en/of de winstgevendheid van onze diensten en producten beïnvloeden. Strategisch risico is het risico dat ontstaat door geen strategische beslissing te nemen, door een strategische beslissing te nemen die niet het gewenste effect heeft, of door een strategische beslissing niet te implementeren zoals het hoort.

Bedrijfsomgevingsrisico's worden beoordeeld als onderdeel van het strategische planningproces, dat vertrekt van een risicoscan die de belangrijkste financiële en niet-financiële risico's blootlegt. Die risico's worden gekwantificeerd in zowel waarschijnlijke scenario's als in verschillende stressscenario's. De blootstelling aan de vastgestelde bedrijfsomgevingsrisico's wordt ook doorlopend bewaakt aan de hand van risicosignalen die aan het topmanagement worden gerapporteerd (zo werden de risico's die voortvloeien uit het conflict tussen Rusland en Oekraïne en de daaruit voortkomende verstoringen van de energievoorziening en andere problemen aan de aanbodzijde snel opgepikt via risicosignalen en omgezet in actieplannen).

De algemene bedrijfsomgevingsrisico's (die verband houden met de macro-economische situatie, concurrentie, regelgeving, enz.) omschrijven we ook in het hoofdstuk Ons bedrijfsmodel.

Liquiditeitsrisico

Beheer van het liquiditeitsrisico

De voornaamste doelstelling van het liquiditeitsbeheer van KBC is de groep te financieren en ervoor te zorgen dat de kernactiviteiten van de groep zelfs in ongunstige omstandigheden inkomsten blijven voortbrengen. Sinds de financiële crisis is er in de hele financiële sector meer aandacht voor liquiditeitsrisicobeheer. Voor verzekeringsentiteiten wordt het liquiditeitsrisico besproken in Solvency II.

Het liquiditeitsrisico is het risico dat een bedrijf niet in staat zal zijn om zijn schulden en verplichtingen tijdig na te komen zonder hoger dan verwachte verliezen te lijden.

Treasury Groep en de lokale treasuryfunctie treden op als eerste verdedigingslinie en zijn verantwoordelijk voor het algemene liquiditeits- en financieringsbeheer van KBC. Treasury Groep bewaakt en stuurt het liquiditeitsprofiel dagelijks en bepaalt de beleidslijnen en aansturingsmechanismen voor het financieringsbeheer (intragroepsfinanciering, funds transfer pricing). Die beleidslijnen geven het lokale management een drijfveer om te streven naar een gezond financieringsprofiel. Daarnaast bewaakt Treasury Groep actief zijn collateral op groepsniveau. De risicofunctie is de tweede verdedigingslinie. Gezien de specifieke kenmerken van het Treasury-domein en ter ondersteuning van de groeps-CRO, werd een CRO Treasury aangesteld die specifiek verantwoordelijk is voor de Treasury-activiteiten. Het groepswijde Uitgebreide Competentiecentrum ALM en Liquiditeitsrisico is

op zijn beurt verantwoordelijk voor de invoering van de principes voor liquiditeitsrisicobeheer, die zijn vastgelegd in een liquiditeitsrisicobeheerskader op groepsniveau dat het speelveld inzake liquiditeitsrisico afbakt.

Verzekeringentiteiten hebben doorgaans stabielere passiva dan bankentiteiten. De liquiditeit van een verzekeringentiteit wordt beheerd door de kasstromen op elkaar af te stemmen (cashflow matching) en erop toe te zien dat er voldoende wordt belegd in liquide activa, zodat onverwacht hoge afkopen gedekt kunnen worden door het verkopen of repoing van liquide activa. Bijgevolg zijn verzekeringsactiviteiten minder gevoelig voor 'echt' liquiditeitsrisico.

Bouwstenen voor het liquiditeitsrisicobeheer

- Risico-identificatie: het NAPP-proces, de Climate Risk Impact Map, de risicoscan, stresstests en materialiteitsbeoordelingen zijn belangrijke instrumenten die voor risico-identificatie worden gebruikt. Risicosignalen worden, als ze relevant zijn, meegedeeld in Treasury Risk Reports en Integrated Risk Reports.
- Risicometing: vastgestelde liquiditeitsrisico's worden gemeten aan de hand van interne maatstaven voor bijvoorbeeld de afhankelijkheid van repofinanciering.
- De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren: de Raad van Bestuur bepaalt de algemene risicobereidheidsdoelstelling inzake liquiditeit in nauwe samenwerking met het Directiecomité.
- Risicoanalyse, -rapportering en -opvolging: om het dag-tot-dag liquiditeitsrisico te beperken, worden de groepswijde tendensen in financieringsliquiditeit en financieringsbehoeften voortdurend gevolgd door Treasury Groep.
- Stresstesting: Liquiditeitsstresstests beoordelen het liquiditeitscontingencyrisico van KBC door te meten hoe de liquiditeitsbuffer van de verzekeringentiteiten van de groep verandert in extreme stresssituaties. Die buffer is gebaseerd op veronderstellingen betreffende liquiditeitsuitstroom en -instroom als gevolg van liquiditeitsverhogende acties. De liquiditeitsbuffer moet volstaan om de liquiditeitsbehoeften over een langere periode van stress te dekken.

Invloed van geopolitieke en opkomende risico's op het liquiditeitsrisico

Extreme marktomstandigheden of markten onder stress kunnen worden veroorzaakt door crises zoals de coronapandemie of het conflict tussen Rusland en Oekraïne. De liquiditeitspositie van KBC heeft die stress weerstaan en blijft erg solide.

In 2020 en 2021 nam KBC deel aan de doelgerichte herfinancieringsoperatie op langere termijn (TLTRO) voor 24,5 miljard euro, wat zijn LCR en NSFR bijkomend heeft ondersteund. In 2022 heeft KBC een eerste gedeeltelijke terugbetaling gedaan.

Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's

Milieu-, sociale en governance-risico's (Environmental, Social and Governance, ESG) worden geleidelijk ingebed in het KBC-risicobeheerkader en in onze risicobeheerprocessen.

ESG-risico's zijn opgenomen in onze risicotaxonomie als belangrijke risico's verbonden aan de bedrijfsomgeving van KBC. ESG-risico's spelen een belangrijke rol in de externe omgeving en manifesteren zich via (alle) andere traditionele risicodomeinen, zoals kredietrisico, verzekeringstechnisch risico, marktrisico, operationeel en reputatierisico. Bijgevolg beschouwen we ESG niet als afzonderlijke risicotypes.

Binnen de sector zijn de risicobeoordelingsmethodologieën voor klimaatrisico's verder gevorderd dan voor sommige andere ESG-risicodomeinen.

Wat de milieurisico's betreft, concentreerde KBC zich aanvankelijk ook op de integratie van klimaatrisico in alle risicobeheerkaders en -processen, maar het onderneemt nu steeds meer stappen om deze milieurisico's (zoals verlies van biodiversiteit, waterstress, verontreiniging en afval) te integreren in zijn processen, bijvoorbeeld door het Biodiversiteitsbeleid van KBC strikt na te leven (zie De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren), door rekening te houden met milieurisico's in ons kredietacceptatie- en -beoordelingsproces en door over milieurisico's te rapporteren aan de Raad van Bestuur als onderdeel van onze regelmatige risicorapportering.

Wat de sociale en governance-risico's betreft, hangen verscheidene compliancedomeinen zoals beschreven in het Compliancecharter van KBC nauw samen met sociale en governance-risico's (bv. Corporate Governance, Gedrag, Embargo, Beleggersbescherming, Gegevensbescherming, Ethiek & Fraude, Consumentenbescherming en Antiwitwas). Binnen onze operationeelrisicobeheerprocessen zijn er controles voor het beheer van het cyber-risico, modelrisico (bv. het vermijden van vooroordelen in modellen, het waarborgen van ethische AI), de bedrijfscontinuïteit (bv. zorgen voor continuïteit van de dienstverlening aan klanten), juridisch risico, persoonlijke- en fysieke veiligheidsrisico's (met betrekking tot personeel en klanten). Voor meer details verwijzen we naar Niet-financiële risico's in dit hoofdstuk.

Het klimaatrisico wordt sinds 2018 aangemerkt als een top risk voor KBC. Rekening houdend met de aanbevelingen van de Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), maken we voor klimaat- en andere milieurisico's een onderscheid tussen:

- transitierisico's: risico's die voortvloeien uit verstoringen en verschuivingen die gepaard gaan met de overgang naar een koolstofarme, klimaatbestendige of milieuduurzame economie, waaronder beleidsveranderingen, juridische veranderingen, technologische veranderingen/voortgang of gedragsveranderingen;
- fysieke risico's: risico's in verband met mogelijke financiële gevolgen van fysieke verschijnselen die gepaard gaan met zowel klimaat- of milieutrends (chronisch) zoals veranderende weerspatronen, een stijging van de zeespiegel, stijgende temperaturen, verlies van biodiversiteit, grondstoffenschaarste, verminderde beschikbaarheid van water, enz. als extreme weersomstandigheden (acuut) zoals stormen, overstromingen, branden, hittegolven of droogteperioden die activiteiten, waardeketens of eigendommen kunnen verstoren.

KBC benadert klimaatrisico vanuit een dubbel materialiteitsperspectief en concentreert zich daarbij op:

- financiële materialiteit (outside-in view), waarbij wordt gekeken naar het effect van klimaatverandering op onze activiteiten. Zo kunnen transitierisico's leiden tot een plotselinge herwaardering van activa, marktvolatiliteit en kredietverliezen als gevolg van de financiering van verouderde (bruine) technologie of infrastructuur, met gevolgen voor de krediet- en beleggingsportefeuilles, terwijl fysieke risico's het aantal schadeclaims in onze verzekeringsbusiness kunnen doen stijgen, of de waarde van onze activa of zekerheden kunnen aantasten;
- milieu- en sociale materialiteit (inside-out view), waarbij wordt gekeken naar het effect van onze activiteiten op het klimaat. In dat verband hebben we, door in 2019 de Collective Commitment to Climate Action (CCCA) te ondertekenen, publiekelijk verklaard dat we een voortrekkersrol willen spelen en een belangrijke hefboom willen zijn in het overgangproces naar een duurzamere samenleving en een koolstofarme economie, onder meer door ons ertoe te verbinden onze portefeuilles en bedrijfsstrategie af te stemmen op het Klimaatakkoord van Parijs om de opwarming van de aarde onder de 2 °C te houden en te streven naar 1,5 °C. Als ondertekenaar van de CCCA hebben we in september 2022 ons Klimaatrapport gepubliceerd met daarin strenge decarboniseringsdoelstellingen voor de betrokken prioritaire sectoren die het overgrote deel van onze kredietportefeuille uitmaken.

Voor een gedetailleerde bespreking van hoe wij klimaat- en andere ESG-risico's beheren, verwijzen we naar ons Risk Report, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

ESG-risico's zijn de risico's van (huidige of toekomstige) milieu-, sociale of (corporate-) governancefactoren die een invloed hebben op KBC, rechtstreeks of via zijn tegenpartijen en blootstellingen:

- Milieurisico is het risico dat voortvloeit uit klimaatverandering (klimaatrisico) of uit andere aantastingen van het milieu, zoals verlies van biodiversiteit, zoetwaterschaarste, (lucht-, water- en bodem-) verontreiniging en afval.
- Sociaal risico is het risico dat voortvloeit uit veranderende verwachtingen inzake relaties met werknemers, leveranciers, klanten en gemeenschappen, bijvoorbeeld overwegingen inzake arbeid en personeel, mensenrechten en armoede, gevolgen voor de gemeenschap, klantenrelaties, enz.
- Governance-risico is het risico dat voortvloeit uit veranderende verwachtingen inzake corporate governance, de bestrijding van corruptie en omkoping en transparantie

Beleid

De manier waarop KBC risicobeheer benadert, wordt ondersteund door een sterk risicobeleid:

- Het beheer van klimaatgerelateerde risico's zit volledig vervat in ons bestaande risicobeheerbeleid.
- Binnen ons auditkader worden ESG-risico's in meerdere audittrajecten behandeld.
- De risicofunctie maakt deel uit van het kernteam van het Sustainable Finance-programma, dat focust op de integratie van klimaatgerelateerde onderwerpen in de groep.
- De directeurs van Risico Groep en Kredietrisico Groep zijn lid van de stuurgroep van het Sustainable Finance-programma en van de stuurgroep Sustainable Finance Data & Metrics en de risicofunctie is ook vertegenwoordigd in de Interne Duurzaamheidsraad.
- De Raad van Bestuur, het Risico- en Compliancecomité en het Directiecomité zijn de belangrijkste bestemmingen van de diverse output van de belangrijkste risicobeheerprocessen.
- Aangezien een sterke inbedding in de lokale organisatie een belangrijke vereiste is, is in elk van de kernlanden van KBC een soortgelijk beleid ingevoerd, zijn lokale sustainability managers aangesteld en nemen de lokale risicofuncties actief deel aan lokaal opgerichte duurzaamheidscomités.
- Duurzaamheid is geïntegreerd in de verloningssystemen voor onze medewerkers en voor het topmanagement in het bijzonder.

Meer details over duurzaamheidsgovernance vindt u in Onze rol in de samenleving en Focus op het klimaat in het deel Verslag van de Raad van Bestuur.

Risico-identificatie

Wij gebruiken verschillende benaderingen om ESG-risico's in kaart te brengen. We scannen de interne en externe omgeving voortdurend op nieuwe en opduikende risico's waaraan we zijn blootgesteld op korte termijn (1 tot 3 jaar), middellange (4 tot 10 jaar) en lange termijn (langer dan 10 jaar). Daardoor integreren we ook een forward-looking perspectief.

Om een proactieve identificatie van risico's te waarborgen, hebben we de volgende initiatieven genomen:

- Klimatarisico, cyberrisico, compliancerisico's (waaronder antiwitwas, GDPR en embargo's) en gedragsrisico worden al enkele jaren door het Groepsdirectiecomité en de Raad van Bestuur als top risks aangemerkt.
- ESG-risicosignalen worden regelmatig gerapporteerd aan het Groepsdirectiecomité, het Risico- en Compliancecomité en de Raad van Bestuur via het Integrated Risk Report.
- Sinds 2020 zijn er strategische sectorprojecten (zogenaamde white papers) opgezet, met de nadruk op onze kredietactiviteiten, adviesverlening en verzekeringsactiviteiten, voor acht koolstofintensieve industriële sectoren en drie productlijnen (zie Focus op het klimaat in het deel Verslag van de Raad van Bestuur). De white papers maken een duidelijke analyse van de uitdagingen en technologische ontwikkelingen van elke sector en bedrijfsactiviteit, inclusief de relevante Europese en lokale regelgeving en actieplannen, hun impact op de portefeuilles van KBC op het vlak van klimaatgerelateerde risico's en opportuniteiten, welke rapporteringsdata kunnen worden gebruikt om die portefeuilles te sturen, enz. Ze geven ook een eerste schets van mogelijke risicobeperkende maatregelen, aanpassingen aan het commerciële beleid en hoe we de portefeuille kunnen sturen in overeenstemming met het Klimaatakkoord van Parijs (bijvoorbeeld via decarboniseringsdoelstellingen).
- We houden rekening met het duurzaamheids- en het klimaatbeleid bij de beslissing over nieuwe producten of diensten. Bijzondere aandacht gaat uit naar het correct toekennen van een 'groen' label aan nieuw ontwikkelde producten, in overeenstemming met regelgevingskaders zoals de EU-taxonomie en het International Capital Markets Association (ICMA) -kader voor groene obligaties.
- In 2022 is aanzienlijke vooruitgang geboekt inzake de beoordelingen van fysieke risico's voor onze krediet- en verzekeringsportefeuilles. Omdat het overstromingsrisico wordt beschouwd als een van de meest prominente fysieke risico's binnen de portefeuilles van KBC, hebben we een overstromingsrisicobeoordeling uitgevoerd volgens de UNEP FI-methodologie op verschillende woningkredieten, bedrijven-/kmo- en brandverzekeringsportefeuilles die van nature gevoeliger zijn voor evoluties in het overstromingsrisico.
- Gesprekken met klanten zijn een essentieel onderdeel van de aanpak van KBC om beter te begrijpen hoe bedrijfsklanten omgaan met duurzaamheidsuitdagingen en om hen te ondersteunen bij die transitie.
- Voor onze schadeverzekeringsportefeuille beoordelen we meer extreme weersomstandigheden (zoals veranderingen in storm- en neerslagpatronen en veranderingen in de frequentie van overstromingen) met behulp van een aantal interne en externe maatstaven en stresstests om hun mogelijke invloed te analyseren. Om dergelijke extreme gebeurtenissen te modelleren, gebruikt KBC Verzekeringen modellen van externe brokers en vendors. KBC dringt aan op een actieve dialoog om klimaatverandering op te nemen in de scenarioanalyse uitgevoerd door die partijen. Fysieke risico's in andere delen van de wereld worden ook nauwlettend opgevolgd, omdat ze invloed kunnen hebben op de wereldwijde herverzekeringmarkt waarop KBC een beroep doet. Bovendien worden de inzichten van herverzekeringstegenpartijen over de KBC-portefeuilles met KBC gedeeld.
- In 2021 ontwikkelde KBC een Climate Risk Impact Map. Dat jaarlijkse risico-identificatieproces is bedoeld om voor verschillende tijdshorizonten en klimaatscenario's de belangrijkste klimatarisicofactoren te identificeren die een invloed

hebben op de activiteiten en portefeuilles van KBC. Voor meer details over de methodologie en de resultaten verwijzen we naar ons Risk Report. Sinds 2022 worden de conclusies van de Climate Risk Impact Map in onze risicobeheerprocessen opgenomen. Een gedetailleerde bespreking van de Climate Risk Impact Map en de resultaten ervan vindt u in het Risk Report over 2022, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

- We hebben verschillende initiatieven genomen om het ESG-ricisobewustzijn verder te vergroten. Zo hebben we de Sustainable Finance Legal Working Group opgericht om de nieuwe en veranderende regelgeving op te volgen, rapporteren we regelmatig over ESG-ricisignalen aan het senior management en zorgen we voor interne communicatie en opleidingen voor (risico)medewerkers en leidinggevenden.

Risicometing

We gebruiken een reeks methodologieën om klimaatgerelateerde risico's voor onze kredietverlening en beleggingsactiviteiten beter te kunnen identificeren, meten en analyseren. Die geven meer inzicht in de gevolgen van de klimaatverandering op ons bedrijfsmodel, maar ook in de gevolgen van onze activiteiten op het milieu. Door de integratie van die methodologieën kunnen we ons kredietacceptatie- en beleggingsbeleid geleidelijk verbeteren, en ze geven de nodige ondersteuning in de dialoog met onze klanten.

- De PACTA-methodologie (Paris Agreement Capital Transition Assessment) helpt ons te bepalen of de bedrijven in onze kredietportefeuille zich in een transitie bevinden in overeenstemming met de doelstellingen die in verschillende klimaattransitiescenario's zijn vastgesteld. De PACTA-oefening in 2022 betrof CO₂-intensieve activiteiten in de staal-, autobiel-, scheepvaart-, luchtvaart-, energie-, olie- en gas-, kolen- en cementsector. De resultaten ervan bevestigen dat KBC binnen de industriële kredietportefeuille slechts een beperkte blootstelling heeft aan bedrijven die het meest bijdragen tot de wereldwijde uitstoot van CO₂ in overeenstemming met de huidige scope van PACTA: de toegestane exposure van KBC die valt onder de scope van PACTA bedraagt slechts 3,2% van de totale industriële kredietportefeuille (exclusief kredieten aan kmo's, particulieren, financiële instellingen, verzekeringsmaatschappijen en overheden).
- KBC Asset Management beoordeelt de CO₂-voetafdruk van de beleggingsproducten die het aanbiedt aan de hand van de gegevens en de methodologie van TRUCOST. Die methodologie wordt ook gebruikt om de beleggingsportefeuille van KBC Verzekeringen en de KBC-pensioenfondsen te analyseren.
- In 2021 en 2022 hebben we de UNEP FI-methodologie voor de beoordeling van transitierisico's uitgerold naar sectoren met een grote klimaatrelevantie en hun relevante subsegmenten, met een vergelijkbare scope als de whitepaperoefeningen. Nadat we zes verschillende klimaatscenario's hadden geselecteerd, hebben we het effect van een transitie naar een koolstofarme economie beoordeeld door in te schatten hoe het verwachte verlies (EL) van de portefeuilles zou kunnen veranderen als die scenario's werkelijkheid zouden worden. Uit de resultaten van de analyses bleek dat er behoefte is aan interactie met de klant voor de (sub)sectoren die het kwetsbaarst worden geacht voor de overgang naar een CO₂-arme economie, om te begrijpen hoe die (sub)sectoren de transitierisico's waaraan ze zijn blootgesteld beperken. De resultaten van de oefening zijn nog altijd een belangrijke input voor verschillende klimaatgerelateerde processen, zoals de Climate Risk Impact Map en de whitepaperoefeningen. Meer informatie over de oorspronkelijke beoordeling is beschikbaar in het Risk Report over 2021 op www.kbc.com.
- In 2022 hebben we voor het vierde jaar op rij de gefinancierde uitstoot van onze portefeuilles berekend volgens de Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) -methodologie. Net als in 2021 hebben we de PCAF gebruikt om de verbonden gefinancierde uitstoot van onze volledige kredietportefeuille te berekenen.
- Meer details over de bovengenoemde meetmethoden vindt u in ons Risk Report en Duurzaamheidsverslag, die beschikbaar zijn op www.kbc.com.

De resultaten en inzichten die deze methodologieën opleveren, zijn waardevol om hotspots in de kredietportefeuille van KBC op te sporen, als input voor het bepalen van doelstellingen en het uitvoeren van stresstests voor klimaatrisico's, en om waar nodig het beleid aan te passen. Ze maken ook deel uit van de inspanningen van KBC om klimaatrisico verder te integreren in zijn kredietbeoordelingsprocessen en modellering (onder meer van verwachte kredietverliezen). Het management heeft wel altijd de mogelijkheid om de verwachte kredietverliezen aan te passen om zo rekening te houden met gebeurtenissen die geen deel uitmaken van de financiële beoordeling, zoals groeiende inzichten in ESG- en klimaatgerelateerde risico's.

De risicobereidheid bepalen en trapsgewijs uitwaaiëren

De risicobereidheidsverklaring van KBC evolueert mee met de veranderingen in de interne en externe context en de strategische ambities. De risicobereidheid van KBC dekt alle materiële risico's waaraan KBC is blootgesteld, met bijzondere aandacht voor risico's die de externe omgeving nu en in de toekomst beheersen. Gezien het toegenomen belang dat KBC toekent aan het klimaatrisico, is een specifieke risicobereidheidsdoelstelling opgenomen in de KBC-ricisobereidheidsverklaring, die beide invalshoeken van de 'dubbele materialiteit' dekt.

Andere doelstellingen hebben ook betrekking op andere ESG-thema's. Ze omvatten

- het bevorderen van een sterke bedrijfscultuur die verantwoord gedrag aanmoedigt en wordt ondersteund door een promotie- en vergoedingsbeleid met een duurzame en langetermijnvisie;
- de doelstelling om hoog gekwalificeerde en toegewijde medewerkers aan te trekken, op te leiden en te behouden;

“ KBC wil klimaat- en milieueffecten integreren in zijn besluitvorming, producten en processen om zo een positieve bijdrage te leveren aan de maatschappij en de duurzaamheid van KBC op lange termijn veilig te stellen.

- het bevorderen van een sterk ondernemingsbestuur en risico- en compliancebeheer en rekening houden met de interne en externe context als belangrijke factoren om de veerkracht van de organisatie te vergroten en waarde te creëren.

Om minder kwetsbaar te zijn voor veranderingen in de externe omgeving – inclusief klimaatverandering – streven we naar diversiteit en flexibiliteit in onze activiteitenmix, klantsegmenten, distributiekanaalen en regio's, waarbij we ons niet concentreren op winst op korte termijn ten koste van stabiliteit op lange termijn. We beheren de volatiliteit van de nettoresultaten door een sterk risicobeheerkader en gezonde risicobereidheid te definiëren om de financiële en operationele veerkracht op korte, middellange en lange termijn te waarborgen.

De high-level risicobereidheidsdoelstellingen worden voor een aantal risicotypes verder uitgewerkt:

- Vanuit het oogpunt van kredietrisico streeft KBC ernaar de negatieve impact van zijn activiteiten op het milieu en de samenleving te beperken en een positieve impact te stimuleren, op basis van een cultuur van verantwoorde kredietverlening, waarvan de principes zijn vastgelegd in de Credit Risk Standards on Sustainable and Responsible Lending. In overeenstemming met zijn bijgewerkte klimaatambities heeft KBC Groep doelstellingen bepaald om de toekomstige blootstelling aan niet-duurzame activiteiten te verminderen en tegelijkertijd de overgang naar een duurzame economie te vergemakkelijken door zijn klanten daarvoor financiering te verstrekken. Het speelveld voor kredietrisico wordt tastbaar gemaakt door kredietrisiconormen en groepswijde beleidslijnen die beperkingen en aanbevelingen opleggen met betrekking tot kredietrisico.
- Alle beleggingsbeslissingen van Treasury worden genomen in overeenstemming met het enige bindende kader, waarin de screeningcriteria voor verantwoorde beleggingen zijn vastgelegd.
- KBC heeft de ambitie om zijn operationele risico's onder controle te houden en wil goed voorbereid zijn op diverse crisissituaties, waaronder situaties waarbij een klimaatrisico aan de basis ligt, om een verstoring van de dienstverlening te vermijden en maximaal beschermd te zijn tegen cybercriminaliteit. Integriteit, beschikbaarheid en vertrouwelijkheid van onze bedrijfsgegevens en de gegevens van onze klanten zijn van het allergrootste belang.
- Om de reputatierisico's te beheren, bevordert KBC een sterke bedrijfscultuur die verantwoord gedrag in de hele organisatie aanmoedigt, ook op het vlak van sociale en milieuverantwoordelijkheid.
- Om onze compliancerisico's te beheren, streven we ernaar te voldoen aan de wet- en regelgeving in de compliandomeinen zoals bepaald in het Compliancecharter van KBC, waarbij we in het bijzonder rekening houden met het gedragsrisico en de integriteitsdimensie.
- Vanuit verzekeringsoogpunt wil KBC Groep de negatieve impact van zijn activiteiten op het milieu en de samenleving beperken en een positieve impact stimuleren, op basis van een verantwoorde verzekeringscultuur en volgens de principes beschreven in het Duurzaamheidskader van KBC Groep. In overeenstemming met zijn bijgewerkte klimaatambities zal KBC Verzekeringen zijn beleid en engagement ten aanzien van klanten op het vlak van duurzaamheid verder uitwerken. Om de stabiliteit van de winst en het kapitaal van onze verzekeringsactiviteiten te versterken, worden de risico's op gepaste wijze beperkt door herverzekeringsprogramma's die bescherming bieden tegen de gevolgen van grote schadeclaims of een opeenstapeling van verliezen en door een gediversifieerde exposure over alle kernmarkten heen.

De risicobereidheid van KBC wordt ondersteund door beleidslijnen en duurzaamheidsdoelstellingen (zie Onze rol in de samenleving in het deel Verslag van de Raad van Bestuur). In ons beleid voor duurzame en verantwoorde kredietverlening, verzekeringen, adviesverlening en beleggingen identificeren we bijvoorbeeld controversiële activiteiten met betrekking tot het milieu (waaronder klimaat en biodiversiteit), mensenrechten, bedrijfsethiek en gevoelige/controversiële maatschappelijke thema's. Dat zijn economische activiteiten die we niet willen financieren, verzekeren of aanbevelen (zoals activiteiten in verband met thermische steenkool) of alleen onder strikte voorwaarden (zoals biomassatechnologieën, de productie van palmolie, enz.).

Door klimaatrisico-overwegingen te integreren in ons risicobereidheidsproces richten we ons niet alleen op kortetermijneffecten, maar houden we ook rekening met een langere tijdshorizon. De potentiële gevolgen op korte, middellange en lange termijn die in de Climate Risk Impact Map zijn vastgesteld (zie Risico-identificatie), vormen input voor onze besprekingen over de risicobereidheid, zodat (vroeg) waarschuwingssignalen kunnen worden gegeven in geval van verwachte belangrijke gevolgen (voor alle tijdshorizonten) met als doel het strategische debat te sturen en tijdig risicobeperkende maatregelen te nemen (bv. het beleid aanpassen of bijkomende doelstellingen en limieten bepalen).

Ons eerste tussentijdse Klimaatrapport geeft meer details over het engagement van KBC en de decarboniseringsdoelstellingen in onze rol als ondertekenaar van het CCCA. Die zorgen ervoor dat onze bankportefeuilles en bedrijfsstrategie zijn afgestemd op het Klimaatakkoord van Parijs om de opwarming van de aarde ruim onder de 2 °C te houden.

Risicoanalyse, -bewaking, -rapportering en -opvolging

Indicatoren van klimaatgerelateerde risico's en opportuniteiten zijn opgenomen in het KBC Sustainability Dashboard, waardoor we de voortgang in de uitvoering van onze duurzaamheidsstrategie kunnen volgen en waar nodig kunnen bijsturen.

De Raad van Bestuur, het Risico- en Compliancecomité en het Directiecomité zijn de voornaamste bestemmingen van de belangrijkste risicobeheerrapporten (bv. ICAAP/ILAAP/ORSA, Integrated Risk Report, risicobereidheid, enz.). Aangezien ESG-risico's al goed geïntegreerd zijn in ICAAP/ILAAP/ORSA en daarmee samenhangende analyses, komen deze risico's in die rapporten uitgebreid aan bod.

De toenemende aandacht voor het beheer van milieu-, sociale en bestuurlijke (ESG) risico's komt ook tot uiting in diverse wetgevingsinitiatieven. Voor banken die onder het toezicht van de ECB vallen (zoals KBC), zijn er bijvoorbeeld toezichtvereisten geformuleerd in de ECB-gids inzake klimaat- en milieurisico's. In 2022 heeft de ECB aan de hand van de thematische evaluatie van klimaatgerelateerde en milieurisicobeheerpraktijken beoordeeld hoe wij omgaan met de in de gids opgenomen verwachtingen, en welke vooruitgang we hebben geboekt met onze uitvoeringsplannen om tot volledige naleving te komen. Deze evaluatie bouwde voort op de vragenlijsten van 2021 en maakte gebruik van deep dives in onze klimaatgerelateerde en milieurisicostategieën, en in onze governance- en risicobeheerkaders en -processen.

Omdat data belangrijk zijn om onze portefeuilles verder te bewaken en te sturen, om doelstellingen te bepalen en te kunnen voldoen aan de verschillende regelgevingsvereisten (bv. van de EU-taxonomieverordening, de pijler 3-vereisten van de EBA, de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)), coördineert een speciaal Data & Metrics-project binnen het Sustainable Finance-programma de gegevensverzameling in al onze kernlanden. Vanaf dit jaar zijn de EBA-sjablonen voor pijler 3-informatie over ESG-risico's opgenomen in het Risk Report, waar u een volledig overzicht van deze sjablonen vindt.

Stresstesting

Zowel klimaattransitie- en fysiekerisicofactoren als socialerisicofactoren zijn al in verscheidene interne stresstests geïntegreerd (bv. in reverse stresstests en de ICAAP/ORSA-stresstest). Daarnaast nam KBC deel aan de klimaatstresstest van de ECB. Uit de uitgevoerde stresstests kan worden besloten dat, hoewel klimaatrisico een steeds belangrijker risico is voor KBC en de economie in haar geheel, er geen onmiddellijke bedreiging is voor onze kapitaal- en liquiditeitsbuffers. Hoewel in de zwaardere klimaatgerelateerde stresssituaties de winstgevendheid van KBC kan worden beïnvloed, daalt die winstgevendheid niet onder een adequaat niveau. Meer informatie over de uitgevoerde stresstests vindt u in ons Risk Report.

Klimaatstresstests en het gebruik van klimaatscenario's zullen verder geleidelijk verbeterd worden op basis van nieuwe inzichten uit bijvoorbeeld onze interne Climate Risk Impact Map (zie Risicometing) of andere toegepaste methodologieën die ons zullen helpen de impact van klimaatscenario's beter te vertalen naar financiële parameters.

Milieugegevens worden verstrekt op verschillende plaatsen in het hoofdstuk Onze strategie. Informatie over de EU-taxonomie wordt verstrekt onder Focus op het klimaat.

Hoe beheren we ons kapitaal?

Informatie over ICAAP, ORSA en stresstests wordt verstrekt in het Risk Report van KBC, dat beschikbaar is op www.kbc.com

Verklaring deugdelijk bestuur

Samenstelling van de Raad van Bestuur en zijn comités op 31 december 2022*

Naam	Functie	Periode in de Raad in 2022	Einde huidige mandaat	Bijgewoonde Raadsvergaderingen	Niet-Uitvoerende bestuurders	Vertegenwoordigers aandeelhouders	Onafhankelijke bestuurders	Leden DC	AC	RCC
Aantal vergaderingen in 2022				10					7	9
DEBACKERE Koenraad	Voorzitter	Volledig jaar	2023	10	■					
DEPICKERE Franky	Ondervoorzitter van de Raad	Volledig jaar	2023	10	■	■				9(v)
THJUS Johan	Voorzitter Directiecomité / Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2025	10				■(v)		
ANDRONOV Peter	Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2025	8				■		
BLASEK Aleš	Uitvoerend bestuurder	8 maanden	2026	6				■		
LUTS Erik	Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2025	9				■		
MOUCHERON David	Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2025	9				■		
POPELIER Luc	Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2025	10				■		
VAN RIJSSEGHEM Christine	Uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2026	10				■		
BOSTOEN Alain	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	10	■	■				
CALLEWAERT Katelijn	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2025	10	■	■				
CLINCK Erik	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	10	■	■				
DE BECKER Sonja	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	10	■	■				
DONCK Frank	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	10	■	■				
HERMANN Peter	Onafhankelijk bestuurder	Volledig jaar	2025	9	■		■		6	8
LANGFORD Andrew	Onafhankelijk bestuurder	Volledig jaar	2026	9	■		■		6	8
OKKERSE Liesbet	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	10	■	■				
ROUSSIS Theodoros	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	9	■	■				
VLERICK Philippe	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	10	■	■				
WITTEMANS Marc	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2024	10	■	■				7(v)

* John Hollows was bestuurder tot 27 april 2022. Hij nam deel aan 4 vergaderingen van de Raad.
Commissaris : PwC Bedrijfsrevisoren BV, vertegenwoordigd door Damien Walgrave en Kurt Cappoen.
Secretaris Raad van Bestuur: Wilfried Kupers.

Afkortingen: Raad van Bestuur: Raad; Directiecomité: DC; Auditcomité: AC; Risk & Compliance Comité: RCC
(v) Voorzitter van dit comité

Wijzigingen in de Raad in 2022

- Aleš Blažek werd benoemd als bestuurder voor een mandaat van 4 jaar en werd, ingevolge zijn benoeming als lid van het DC, uitvoerend bestuurder. Hij vervangt John Hollows, wiens mandaat afliep wegens het bereiken van de leeftijdsgrens.
- Andrew Langford en Christine Van Rijseghem werden herbenoemd als bestuurder voor een nieuw mandaat van 4 jaar.

Wijzigingen in de comités van de Raad in 2022

Er waren geen wijzigingen in de samenstelling van de comités.

Voorgestelde wijzigingen in de Raad in 2023

- Katelijn Callewaert en Marc Wittemans nemen ontslag als bestuurder met ingang van de algemene vergadering. De raad dankt hen voor de jarenlange bijdrage die zij aan de KBC groep hebben geleverd.
- Marc De Ceuster en Raf Sels worden, op advies van het Benoemingscomité, door de Raad voorgedragen voor benoeming als bestuurder voor een mandaat van 4 jaar.
- Op advies van het Benoemingscomité worden Koenraad Debackere en Franky Depickere voorgedragen voor een herbenoeming als bestuurder voor een nieuw mandaat dat afloopt na de algemene vergadering van 2027.

Curriculum vitae van de voorgedragen nieuwe bestuurders.

- Marc De Ceuster is geboren in Brecht op 1 december 1962. Hij is doctor in Toegepaste Economische Wetenschappen en licentiaat in de Rechten. Hij is hoogleraar Financiële Economie aan de Universiteit Antwerpen. Hij doceert en doet consulting binnen de domeinen Financiële Economie, Afgeleide Financiële Producten en Risk Management en publiceerde in verscheidene internationale tijdschriften. Van 2001 tot 2005 was hij deeltijds Director Risk Management bij Deloitte en van 2005 tot 2008 zetelde hij in het beleidscomité van de Universiteit Antwerpen Business School. Van 2009 tot 2015 was hij in opdracht van de Vlaamse Regering eerst waarnemer in de raad van bestuur en daarna bestuurder van de KBC Groep (en lid van het AC en RCC). Van 2018 tot 2019 was hij onafhankelijk bestuurder van Arkea Direct Bank. Eind 2019 trad hij als onafhankelijk bestuurder toe tot de raad van bestuur van Almancora Beheersmaatschappij, waar hij eerst voorzitter was van het auditcomité en vervolgens voorzitter van de raad van bestuur, het remuneratie- en het benoemingscomité.
- Raf Sels is geboren in Lommel op 12 januari 1973. Hij behaalde een bachelor in Business Management Accountancy & Tax aan het Provinciaal Hoger Handelsinstituut in Hasselt en is tevens Gecertificeerd Fiscaal Accountant ITAA. Hij volgde later ook heel wat bijkomende management en financiële opleidingen. Hij werkte eerst als adviseur in een boekhoudkantoor en trad in dienst van SBB Accountants & Adviseurs in 1996, waar hij eerst een aantal commerciële functies uitoefende alvorens hij er COO werd in 2011 en in 2016 opklom tot de functie van CEO. Sedert 2022 is hij CEO en gedelegeerd bestuurder van de Maatschappij voor Roerend Bezit van de Boerenbond (MRBB) BV. Hij is tevens lid van de raad van bestuur van diverse vennootschappen die behoren tot de MRBB groep.

Samenstelling van het DC (op 31.12.2022)

Het Directiecomité telt 7 leden: Johan Thijs (Groeps CEO/Voorzitter van het Directiecomité), David Moucheron (CEO Divisie België), Aleš Blažek (CEO Divisie Tsjechië), Erik Luts (Chief Innovation Officer), Peter Andronov (CEO Divisie Internationale Markten), Luc Popelier (Chief Financial Officer), Christine Van Rijseghem (Chief Risk Officer).

Commissaris

De commissaris, PwC Bedrijfsrevisoren BV (PwC), wordt vertegenwoordigd door Damien Walgrave en Kurt Cappoen.

Overige informatie

- Ingevolge de verwerving op 23 december 2015, bezit KBC Verzekeringen 48.889 eigen aandelen.
- Belangenconflicten die onder de artikelen 7:115, 7:116 en 7:117 van het Belgisch Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen vallen: in de loop van het boekjaar 2022 vereiste de beslissing van de Raad tot het verlenen van kwijting aan de leden van het DC, in uitvoering van artikel 7:109, §3 van het WVV, de toepassing van artikel 7:115 van het WVV. Het voorstel werd besproken op de vergadering van de Raad van 17 maart 2022. Het verslag luidt als volgt (vertaling):

Er wordt toegelicht dat KBC Verzekeringen een duaal bestuursmodel heeft, doch hybride aangezien alle leden van het directiecomité ook lid zijn van de raad van bestuur. Artikel 7:109, §3 WVV bepaalt dat de Raad, na de vaststelling van de jaarrekening, moet beslissen over de aan de leden van het directiecomité te verlenen kwijting. De Raad moet de vermogensrechtelijke gevolgen van de voorgestelde beslissing omschrijven en het voorgenomen besluit verantwoorden.

De Raad erkent dat er een belangenconflict is van vermogensrechtelijke aard, maar dat er geen vermogensrechtelijke gevolgen zijn vermits de Raad niet de intentie heeft om een vordering tot schadevergoeding in te dienen tegen het Directiecomité en zijn leden.

De Raad beslist om kwijting te verlenen aan de leden van het Directiecomité.

Er kwamen geen belangenconflicten voor die een toepassing van artikel 7:116 of 7:117 WvV vereisten.

- Kwijting bestuurders en commissaris: aan de Algemene Vergadering wordt gevraagd aan de bestuurders en de commissaris kwijting te verlenen voor het in het boekjaar 2022 uitgeoefende mandaat.
- Op 31 december 2022 bestond het AC uit volgende leden:
 - Wittemans Marc, niet-uitvoerend bestuurder, licentiaat in de Toegepaste Economische Wetenschappen, graduaat in de Fiscale Wetenschappen en in de Actuariële Wetenschappen. Hij was tot eind augustus 2022 gedelegeerd bestuurder van MRBB BV, holdingmaatschappij van de Boerenbond. Hij is voorzitter van het AC. Met ingang van de algemene vergadering van 2023 zal hij als voorzitter van het AC worden opgevolgd door Marc De Ceuster (cv: zie hierboven).
 - Andrew Langford, onafhankelijk bestuurder, graduate in Commerce en Fellow of the Institute of Chartered Accountants. Hij was Finance Director FBD Insurance van 2003 tot 2008. Hij was Group Chief Executive van FBD Holdings plc en van FBD Insurance plc tot 2015. Hij is sedert mei 2017 CFO en Executive Director van Version 1 Software UK Limited, een digitale transformatie partner voor grote binnenlandse en internationale ondernemingsklanten afkomstig uit alle industriële sectoren in het VK en Ierland.
 - Peter Hermann, onafhankelijk bestuurder, Master of Science in Actuarial Mathematics en MBA. Van 1997 tot 2011 werkte hij in diverse functies bij PFA Pension. Van 2011 tot 2013 was hij bestuurder en COO van Nordea Liv & Pension. Tussen 2014 en 2016 was hij verantwoordelijk voor de divisie Prevention, Health & Actuarial Department van PFA Pension. In 2016 werd hij CEO van Topdanmark Livsforsikring en sedert 2018 is hij groep CEO van Topdanmark A/S.

Zij beschikken op grond van hun opleiding en uiteenlopende bedrijfservaring over de nodige individuele en collectieve deskundigheid op het gebied van de activiteiten van KBC Verzekeringen en op het gebied van boekhouding en audit.

- Op 31 december 2022 bestond het RCC uit de volgende leden:
 - Franky Depickere, ondervoorzitter van de Raad, licentiaat in Commerciële en Financiële Wetenschappen, (Antwerpen UFSIA) en master in Financieel Management (VLEKHO Business School). Hij was intern auditor in CERA Bank en heeft functies en mandaten uitgeoefend in verschillende financiële instellingen. Hij is thans gedelegeerd bestuurder van Cera CV en KBC Ancora NV. Hij is voorzitter van het RCC.
 - Andrew Langford, onafhankelijk bestuurder.
 - Peter Hermann, onafhankelijk bestuurder.

Rekening houdend met de profielen en competenties van de leden kan worden besloten dat de leden individueel en het RCC in zijn geheel over de nodige vaardigheden en ervaring beschikken.

- In toepassing van de reglementering inzake de onverenigbaarheidsregeling voor de leiders van verzekeringsondernemingen geven we hierna, in overeenstemming met de circulaire PPB-2006-13-CPB-CPA van de Nationale Bank van België over de uitoefening van externe functies door de leiders van gereguleerde ondernemingen, in bijlage, de externe functies weer die de effectieve leiders en de bestuurders van KBC Verzekeringen uitoefenen in andere vennootschappen.

Een overzicht van de externe mandaten van de niet-uitvoerende bestuurders KBC Verzekeringen NV per 31.12.2022 staat op de website www.kbc.com onder <https://www.kbc.com/nl/corporate-governance/management/externe-mandaten.html> .

Geconsolideerde jaarrekening

Gebruikte afkortingen

- AC (amortized cost): gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs
- AFS: Voor verkoop beschikbaar (IAS 39)
- ALM: Asset Liability Management
- ECL: Verwachte kredietverlies
- FA: Financiële Activa
- FV: Reële waarde
- FVO (fair value option): bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening
- FVOCI (fair value through other comprehensive income): gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen via OCI
- FVPL(fair value through profit or loss): gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.
- FVPL – overlay: gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – overlaybenadering.
- GCA: Bruto-boekwaarde
- HFT: Aangehouden voor handelsdoeleinden
- OCI (other comprehensive income): wijzigingen in de reële waarde van activa en verplichtingen opgenomen in het eigen vermogen
- POCI (purchased or originated credit impaired assets): verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid
- SPPI: Beoordeling of contractuele kasstromen uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen
- SRB: Single Resolution Board
- R/E: Overgedragen resultaat
- w&v: winst- en verliesrekening

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	Toelichting	2022	2021
Nettorente-inkomsten	3.1	428	398
<i>Rente-inkomsten</i>	3.1	468	434
<i>Rentelasten</i>	3.1	- 40	- 36
Verzekeringen Niet-leven (vóór herverzekering)	3.7	900	799
<i>Verdiende premies</i>	3.7	2 054	1 905
<i>Technische lasten</i>	3.7	- 1 154	- 1 106
Verzekeringen Leven (vóór herverzekering)	3.7	92	46
<i>Verdiende premies</i>	3.7	1 163	1 196
<i>Technische lasten</i>	3.7	- 1 071	- 1 150
Nettore resultaat uit afgestane herverzekering	3.7	- 2	25
Dividendinkomsten	3.2	39	31
Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	3.3	91	117
<i>Waarvan resultaat op aandelen (overlaybenadering)</i>	3.3	86	104
Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstr. tegen reële waarde via OCI	3.4	- 16	- 2
Nettoprovisie-inkomsten	3.5	- 407	- 373
<i>Provisie-inkomsten</i>	3.5	163	161
<i>Provisielasten</i>	3.5	- 570	- 533
Overige netto-inkomsten	3.6	73	74
TOTALE OPBRENGSTEN		1 198	1 116
Exploitatiekosten	3.8	- 522	- 480
<i>Personeelskosten</i>	3.8	- 245	- 233
<i>Algemene beheerskosten</i>	3.8	- 257	- 225
<i>Afschrijvingen vaste activa</i>	3.8	- 20	- 21
Bijzondere waardeverminderingen	3.10	1	- 3
<i>op financiële activa tegen AC en tegen reële waarde via OCI</i>	3.10	1	5
<i>op goodwill</i>	3.10	0	0
<i>op overige</i>	3.10	0	- 7
Aandeel in het resultaat van geass. ondernemingen en joint ventures	3.11	0	0
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN		677	633
Belastingen	3.12	- 117	- 125
Nettore resultaat na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	-	0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN		560	508
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-	0	0
<i>Waarvan m.b.t. beëindigde bedrijfsactiviteiten</i>	-	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-	560	508
<i>Waarvan m.b.t. beëindigde bedrijfsactiviteiten</i>	-	0	0

- We lichten de belangrijkste elementen van de resultatenrekening toe in het Verslag van de Raad van Bestuur, in het hoofdstuk Ons financieel rapport. De commissaris heeft dit hoofdstuk niet geauditeerd.
- De verdeling van de rente-inkomsten en -lasten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet en op andere financiële instrumenten (niet berekend volgens de effectieve rentevoet) vindt u in toelichting 3.1.
- Overzicht van de invloed van de overlaybenadering op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening: op de aandelen die aangehouden worden door de verzekeringsondernemingen in de groep wordt de overlaybenadering toegepast. Die aandelen werden volgens IAS 39 voornamelijk geclassificeerd als voor verkoop beschikbaar, en zouden volgens IFRS 9 worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Zolang IFRS 17 niet is ingevoerd (tot 31 december 2022), herclassificeert de overlaybenadering de extra volatiliteit die resulteert uit de toepassing van IFRS 9 van de winst-en-verliesrekening naar OCI. De extra volatiliteit als gevolg van IFRS 9, die wordt geherclassificeerd van het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening naar de 'herwaarderingsreserve FVPL aandelen – overlay', verwijst naar de niet-gerealiseerde reëlewaardeschommelingen voor een bedrag van -350 miljoen euro in 2022 (-356 miljoen euro vóór belastingen). Dat is het verschil tussen (°) het IFRS 9-resultaat zonder toepassing van de overlaybenadering, namelijk -265 miljoen euro (waarvan -270 miljoen euro aan gerealiseerde en niet-gerealiseerde reëlewaardeschommelingen opgenomen in Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening en +5 miljoen euro belastingen), en (°) het IAS 39-resultaat, namelijk 86 miljoen euro (bestaande uit een netto gerealiseerd resultaat van 176 miljoen euro en een bijzondere waardevermindering van -90 miljoen euro). Meer informatie vindt u in Toelichting 1.2.
- Voor de toepassing van IFRS 17 vanaf 2023 verwijzen we naar Toelichting 6.10.

**Illustratie van de overlaybenadering
(in miljoenen euro)**

	Onder IAS39	Onder IFRS 9 zonder overlay (keuze FVPL)	Impact overlay	Onder IFRS 9 met overlay
Gerealiseerde resultaten via de winst-en-verliesrekening	176	176	—	176
Niet-gerealiseerde resultaten via de winst-en-verliesrekening	—	- 446	- 446	—
Waardeverminderingen via winst-en-verliesrekening	- 90	—	90	- 90
Gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten via OCI	- 356	—	356	- 356
Belastingen (via winst-en-verliesrekening of OCI)	5	5	—	5
Totaal via winst-en-verliesrekening en OCI	- 265	- 265	0	- 265

Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten (*comprehensive income*)

(in miljoenen euro)	2022	2021
RESULTAAT NA BELASTINGEN	560	508
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	560	508
OCI DIE NAAR DE W&V KAN WORDEN OVERGEBOEKT	- 1 540	- 157
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten	- 1 197	- 346
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	- 1 593	- 453
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	385	109
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	11	- 3
Bijzondere waardeverminderingen	- 1	- 4
Nettowinsten of -verliezen bij vervreemding	16	1
Uitgestelde belastingen	- 3	0
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVPL aandelen - overlay	- 350	172
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	- 270	279
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	5	- 4
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	- 86	- 104
Bijzondere waardeverminderingen	90	20
Nettowinsten of -verliezen bij vervreemding	- 176	- 123
Uitgestelde belastingen	0	0
Nettowijziging van de afdekkingsreserve (kasstroomafdekkingen)	- 1	0
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	- 2	0
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	0	0
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	0	0
Brutobedrag	0	0
Uitgestelde belastingen	0	0
Nettowijziging van de omrekeningsverschillen	6	17
Brutobedrag	6	17
Uitgestelde belastingen	0	0
Afdekking van een netto-investering in buitenlandse entiteiten	0	0
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	0	0
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	0	0
Overboeking van reserve naar nettoresultaat	0	0
Brutobedrag	0	0
Uitgestelde belastingen	0	0
Nettowijziging m.b.t. geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0
Brutobedrag	0	0
Uitgestelde belastingen	0	0
Overige mutaties	2	0

(in miljoenen euro)	2022	2.021
OCI DIE NIET NAAR DE W&V ZAL WORDEN OVERGEBOKT	21	61
Nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVOCI aandelen	- 1	42
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	- 1	42
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	0	0
Nettowijziging van de toegezegdpensioenregelingen	22	18
Wijzigingen	30	24
Uitgestelde belastingen op wijzigingen	- 7	- 6
Nettowijziging van het eigen kredietrisico	0	0
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	0	0
Uitgestelde belastingen op wijzigingen van de reële waarde	0	0
Nettowijziging m.b.t. geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0
Wijzigingen	0	0
Uitgestelde belastingen op wijzigingen	0	0
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN	- 959	411
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	0	0
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	- 959	411

- Herwaarderingsreserves in 2022: de nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVPL aandelen – overlaybenadering (-350 miljoen euro) is vooral te verklaren door negatieve reëlewaardewijzigingen en door overboekingen naar het nettoresultaat (meerwaarden op verkopen deels gecompenseerd door bijzondere waardeverminderingen). De nettowijziging in de herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten (-1 197 miljoen euro) wordt vooral verklaard door hogere rentevoeten, grotendeels gerelateerd aan staatsobligaties van Europese landen. De nettowijziging in toegezegdpensioenregelingen (+22 miljoen euro) wordt verklaard door de impact van de hogere discontovoet toegepast op de verplichtingen, deels tenietgedaan door het negatieve rendement van de fondsenbeleggingen en de hogere inflatie. De nettowijziging in de herwaarderingsreserve FVOCI aandelen was onbelangrijk. De nettowijziging van de omrekeningsverschillen (+6 miljoen euro) is voornamelijk veroorzaakt door de appreciatie van de Tsjechische kroon ten opzichte van de euro, deels teniet gedaan door de depreciatie van de Hongaarse forint tegenover de euro.
- Herwaarderingsreserves in 2021: de nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVPL aandelen – overlaybenadering (+172 miljoen euro) is vooral te verklaren door positieve reëlewaardeveranderingen, deels gecompenseerd door overboekingen naar het resultaat (meerwaarden op verkopen deels gecompenseerd door waardeverminderingen). De nettowijziging in de herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten (-346 miljoen euro) wordt voornamelijk verklaard door hogere rentevoeten, vooral met betrekking tot overheidsobligaties van diverse Europese landen. De nettowijziging van de omrekeningsverschillen (+17 miljoen euro) is voornamelijk veroorzaakt door de appreciate van de Tsjechische kroon (CZK) ten opzichte van de euro. De nettowijziging van de herwaarderingsreserve FVOCI aandelen met +49 miljoen euro in 2021 is voornamelijk te verklaren door positieve reëlewaardewijzigingen in verband met een wijziging van de statuten van een niet-beursgenoteerde participatie, waardoor KBC recht heeft op een hogere vergoeding in geval van een exit. De nettowijziging in toegezegdpensioenregelingen (+18 miljoen euro) houdt voornamelijk verband met hogere discontovoeten toegepast op de verplichtingen en het positieve rendement op de fondsenbeleggingen, deels gecompenseerd door een verhoogde (en sinds het derde kwartaal van 2021 marktgebaseerde) inflatiecurve.

Geconsolideerde balans

(in miljoenen euro)	Toelichting	31-12-2022	31-12-2021
ACTIVA			
Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen	-	377	509
Financiële activa	4.0	32 568	36 706
<i>Tegen amortiseerde kostprijs</i>	4.0	9 900	9 560
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via OCI</i>	4.0	8 564	11 108
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	14 035	16 017
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	26	29
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	69	21
Deel van de herverzekeraar in technische voorzieningen, verzekeringen	5.6	192	191
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico	-	0	0
Belastingvorderingen	5.2	235	83
<i>Actuele belastingvorderingen</i>	5.2	50	45
<i>Uitgestelde belastingvorderingen</i>	5.2	185	38
Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	5.11	0	0
Investerings in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	5.3	0	0
Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen	5.4	302	282
Goodwill en andere immateriële vaste activa	5.5	210	212
Overige activa	5.1	874	758
TOTAAL ACTIVA		34 758	38 741
VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN			
Financiële verplichtingen	4.0	13 179	14 591
<i>Tegen geamortiseerde kostprijs</i>	4.0	1 166	968
<i>Gewaardeerd tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening</i>	4.0	12 005	13 608
<i>Waarvan aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.0	3	5
<i>Afdekkingsderivaten</i>	4.0	7	14
Technische voorzieningen vóór herverzekering	5.6	18 491	18 974
Winst/verlies op posities in portefeuilles afgedekt tegen renterisico	-	0	0
Belastingverplichtingen	5.2	90	346
<i>Actuele belastingverplichtingen</i>	5.2	16	44
<i>Uitgestelde belastingverplichtingen</i>	5.2	74	302
Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten	5.11	0	0
Voorzieningen voor risico's en kosten	5.7	2	3
Overige verplichtingen	5.8	838	836
TOTAAL VERPLICHTINGEN		32 601	34 750
Totaal eigen vermogen	5.10	2 157	3 991
Eigen vermogen van de aandeelhouders	5.10	2 157	3 991
Minderheidsbelangen	-	0	0
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN		34 758	38 741

Geconsolideerde vermogensmutaties

(in miljoenen euro)	Geplaatst en volgestort aandelen- kapitaal	Uitgifte- premie	Eigen aandelen	Over- gedragen resultaat	Totaal herwaar- derings- reserves	Eigen vermogen van aandeel- houders	Minder- heids- belangen	Totaal eigen vermogen
2022								
Saldo aan het begin van het jaar	65	1 086	- 203	1 888	1 155	3 991	0	3 991
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	560	0	560	0	560
OCI erkend in eigen vermogen over de periode	0	0	0	2	- 1 521	- 1 519	0	- 1 519
Subtotaal	0	0	0	562	- 1 521	- 959	0	- 959
Dividenden	0	0	0	- 875	0	- 875	0	- 875
Overboeking van reserve naar overgedragen resultaat bij realisatie	0	0	0	- 1	1	0	0	0
Wijzigingen in minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal wijzigingen	0	0	0	- 314	- 1 520	- 1 834	0	- 1 834
Saldo aan het einde van het jaar	65	1 086	- 203	1 574	- 365	2 157	0	2 157
2021								
Saldo aan het begin van het jaar	65	1 086	- 203	1 616	1 251	3 815	0	3 815
Nettoresultaat over de periode	0	0	0	508	0	508	0	508
OCI erkend in eigen vermogen over de periode	0	0	0	0	- 97	- 97	0	- 97
Subtotaal	0	0	0	508	- 97	411	0	411
Dividenden	0	0	0	- 235	0	- 235	0	- 235
Overboeking van reserve naar overgedragen resultaat bij realisatie	0	0	0	0	0	0	0	0
Wijzigingen in minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal wijzigingen	0	0	0	272	- 97	176	0	176
Saldo aan het einde van het jaar	65	1 086	- 203	1 888	1 155	3 991	0	3 991

Uitleg bij de wijzigingen in de herwaarderingsreserves: zie onder Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten.

- Aandeelhouderschap: zie deel Verslag van de Raad van Bestuur, in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.
- Structuur van het aandeelhouderschap: zie deel Vennootschappelijke jaarrekening en overige informatie, onder Toelichting 3, en deel Verslag van de Raad van Bestuur, in het hoofdstuk Verklaring inzake deugdelijk bestuur.
- Eigen aandelen en aantal aandelen: zie Toelichting 5.10.
- De post Dividenden in 2021 (235 miljoen euro) bevat de uitbetaling van een interim-dividend van 235 miljoen euro als voorschot op het finale dividend voor 2021. De post Dividenden in 2022 (875 miljoen euro) bevat het slotdividend voor 2021 (524 miljoen euro) alsook de uitbetaling van een interim-dividend van 351 miljoen euro. We stellen aan de Algemene Vergadering van 26 april 2023 een brutoslotdividend voor over boekjaar 2022 van 308 miljoen euro, wat het totale brutodividend op 659 miljoen euro brengt.

(in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021	01-01-2021
Herwaarderingsreserve FVOCI schuldinstrumenten	- 629	567	913
Herwaarderingsreserve FVPL aandelen - overlay	146	496	325
Herwaarderingsreserve FVOCI aandelen	49	49	7
Afdekkingsreserve kasstroomafdekkingen	- 2	0	0
Omrekeningsverschillen	24	18	0
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit	1	1	1
Wijziging in toegezegdpensioenregelingen	46	24	5
Totaal herwaarderingsreserves	- 365	1 155	1 251

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(in miljoenen euro)	Toelichting (1)	2022	2021
BEDRIJFSACTIVITEITEN			
Resultaat vóór belastingen	Geconsolideerde w&v	677	633
Aanpassingen voor: resultaat vóór belastingen m.b.t. beëindigde bedrijfsactiviteiten	-	- 410	149
	Geconsolideerde w&v	0	0
bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van materiële en immateriële activa, vastgoedbeleggingen en effecten	3.3, 3.10, 4.2, 5.4, 5.5	126	63
winst of verlies uit de vervreemding van beleggingen	-	- 74	- 5
wijziging in waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	3.10	0	- 1
wijziging in technische voorzieningen vóór herverzekering	5.6	- 250	275
wijziging in deel van de herverzekeraar in technische voorzieningen	5.6	3	- 41
wijzigingen in overige voorzieningen	5.7	0	0
overige niet-gerealiseerde winst of verlies	-	- 214	- 143
opbrengsten van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	3.11	0	0
Kasstromen uit bedrijfswinst vóór belastingen en vóór wijzigingen in bedrijfsactiva en -verplichtingen	-	267	783
Wijzigingen in bedrijfsactiva (exclusief geldmiddelen en kasequivalenten)	-	2 683	705
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs, zonder schuldpapier	4.1	173	146
Financiële activa FVOCI	4.1	964	1 164
Financiële activa FVPL	4.1	1 709	- 508
<i>Waarvan financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.1	4	- 18
Afdekkingsderivaten	4.1	- 47	- 16
Bedrijfsactiva m.b.t. groepen activa die worden afgestoten en overige activa	-	- 116	- 81
Wijzigingen in bedrijfsverplichtingen (exclusief geldmiddelen en kasequivalenten)	-	- 1 633	618
Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	4.1	198	- 23
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde via waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	4.1	- 1 603	842
<i>Waarvan financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden</i>	4.1	- 2	- 2
Afdekkingsderivaten	4.1	- 9	- 26
Technische voorzieningen vóór herverzekering	5.6	- 249	- 170
Bedrijfsverplichtingen m.b.t. groepen activa die worden afgestoten en overige verplichtingen	-	30	- 6
Betaalde belastingen	3.12	- 112	- 131
Nettokasstromen uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten		1 206	1 974
INVESTERINGSACTIVITEITEN			
Aankoop van schuldpapier gewaardeerd tegen AC	4.1	- 1 913	- 1 696
Opbrengst van de terugbetaling van schuldpapier gewaardeerd tegen AC	4.1	1 434	285
Overname van een dochteronderneming of een bedrijfsonderdeel inclusief de overgenomen geldmiddelen (inclusief stijgingen in participatiepercentages)	6.6	- 52	- 71
Opbrengst van de afstoting van een dochteronderneming of bedrijfsonderdeel inclusief de afgestoten geldmiddelen (incl. dalingen in participatiepercentages)	-	111	0
Aankoop van aandelen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-	0	0
Opbrengst verkoop van aandelen in geassoc. ondernemingen en joint ventures	-	0	0
Dividenden ontvangen van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-	0	0
Aankoop van vastgoedbeleggingen	5.4	- 15	- 10
Opbrengst van de verkoop van vastgoedbeleggingen	5.4	2	6
Aankoop van immateriële vaste activa (exclusief goodwill)	5.5	- 19	- 37
Opbrengst van de verkoop van immateriële vaste activa (exclusief goodwill)	5.5	2	18
Aankoop van materiële vaste activa	5.4	- 6	- 6
Opbrengst van de verkoop van materiële vaste activa	5.4	4	4
Nettokasstromen uit of aangewend bij investeringsactiviteiten		- 453	- 1 508

(in miljoenen euro)	Toelichting (1)	2022	2021
FINANCIERINGSACTIVITEITEN			
Inkoop of verkoop van eigen aandelen	Geconsol. vermogensmut.	0	0
Uitgifte of terugbetaling van promessen en andere schuldbewijzen	4.1	0	0
Opbrengst van of terugbetaling van achtergestelde schulden	4.1	0	0
Opbrengst van de uitgifte van aandelenkapitaal	Geconsol. vermogensmut.	0	0
Uitgifte van additionele tier 1-instrumenten	Geconsol. vermogensmut.	0	0
Uitgekeerde dividenden	Geconsol. vermogensmut.	- 875	- 235
Coupon op additionele tier 1-instrumenten	Geconsol. vermogensmut.	0	0
Nettokasstromen uit of aangewend bij financieringsactiviteiten		- 875	- 235
MUTATIE VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN			
Netto-toename of -afname van geldmiddelen en kasequivalenten	-	- 122	231
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van het boekjaar	-	510	278
Gevolgen van wisselkoerswijzigingen op geldmiddelen en kasequivalenten	-	- 1	1
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van de periode	-	387	510
OVERIGE INFORMATIE			
Betaalde rente	3.1	- 40	- 36
Ontvangen rente	3.1	468	434
Ontvangen dividenden (inclusief vermogensmutatiemethode)	3.2, 5.3	39	31
COMPONENTEN VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN			
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen	Geconsol. balans	377	509
Termijnleningen aan banken in minder dan drie maanden, excl. reverse repo's	4.1	10	1
Reverse repo's met kredietinstel. & beleggingsondernemingen op maximaal drie maanden	4.1	0	0
Deposito's van banken terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar	4.1	0	0
Geldmiddelen en kasequivalenten inbegrepen in groepen activa die worden afgestoten	-	0	0
Totaal	-	387	510
<i>Waarvan niet beschikbaar</i>	-	0	0

(1) De toelichtingen waarnaar wordt verwezen, bevatten niet altijd de exacte bedragen zoals opgenomen in de kasstroomtabel. Op die bedragen worden immers onder meer correcties aangebracht in het kader van overnames/afstotingen van dochters zoals bepaald in IAS 7.

(2) De betaalde en de ontvangen rente worden in dit overzicht gelijkgesteld met de rentelasten en -inkomsten zoals vermeld in de geconsolideerde w&v. Gezien de veelheid van onderliggende contracten aan de basis van de rentelasten en -inkomsten zou een exacte bepaling van de effectieve kasstromen een zeer grote administratieve inspanning vragen. Bovendien is het redelijk te veronderstellen dat voor een bank-verzekeraar de effectieve kasstromen niet in belangrijke mate afwijken van de geprorateerde rentelasten en -inkomsten, omdat de meeste renteproducten een periodieke rentebetaling inhouden binnen het jaar.

- KBC brengt verslag uit over kasstromen van bedrijfsactiviteiten volgens de indirecte methode.
- Nettokasstromen uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten omvatten zowel in 2022 als in 2021 onder meer het gerealiseerd resultaat in combinatie met lagere uitstaande schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI.
- Nettokasstromen uit of aangewend bij investeringsactiviteiten omvatten zowel in 2022 als in 2021 voornamelijk bijkomende investeringen in schuldpapier tegen geamortiseerde kostprijs. In 2022 omvatten deze nettokasstromen ook -52 miljoen euro gerelateerd aan de overname van Renaissance Magister Invest NV en +111 miljoen gerelateerd aan de verkoop van KBC Verzekeringen Vastgoed Nederland I BV. Tevens omvatten deze nettokasstromen in 2021 -71 miljoen euro gerelateerd aan de overname van Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN (zie Toelichting 6.6).
- Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten omvatten zowel in 2022 als in 2021 de dividenduitkering (-875 miljoen euro, resp. -235 miljoen euro).

1.0 Toelichtingen in verband met de grondslagen voor financiële verslaggeving

Toelichting 1.1: Verklaring van overeenstemming

De Raad van Bestuur keurde de geconsolideerde jaarrekening van KBC Verzekeringen NV, inclusief alle toelichtingen, op 16 maart 2023 goed voor publicatie. De jaarrekening werd opgesteld volgens de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd voor toepassing in de EU (endorsed IFRS) en bevat vergelijkende informatie over een jaar. Alle bedragen zijn uitgedrukt in miljoenen euro en afgerond op het miljoen (tenzij anders vermeld).

Er werden geen nieuwe IFRS-normen van kracht op 1 januari 2022 die een significante invloed hebben voor KBC.

De volgende IFRS-normen werden gepubliceerd, maar zijn nog niet van kracht in 2022. KBC zal die normen toepassen zodra dat verplicht wordt.

- IFRS 17: zie Toelichting 6.10.
- Wijzigingen aan IAS 1 Presentatie van financiële staten: vereist dat ondernemingen informatie verstrekken over grondslagen voor financiële verslaggeving die materieel zijn, in plaats van een opsomming van hun belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving. KBC zal dit toepassen van zodra dat verplicht is (in het jaarverslag over 2023).
- Overige: de IASB heeft enkele beperkte aanpassingen aan bestaande IFRS-normen en IFRIC's gepubliceerd. Ze zullen worden toegepast zodra dat verplicht is, maar we gaan er momenteel van uit dat hun impact verwaarloosbaar zal zijn.

Toelichting 1.2: Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving

Algemeen / Basisprincipe

De algemene boekhoudkundige principes van KBC Groep NV ('KBC') zijn gebaseerd op de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aangenomen door de Europese Unie, en op de IFRS-grondslagen. De jaarrekening van KBC is gebaseerd op de going concern-veronderstelling. KBC presenteert elke belangrijke categorie van soortgelijke posten afzonderlijk, ongelijksoortige posten worden afzonderlijk gepresenteerd, tenzij ze niet van wezenlijk belang zijn, en posten worden alleen gesaldeerd als de IFRS in kwestie dat expliciet voorschrijft of toestaat.

Financiële activa

KBC past met ingang van 1 januari 2018 alle voorschriften van IFRS 9 toe, met uitzondering van afdekkingstransacties (hedge accounting), die nog altijd worden geboekt in overeenstemming met IAS 39.

Financiële activa – in- en uitboekingen

Opname in de balans: financiële activa en verplichtingen worden in de balans opgenomen als KBC een betrokken partij wordt met betrekking tot de contractuele voorzieningen van de instrumenten. Aan- en verkopen van alle financiële activa die volgens standaardmarktconventies worden afgewikkeld, worden in de balans verwerkt op de afwikkelingsdatum. Alle financiële activa, behalve de financiële activa die worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden bij hun eerste opname in de balans gewaardeerd tegen reële waarde, vermeerderd met de transactiekosten die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de verwerving ervan.

Verwijderen uit de balans en herziening: KBC verwijdert financiële activa uit de balans wanneer de contractueel vastgelegde kasstromen eruit aflopen of wanneer KBC zijn contractuele rechten op het ontvangen van de kasstromen uit de financiële activa overdraagt in een transactie waarbij nagenoeg alle risico's en voordelen van eigendom worden overgedragen. Bij wijziging van de voorwaarden tijdens de looptijd van een financieel actief beoordeelt KBC of de nieuwe voorwaarden aanzienlijk verschillen van de oorspronkelijke voorwaarden en of de wijziging inhoudt dat de oorspronkelijke rechten op de ontvangst van de kasstromen uit het instrument zijn verlopen. Als wordt besloten dat de voorwaarden aanzienlijk verschillen, wordt de transactie geboekt als verwijdering van een financieel actief, wat inhoudt dat het bestaande financiële actief uit de balans wordt verwijderd en op basis van de gewijzigde voorwaarden een nieuw financieel actief wordt opgenomen. Als KBC daarentegen oordeelt dat de voorwaarden niet aanzienlijk verschillen, wordt de transactie geboekt als herziening van een financieel actief.

Afschrijvingen: KBC schrijft de bruto boekwaarde van financiële activa (of een deel van de bruto boekwaarde) af die als oninbaar worden beschouwd. Dat betekent dat er geen gerechtvaardigde verwachting bestaat dat KBC enige interesten of kapitaal zal

kunnen innen op een redelijke termijn. De timing van afschrijvingen hangt onder andere af van de portefeuille, het bestaan en type van waarborgen, het afwikkelingsproces per jurisdictie en lokale wetgeving. Wanneer een lening oninbaar is, zal de brutoboekwaarde rechtsreeks ten opzichte van de overeenkomende waardevermindering worden afgeboekt. Inkomsten op eerder afgeschreven bedragen worden in de winst-en-verliesrekening erkend als een terugdraaiing van waardevermindering. KBC maakt een onderscheid tussen boekhoudkundige afschrijvingen (waarbij nog iets wordt gedaan om bedragen terug te vorderen) en schuldkiwitschelding. Het laatste houdt in dat een deel van of de volledige uitstaande schuld bij de klant wordt kwijtgescholden.

Classificatie van aandelen en schuldinstrumenten

Bij de eerste opname van een financieel actief beoordeelt KBC eerst de contractuele voorwaarden van het instrument om het te classificeren als een aandeel of een schuldinstrument. Onder aandeel wordt elk contract verstaan op grond waarvan een overblijvend belang in de nettoactiva van een andere entiteit wordt verkregen. Om na te gaan of aan die voorwaarde is voldaan, controleert KBC of het instrument niet gepaard gaat met een contractuele verplichting voor de emittent om geldmiddelen te leveren of financiële activa of financiële verplichtingen te ruilen met een andere entiteit onder voorwaarden die potentieel nadelig zijn voor de emittent. Alle instrumenten die niet voldoen aan de criteria om als aandelen te worden aangemerkt, worden door KBC geclassificeerd als schuldinstrument, tenzij het derivaten betreft.

Classificatie en waardering – schuldinstrumenten

Als KBC besluit dat een financieel actief een schuldinstrument is, kan het bij eerste opname in een van de volgende categorieën worden ondergebracht:

- gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVPL);
 - verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (MFVPL); dit bevat ook aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT);
 - bij eerste opname aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVO);
 - gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – overlaybenadering (FVPL - overlay);
- gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI (FVOCI);
- gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (AC).

Schuldinstrumenten moeten worden geclassificeerd in de categorie FVPL als (i) ze niet worden aangehouden binnen een bedrijfsmodel dat erop gericht is activa aan te houden om contractuele kasstromen te ontvangen of binnen een bedrijfsmodel waarvan het doel wordt bereikt door zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen, of (ii) ze worden aangehouden binnen een dergelijk bedrijfsmodel, maar de contractuele voorwaarden van het instrument op bepaalde data aanleiding geven tot kasstromen die niet uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen.

Voorts kan KBC in sommige gevallen een financieel actief dat voldoet aan de voorwaarden om te worden gewaardeerd tegen AC of FVOCI bij eerste opname onherroepelijk aanduiden als gewaardeerd tegen reële waarde (FVO), als die keuze een boekhoudkundige mismatch voorkomt of aanzienlijk beperkt.

Een schuldinstrument wordt alleen gewaardeerd tegen FVOCI als het niet is aangeduid voor waardering tegen FVO en aan beide onderstaande voorwaarden voldoet:

- het actief wordt aangehouden binnen een bedrijfsmodel waarvan het doel wordt bereikt door zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen; en
- op bepaalde data geven de contractvoorwaarden van het financiële actief aanleiding tot kasstromen die uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen.

Een schuldinstrument wordt alleen gewaardeerd tegen AC als het aan allebei de volgende voorwaarden voldoet en niet is aangeduid voor waardering tegen FVO:

- het actief wordt aangehouden binnen een bedrijfsmodel dat erop gericht is activa aan te houden om contractuele kasstromen te ontvangen; en
- op bepaalde data geven de contractvoorwaarden van het financiële actief aanleiding tot kasstromen die uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen.

Een schuldinstrument wordt geclassificeerd als FVPL – overlay wanneer het wordt aangehouden in het kader van een bedrijfsactiviteit die verband houdt met contracten die onder het toepassingsgebied van IFRS 4 vallen en als het op grond van IFRS 9 wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, maar krachtens IAS 39 niet integraal zou zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening en het een instrument betreft waarvoor KBC heeft besloten de overlaybenadering toe te passen. Meer informatie over de overlaybenadering is te vinden in de paragraaf 'overlaybenadering'.

Businessmodelbeoordeling

De beoordeling van het bedrijfsmodel wordt gebruikt om na te gaan of schuldinstrumenten mogen worden gewaardeerd tegen AC of FVOCI. Bij de beoordeling licht KBC op portefeuilleniveau de doelstelling van het bedrijfsmodel door in het kader waarvan een actief wordt aangehouden, omdat dit het best weerspiegelt hoe de bedrijfsactiviteiten worden beheerd en informatie aan het bestuur wordt verstrekt. De in aanmerking genomen informatie behelst:

- het beleid en de doelstellingen die voor de portefeuille zijn vooropgesteld en hoe dat beleid in de praktijk wordt gebracht, en in het bijzonder of de strategie van het bestuur erop is gericht contractuele rente-inkomsten te verwerven, een bepaald renteprofiel in stand te houden, de rentegevoeligheid van de financiële activa in overeenstemming te houden met die van de verplichtingen waarmee die activa zijn gefinancierd of kasstromen te realiseren door de activa te verkopen;
- hoe de prestatie van de portefeuille wordt beoordeeld en gerapporteerd aan het Directiecomité en de Raad van Bestuur van KBC;
- de risico's die van invloed zijn op de prestaties van het bedrijfsmodel (en van de binnen dat bedrijfsmodel aangehouden financiële activa) en de wijze waarop deze risico's worden beheerd;
- hoe bestuurders van het bedrijf worden beloond – bijvoorbeeld of de beloning is gebaseerd op de reële waarde van de beheerde activa, dan wel op de ontvangen contractuele kasstromen; en
- de frequentie, het volume en het tijdstip van de verkopen in voorgaande perioden, de redenen voor die verkopen en de verwachtingen van KBC betreffende toekomstige verkoopactiviteiten. Informatie over de verkopen wordt evenwel niet afzonderlijk beschouwd, maar in aanmerking genomen in het kader van een globale beoordeling van de wijze waarop het doel dat KBC met het beheer van de financiële activa beoogt, wordt bereikt en van de wijze waarop kasstromen worden gerealiseerd.

Financiële activa die worden aangehouden voor handelsdoeleinden of waarvan de prestaties worden beoordeeld op basis van de reële waarde, worden gewaardeerd tegen FVPL, omdat ze noch worden aangehouden om contractuele kasstromen te ontvangen, noch om zowel contractuele kasstromen te ontvangen als financiële activa te verkopen.

Beoordeling of contractuele kasstromen uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen (SPPI)

In het kader van deze beoordeling wordt 'hoofdsom' gedefinieerd als de reële waarde van het financiële actief bij eerste opname. 'Rente' wordt gedefinieerd als een vergoeding voor de tijdswaarde van geld, voor het tijdens een bepaalde periode aan de uitstaande hoofdsom verbonden kredietrisico en voor andere met kredietverlening samenhangende basisrisico's en -kosten (bv. het liquiditeitsrisico en administratieve kosten), alsook een winstmarge. Om te beoordelen of contractuele kasstromen uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op de uitstaande hoofdsom betreffen, houdt KBC rekening met de contractvoorwaarden van het instrument, wat een beoordeling inhoudt of het financiële actief een contractvoorwaarde bevat die het tijdstip of het bedrag van contractuele kasstromen kan wijzigen waardoor het instrument niet aan deze voorwaarde zou voldoen. Bij die beoordeling houdt KBC rekening met:

- onvoorziene gebeurtenissen die het tijdstip of het bedrag van de kasstromen kunnen wijzigen;
- hefboomwerking;
- voorwaarden voor vervroegde aflossing en verlenging;
- voorwaarden die de vordering van KBC op kasstromen uit nader omschreven activa beperken (bv. overeenkomsten aangaande activa zonder verhaalrechten); en
- kenmerken die de vergoeding voor de tijdswaarde van geld wijzigen (bv. periodieke herziening van de rente).

Herclassificaties

Financiële activa worden na eerste opname niet geherclassificeerd, behalve in een periode volgend op een besluit van KBC om zijn bedrijfsmodel voor het beheer van financiële activa te wijzigen, wat zich kan voordoen wanneer KBC een voor zijn bedrijfsactiviteiten belangrijke activiteit begint of stopt (bv. wanneer KBC een bedrijfsactiviteit verwerft, afstoot of beëindigt). De herclassificatie gaat in bij aanvang van de verslagperiode onmiddellijk na de wijziging.

Classificatie en waardering – aandelen

Financiële aandelen worden ondergebracht in een van de volgende categorieën:

- verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (MFVPL): dit bevat alleen de aandelen aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT);
- aandelen waarvoor gekozen is voor waardering tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI (FVOCI);
- aandelen die worden aangehouden in het kader van een activiteit die verband houdt met de verzekeringsactiviteit, die KBC waardeert tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – overlay (FVPL - overlay).

KBC kan aandelen die verband houden met de verzekeringsactiviteit toewijzen aan de categorie FVPL – overlay tot de datum van inwerkingtreding van IFRS 17. Elk aandeel dat de verzekeringsactiviteit van KBC classificeert als FVPL – overlay, moet aan beide onderstaande criteria voldoen:

- het wordt op grond van IFRS 9 gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, maar zou krachtens IAS 39 niet integraal zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening; en
- het wordt niet aangehouden in het kader van een activiteit die geen verband houdt met een verzekeringscontract.

Meer informatie over de overlaybenadering is te vinden in de paragraaf 'overlaybenadering'. De keuze om aandelen op te nemen in de categorie FVOCI is onherroepelijk bij eerste opname en kan gebeuren per instrument, wat door KBC wordt geïnterpreteerd als per aandeel. Als FVOCI geclassificeerde aandelen worden nadien gewaardeerd tegen reële waarde met opname van alle waardeveranderingen in OCI en kunnen niet worden overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, zelfs niet wanneer het instrument van de hand wordt gedaan. De enige uitzondering betreft dividendinkomsten, die worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de post 'Dividendinkomsten'.

Classificatie en waardering – derivaten (handelsdoeleinden en afdekkingsdoeleinden)

KBC kan derivaten opnemen voor handelsdoeleinden of voor afdekkingsdoeleinden. Derivaten kunnen, afhankelijk van hun actuele marktwaarde, als activa of verplichtingen worden geboekt.

Derivaten voor handelsdoeleinden

Derivaten worden altijd gewaardeerd tegen reële waarde en KBC maakt het volgende onderscheid:

- Derivaten die worden aangehouden met het oog op afdekking, maar waarvoor geen hedge accounting wordt (kan worden) toegepast (economische afdekkingen): afdekkingsinstrumenten kunnen worden verworven om een externe blootstelling economisch af te dekken zonder toepassing van hedge accounting. De rentecomponent van die derivaten wordt opgenomen onder 'Nettorente-inkomsten', terwijl alle andere wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen onder 'Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.
- Derivaten die niet voor afdekkingsdoeleinden worden aangehouden (derivaten voor handelsdoeleinden): operationele eenheden van KBC kunnen ook derivatencontracten aangaan die niet tot doel hebben een positie economisch af te dekken. Dat kan gebeuren in het kader van de nakende sluiting of verkoop van een externe positie of om op korte termijn winst te genereren. Alle wijzigingen in de reële waarde (inclusief interest) van dergelijke derivaten worden opgenomen onder 'Nettore resultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.

Afdekkingsderivaten

Afdekkingsderivaten zijn derivaten die uitdrukkelijk zijn aangeduid als onderdeel van een afdekkingsconstructie. Het proces voor de boeking van dergelijke derivaten wordt uitvoerig beschreven in 'Hedge accounting'.

Financiële activa – Bijzondere waardeverminderingen

Definitie van default

KBC hanteert dezelfde definitie van het begrip financiële activa waarbij sprake is van default als voor interne risicobeheerdoeleinden, overeenkomstig de leidraden en standaarden van toezichthouders op de financiële sector. Bij een financieel actief is er sprake van default wanneer aan minstens een van de volgende voorwaarden is voldaan:

- Er is een aanzienlijke verslechtering van de kredietwaardigheid.
- Het actief is aangeduid als actief dat geen rente meer opbouwt.
- Het actief is een geherstructureerd actief en voldoet aan de criteria van default volgens het interne beleid inzake herstructurering (bijvoorbeeld wanneer aan een geherstructureerd actief dat nog niet de defaultstatus heeft binnen een periode van 2 jaar na het toekennen van een eerste herstructurering een extra herstructurering wordt toegekend, of wanneer een dergelijk actief binnen de 2 jaar meer dan 30 dagen achterstallig wordt).
- KBC heeft de rechtbank verzocht de kredietnemer failliet te verklaren.
- De tegenpartij heeft het faillissement of een gelijkaardige bescherming tegen haar schuldeisers aangevraagd.
- De aan de klant verleende kredietopening wordt beëindigd.

KBC hanteert een 'backstop' voor kredietopeningen met een betalingsachterstand van 90 dagen of meer. Onder 'backstop' wordt in dit kader een laatste controle verstaan om te garanderen dat alle activa die moeten worden aangemerkt als 'activa waarbij sprake is van default', dat ook daadwerkelijk zijn.

Model van te verwachten kredietverliezen (ECL) – algemeen

Het model voor bijzondere waardeverminderingen van financiële activa heet 'het model van te verwachten kredietverliezen', behalve voor schuldinstrumenten en aandelen die verband houden met de verzekeringsactiviteit, waarvoor KBC heeft besloten de overlaybenadering toe te passen. Het beleid inzake bijzondere waardeverminderingen voor deze instrumenten wordt besproken in 'Overlaybenadering'.

Het toepassingsgebied van het model van te verwachten kredietverliezen is gebaseerd op de classificatie van de financiële activa. Het model van te verwachten kredietverliezen is van toepassing op de volgende financiële instrumenten:

- schuldinstrumenten gewaardeerd tegen AC en FVOCI;
- verplichtingen uit hoofde van leningen en financiële garantiecontracten;
- vorderingen voor financiële leasing;
- handels- en overige vorderingen.

Voor beleggingen in aandelen worden geen te verwachten verliezen berekend.

Op financiële activa waarop het model van te verwachten kredietverliezen van toepassing is, wordt een bijzondere waardevermindering geboekt ten belope van de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen als het kredietrisico na de eerste opname significant toeneemt. In andere gevallen komt de voorziening voor verliezen overeen met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen (zie hierna voor nadere toelichting van het begrip 'significante toename van het kredietrisico').

Om een onderscheid te maken tussen de verschillende categorieën met het oog op de kwantificering van de te verwachten kredietverliezen, gebruikt KBC de internationaal aanvaarde terminologie voor indeling van financiële activa in 'stages' of categorieën: categorie 1, categorie 2 en categorie 3.

Tenzij het activa met verminderde kredietwaardigheid betreft, worden alle financiële activa bij eerste opname geclassificeerd in categorie 1 en geboekt met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen. Zodra zich een significante toename van het kredietrisico voordoet na de eerste opname, wordt het actief ondergebracht in categorie 2 en geboekt met de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen. Zodra een actief aan de definitie van default voldoet, wordt het ondergebracht in categorie 3.

Voor handelsvorderingen staat IFRS 9 het gebruik van een praktisch hulpmiddel toe. De te verwachten kredietverliezen voor handelsvorderingen kunnen worden gewaardeerd als een bedrag dat overeenkomt met hun tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen. KBC past dit praktische hulpmiddel toe op handels- en overige vorderingen.

Bijzondere waardeverminderingwinsten en -verliezen op financiële activa worden opgenomen onder de noemer 'Bijzondere waardeverminderingen' in de winst-en-verliesrekening.

Financiële activa die worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden in de balans gepresenteerd tegen hun nettoboekwaarde, die overeenkomt met de brutoboekwaarde verminderd met de bijzondere waardeverminderingen. Schuldinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI worden in de balans gepresenteerd tegen hun boekwaarde, die overeenkomt met hun reële waarde op de datum van verslaggeving. De aanpassing voor te verwachten verliezen wordt opgenomen als een herclassificatie-aanpassing tussen de winst-en-verliesrekening en OCI.

Significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname

In overeenstemming met het model van te verwachten kredietverliezen worden financiële activa geboekt met de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen zodra hun kredietrisico na de eerste opname significant toeneemt. Bijgevolg bepaalt de beoordeling van wat 'een significante toename van het kredietrisico' uitmaakt hoe financiële activa in categorieën worden ingedeeld. De beoordeling van een significante toename van het kredietrisico is een relatieve beoordeling op basis van het kredietrisico dat bij de eerste opname werd toegewezen. Dit is een beoordeling op grond van meerdere factoren en dienovereenkomstig heeft KBC een benadering met meerdere niveaus ontwikkeld.

Benadering met meerdere niveau's – obligatieportefeuille

Voor de obligatieportefeuille bestaat de benadering uit drie niveau's:

- Uitzondering voor laag kredietrisico: obligaties worden altijd geboekt met de binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen als ze op de datum van verslaggeving een laag kredietrisico hebben (d.w.z. categorie 1). KBC gebruikt de uitzondering voor laag kredietrisico voor obligaties met een rating van beleggingskwaliteit.
- Interne rating: [alleen van toepassing als niet aan het eerste niveau wordt voldaan] dit is een relatieve beoordeling die de kans op default bij de eerste opname vergelijkt met die op de datum van verslaggeving. KBC voert voor elke verslagperiode de beoordeling uit op het niveau van de faciliteit. De relatieve verandering van PD om een wijziging van categorie (staging) te triggeren, is een verhoging met twee PD-notches.
- Beoordeling door het bestuur: tot slot bestudeert en beoordeelt het bestuur de significante toename van het kredietrisico van financiële activa op individueel niveau (tegenpartij) en op portefeuilleniveau, wanneer wordt geconcludeerd dat er op de eerste twee niveaus van de benadering met meerdere niveaus onvoldoende rekening wordt gehouden met idiosyncratische gebeurtenissen. Voorbeelden van idiosyncratische gebeurtenissen zijn een onverwachte evolutie van de macro-economische omgeving (bv. als gevolg van de coronacrisis) of onzekerheden over geopolitieke gebeurtenissen (bv. als gevolg van de oorlog in Oekraïne) en de secundaire impact van belangrijke defaults (bv. op leveranciers, klanten en medewerkers van een defaulted bedrijf).

Als geen van deze beoordelingen leidt tot een overheveling naar categorie 2, blijft de obligatie in categorie 1. Er wordt van uitgegaan dat er sprake is van default bij een financieel actief (d.w.z. het financieel actief wordt geacht tot categorie 3 te behoren) zodra het aan de definitie van default voldoet. De benadering met meerdere niveaus is symmetrisch, wat betekent dat kredieten die zijn overgeheveld naar categorie 2 of 3, kunnen terugkeren naar categorie 1 of 2 als op een latere datum van verslaggeving niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden die tot de overheveling hebben geleid.

Kredietportefeuille

Voor de kredietportefeuille gebruikt KBC een benadering met vijf niveaus. Deze benadering met meerdere niveaus is een getrapt systeem (als de beoordeling van het eerste niveau niet leidt tot overheveling naar categorie 2, wordt het tweede niveau beoordeeld, enz.). Als na beoordeling van alle niveaus overheveling naar categorie 2 niet nodig is gebleken, blijft het financieel actief in categorie 1.

- **Interne rating:** de interne rating wordt gebruikt als het voornaamste criterium om een toename van het kredietrisico te beoordelen. Dit is een relatieve beoordeling die de kans op default bij de eerste opname vergelijkt met die op de datum van verslaggeving. KBC voert voor elke verslagperiode de beoordeling uit op het niveau van de faciliteit (d.w.z. het contract). De relatieve verandering van PD om een wijziging van categorie (staging) te triggeren, is een verhoging met twee PD-notches.
- **Kredietherstructurering:** geherstructureerde financiële activa worden altijd beschouwd als categorie 2, tenzij ze al aan de definitie van default voldoen. In dat geval worden ze overgeheveld naar categorie 3.
- **Aantal dagen betalingsachterstand:** KBC gebruikt de 'backstop' zoals omschreven in de richtlijn. Een financieel actief met meer dan 30 dagen betalingsachterstand wordt overgeheveld naar categorie 2.
- **Interne rating als 'backstop':** KBC gebruikt een absolute waarde van de kans op default als 'backstop' voor financiële activa die moeten worden overgeheveld naar categorie 2. Deze 'backstop' stemt overeen met de hoogste kans op default (d.w.z. PD 9 op basis van de interne rating van KBC), vooraleer een financieel actief als defaulted beschouwd wordt.
- **Beoordeling door het bestuur:** tot slot bestudeert en beoordeelt het bestuur de significante toename van het kredietrisico van financiële activa op individueel niveau (tegenpartij) en op portefeuilleniveau, wanneer wordt geconcludeerd dat er op de eerste vier niveaus van de benadering met meerdere niveaus onvoldoende rekening wordt gehouden met idiosyncratische gebeurtenissen (enkele voorbeelden: zie hierboven).

Er wordt van uitgegaan dat er sprake is van default bij een financieel actief (d.w.z. het financieel actief wordt geacht tot categorie 3 te behoren) zodra het aan de definitie van default voldoet. De benadering met meerdere niveaus is symmetrisch, wat betekent dat kredieten die zijn overgeheveld naar categorie 2 of 3, kunnen terugkeren naar categorie 1 of 2 als op de datum van verslaggeving niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden die tot de overheveling hebben geleid.

Waardering van te verwachten kredietverliezen

De te verwachten kredietverliezen worden berekend als het product van probability of default (PD), estimated exposure at default (EAD) en loss given default (LGD).

De te verwachten kredietverliezen worden berekend als weergave van:

- een objectief en kansgewogen bedrag;
- de tijds waarde van geld; en
- informatie over gebeurtenissen uit het verleden, de heersende omstandigheden en prognoses van economische omstandigheden.

De tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen komen overeen met de som van alle tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen, verdisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet.

De binnen twaalf maanden te verwachten kredietverliezen komen overeen met het deel van de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen dat voortvloeit uit een default binnen de periode van twaalf maanden die volgt op de datum van verslaggeving.

KBC gebruikt om de te verwachten kredietverliezen te berekenen specifieke IFRS 9-modellen voor probability of default (PD), estimated exposure at default (EAD) en loss given default (LGD). In de mate van het mogelijke en om de efficiëntie te bevorderen gebruikt KBC modelvormingstechnieken die vergelijkbaar zijn met de technieken die werden ontwikkeld voor prudentiële doeleinden (d.w.z. de Baselmodellen). Meer informatie over die kredietrisicomodellen van KBC vindt u in de sectie 'Internal Modelling' van het Risk Report, op www.kbc.com. KBC ziet er niettemin op toe dat de Baselmodellen worden aangepast om te voldoen aan IFRS 9:

- KBC maakt geen gebruik van de voorzichtigheidsmarges die de toezichthouder voor de Baselmodellen voorschrijft;
- KBC brengt aanpassingen aan om rekening te houden met de impact van macro-economische factoren op het resultaat om te garanderen dat de IFRS 9-modellen een raming op een bepaald tijdstip weerspiegelen (point-in-time) en geen raming over de cyclus als geheel (through-the-cycle), in tegenstelling tot de toezichthouder;
- KBC maakt in de modellen gebruik van macro-economische prognoses.

Voor de dossiers die in default zijn, wordt de ECL eveneens berekend als het product van PD, EAD en LGD. Maar in dit specifieke geval wordt de PD bepaald op 100%, is de EAD bekend gezien de defaultstatus en houdt de LGD rekening met de netto contante waarde van het (niet-) recupereerbare bedrag.

KBC gebruikt de IRB en gestandaardiseerde modellen om de Basel PD toe te wijzen, die vervolgens dient als input voor de IFRS 9 ECL-berekeningen en staging. Als er geen Basel PD-model is met een modelscope die vergelijkbaar is met het IFRS 9-model,

wordt voor alle faciliteiten in de portefeuille de op lange termijn waargenomen default rate als PD gebruikt. Voor portefeuilles met een lage default rate kan het voorkomen dat er zich in de beschouwde periode geen of slechts een klein aantal wanbetalingen heeft voorgedaan. In dat geval wordt de PD bepaald op basis van deskundige input en externe ratings.

KBC geeft toekomstgerichte informatie in de berekening van te verwachten kredietverliezen weer als macro-economische variabelen en op basis van de beoordeling van idiosyncratische gebeurtenissen door het management. De hoofdeconoom van KBC ontwikkelt 3 verschillende macro-economische toekomstscenario's (basis, negatief en positief) voor alle thuismarkten van KBC en bepaalt een overeenkomstige weging voor elk scenario. Elk kwartaal past KBC de macro-economische toekomstscenario's en toegewezen wegingen die gebruikt worden in de berekening van de te verwachten kredietverliezen aan in overeenstemming met de input van zijn hoofdeconoom. De selectie van macro-economische variabelen die in deze toekomstscenario's worden gedefinieerd voor de onderdelen PD, EAD en LGD van de ECL-berekening gebeurt op basis van statistische correlaties in historische informatie.

De maximale periode voor waardering van de te verwachten kredietverliezen is de maximale contractuele periode (inclusief verlengingsopties), behalve voor specifieke financiële activa die bestaan uit een opgenomen en een opvraagbaar niet-opgenomen bedrag. Daarbij wordt de blootstelling aan het kredietrisico niet beperkt tot de contractuele periode in verband met de contractuele mogelijkheid van KBC om terugbetaling van het opgenomen bedrag te vragen en het niet-opgenomen bedrag te annuleren. Alleen voor dergelijke activa kan de waarderingsperiode langer zijn dan de contractuele periode.

Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (Purchased or Originated Credit impaired, POCI)

KBC definieert verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI) als financiële activa waarop bijzondere waardevermindering conform IFRS 9 van toepassing is en waarbij al bij de creatie sprake was van default (d.w.z. die op het ogenblik van creatie aan de definitie van default beantwoordden). POCI-activa worden bij eerste opname erkend tegen een nettobedrag van waardeverminderingen en worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van een effectieve interestvoet die aangepast wordt voor de kredietwaardigheid. In volgende periodes wordt elke wijziging van tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen opgenomen in de resultatenrekening. Gunstige wijzigingen worden weergegeven als terugname van waardevermindering, zelfs als de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen op de rapporteringsdatum lager zijn dan die van het moment van uitgifte.

Belangrijke beoordelingen en onzekerheden

De berekening van de te verwachten kredietverliezen (en de significante toename van het kredietrisico sinds de eerste opname) vereist een belangrijke oordeelsvorming over verschillende aspecten, waaronder de financiële situatie en aflossingscapaciteit van de kredietnemer, de realiseerbare waarde van waarborgen, prognoses en macro-economische informatie. KBC past een neutrale, onbevooroordeelde benadering toe ten aanzien van onzekerheden en bij het nemen van beslissingen op basis van een grondige oordeelsvorming.

Overlaybenadering

In overeenstemming met de wijziging van IFRS 4, die werd gepubliceerd in september 2016, gebruikt KBC de overlaybenadering om de tijdelijke gevolgen op te vangen van het feit dat IFRS 9 en IFRS 17 (ter vervanging van IFRS 4) niet op dezelfde datum in werking treden. Dienovereenkomstig gebruikt KBC de overlaybenadering, waardoor de extra volatiliteit in verband met de toepassing van IFRS 9 wordt geherclassificeerd van de winst-en-verliesrekening naar de niet-gerealiseerde resultaten. De geherclassificeerde bedragen worden opgenomen in de overlayreserve van OCI. De overlaybenadering wordt toegepast op de financiële activa uit de verzekeringsactiviteit van KBC die daarvoor in aanmerking komen. Dat wordt bepaald aan de hand van de volgende criteria:

- activa die op grond van IFRS 9 worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, maar krachtens IAS 39 niet integraal zouden zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening;
- alle activa, uitgezonderd activa die worden aangehouden in het kader van een activiteit die geen verband houdt met contracten die binnen het toepassingsgebied van IFRS 4 vallen.

Op financiële activa kan de overlaybenadering worden toegepast tot:

- het instrument niet langer wordt opgenomen in de balans;
- het instrument niet langer wordt aangehouden in het kader van een activiteit die verband houdt met verzekeringscontracten;
- KBC bij aanvang van een boekjaar beslist om op dat specifieke instrument de overlaybenadering niet toe te passen; of
- de datum van inwerkingtreding van IFRS 17.

Toepassing van de overlaybenadering vereist dat sommige grondslagen van de financiële verslaggeving voor financiële activa uit IAS 39 moeten worden behouden, namelijk:

- Bijzondere waardevermindering van aandelen: aandelen aangehouden door de verzekeringsactiviteit van KBC werden uit hoofde van IAS 39 doorgaans geclassificeerd als voor verkoop beschikbaar, terwijl ze uit hoofde van IFRS 9 worden geclassificeerd als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Wanneer aandelen worden aangemerkt voor de overlaybenadering, moeten de regels inzake bijzondere waardevermindering van IAS 39 erop worden toegepast. Bij de overlaybenadering worden alle wijzigingen in de reële waarde opgenomen in de overlayreserve, maar wordt, wanneer de afname significant is in vergelijking met de aanschaffingskosten (meer dan 30%) of

langdurig is (langer dan een jaar), het verlies aan reële waarde opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Elke latere afname wordt eveneens rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening opgenomen, terwijl toenames worden opgenomen in de overlayreserve.

- Opname van winsten en verliezen in de winst-en-verliesrekening bij het afstoten van aandelen: door de aandelen die verband houden met de verzekeringsactiviteit van KBC bij verkoop aan te merken als onder de overlaybenadering vallend, wordt de in OCI opgebouwde overlayreserve overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, zodat dezelfde resultaten worden bekomen als krachtens IAS 39.

Geldmiddelen, tegoeden bij centrale banken en andere zichtdeposito's bij kredietinstellingen

'Geldmiddelen' omvat contanten en direct opvraagbare deposito's, zoals cheques, kasmiddelen en saldi bij centrale banken en andere banken.

Financiële verplichtingen

Financiële instrumenten of hun componenten worden bij eerste opname geïnclassificeerd als verplichting of als eigen vermogen op grond van de bepalingen van de contractuele overeenkomsten en de definities van financiële verplichtingen en eigenvermogeninstrumenten. Een financieel instrument wordt geïnclassificeerd als een verplichting als:

- KBC een contractuele verplichting heeft om aan de houder ervan geldmiddelen of een ander financieel actief te leveren of met de houder een ander financieel instrument te ruilen onder voorwaarden die potentieel nadelig zijn voor KBC; of
- KBC een contractuele verplichting heeft om het financiële instrument af te wikkelen in een variabel aantal van zijn eigen aandelen.

Een financieel instrument wordt geïnclassificeerd als een aandeel wanneer aan geen van beide voorwaarden is voldaan. In dat geval wordt het administratief verwerkt zoals omschreven in 'Eigen vermogen'.

Financiële verplichtingen – in- en uitboeking

KBC neemt een financiële verplichting op wanneer het partij wordt bij de contractuele bepalingen van het instrument. Dat is doorgaans op de ontvangstdatum van de ontvangen vergoeding in de vorm van geldmiddelen of een ander financieel actief. Bij eerste opname wordt de financiële verplichting gewaardeerd tegen reële waarde, verminderd met de transactiekosten die direct aan de uitgifte van het instrument kunnen worden toegerekend, behalve voor financiële verplichtingen die worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

Financiële verplichtingen worden uit de balans verwijderd wanneer ze tenietgedaan worden, dat wil zeggen wanneer de in het contract vastgelegde verplichting nagekomen of ontbonden wordt, dan wel afloopt. KBC kan ook een financiële verplichting uit de balans verwijderen en een nieuwe financiële verplichting in de balans opnemen wanneer een ruil plaatsvindt tussen KBC en de kredietgever van de financiële verplichting, waarbij sprake is van aanzienlijk afwijkende voorwaarden of in geval van aanzienlijke wijziging van de voorwaarden van een bestaande financiële verplichting. Om te bepalen of de voorwaarden verschillen, vergelijkt KBC de contante waarde van de kasstromen onder de nieuwe voorwaarden, met inbegrip van het saldo van betaalde en ontvangen provisies verdisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet, met de contante waarde van de resterende kasstromen van de oorspronkelijke financiële verplichting. Als het verschil 10% of meer bedraagt, verwijdert KBC de oorspronkelijke financiële verplichting uit de balans en neemt het een nieuwe financiële verplichting in de balans op. Wanneer een ruil van schuldinstrumenten of wijziging van voorwaarden wordt geboekt als schulddelging, worden gemaakte kosten of provisies opgenomen als deel van de winst of het verlies op de gedelgde schuld.

Financiële verplichtingen – classificatie en waardering

KBC brengt opgenomen financiële verplichtingen onder in drie verschillende categorieën, zoals voorgeschreven door IFRS 9:

- Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden (HFT). Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden zijn financiële verplichtingen die hoofdzakelijk worden aangegaan om winst te behalen uit prijschommelingen op korte termijn of uit de handelsmarge. Een verplichting wordt ook beschouwd als voor handelsdoeleinden aangehouden als ze deel uitmaakt van een portefeuille van afzonderlijk door de handelsdesk voor handelsdoeleinden aangehouden financiële instrumenten waarvoor er aanwijzingen bestaan van een recent patroon van winstnemingen op korte termijn. Voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen kunnen verplichtingen zijn in de vorm van derivaten, shortposities in schuldinstrumenten en aandelen, termijndeposito's en schuldcertificaten. Verplichtingen in de vorm van derivaten worden door KBC opgedeeld in derivaten voor handelsdoeleinden en derivaten voor afdekkingsdoeleinden, net als bij activa in de vorm van derivaten. Bij eerste opname worden voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde. Op het einde van de verslagperiode worden voor handelsdoeleinden aangehouden verplichtingen in de vorm van derivaten gewaardeerd tegen reële waarde. Aanpassingen van de reële waarde worden altijd opgenomen in de winst-en-verliesrekening.
- Financiële verplichtingen bij eerste opname door de entiteit aangeduid als tegen reële waarde gewaardeerd met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVO). Krachtens IFRS 9 kan een financiële verplichting of groep van financiële verplichtingen bij eerste opname worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, behalve voor wijzigingen in de reële waarde die betrekking hebben op het eigen kredietrisico, die afzonderlijk worden gepresenteerd in OCI. KBC gebruikt de waardering tegen reële waarde om de volgende redenen:

- beheerd op basis van de reële waarde: KBC waardeert een financiële verplichting of een groep van financiële verplichtingen tegen reële waarde wanneer die wordt beheerd en de prestaties ervan worden beoordeeld op basis van de reële waarde. Ze wordt gebruikt voor de administratieve verwerking van (ontbundelde) depositocomponenten (d.w.z. financiële verplichtingen die geen discretionaire winstdeling bevatten);
 - boekhoudkundige mismatch: waardering tegen reële waarde mag worden toegepast wanneer dat een opname- of waarderingsinconsistentie voorkomt of aanzienlijk beperkt die anders zou zijn ontstaan wanneer de waardering van activa of verplichtingen of de opname van de winsten en verliezen hierop op basis van verschillende grondslagen had plaatsgevonden;
 - hybride instrumenten: een financieel instrument wordt als hybride beschouwd wanneer het een of meer besloten derivaten omvat die geen nauw verband vertonen met het basiscontract. Waardering tegen reële waarde kan worden gebruikt wanneer het niet mogelijk is om de in een contract besloten derivaten zonder nauw verband te scheiden van het basiscontract. In dat geval mag het volledige hybride instrument worden aangeduid als gewaardeerd tegen reële waarde. Dat betekent dat zowel de in het contract besloten derivaten als het basiscontract worden gewaardeerd tegen reële waarde. KBC gebruikt deze mogelijkheid wanneer gestructureerde producten besloten derivaten zonder nauw verband met het basiscontract omvatten. In dat geval worden zowel het basiscontract als de in het contract besloten derivaten gewaardeerd tegen reële waarde.
- Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (AC). Deze financiële verplichtingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs, wat overeenkomt met de reële waarde van de ontvangen vergoeding, inclusief transactiekosten. Later worden ze gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, wat overeenkomt met het bedrag waartegen de financieringsverplichting bij eerste opname werd gewaardeerd, verminderd met de hoofdsomaflossingen en vermeerderd of verminderd met de cumulatieve amortisatie van het eventuele verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag. Het verschil tussen het ter beschikking gestelde bedrag en de nominale waarde wordt pro rata temporis opgenomen als een rentelast. De al verlopen maar nog niet betaalde rentelasten worden geboekt op de overlopende rekeningen.

Financiële verplichtingen – eigen kredietrisico

Voor financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde schrijft IFRS 9 voor dat de financiële verplichting bij eerste opname tegen reële waarde moet worden gewaardeerd. Latere wijzigingen in reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, behalve wijzigingen die betrekking hebben op het eigen kredietrisico, die afzonderlijk worden gepresenteerd in OCI.

Dienovereenkomstig worden mutaties in OCI op verschillende plaatsen gepresenteerd: wijzigingen in het eigen kredietrisico worden gepresenteerd in de niet-gerealiseerde resultaten en alle andere wijzigingen in reële waarde worden gepresenteerd in de winst-en-verliesrekening onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. De in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedragen met betrekking tot het eigen kredietrisico worden niet omgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, zelfs niet als de verplichting uit de balans wordt verwijderd en de bedragen worden gerealiseerd. Hoewel overboeking niet is toegelaten, hevelt KBC de in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedragen wel over naar het overgedragen resultaat in het eigen vermogen wanneer de verplichting uit de balans wordt verwijderd. De enige situatie waarin opname van het eigen kredietrisico in de niet-gerealiseerde resultaten niet wordt toegepast, is wanneer dat een boekhoudkundige mismatch in de winst-en-verliesrekening zou veroorzaken. Dat kan zich voordoen wanneer er een nauw economisch verband bestaat tussen de tegen reële waarde gewaardeerde financiële verplichting (waarvoor het eigen kredietrisico is opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten) en het financiële actief, waarvan alle wijzigingen in de reële waarde worden gewaardeerd en opgenomen tegen reële waarde in de winst-en-verliesrekening. Dat is het geval bij tak 23-beleggingsovereenkomsten, waar wijzigingen in de reële waarde van de verplichting volledig worden gesaldeerd met het actief.

Financiële verplichtingen – Financiëlegarantiecontract

Een financiëlegarantiecontract is een contract op grond waarvan KBC verplicht is bepaalde betalingen te verrichten om de houders te compenseren voor verliezen die ze lijden omdat een bepaalde debiteur zijn betalingsverplichting uit hoofde van de oorspronkelijke of herziene voorwaarden van een schuldinstrument niet nakomt. Een financiëlegarantiecontract wordt bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde en later gewaardeerd tegen het hoogste van de volgende bedragen: (a) het bedrag dat is bepaald overeenkomstig de bepalingen van IFRS 9 inzake bijzondere waardeverminderingen (zie 'Financiële activa – Bijzondere waardevermindering') en (b) het oorspronkelijk opgenomen bedrag, verminderd met, in voorkomend geval, de cumulatieve amortisatie die is opgenomen in overeenstemming met het beginsel van IFRS 15 inzake de opname van opbrengsten.

Reverse repo's en repo's

Reverse repo's: wanneer KBC een financieel actief heeft gekocht en tegelijkertijd een overeenkomst is aangegaan om het actief (of een vergelijkbaar actief) tegen een vaste prijs op een datum in de toekomst te verkopen, wordt de overeenkomst geboekt als een lening of voorschot en de onderliggende waarde wordt niet opgenomen in de jaarrekening.

Repo's: dat zijn transacties waarbij KBC een effect verkoopt en tegelijkertijd ermee instemt om het opnieuw te kopen (of een actief dat in essentie hetzelfde is) tegen een vaste prijs op een toekomstige datum. KBC blijft de effecten volledig in de balans opnemen omdat het vrijwel alle risico's en voordelen van eigendom behoudt. De ontvangen geldelijke vergoeding wordt opgenomen als een financieel actief en de financiële verplichting wordt opgenomen voor de verplichting om de terugkoop prijs te betalen.

Compensatie (offsetting)

KBC saldeert en presenteert in zijn balans voor een financieel actief en een financiële verplichting uitsluitend een nettobedrag wanneer (i) het op dat ogenblik een in rechte afdwingbaar recht heeft om de opgenomen bedragen te compenseren en (ii) het voornemens is om de verplichting op nettobasis af te wikkelen of om het actief te realiseren op hetzelfde moment waarop de verplichting wordt afgewikkeld.

Reële waarde

KBC definieert 'reële waarde' als 'de prijs die zou worden ontvangen uit de verkoop van een actief of die zou worden betaald om een verplichting over te dragen in een regelmatige transactie tussen marktdeelnemers op de waarderingsdatum'. De reële waarde is niet het bedrag dat een entiteit zou ontvangen of betalen op grond van een gedwongen transactie, een onvrijwillige liquidatie of een gedwongen verkoop. Een onevenwicht tussen vraag en aanbod (bv. minder kopers dan verkopers, waardoor de prijzen dalen) is niet hetzelfde als een gedwongen transactie of een gedwongen verkoop.

Wijzigingen van de marktwaarde worden opgenomen voor alle posities die worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij wijzigingen in reële waarde worden gerapporteerd in de winst-en-verliesrekening of in OCI. Ze houden verband met afwikkelingskosten, aanpassingen voor posities of markten met verminderde liquiditeit, wijzigingen van waarderungen op basis van een modellenbenadering, tegenpartijrisico (aanpassing van kredietwaardering) en financieringskosten:

- Aanpassingen van kredietwaardering (CVA's) worden gebruikt bij het waarderen van derivaten om te garanderen dat hun marktwaarde wordt aangepast om het kredietrisico van de tegenpartij te weerspiegelen. Daarbij wordt zowel met de huidige vervangingswaarde van het contract (mark-to-market) als met de verwachte toekomstige marktwaarde van het contract rekening gehouden. Die waarderungen worden gewogen op basis van de kredietwaardigheid van de tegenpartij, die bepaald wordt door middel van een genoteerde Credit Default Swap (CDS)-spread, of, als die er niet is, afgeleid wordt uit obligaties waarvan de emittenten karakteristieken vertonen vergelijkbaar met die van de tegenpartij van het financiële instrument (rating, sector, geografische ligging). Een aanpassing van de schuldwaardering vindt plaats voor contracten waarbij de tegenpartij is blootgesteld aan KBC. Die is gelijkaardig aan de CVA, waarbij rekening gehouden wordt met de verwachte toekomstige negatieve marktwaarde van de contracten.
- Een FVA (funding value adjustment) is een aanpassing van de marktwaarde van niet door waarborgen gedekte derivaten om bij de waardering rekening te houden met de (toekomstige) financieringskosten of -opbrengsten die gepaard gaan met het aangaan en afdekken van dergelijke instrumenten.

Hedge accounting

KBC kiest ervoor om gebruik te maken van de principes van hedge accounting van IAS 39 (de EU-carve-out-versie). KBC wijst bepaalde voor risicobeheerdoeleinden aangehouden derivaten en bepaalde niet-afgeleide financiële instrumenten aan als afdekkingsinstrumenten die in aanmerking komen voor afdekkingsconstructies. Bij de eerste aanduiding van de afdekking legt KBC formeel de relatie vast tussen de afdekkingsinstrumenten en de afgedekte posities, inclusief de risicobeheerdoelstelling en -strategie bij het aangaan van de afdekkingstransactie, evenals de methode die zal worden gebruikt om de effectiviteit van de afdekkingsrelatie te beoordelen. KBC beoordeelt zowel bij aanvang van de afdekkingsrelatie als daarna doorlopend of de door de afdekkingsinstrumenten gerealiseerde compensatie van de wijzigingen in de reële waarde of kasstromen van de overeenkomstige afgedekte posities tijdens de periode waarvoor de afdekking is aangewezen als zeer effectief kan worden aangemerkt of naar verwachting als zodanig zal kunnen worden aangemerkt, en of de werkelijke resultaten van elke afdekking binnen een vork van 80 tot 125% liggen. KBC beoordeelt voor een kasstroomafdekking van een verwachte toekomstige transactie of het zeer waarschijnlijk is dat die zal plaatsvinden en een blootstelling aan kasstroomschommelingen inhoudt die uiteindelijk van invloed zou kunnen zijn op de winst-en-verliesrekening.

KBC gebruikt de volgende afdekkingstechnieken: cash flow hedge, micro-hedge op basis van reële waarde, fair value hedges voor een portefeuille met renterisico en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten.

Cash flow hedges: als een derivaat is aangeduid als afdekkingsinstrument bij een afdekking van kasstroomschommelingen die toe te rekenen zijn aan een bepaald risico dat aan een opgenomen actief, verplichting of zeer waarschijnlijke, verwachte toekomstige transactie verbonden is en dat invloed zou kunnen hebben op de winst-en-verliesrekening, wordt het effectieve deel van wijzigingen in de reële waarde van het derivaat opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten en gepresenteerd in de afdekkingsreserve (cash flow hedge) van OCI. Het niet-effectieve deel van wijzigingen in de reële waarde van een derivaat wordt onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening (als een herclassificatie-aanpassing in de periode waarin de afgedekte kasstromen de winst-en-verliesrekening beïnvloeden) onder 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening' wanneer de verwachte toekomstige transactie uiteindelijk wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Wanneer verwacht wordt dat een verwachte transactie zich niet meer zal voordoen, wordt de cumulatieve winst die of het cumulatieve verlies dat in OCI was gerapporteerd, onmiddellijk overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening, onder

Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'.

Micro-hedging op basis van reële waarde: wanneer een derivaat is aangewezen als afdekkingsinstrument voor het afdekken van de verandering in de reële waarde van een opgenomen actief of verplichting of een portefeuille van opgenomen activa of verplichtingen of een vaststaande toezegging die van invloed kan zijn op de winst-en-verliesrekening, worden veranderingen in de reële waarde van het derivaat onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening, evenals de veranderingen in de reële waarde van de afgedekte positie die toerekenbaar zijn aan het afgedekte risico (in dezelfde post van de winst-en-verliesrekening als de afgedekte positie). Maar de geprorateerde rente van renteswaps wordt opgenomen in 'Nettorente-inkomsten'. Als het voor afdekkingsdoeleinden aangehouden derivaat afloopt of wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend, als de afdekking niet langer aan de criteria voor reëlewaardeafdekking voldoet of als de aanduiding als afdekking wordt ingetrokken, worden de afdekkingstransacties prospectief beëindigd. Elke aanpassing van een afgedekte positie waarvoor de effectieve rentevoet wordt gebruikt, wordt tot op het ogenblik van beëindiging geamortiseerd naar de winst-en-verliesrekening als onderdeel van de herberekende effectieve rentevoet van de positie over haar resterende looptijd of rechtstreeks opgenomen wanneer de afgedekte positie niet langer wordt opgenomen.

Fair value hedges voor een portefeuille met renterisico (macro-hedging): de uitzondering voor de EU inzake macro-hedging betekent dat een groep van derivaten (of delen van derivaten) mag worden beschouwd als combinatie en gezamenlijk als afdekkingsinstrument mag worden aangeduid, en neemt een deel van de beperkingen op reëlewaardeafdekkingen met betrekking tot de afdekking van kerndeposito's en op onderafdekking gerichte strategieën weg. Krachtens de uitzondering voor de EU mogen afdekkingstransacties worden toegepast op kerndeposito's en zijn ze alleen ineffectief wanneer de herziene raming van het bedrag van de kasstromen in geplande tijdsintervallen daalt tot onder het aangewezen bedrag voor dat tijdsinterval. KBC dekt het renterisico van een portefeuille van leningen en een portefeuille van deposito's van particulieren af met renteswaps. Renteswaps worden gewaardeerd tegen reële waarde en wijzigingen in de reële waarde worden gerapporteerd in de winst-en-verliesrekening. De geprorateerde rente van renteswaps wordt opgenomen in 'Nettorente-inkomsten'. Het afgedekte bedrag aan leningen wordt eveneens gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de wijzigingen van de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De reële waarde van het afgedekte bedrag wordt in de balans opgenomen als een aparte post bij de activa of de verplichtingen. Als een afdekking niet effectief is, wordt de cumulatieve wijziging in de reële waarde van het afgedekte bedrag geamortiseerd in de winst-en-verliesrekening over de resterende looptijd van de afgedekte activa of onmiddellijk uit de balans verwijderd als de ineffectiviteit voortvloeit uit het feit dat de overeenkomstige leningen niet langer worden opgenomen.

Afdekking van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten: wanneer een derivaat of een niet-afgeleid financieel instrument wordt aangeduid als afdekkingsinstrument voor afdekking van een netto-investering in een buitenlandse activiteit met een andere functionele munt dan die van de directe holdingmaatschappij van de buitenlandse activiteit, wordt het effectieve deel van wijzigingen in de reële waarde van het afdekkingsinstrument opgenomen in de afdekkingsreserve (investeringen in buitenlandse activiteiten) in OCI. Het niet-effectieve deel van de wijzigingen in de reële waarde van het derivaat wordt onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Het in de niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag wordt geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening als een herclassificatie-aanpassing bij vervreemding van de buitenlandse activiteit (inclusief een dividenduitkering of kapitaalverlaging).

Verzekeringscontracten

Algemeen

De waarderingsregels van IFRS 4 'Verzekeringscontracten' zijn van toepassing op zowel de verzekeringscontracten (inclusief herverzekeringscontracten) die KBC als verzekeraar aangaat als op de herverzekeringscontracten die KBC als verzekeringnemer aangaat. Ze zijn ook van toepassing op financiële instrumenten met discretionaire winstdeling die KBC aanhoudt.

Een herverzekeringscontract is een vorm van verzekeringcontract, aangezien alle herverzekeringscontracten die het verzekeringsrisico overdragen op zich ook verzekeringcontracten zijn.

Sommige overeenkomsten die krachtens de plaatselijke algemeen aanvaarde boekhoudingsprincipes worden geboekt als verzekeringcontract, zullen krachtens de IFRS niet langer als verzekeringcontract worden beschouwd. Overeenkomsten die KBC niet blootstellen aan enig verzekeringsrisico (bv. zuivere belegging zonder bijkomende (verzekerings-)voordelen/dekking) worden verwerkt als financiële instrumenten, met of zonder discretionaire winstdeling.

De financiële instrumenten zonder discretionaire winstdeling en de depositocomponent van tak 23-verzekeringcontracten worden opgenomen volgens de beginselen van deposit accounting, aangezien ze onder IFRS 9 vallen.

Deposit accounting is van toepassing op de depositocomponent van aandelenverzekeringcontracten (de verzekeringcomponent wordt verwerkt conform IFRS 4 als een verzekeringcontract).

KBC ontbundelt de componenten als beide onderstaande voorwaarden zijn vervuld:

- het is mogelijk de depositocomponent te waarderen (inclusief eventuele besloten afkoopopties), dat wil zeggen zonder rekening te houden met de verzekeringcomponent;
- de grondslagen van de financiële verslaggeving vereisen niet dat alle verplichtingen en rechten die uit deposit accounting voortvloeien, worden opgenomen.

Ontbundeling is niet toegestaan als de depositocomponent niet afzonderlijk kan worden gewaardeerd.

Bij KBC worden verzekeringcontracten die geen unit-linked (of tak 23-) verzekeringen zijn niet ontbundeld tot een depositocomponent en een verzekeringcomponent. De verzekeringcomponent van tak 23-verzekeringen (zie verder), ongeacht of dat verzekeringcontracten of beleggingsovereenkomsten zijn, wordt verwerkt als een verzekeringcontract. Financiële

instrumenten van Tak 23 zonder overlijdensprestatie of winstdeelneming worden in overeenstemming met IFRS 9 geïnclassificeerd als 'financiële verplichtingen die worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening' (ook deposit accounting genoemd) en worden dienovereenkomstig gewaardeerd tegen reële waarde.

Een financieel instrument van Tak 23 tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening vertegenwoordigt de verplichting ten aanzien van de polishouder wiens ontvangen premies worden belegd in een beleggingsfonds. Dat laatste is geklasseerd als financieel actief verplicht gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (lijn 'Beleggingscontracten, verzekeringen' in Toelichting 4.1). De waardering van de financiële activa gerelateerd aan tak 23-contracten is weerspiegeld in de wijzigingen in de gerelateerde verplichtingen. Tak 23-contracten zijn polissen waarbij het rendement wordt bepaald op basis van beleggingen of een index, en waarbij de polishouder het risico draagt.

Wijzigingen in de reële waarde (activa en verplichtingen), inclusief alle componenten die verband houden met wijzigingen in wisselkoersen, worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening als 'Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening'. De waarde van het deelbewijs wordt geacht de reële waarde te zijn. Alleen de verdiende management fees en provisies worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen als margin deposit accounting bij de Nettoprovisie-inkomsten.

Financiële instrumenten met discretionaire winstdeling en de verzekeringscomponent van tak 23-beleggingsovereenkomsten worden behandeld als verzekeringscontracten onder IFRS 4. Op de balansdatum worden de verplichtingen die voortkomen uit deze financiële instrumenten of verzekeringscontracten onderworpen aan de 'liability adequacy test' om na te gaan of ze afdoende zijn. Als de boekwaarde van deze verplichtingen lager is dan hun geschatte toekomstige verdisconteerde kasstromen, zal het tekort erkend worden in de resultatenrekening ten opzichte van een toename van de verplichting.

Een actief in de vorm van een herverzekering ondergaat uitsluitend een bijzondere waardevermindering als:

- er objectieve aanwijzingen zijn dat KBC, als gevolg van een gebeurtenis na de eerste opname van de herverzekering, mogelijk niet alle bedragen zal ontvangen die op grond van de voorwaarden van het contract zijn verschuldigd;
- die gebeurtenis betrouwbaar te bepalen gevolgen heeft voor de bedragen die KBC van de herverzekeraar zal ontvangen. Als een herverzekering een bijzondere waardevermindering ondergaat, vermindert KBC de boekwaarde ervan evenredig en wordt het betreffende bijzonderewaardeverminderingsverlies in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Bij de invoering van IFRS 4 heeft KBC besloten om de toenmalige plaatselijke algemeen aanvaarde boekhoudingsprincipes te volgen en geen gebruik te maken van:

- waardering van verzekeringsverplichtingen op niet-verdisconteerde basis;
- niet-uniforme grondslagen voor financiële verslaggeving voor de verzekeringscontracten van dochterondernemingen. Als die grondslagen voor financiële verslaggeving niet uniform zijn, mag een verzekeraar ze wijzigen wanneer de grondslagen voor financiële verslaggeving als gevolg van de wijziging niet verder uiteen gaan lopen en voor zover aan de andere vereisten van IFRS 4 'Verzekeringscontracten' is voldaan.

KBC is van mening dat het voldoende voorzichtigheid aan de dag legt bij de waardering van zijn verzekeringscontracten. KBC neemt geen voorzieningen voor mogelijke toekomstige vorderingen tot schadevergoeding als een verplichting op, als die vorderingen tot schadevergoeding voortvloeien uit verzekeringscontracten die op de datum van verslaggeving niet bestonden, zoals catastrofe- en egalisatievoorzieningen.

Een verzekeringsverplichting (of een deel van een verzekeringsverplichting) wordt door KBC uitsluitend uit de balans verwijderd als ze tenietgaat – dat wil zeggen wanneer de in het contract vastgelegde verplichting nagekomen of ontbonden wordt, dan wel afloopt.

Herverzekeringsactiva en de daarmee verband houdende verzekeringsverplichtingen worden niet gesaldeerd, noch worden baten of lasten uit hoofde van herverzekeringscontracten en lasten of baten uit hoofde van de daarmee verband houdende verzekeringscontracten gesaldeerd.

Technische voorzieningen – verzekeringscontracten

De technische voorzieningen omvatten de ramingen op balansdatum van de verplichtingen van de vennootschap ten aanzien van verzekerden, begunstigen en verzekeringnemers, inclusief de omrekeningsverschillen op de technische voorzieningen in vreemde valuta.

Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's (Niet-leven)

Voorziening voor niet-verdiende premies (Niet-leven)

Deze voorziening omvat het deel van de brutopremies dat moet worden toegewezen aan een latere periode om vorderingen tot schadevergoeding, administratieve kosten en beheerkosten van beleggingen die verband houden met de onderliggende polissen te dekken. Voor rechtstreekse zaken wordt de voorziening voor niet-verdiende premies in principe voor elk contract afzonderlijk berekend op dagelijkse basis aan de hand van de brutopremies. Voor ontvangen herverzekeringen wordt de voorziening voor niet-verdiende premies voor elk contract afzonderlijk berekend. Deze is gebaseerd op informatie die wordt meegedeeld door de cederende onderneming, aangevuld met de eigen opgedane ervaring van de vennootschap met betrekking tot de ontwikkeling van risico's in de tijd.

Voorziening voor lopende risico's (Niet-leven)

Deze post is een bijkomende voorziening als aanvulling op de voorziening voor niet-verdiende premies. Ze wordt aangelegd wanneer het geraamde totale bedrag van de vorderingen tot schadevergoeding en de administratieve kosten met betrekking tot de lopende contracten in de volgende periode naar verwachting hoger zal zijn dan het totaal van de niet-verdiende premies en de te innen premies. Voor ontvangen herverzekering worden contractuele stipulaties bekeken en indien nodig worden de onderliggende voorzieningen aangepast.

Voorzieningen voor levensverzekeringen

Deze voorziening heeft uitsluitend betrekking op levensverzekeringsactiviteiten, uitgezonderd het tak 23-levenbedrijf. Ze omvat de geschatte actuariële waarde van de verplichtingen van KBC en de al toegekende winstdeling, verminderd met de geschatte actuariële waarde van de verplichtingen van de verzekeringnemers. De acquisitiekosten worden niet in mindering gebracht op de voorziening.

Deze post omvat ook de voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's, de voorziening voor veroudering, de voorzieningen voor te betalen maar nog niet verschuldigde renten (inclusief de interne schadeafwikkelingskosten) voor aanvullende levensverzekeringen en de voorzieningen voor rust- en overlevingsrenten.

Waardering volgens de retrospectieve methode wordt toegepast op (i) de voorziening van conventionele niet-tak 23-levensverzekeringen, (ii) universele niet-tak 23-levensverzekeringsspolissen die een gewaarborgde rente bieden op toekomstige premiebetalingen, en (iii) de voorziening voor extralegale voordelen voor personeelsleden ten aanzien van lopende renten.

Waardering volgens de retrospectieve methode wordt toegepast op de voorzieningen van moderne niet-tak 23-universele levensverzekeringen en op de voorziening voor extralegale voordelen voor personeelsleden met betrekking tot nieuwe, aanvullende premiebetalingen.

De voorziening wordt voor elk verzekeringscontract afzonderlijk berekend.

Voorziening voor uitstaande vorderingen tot schadevergoeding

Voor de aangegeven schade wordt de voorziening per schadegeval berekend, op basis van de bekende elementen van het schadedossier, ten belope van de nog aan de slachtoffers of begunstigden verschuldigde sommen en verhoogd met de externe kosten nodig voor de afhandeling van de schadegevallen. Wanneer prestaties moeten worden uitbetaald in de vorm van een rente, worden de daartoe te reserveren bedragen berekend met behulp van erkende actuariële methodes.

Voor 'opgelopen maar nog niet gerapporteerde schadegevallen' op de balansdatum wordt een IBNR-voorziening ('incurred but not reported') aangelegd. Voor het rechtstreekse bedrijf is die IBNR-voorziening gebaseerd op een forfaitaire som per verzekeringstak, afhankelijk van opgedane ervaringen en de ontwikkeling van de verzekerde portefeuille. Voor buitengewone gebeurtenissen worden bijkomende bedragen toegevoegd aan de IBNR-voorziening.

Voor 'opgelopen schadegevallen waarvoor onvoldoende voorzieningen aangelegd waren' op de balansdatum wordt een IBNER-voorziening ('incurred but not enough reserved') aangelegd als de toereikendheidstoets aantoont dat de overige voorzieningen voor schadegevallen niet volstaan om aan de toekomstige verplichtingen te voldoen. Deze voorziening omvat bedragen voor schade die al is gemeld, maar die om technische redenen nog niet kon worden geregistreerd in het schadedossier.

Een voorziening voor de interne schadeafwikkelingskosten wordt berekend als een percentage op basis van opgedane ervaring. Er worden ook bijkomende voorzieningen aangelegd conform de nationale wettelijke voorschriften (KB van 17 november 1994 betreffende de jaarrekening van verzekeringsondernemingen), zoals een voorziening voor arbeidsongevallen in België.

Leasing

Alle leaseovereenkomsten moeten worden geclassificeerd als financiële leasing of operationele leasing. De classificatie uit hoofde van IFRS 16 is gebaseerd op de mate waarin de aan de eigendom van een geleased actief verbonden risico's en voordelen bij de leasinggever of de leasingnemer liggen. Een financiële lease draagt nagenoeg alle aan de eigendom van een actief verbonden risico's en voordelen over.

Deze classificatie is cruciaal voor posities als leasinggever. Voor posities als leasingnemer is deze classificatie van minder belang omdat beide classificaties resulteren in een gelijkaardige behandeling, zowel op de balans als in de resultatenrekening.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen vertegenwoordigt het overblijvende belang in de totale activa van KBC na aftrek van alle verplichtingen (samen de nettoactiva) en omvat alle door KBC uitgegeven aandelen, aan de houders van de aandelen toerekenbare reserves en de minderheidsbelangen.

KBC classificeert alle uitgegeven financiële instrumenten als eigen vermogen of als een financiële verplichting op basis van de bepalingen van de contractuele overeenkomsten. Het cruciale kenmerk om een financiële verplichting te onderscheiden van een aandeel is of KBC een onvoorwaardelijk recht heeft om te voorkomen dat de afwikkeling van een contractuele verplichting verloopt door middel van de levering van geldmiddelen of een ander financieel actief.

Minderheidsbelangen vertegenwoordigen het eigen vermogen in een dochteronderneming dat niet toerekenbaar is aan de houders van de aandelen van KBC. Wanneer het aandeel van minderheidsbelangen in het eigen vermogen wijzigt, past KBC de boekwaarde van de controlerende belangen en de minderheidsbelangen aan om wijzigingen in hun relatieve belangen in de geconsolideerde vennootschappen te weerspiegelen. KBC neemt in het eigen vermogen elk verschil op tussen het bedrag waarmee de minderheidsbelangen worden aangepast en de reële waarde van de betaalde of ontvangen vergoeding, en rekent dat toe aan het controlerende belang.

Personeelsbeloningen

Personeelsbeloningen op korte termijn

Personeelsbeloningen op korte termijn, zoals salarissen, betaalde vakantie, prestatiegebonden geldelijke voordelen en socialezekerheidsbijdragen, worden opgenomen in de periode waarin de werknemers de overeenkomstige diensten verlenen. De bijbehorende uitgaven worden weergegeven in de winst-en-verliesrekening onder de post 'Exploitatiekosten' in de rubriek 'Personeelskosten'.

Vergoedingen na uitdiensttreding

KBC biedt zijn personeelsleden pensioenplannen aan in de vorm van toegezegdebijdragenregelingen of toegezegdpensioenregelingen. Uit hoofde van de toegezegdebijdragenregelingen is de in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting van KBC beperkt tot de toegezegde bijdrage aan het fonds. Het bedrag van de vergoedingen na uitdiensttreding dat de werknemer ontvangt, wordt bepaald door het bedrag van de bijdragen die KBC en de werknemer zelf betalen aan een regeling inzake vergoedingen na uitdiensttreding, evenals het beleggingsrendement dat resulteert uit de bijdragen. Het actuariële risico wordt gedragen door de werknemer.

Daarentegen heeft KBC bij toegezegdpensioenregelingen de verplichting de overeengekomen vergoedingen aan huidige en voormalige werknemers te verschaffen en vallen het actuariële risico en het beleggingsrisico ten laste van KBC. Dat betekent dat als de opbrengst vanuit actuariel of beleggingsoogpunt slechter is dan verwacht, de verplichting van KBC kan worden verhoogd. In België gaan toegezegdebijdragenregelingen gepaard met een wettelijk gewaarborgd minimumrendement en kan het werkelijke rendement lager liggen dan het wettelijk voorgeschreven rendement. Bovendien vertonen deze regelingen kenmerken van toegezegdpensioenregelingen en verwerkt KBC ze administratief als toegezegdpensioenregelingen.

Verplichtingen in het kader van de toegezegdpensioenregelingen en de Belgische toegezegdebijdrageregelingen (of pensioenverplichtingen) worden opgenomen in de post 'Overige verplichtingen' en hebben betrekking op verplichtingen voor rust- en overlevingspensioenen, brugpensioenen en vergelijkbare pensioenen en renten.

De pensioenverplichtingen jegens werknemers uit hoofde van de toegezegdpensioenregelingen worden berekend met behulp van de 'projected unit credit'-methode, waarbij elke dienstprestatieperiode bijkomende pensioenrechten genereert.

De actuariële waardering wordt elke verslagperiode uitgevoerd. De verplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen worden verdisconteerd op basis van een disconteringsvoet die is gebaseerd op hoogwaardige bedrijfsobligaties in de valuta waarin de vergoedingen zullen worden uitbetaald en met een vergelijkbare looptijd als de overeenkomstige pensioenverplichtingen.

Wijzigingen in de nettoverplichtingen/-activa uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen, uitgezonderd kasmutaties, worden gegroepeerd in drie hoofdcategorieën en worden geboekt in de exploitatiekosten (pensioenkosten), de rentelasten (nettorentelasten) en de niet-gerealiseerde resultaten (herwaarderingen).

Nettoprovisie-inkomsten

Het grootste deel van de nettoprovisie-inkomsten valt onder het toepassingsgebied van IFRS 15, Opbrengsten uit contracten met klanten, aangezien ze betrekking hebben op diensten die KBC aan zijn klanten verleent en buiten het toepassingsgebied van andere IFRS-normen vallen. Voor de verantwoording van opbrengsten identificeert KBC het contract en bepaalt het wat de beloften (prestatieverplichtingen) in de transactie zijn. Opbrengsten worden alleen verantwoord als KBC de prestatieverplichting heeft vervuld.

De opbrengsten die als Effecten en assetmanagement worden voorgesteld, vallen onder het toepassingsgebied van IFRS 15 en houden in beginsel in dat KBC activa bewaart in een trust voor de begunstigde ('fonds') en verantwoordelijk is voor het beleggen van de van de klant ontvangen bedragen ten voordele van de klant. Die transacties zijn duidelijk omdat KBC een reeks afzonderlijke diensten verricht die de klant gelijktijdig verbruikt wanneer hij de voordelen ontvangt. KBC ontvangt daarvoor een maandelijke of driemaandelijke beheersvergoeding die wordt berekend als een vast percentage van de netto-inventariswaarde, of een inschrijvingsvergoeding die van de begunstigde wordt ingehouden. De vergoedingen omvatten geen variabele component. Opbrengsten gerapporteerd als Provisies i.v.m. beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling vertegenwoordigen het gerealiseerde bedrag op de beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling. Dat wil zeggen dat een vast percentage of vast bedrag wordt ingehouden op de betalingen van klanten, zodat de verzekeringsmaatschappij haar uitgaven kan dekken.

Betalingsdiensten waarbij KBC de klant een vergoeding aanrekent voor verschillende transacties met zijn zichtrekeningen, voor binnenlandse of buitenlandse betalingen, betalingsdiensten via geldautomaten, enz. worden meestal afgerond wanneer de eigenlijke transactie is uitgevoerd, zodat de betreffende vergoeding op dat tijdstip direct kan worden verantwoord.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden opgenomen wanneer met redelijke zekerheid kan worden gesteld dat de subsidie zal worden ontvangen en dat aan de eraan gekoppelde voorwaarden zal worden voldaan. Overheidssubsidies worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening op een systematische basis die strookt met de manier waarop KBC de kosten opneemt die de subsidies beogen te compenseren.

Heffingen

Overheden kunnen KBC diverse heffingen opleggen. Het bedrag van de heffingen kan afhankelijk zijn van het bedrag van de opbrengsten (voornamelijk rentebaten) van KBC, het bedrag van de van klanten aangenomen deposito's en het totale balansvolume, inclusief correcties op basis van bepaalde specifieke ratio's. In overeenstemming met IFRIC 21 worden heffingen opgenomen wanneer de tot een verplichting leidende gebeurtenis die opname van de verplichting teweegbrengt zich heeft voorgedaan zoals vermeld in de wetgeving ter zake. Afhankelijk van de tot een verplichting leidende gebeurtenis kunnen heffingen worden opgenomen op een bepaald punt in de tijd of gespreid in de tijd. De meeste heffingen die aan KBC worden opgelegd, moeten worden opgenomen op een bepaald punt in de tijd, meestal het begin van het boekjaar. KBC neemt de heffingen op in de 'Exploitatiekosten'.

Winstbelasting

Winstbelasting bestaat uit drie elementen: over de verslagperiode betaalde/verschuldigde belastingen, te weinig/te veel aangelegde voorzieningen in voorgaande jaren en wijzigingen in uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen. Winstbelasting wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening of in de niet-gerealiseerde resultaten, afhankelijk van de manier waarop de posten die tot de belasting hebben geleid, zijn geboekt. Winstbelastingen die voor het eerst worden verwerkt in de niet-gerealiseerde resultaten en die betrekking hebben op winsten of verliezen die later worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, worden omgeboekt naar de winst-en-verliesrekening in de periode waarin die post wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Uitgestelde en actuele belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd wanneer er zowel een juridisch recht tot saldering bestaat als een voornemen om tot afwikkeling op nettobasis over te gaan of om de vordering te realiseren op hetzelfde moment dat de verplichting wordt afgewikkeld.

Actuele belastingvorderingen/-verplichtingen

Actuele belastingen voor de verslagperiode worden gewaardeerd tegen het bedrag dat naar verwachting zal worden betaald aan of teruggevorderd van de belastingautoriteiten, op basis van de belastingtarieven die tijdens de verslagperiode van kracht zijn.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen

Uitgestelde belastingverplichtingen worden geboekt voor alle belastbare tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde en de fiscale waarde van de activa en de verplichtingen. Ze worden gewaardeerd op basis van de belastingtarieven die op de datum van verslaggeving wettelijk zijn vastgelegd en die naar verwachting van toepassing zullen zijn bij de realisatie van de vordering of de afwikkeling van de verplichting waarop ze betrekking hebben en die de fiscale gevolgen weerspiegelen die voortvloeien uit de wijze waarop de entiteit op de balansdatum de boekwaarde van de onderliggende activa of verplichtingen verwacht te realiseren of af te wikkelen.

Bij de opname van uitgestelde belastingvorderingen wordt rekening gehouden met alle verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen en hun fiscale boekwaarde, evenals de voorwaartse compensatie van niet-gecompenseerde fiscale verliezen en de voorwaartse compensatie van ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden, voor zover het waarschijnlijk is dat er belastbare winst beschikbaar zal zijn waarmee het verrekenbare tijdelijke verschil kan worden verrekend. KBC berekent uitgestelde belastingvorderingen voor de voorwaartse compensatie van niet-gecompenseerde fiscale verliezen. Bij het beoordelen van de periode waarover fiscale verliezen kunnen worden verrekend met toekomstige belastbare winsten gebruikt KBC prognoses voor een periode van acht tot tien jaar.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen die betrekking hebben op bedrijfscombinaties worden rechtstreeks geboekt als goodwill.

Uitgestelde belastingvorderingen/-verplichtingen worden niet verdisconteerd.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs (inclusief direct toerekenbare acquisitiekosten). KBC waardeert in daaropvolgende verslagperiodes materiële vaste activa tegen de initiële kostprijs verminderd met de geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingspercentages worden bepaald op basis van de geschatte gebruiksduur en worden toegepast volgens de lineaire methode vanaf het ogenblik waarop de activa gebruiksklaar zijn. Materiële vaste activa worden uit de balans verwijderd na vervreemding of wanneer het actief in kwestie permanent buiten gebruik wordt gesteld en er geen toekomstige economische voordelen worden verwacht bij de vervreemding ervan. Winsten of verliezen als gevolg van de verwijdering uit de balans worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin de activa uit de balans worden verwijderd.

Materiële vaste activa zijn onderhevig aan bijzondere waardevermindering wanneer er een aanwijzing is dat het actief in bijzondere mate in waarde is gedaald.

Afschrijvingskosten, bijzondere waardeverminderingverliezen en winsten of verliezen bij vervreemding worden opgenomen in de post 'Exploitatiekosten' van de winst-en-verliesrekening, met uitzondering van activa die worden geleased uit hoofde van

operationele leasing (KBC als leasinggever), waarvoor de kosten worden opgenomen in de post Overige netto-inkomsten. Wanneer een vervreemding voldoet aan de definitie van een beëindigde bedrijfsactiviteit, wordt het nettoresultaat opgenomen in een enkele post in de winst-en-verliesrekening (zie het hoofdstuk over beëindigde bedrijfsactiviteiten).

Vastgoedbeleggingen

Een vastgoedbelegging wordt gedefinieerd als vastgoed dat door KBC wordt gebouwd, gekocht of verworven uit hoofde van een financiële lease en wordt aangehouden om huuropbrengsten of een waardestijging te realiseren en niet om door KBC te worden gebruikt voor de levering van diensten of voor bestuurlijke doeleinden.

Vastgoedbeleggingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs (inclusief rechtstreeks toerekenbare kosten). KBC waardeert vastgoedbeleggingen in daaropvolgende verslagperiodes tegen initiële kostprijs verminderd met geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingskosten worden opgenomen in de post Overige netto-inkomsten van de winst-en-verliesrekening.

Immateriële activa

Immateriële activa omvatten goodwill, intern ontwikkelde software, extern ontwikkelde software en andere immateriële activa. Immateriële activa kunnen (i) worden verworven als onderdeel van een bedrijfscombinatie (zie 'Bedrijfscombinaties en goodwill' hierna), (ii) afzonderlijk worden verworven of (iii) intern worden ontwikkeld.

Afzonderlijk verworven immateriële activa (voornamelijk extern ontwikkelde software) worden bij eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs. Intern ontwikkelde immateriële activa (voornamelijk intern ontwikkelde software) worden alleen opgenomen als ze voortvloeien uit ontwikkeling en KBC het volgende kan aantonen:

- de technische haalbaarheid om het immateriële vermogensbestanddeel te voltooien;
- de intentie om het immateriële vermogensbestanddeel te voltooien en te gebruiken of te verkopen;
- het vermogen om het immateriële vermogensbestanddeel te gebruiken of te verkopen;
- de wijze waarop de immateriële activa toekomstige economische voordelen zullen genereren;
- de beschikbaarheid van adequate technische, financiële en andere middelen om de ontwikkeling te voltooien en de immateriële activa te gebruiken of te verkopen;
- de uitgaven die aan de immateriële activa kunnen worden toegerekend tijdens de ontwikkeling ervan kunnen op een betrouwbare wijze worden gewaardeerd.

Intern gegenereerde immateriële activa worden bij eerste opname gewaardeerd tegen de ontwikkelingskosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan het ontwerpen en testen van de unieke software waarover KBC de zeggenschap heeft.

Rechtstreeks toerekenbare kosten die worden gekapitaliseerd als onderdeel van de intern ontwikkelde software omvatten personeelskosten voor softwareontwikkeling en rechtstreeks toerekenbare algemene kosten.

Onderzoekskosten, overige ontwikkelingsuitgaven, kosten in verband met de handhaving van software en investeringsprojecten (grootschalige projecten die een belangrijke bedrijfsdoelstelling of een belangrijk bedrijfsmodel introduceren of vervangen) die niet aan de criteria voor opname voldoen, worden opgenomen als kosten in de periode waarin ze zijn ontstaan.

Immateriële activa worden in latere verslagperiodes geboekt tegen kostprijs verminderd met geaccumuleerde afschrijvingen en geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen. De afschrijving vangt aan wanneer het actief gebruiksklaar is zoals door het management bedoeld. De afschrijving van software gebeurt als volgt:

- Systeemsoftware (oorspronkelijk aangekochte software die onlosmakelijk verbonden is met hardware) wordt afgeschreven tegen hetzelfde percentage als hardware.
- Standaardsoftware en door een derde partij of intern ontwikkelde maatsoftware worden lineair afgeschreven over vijf jaar vanaf het moment dat de software beschikbaar is voor gebruik.
- Kernsystemen (doorgaans toepassingen voor de verwerking van depositorekeningen, leningen en kredieten, interfaces met het grootboek en tools voor rapportering) worden lineair afgeschreven over acht jaar.

Bijzondere waardeverminderingen van niet-financiële activa

Wanneer KBC zijn jaarrekening opmaakt, ziet het erop toe dat de boekwaarde van het niet-financiële actief niet meer bedraagt dan het bedrag dat zou kunnen worden verkregen door het te gebruiken of verkopen ('realiseerbare waarde'). Materiële vaste activa, vastgoedbeleggingen en software worden alleen doorgelicht op bijzondere waardeverminderingen wanneer er objectieve bewijzen van bijzondere waardevermindering bestaan. Goodwill en immateriële activa met een onbepaalde gebruiksduur worden minstens jaarlijks doorgelicht op bijzondere waardeverminderingen en bovendien driemaandelijks doorgelicht op aanwijzingen van bijzondere waardevermindering.

Aanwijzingen dat een bijzonder waardeverminderverslies moet worden opgenomen kunnen afkomstig zijn van een interne bron (bv. de toestand van het actief) of een externe bron (bv. nieuwe technologie of een aanzienlijke afname van de marktwaarde van het actief).

Wanneer een aanwijzing van bijzondere waardevermindering aanwezig is, licht KBC de realiseerbare waarde van het actief door en wordt een bijzondere waardevermindering op het actief geboekt wanneer de realiseerbare waarde ervan lager is dan de boekwaarde op de datum van verslaggeving. De realiseerbare waarde wordt gedefinieerd als het hoogste van de volgende twee bedragen: de bedrijfswaarde of de reële waarde verminderd met de verkoopkosten.

De bedrijfswaarde wordt gedefinieerd als de verdisconteerde toekomstige kasstromen die een actief of een kasstroom genererende eenheid naar verwachting zal leveren.

Een bijzondere waardevermindering wordt opgenomen op het niveau van het individuele actief, maar wanneer het individuele actief geen instroom van kasmiddelen genereert die in ruime mate onafhankelijk is van de instroom van kasmiddelen van andere activa of groepen van activa, wordt de realiseerbare waarde bepaald voor de zogeheten 'kasstroom genererende eenheid' waartoe het actief of de groep van activa behoort. Om de kasstroom genererende eenheden tot stand te brengen, bepaalt KBC naar zijn eigen oordeel de kleinste identificeerbare groep activa die een instroom van kasmiddelen genereert die in ruime mate onafhankelijk is van de instroom van kasmiddelen uit andere activa of groepen van activa. Dit proces is voornamelijk van toepassing op goodwill die werd opgenomen in het kader van overnames.

Bijzondere waardeverminderingverliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zich voordoen. Een bijzonder waardeverminderingverlies kan worden teruggenomen als de voorwaarde die tot het bijzondere waardeverminderingverlies heeft geleid niet langer aanwezig is, behalve voor goodwill, die nooit kan worden teruggenomen. Bijzondere waardeverminderingwinsten worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin ze zich voordoen.

Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en voorwaardelijke activa

Voorzieningen worden uitsluitend opgenomen op de datum van verslaggeving als aan de volgende criteria is voldaan:

- Er is een bestaande (in rechte afdwingbare of feitelijke) verplichting ten gevolge van een gebeurtenis in het verleden.
- Het is waarschijnlijk dat een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen.
- Het bedrag van de verplichting kan op betrouwbare wijze worden geschat.

Het bedrag dat als voorziening wordt opgenomen, is de beste schatting van de uitgaven die vereist zijn om de bestaande verplichting op de balansdatum af te wikkelen. Wanneer de tijd een essentiële factor is, komt het als voorziening opgenomen bedrag overeen met de netto actuele waarde van de beste schatting.

Het is inherent aan de aard van een voorziening dat oordeelsvorming van het bestuur vereist is om het bedrag en het tijdstip te bepalen van de waarschijnlijke uitstroom van economische middelen in de toekomst.

Geconsolideerde jaarrekening / tussentijdse jaarrekening

Alle materiële operationele eenheden (inclusief gestructureerde operationele eenheden) waarover KBC rechtstreeks of onrechtstreeks zeggenschap uitoefent zoals gedefinieerd in IFRS 10, worden geconsolideerd volgens de integrale consolidatiemethode. Veranderingen in eigendomsbelangen (die niet leiden tot verlies van zeggenschap) worden verwerkt als eigenvermogenstransacties. Ze hebben geen invloed op goodwill of winst of verlies.

Dochterondernemingen die wegens hun niet-wezenlijke belang niet zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening, worden geclassificeerd als aandelen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de niet-gerealiseerde resultaten, waarbij alle wijzigingen in de reële waarde worden gerapporteerd in de niet-gerealiseerde resultaten, met uitzondering van dividendinkomsten, die worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Materiële ondernemingen waarover rechtstreeks of onrechtstreeks gezamenlijke zeggenschap wordt uitgeoefend en materiële investeringen in geassocieerde deelnemingen (ondernemingen waarover KBC een invloed van betekenis uitoefent), worden allemaal verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode.

Geconsolideerde materialiteitscriteria: dochterondernemingen worden opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening volgens de integrale consolidatiemethode als minstens twee van de volgende materialiteitscriteria zijn overschreden:

- aandeel van de groep in het eigen vermogen: 2 500 000 euro;
- aandeel van de groep in het resultaat: 1 000 000 euro (absolute waarde);
- aandeel van de groep in het balanstotaal: 100 000 000 euro.

Om te vermijden dat te veel operationele eenheden worden uitgesloten, controleert KBC of het gecombineerde balanstotaal van de van consolidatie uitgesloten operationele eenheden niet meer bedraagt dan 1% van het geconsolideerde balanstotaal.

Bedrijfscombinaties en goodwill

Bedrijfscombinaties worden verwerkt volgens de overnamemethode. Volgens deze methode wordt de kostprijs van een overname gewaardeerd als de som van de betaalde overnameprijs (gewaardeerd tegen reële waarde op de datum van overname) en het bedrag van eventuele minderheidsbelangen in de verworven entiteit. Voor de waardering van minderheidsbelangen kan KBC voor elke bedrijfscombinatie apart beslissen of het minderheidsbelang wordt gewaardeerd tegen reële waarde of tegen het proportionele aandeel van KBC in de identificeerbare nettoactiva van de verworven entiteit. De wijze waarop het minderheidsbelang wordt gewaardeerd op de verwervingsdatum, is van invloed op de boeking van de acquisitie als gevolg van de berekening van de goodwill.

Goodwill is het surplus van de aanschaffingskosten boven op de reële waarde van de aangekochte identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen, zoals verondersteld op de datum van de aankoop. Om de boekhoudkundige verwerking van de overname te voltooien en de goodwill te bepalen, past KBC een waarderingsperiode van twaalf maanden toe.

De classificatie van de verworven financiële activa en de overgenomen financiële verplichtingen in de bedrijfscombinatie is gebaseerd op feiten en omstandigheden op de overnamedatum (behalve voor lease- en verzekeringcontracten, die worden geclassificeerd op basis van de contractuele voorwaarden en andere factoren bij de totstandkoming van het contract in kwestie). Goodwill wordt gepresenteerd in de post 'Goodwill en andere immateriële activa' en wordt geboekt tegen kostprijs verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen. Goodwill wordt niet afgeschreven, maar wordt minstens jaarlijks of wanneer er objectieve (externe of interne) bewijzen zijn dat een bijzondere waardevermindering op goodwill moet worden geboekt, getoetst op bijzondere waardevermindering. Als de verwerking van de overname niet is voltooid omdat de waarderingsperiode van twaalf maanden nog niet is verstreken, wordt de goodwill niet als definitief beschouwd en alleen getoetst op bijzondere waardevermindering als er objectief bewijs is dat de voorlopige goodwill aan bijzondere waardevermindering onderhevig is. Om goodwill te toetsen op bijzondere waardevermindering wordt hij toegerekend aan elke kasstroom genererende eenheid van KBC die naar verwachting voordeel zal halen uit de synergie in de bedrijfscombinatie, ongeacht of er activa of verplichtingen van de overgenomen entiteit aan die eenheden zijn toegekend. Die worden toegepast als de boekwaarde van de kasstroom genererende eenheden waartoe de goodwill behoort hoger is dan zijn realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingen op goodwill kunnen niet worden teruggenomen.

Effecten van wijzigingen in wisselkoersen

De functionele en presentatievaluta van KBC is de euro. Monetaire activa en verplichtingen, uitgedrukt in vreemde valuta's, worden omgerekend in hun tegenwaarde in de functionele valuta tegen de contantkoers op de balansdatum. Negatieve en positieve waarderingsverschillen, met uitzondering van waarderingsverschillen die betrekking hebben op de financiering van aandelen en deelnemingen van geconsolideerde ondernemingen in een vreemde munt, worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De niet-monetaire bestanddelen, gewaardeerd op basis van hun historische kostprijs, worden omgerekend in de functionele munt tegen de wisselkoers van de transactiedatum. Niet-monetaire posten geboekt tegen reële waarde worden omgerekend tegen de contantkoers op de datum waarop de reële waarde werd bepaald. Omrekeningsverschillen worden samen met wijzigingen in de reële waarde gerapporteerd. Opbrengsten en kosten in vreemde valuta's worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening tegen de wisselkoers op het tijdstip van opname.

Waarderingsverschillen worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening of in de niet-gerealiseerde resultaten. Waarderingsverschillen die voor het eerst worden verwerkt in de niet-gerealiseerde resultaten en die betrekking hebben op winsten of verliezen die later worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, worden overgeboekt naar de winst-en-verliesrekening in de periode waarin die post wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening. De balansen van buitenlandse dochterondernemingen worden omgerekend naar de presentatievaluta tegen de contantkoers op de datum van verslaggeving (met uitzondering van het eigen vermogen, dat wordt omgerekend tegen de historische koers). De winst-en-verliesrekening wordt omgerekend tegen de gemiddelde koers van het boekjaar, als beste benadering van de wisselkoers op de transactiedatum.

Transacties met verbonden partijen

Een met KBC verbonden partij is een partij waar KBC zeggenschap over heeft of invloed van betekenis op uitoefent of een partij die zeggenschap heeft over of invloed van betekenis uitoefent op KBC. KBC definieert zijn verbonden partijen als volgt:

- dochterondernemingen van KBC en andere entiteiten van de KBC-groep (voornamelijk KBC Bank NV, KBC Groep NV en KBC Global Services NV)
- geassocieerde deelnemingen en joint ventures van KBC
- managers op sleutelposities bij KBC (zijnde de raad van bestuur en het directiecomité van KBC Verzekeringen NV).

Transacties met verbonden partijen moeten gebeuren conform het objectiviteitsbeginsel.

Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, verplichtingen met betrekking tot groepen activa die worden afgestoten en beëindigde bedrijfsactiviteiten

Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, verplichtingen met betrekking tot groepen activa die worden afgestoten

Vaste activa of groepen van activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop zijn die waarvan de door KBC te realiseren boekwaarde afkomstig is uit een verkooptransactie die naar verwachting binnen een jaar als een verkoop zal worden aangemerkt, en niet uit het voortgezette gebruik ervan. Vaste activa en verplichtingen aangehouden voor verkoop worden op het einde van de verslagperiode afzonderlijk van de overige activa en verplichtingen in de balans gerapporteerd.

Beëindigde bedrijfsactiviteiten

Een beëindigde bedrijfsactiviteit is een onderdeel van KBC dat werd afgestoten of is geclassificeerd als aangehouden voor verkoop en:

- een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of geografisch operationeel gebied vertegenwoordigt; of
- deel uitmaakt van een enkel gecoördineerd plan om een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of geografisch operationeel gebied af te stoten; of
- een dochteronderneming is die uitsluitend werd overgenomen met de bedoeling te worden doorverkocht.

Resultaten uit beëindigde bedrijfsactiviteiten worden afzonderlijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening en in de niet-gerealiseerde resultaten en omvatten:

- de winst of het verlies na belastingen van de beëindigde bedrijfsactiviteiten; en
- de winst na belastingen die of het verlies na belastingen dat wordt opgenomen bij de waardering tegen reële waarde verminderd met de kosten voor de verkoop of vervreemding van de activa of groep van activa.

Gebeurtenissen na de verslagperiode

Gebeurtenissen na de verslagdatum zijn gunstige of ongunstige gebeurtenissen die plaatsvinden tussen de verslagdatum en de datum waarop de jaarrekening wordt goedgekeurd voor publicatie. Er zijn twee soorten gebeurtenissen na de verslagdatum:

- gebeurtenissen die wijzen op omstandigheden die bestonden op de verslagdatum (gebeurtenissen die leiden tot aanpassing van de jaarrekening);
- gebeurtenissen die wijzen op omstandigheden die zijn ontstaan na de verslagdatum (gebeurtenissen die niet leiden tot aanpassing van de jaarrekening).

De impact van gebeurtenissen die leiden tot aanpassing van de jaarrekening is al weerspiegeld in de financiële positie en het resultaat van het lopende jaar. De impact en gevolgen van gebeurtenissen die niet leiden tot aanpassing van de jaarrekening, worden vermeld in de toelichtingen bij de jaarrekening.

Gebruikte wisselkoersen

	Wisselkoers op 31-12-2022		Wisselkoersgemiddelde in 2022	
	1 EUR = vreemde munt	Wijziging ten opzichte van 31-12-2021 Positief: appreciatie tegenover EUR Negatief: depreciatie tegenover EUR	1 EUR = vreemde munt	Wijziging ten opzichte van het gemiddelde in 2021 Positief: appreciatie tegenover EUR Negatief: depreciatie tegenover EUR
CZK	24,116	3%	24,569	5%
HUF	400,87	-8%	391,79	-9%

* Afgeronde cijfers.

Toelichting 1.3: Belangrijke schattingen en significante oordelen

Bij het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening en het toepassen van de KBC-grondslagen voor financiële verslaggeving moet het management beoordelingen, schattingen en assumpties maken die een effect hebben op de gerapporteerde bedragen van activa, verplichtingen, opbrengsten en kosten. Enige mate van onzekerheid is inherent aan bijna alle gerapporteerde bedragen. De schattingen zijn gebaseerd op ervaring en assumpties, waarbij het KBC-management erop vertrouwt dat ze redelijk zijn op het moment dat de jaarrekening voorbereid wordt.

Bijsturingen van boekhoudkundige schattingen worden erkend in de periode waarin die worden herzien en in elke volgende periode die daardoor beïnvloed wordt. Belangrijke schattingen en beoordelingen toegepast in de grondslagen voor financiële verslaggeving die de sterkste invloed hebben op de bedragen in de geconsolideerde jaarrekening, vindt u onder meer in Toelichtingen 1.4.3.3, 3.7, 3.10, 4.2, 4.4 t.e.m. 4.8, 5.2, 5.5 t.e.m. 5.7, 5.9, 6.1 en 6.10.

Zie ook het hoofdstuk Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?

Toelichting 1.4: Invloed van de oorlog in Oekraïne en de coronacrisis

In het deel Verslag van de Raad van bestuur vindt u bijkomende informatie over de gevolgen van de coronacrisis en de oorlog in Oekraïne op de activiteiten en stakeholders van de groep, inzake:

- de macro-economische context: zie In welke omgeving zijn we actief?
- onze klanten: zie De klant staat centraal in onze bedrijfscultuur
- onze medewerkers: zie Onze medewerkers, kapitaal, netwerk en relaties
- ons risicobeheer: zie Hoe beheren we onze risico's?

Toelichting 1.5: Klimaatgerelateerde informatie

Bij het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening en het toepassen van de KBC-grondslagen voor financiële verslaggeving moet het management beoordelingen, schattingen en assumpties maken die een effect hebben op de gerapporteerde bedragen van activa

In overeenstemming met de ESMA-aanbevelingen ter zake, vindt u hierna de toelichtingen en andere hoofdstukken in het jaarverslag die direct of indirect refereren naar klimaat en klimaatrisico's.

In het Verslag van de Raad van Bestuur:

- Ons bedrijfsmodel, onder Hoe creëren we duurzame waarde
- Ons bedrijfsmodel, onder Onze belangrijkste uitdagingen
- Onze strategie, onder Onze rol in de samenleving en Focus op het klimaat (dit hoofdstuk bevat ook onze klimaatdoelstellingen en de informatie met betrekking tot de EU-taxonomie)
- Hoe beheren we onze risico's, onder Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's

In de Geconsolideerde jaarrekening (telkens bij de toelichting onder de tabellen)

- Toelichting 3.7.1: Overzicht (verzekeringsresultaten)
- Toelichting 5.4: Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen
- Toelichting 5.5: Goodwill en andere immateriële vaste activa

2.0 Toelichtingen in verband met segmentinformatie

Niet van toepassing bij KBC Verzekeringen, maar wel bij KBC Groep en KBC Bank.

3.0 Toelichtingen bij de winst-en-verliesrekening

Toelichting 3.1: Nettorente-inkomsten

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	428	398
Rente-inkomsten	468	434
Rente-inkomsten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet		
Financiële activa tegen AC	258	214
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via OCI	183	197
Afdekkingsderivaten	15	1
Financiële verplichtingen (negatieve rente)	11	17
Overige	0	0
Rente-inkomsten op andere financiële instrumenten		
Financiële activa verplicht aan reële waarde (niet voor handelsdoeleinden)	0	0
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	2	5
<i>Waarvan economische afdekkingen</i>	1	5
Overige financiële activa tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening	0	0
Rentelasten	- 40	- 36
Rentelasten op financiële instrumenten berekend volgens de effectieve rentevoet		
Financiële verplichtingen tegen AC	- 18	- 8
Financiële activa (negatieve rente)	- 8	- 13
Afdekkingsderivaten	- 11	- 8
Overige	- 2	- 2
Rentelasten op andere financiële instrumenten		
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	- 1	- 5
<i>Waarvan economische afdekkingen</i>	- 1	- 5
Financiële verplichtingen tegen reële waarde via de winst-en-verliesrekening	0	0
Nettorentelasten m.b.t. toegezegdpensioenregelingen	0	0

Toelichting 3.2: Dividendinkomsten

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	39	31
Aandelen verplicht tegen reële waarde andere dan aangehouden voor handelsdoeleinden	35	28
Aandelen aangehouden voor handelsdoeleinden	0	0
Aandelen gewaardeerd tegen reële waarde via OCI	4	3

Toelichting 3.3: Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	91	117
Opdeling naar IFRS portefeuille		
Fin. instrumenten MFVPL andere dan aangehouden voor handelsdoeleinden en overlay	- 1 893	1 213
Fin. instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden (incl. rente op niet-ALM tradingderivaten en marktwaardeveranderingen van alle instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden)	4	8
Financiële instrumenten waarvoor de overlay wordt toegepast	86	104
Meer- of minderwaarden als gevolg van verkoop	176	123
Bijzondere waardeverminderingen	- 90	- 20
Financiële instrumenten tegen reële waarde via w&v	1 894	- 1 204
Wisselbedrijf	- 1	- 3
Resultaten uit de verwerking van afdekkingstransacties	1	0
<i>Opdeling afdekkingstransacties</i>		
Microhedge reëlewaardeafdekkingen	0	0
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte instrumenten	- 57	- 37
Reëlewaardeveranderingen van de afdekkingsderivaten	58	37
Kasstroomafdekkingen	0	0
Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten, niet-effectief deel	0	0
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit, niet-effectief deel	0	0
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille	0	0
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte instrumenten	0	0
Reëlewaardeveranderingen van de afdekkingsderivaten	0	0
Stopzetting van hedge accounting in geval van reëlewaardeafdekking	0	0
Stopzetting van hedge accounting in geval van kasstroomafdekking	0	0

- ALM-afdekkingsderivaten (opgenomen in hedge accounting): het rentegedeelte van deze afdekkingsderivaten wordt weergegeven onder Nettorente-inkomsten. De reëlewaardeveranderingen van deze afdekkingsderivaten, met uitzondering van die waarvoor een effectieve kasstroomafdekkingsrelatie geldt, worden weergegeven onder Nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Ook de reëlewaardeveranderingen van de afgedekte activa worden in een reëlewaardeafdekkingstransactie in diezelfde post weergegeven en daar gebeurt een opheffing voor zover het een effectieve afdekking betreft. De ALM-afdekkingsderivaten die niet in hedge accounting zijn opgenomen (en dus als tradinginstrumenten worden geklasseerd) volgen hetzelfde stramien, behalve dat de meeste gerelateerde activa niet tegen reële waarde (d.w.z. niet marked-to-market) worden geboekt.
- Dag 1-winsten: wanneer de transactieprijs op een niet-actieve markt verschillend is van de reële waarde van andere observeerbare markttransacties in hetzelfde instrument of van de reële waarde gebaseerd op een waarderingstechniek waarvan de variabelen alleen data van observeerbare markten bevatten, dan wordt het verschil tussen de transactieprijs en de reële waarde (een dag 1-winst) opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Als dat niet het geval is (als de variabelen dus niet alleen data van observeerbare markten bevatten), wordt de dag 1-winst gereserveerd en opgenomen in de winst-en-verliesrekening tijdens de looptijd en uiterlijk op de eindvervaldag van het financiële instrument, indien significant.
- Financiële instrumenten waarvoor de overlaybenadering wordt toegepast: zie tekst onder de geconsolideerde winst-en-verliesrekening.
- Het wisselbedrijf omvat alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde wisselkoersresultaten (bij herwaardering van de monetaire activa en passiva), ongeacht de IFRS-portefeuille, met uitzondering van financiële activa en passiva die aan reële waarde in de winst-en-verliesrekening worden gewaardeerd, waarvoor de herwaardering in de reële waardeverandering is opgenomen. Merk op dat (ongerealiseerde) wisselkoerswinsten/-verliezen op schadereserves (verzekeringen) en op de financiële instrumenten ter dekking van de schadereserves worden opgenomen onder Technische lasten. (Ongerealiseerde) wisselkoerswinsten/-verliezen op het aandeel van herverzekeraars in schadereserves en op de financiële instrumenten ter afdekking van deze schadereserves worden opgenomen onder Nettoresultaat uit afgestane herverzekering.
- Beleggingscontracten (verzekeringen) zijn onder invloed van IFRS 9 opgenomen bij Financiële activa verplicht tegen reële waarde, in overeenstemming met hun businessmodel 'beheerd op basis van de reële waarde', terwijl de schulden m.b.t. beleggingscontracten opgenomen zijn bij Financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Dat geeft aanleiding tot compenserende bedragen in de bovenstaande tabel op de lijnen 'Financiële instrumenten verplicht tegen reële waarde andere dan aangehouden voor handelsdoeleinden en overlay' en 'Financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening' (respectievelijk -1 893 en +1 893 miljoen euro in 2022 en +1 195 en -1 195 miljoen euro in 2021).

- Effectiviteit van afdekkingen: we bepalen de effectiviteit aan de hand van de volgende methodes:
 - Voor *micro-hedge*-reëlewaardeafdekkingen gebruiken we op kwartaalbasis de *dollaroffset*methode, waarbij reëlewaardeschommelingen van de afgedekte positie en reëlewaardeschommelingen van het afdekkingsinstrument elkaar compenseren binnen een marge van 80%-125%.
 - Voor kasstroomafdekkingen vergelijken we het aangegeven afdekkingsinstrument met een *perfect hedge* van de afgedekte kasstromen. Die vergelijking gebeurt prospectief (via BPV-meting) en retrospectief (via vergelijking van de reële waarde van het aangegeven afdekkingsinstrument met de *perfect hedge*). De effectiviteit van beide tests moet zich binnen een marge van 80%-125% bevinden.
 - Voor reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille beoordelen we de effectiviteit volgens de regels voorgeschreven in de Europese versie van IAS 39 (*carve-out*). IFRS staat niet toe nettoposities weer te geven als afgedekte posities, maar staat wel toe om de afdekkingsinstrumenten toe te wijzen aan de brutopositie van activa (of eventueel de brutopositie van verplichtingen). Concreet zorgen we ervoor dat het volume activa (of verplichtingen) in elk looptijdsegment groter is dan het volume afdekkingsinstrumenten dat aan hetzelfde segment wordt toegewezen.

Toelichting 3.4: Netto gerealiseerd resultaat uit schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI

- In 2022 werd het gerealiseerde resultaat van schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI beïnvloed door een gerealiseerd verlies van -16 miljoen euro op de verkoop van laagrentende obligaties. In 2021 waren er geen belangrijke gerealiseerde resultaten uit schuldinstrumenten tegen reële waarde via OCI.

Toelichting 3.5: Nettoprovisie-inkomsten

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	- 407	- 373
Ontvangen provisies	163	161
Betaalde provisies	- 570	- 533
Indeling naar type		
Vermogensbeheerdiensten	20	14
Ontvangen provisies	30	26
Betaalde provisies	- 10	- 11
Bankdiensten	- 5	- 6
Ontvangen provisies	2	2
Betaalde provisies	- 8	- 8
Distributie	- 422	- 381
Ontvangen provisies	130	134
Betaalde provisies	- 552	- 515

Toelichting 3.6: Netto overige inkomsten

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	73	74
waarvan meer- of minderwaarden als gevolg van		
verkoop van financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	- 69	0
terugkoop van financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	0	- 2
waarvan andere, waaronder:	142	75
inkomsten van Groep VAB	51	59
Netto-huurinkomsten	12	16
meerwaarde op verkoop vastgoedochteronderneming bij KBC Verzekeringen	68	0

Meer- of minderwaarden als gevolg van de verkoop van financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs: betreft in 2022 vooral het gerealiseerde verlies op de uitzonderlijke verkoop van laagrentende obligaties.

Toelichting 3.7: Verzekeringsresultaten

Toelichting 3.7.1: Overzicht

(in miljoenen euro)	Leven	Niet-leven	Niet-technische rekening	Totaal
2022				
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	1 163	2 054	0	3 217
waarvan wijziging in voorzieningen voor niet-verdiende verzekeringspremies	- 1	- 71	0	- 72
Verzekeringstechnische lasten vóór herverzekering	- 1 071	- 1 154	0	- 2 225
Uitkeringen	- 1 399	- 1 029	0	- 2 428
Wijzigingen in technische voorzieningen	419	- 115	0	304
Ander technisch resultaat	- 91	- 9	0	- 100
Nettoprovisie-inkomsten	- 5	- 403	0	- 407
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	- 3	1	0	- 2
Algemene beheerskosten	- 152	- 285	- 3	- 440
Interne schaderegelingskosten	- 9	- 65	0	- 74
Indirecte acquisitiekosten	- 32	- 68	0	- 100
Administratiekosten	- 111	- 153	0	- 263
Beheerskosten voor beleggingen	0	0	- 3	- 3
Technisch resultaat	- 68	213	- 3	143
Beleggingsopbrengsten	384	112	38	534
Technisch-financieel resultaat	316	325	36	677
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-	-	0	0
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	316	325	36	677
Belastingen	-	-	-	- 117
RESULTAAT NA BELASTINGEN	-	-	-	560
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-	-	-	-
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-	-	-	560
2021				
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	1 196	1 905	0	3 101
waarvan wijziging in voorzieningen voor niet-verdiende verzekeringspremie	- 1	- 48	0	- 49
Verzekeringstechnische lasten vóór herverzekering	- 1 150	- 1 106	0	- 2 256
Uitkeringen	- 1 163	- 872	0	- 2 036
Wijzigingen in technische voorzieningen	- 1	- 223	0	- 224
Ander technisch resultaat	14	- 10	0	4
Nettoprovisie-inkomsten	- 5	- 367	0	- 373
Nettoresultaat uit afgestane herverzekering	- 2	27	0	25
Algemene beheerskosten	- 149	- 255	- 2	- 407
Interne schaderegelingskosten	- 9	- 59	0	- 68
Indirecte acquisitiekosten	- 31	- 68	0	- 98
Administratiekosten	- 109	- 128	0	- 238
Beheerskosten voor beleggingen	0	0	- 2	- 2
Technisch resultaat	- 111	204	- 2	90
Beleggingsopbrengsten	383	93	67	543
Technisch-financieel resultaat	272	297	65	633
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures	-	-	0	0
RESULTAAT VÓÓR BELASTINGEN	272	297	65	633
Belastingen	-	-	-	- 125
RESULTAAT NA BELASTINGEN	-	-	-	508
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	-	-	-	-
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-	-	-	508

- Beleggingsopbrengsten bestaan uit (in miljoen euro, voor 2022 en 2021, respectievelijk): netto rente-inkomsten (428, 398), netto-dividendinkomsten (39, 31), nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (91, 117), netto gerealiseerd resultaat van schuldinstrumenten tegen reële waarde met verwerking via OCI (-16, -2), overige netto-inkomsten (-9, 1) en bijzondere waardeverminderingen (1, -3). De niet-technische rekening bevat ook de resultaten van niet-verzekeringsdochtermaatschappijen zoals VAB groep, ADD en UBB Pension company en een aantal vastgoedvennootschappen. Ze worden opgenomen bij de toelichting over 'verzekeringsactiviteiten' omdat ze dochtermaatschappijen zijn van KBC Verzekeringen (maar omdat ze niet aan 'Leven' of 'Niet-leven' kunnen worden toegewezen, worden ze opgenomen bij de niet-technische rekening). Bovendien bevat de niet-technische rekening de beleggingsopbrengst van het eigen vermogen (dat laatste heeft grotendeels te maken met renteopbrengsten van obligaties).
- Cijfers over de verdiende premies bevatten niet de beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling, die ruwweg overeenkomen met de tak 23-producten. De marge op die producten zit vervat bij de Nettoprovisie-inkomsten.
- De technische lasten in Niet-leven bestaan vooral uit de schade-uitkeringen, wijzigingen in de voorziening voor te betalen schade, wijzigingen in de voorziening voor tekortkomingen, ontvangen verhaalrechten, wijziging in de geschatte verhaalrechten en andere technische lasten. De technische lasten in Leven bestaan vooral uit uitkeringen, wijzigingen in de voorziening voor te betalen uitkeringen, wijzigingen in de provisie voor levensverzekeringen, wijzigingen in de voorziening met betrekking tot (niet-ontbundelde) tak 23-producten, bonussen (winstdeelname), wijziging in de voorziening voor tekortkomingen en andere technische lasten Leven.
- In het hoofdstuk 'Hoe beheren we onze risico's' vindt u een overzicht van de beleggingsportefeuille van de verzekeraar ('Samenstelling beleggingsportefeuille van de verzekeringsentiteiten van de KBC-groep'). Die tabel maakt deel uit van de jaarrekening.
- De interne acquisitiekosten worden in het overgrote deel van de gevallen meteen opgenomen in de winst-en-verliesrekening (dus niet gespreid).
- In 2022 werd het technische resultaat van schadeverzekeringen negatief beïnvloed door onder meer de gevolgen van de stormen (vooral in België in het eerste kwartaal, met een bruto-impact van 107 miljoen euro, na herverzekering 53 miljoen euro). In 2021 werd het technische resultaat voor schadeverzekeringen negatief beïnvloed door onder meer de gevolgen van de tornado in Tsjechië en vooral de zware overstromingen in België (bruto-impact van dat laatste bedroeg 110 miljoen euro, na herverzekering 87 miljoen euro, waarvan 45 miljoen euro boven de wettelijke limiet (het plafond dat in de Belgische wetgeving werd ingevoerd voor de tussenkomst van verzekeraars in geval van zeer grote overstromingen) maar nog steeds binnen de tussen de Belgische verzekeringssector en de Waalse regering afgesproken limiet).
- Het technisch resultaat Leven en Niet-Leven werd in 2022 begunstigd door een vrijval van technische reserves in Tsjechië (31 en 10 miljoen euro, respectievelijk) als gevolg van een herbeoordeling van het confidence level van de technische voorzieningen.
- Overname van bepaalde levens- en pensioenverzekeringen van NN in Bulgarije: zie Toelichting 6.6.
- Zie ook Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's.

Toelichting 3.7.2: Levensverzekeringen

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	1 163	1 196
Per IFRS-categorie		
Verzekeringscontracten	884	900
Beleggingscontracten met discretionaire winstdeling	280	296
Per type		
Aangenomen herverzekering	0	0
Rechtstreekse zaken	1 163	1 196
Opdeling van de rechtstreekse zaken		
Individuele premies	816	831
Koopsommen	44	61
Periodieke premies	773	770
Premies betreffende groepsverzekeringsovereenkomsten	347	365
Koopsommen	26	50
Periodieke premies	321	315
Totale verkoop levensverzekeringen, inclusief beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling		
Tak 23	1 089	942
Tak 21	996	1 022
Totaal	2 085	1 964

- Conform IFRS passen we voor een aantal beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling *deposit accounting* toe. Dat betekent dat we de premie-inkomsten en technische lasten van die contracten niet tonen onder de posten Verdiende verzekeringspremies en Technische lasten, maar de marge erop vermelden onder Nettoprovisie-inkomsten. Beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling komen ruwweg overeen met tak 23-contracten, die goed waren voor een premie-inkomen van 1,1 miljard euro in 2022 en 0,9 miljard euro in 2021. De premie-inkomsten van de beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling onder *deposit accounting* zitten vervat in de Totale verkoop levensverzekeringen zoals vermeld in het onderste deel van de tabel. Die verkoopvolumes zijn dus samengesteld uit de verdiende verzekeringspremies en de premies van de contracten waar *deposit accounting* wordt toegepast.

Toelichting 3.7.3: Niet-levensverzekeringen

(in miljoenen euro)	Verdiende premies (vóór herverzekering)	Schade (vóór herverzekering)	Bedrijfskosten (vóór herverzekering)	Afgestane herverzekering	Totaal
2022					
Totaal	2 054	- 1 154	- 688	1	213
Aangenomen herverzekering	30	- 26	- 10	18	12
Rechtstreekse zaken	2 024	- 1 128	- 678	- 17	201
Ongevallen en ziekte, takken 1 en 2, exclusief arbeidsongevallen	128	- 60	- 41	0	27
Arbidsongevallen, tak 1	94	- 95	- 18	- 1	- 21
Motorrijtuigen burgerrechtelijke aansprakelijkheid, tak 10	525	- 321	- 156	- 2	45
Motorrijtuigen andere takken, takken 3 en 7	360	- 212	- 124	- 1	23
Scheepvaart, luchtvaart, transport, takken 4, 5, 6, 7, 11 en 12	9	- 2	- 3	- 2	2
Brand en andere schade aan goederen, takken 8 en 9	622	- 327	- 232	- 5	58
Algemene burgerrechtelijke aansprakelijkheid, tak 13	156	- 45	- 51	- 6	54
Kredieten en borgtochten, takken 14 en 15	0	0	0	0	0
Diverse geldelijke verliezen, tak 16	30	- 13	- 11	1	7
Rechtsbijstand, tak 17	65	- 40	- 23	0	2
Hulpverlening, tak 18	36	- 11	- 20	0	4
2021					
Totaal	1 905	- 1 106	- 622	27	204
Aangenomen herverzekering	27	- 11	- 9	- 3	4
Rechtstreekse zaken	1 878	- 1 095	- 614	30	200
Ongevallen en ziekte, takken 1 en 2, exclusief arbeidsongevallen	123	- 53	- 40	0	28
Arbidsongevallen, tak 1	89	- 77	- 16	0	- 4
Motorrijtuigen burgerrechtelijke aansprakelijkheid, tak 10	512	- 305	- 148	- 4	55
Motorrijtuigen andere takken, takken 3 en 7	320	- 179	- 108	3	36
Scheepvaart, luchtvaart, transport, takken 4, 5, 6, 7, 11 en 12	7	- 2	- 2	- 1	1
Brand en andere schade aan goederen, takken 8 en 9	569	- 343	- 211	28	44
Algemene burgerrechtelijke aansprakelijkheid, tak 13	142	- 92	- 46	1	6
Kredieten en borgtochten, takken 14 en 15	0	0	0	0	0
Diverse geldelijke verliezen, tak 16	22	- 9	- 8	3	9
Rechtsbijstand, tak 17	62	- 28	- 22	0	13
Hulpverlening, tak 18	31	- 6	- 13	0	12

Toelichting 3.8: Exploitatiekosten

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	- 522	- 480
Personeelskosten	- 245	- 233
Algemene beheerskosten	- 257	- 225
Waarvan heffingen	- 26	- 22
Afschrijvingen van vaste activa	- 20	- 21

- Algemene beheerskosten: omvat herstel- en onderhoudskosten, reclamekosten, huur, professionele vergoedingen, verschillende (niet-inkomsten)belastingen, nutsvoorzieningen en dergelijke. Het omvat ook de kosten gerelateerd aan de bijzondere heffing voor financiële instellingen in verschillende landen.

Toelichting 3.9: Personeel

	2022	2021
Gemiddeld personeelsbestand, in vte's	4 024	3 953
Volgens statuut		
Arbeiders	341	328
Bedienden	3 658	3 600
Directieleden (senior management)	25	25

- Berekening: de cijfers vermeld in de tabel betreffen jaargemiddelden die inzake scope kunnen afwijken van de eindejaarscijfers die we elders vermelden.
- De personeelsaantallen voor de Bulgaarse levens- en pensioenverzekeringsactiviteiten van NN werden voor 5 maanden vanaf augustus 2021 opgenomen (gemiddeld 52 vte's).

Toelichting 3.10: Bijzondere waardeverminderingen (impairments) – winst-en-verliesrekening

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	1	- 3
Bijzondere waardeverminderingen op fin. activa tegen AC en reële waarde via OCI *	1	5
Waarvan bijzondere waardeverminderingen op fin. activa tegen AC	0	1
Per product		
Leningen en voorschotten	0	0
Schuldpapier	0	0
Verbintenissen en financiële garanties buiten balans	0	0
Per type		
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	0	1
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	0	0
Categorie 3 (non-performing; ECL over resterende looptijd)	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid	0	0
Waarvan bijzondere waardeverminderingen op fin. activa tegen reële waarde via OCI	1	4
Schuldpapier	1	4
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	0	3
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	1	0
Categorie 3 (non-performing; ECL over resterende looptijd)	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op goodwill	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op overige	0	- 7
Immateriële vaste activa (zonder goodwill)	- 3	- 5
Materiële vaste activa, inclusief vastgoedbeleggingen	5	0
Geassocieerde ondernemingen en joint ventures	0	0
Overige	- 2	- 2

* Modification winsten/verliezen worden ook opgenomen bij de bijzondere waardeverminderingen, maar waren beperkt.

- Een gevoeligheidsanalyse van de impact van deze meervoudige economische scenario's op de collectief berekende ECL (i.e. zonder de ECL op individueel berekende dossiers van 0,6 miljoen euro per einde 2022 en 0,6 miljoen euro per einde 2021), toont dat het basisscenario resulteert in een ECL van 4,9 miljoen euro (6,1 miljoen euro in 2021), wat 0,0 miljoen euro lager is dan voor het 'down'-scenario (0,3 miljoen euro in 2021) en 0,1 miljoen euro hoger dan voor het 'up'-scenario (0,1 miljoen euro in 2021). Het berekende scenario gewogen collectieve ECL-resultaat (dat werd geboekt) bedraagt 4,9 miljoen euro (6,1 miljoen euro in 2021).
- Informatie over de totale bijzondere waardeverminderingen op de balans: zie Toelichting 4.2.
- Achtergrondinformatie en methodologie bij KBC's model van te verwachten kredietverliezen (ECL) vindt u in de waarderingsregels (toelichting 1.2, onder Financiële activa – Bijzondere waardeverminderingen).
- KBC gebruikt om de te verwachten kredietverliezen te berekenen specifieke modellen voor *probability of default* (PD), *exposure at default* (EAD) en *loss given default* (LGD). Historische observaties en toekomstgerichte voorspellingen zijn daarbij van essentieel belang.
 - PD is de kans dat een tegenpartij in faling gaat in de komende 12 maanden of over de gehele looptijd van de verbintenis (afhankelijk van de IFRS 9-stage waarin de faciliteit zich bevindt). De PD wordt gedreven door de interne

(en eventueel externe) kredietscore van de tegenpartij. Voorbeelden van variabelen die gebruikt worden als input voor PD-modellen zijn financiële ratio's, gedragsparameters (achterstallen), enz.

- EAD is de verwachte uitstaande schuld op het moment van falen en is afhankelijk van de huidige uitstaande schuld en eventuele veranderingen toegestaan door het contract en normale aflossingen. Voorbeelden van inputvariabelen zijn producttypen terugbetalingsschema, enz.
- LGD is de verwachte grootte van het verlies ten opzichte van de uitstaande schuld op het moment van falen. De LGD wordt voorgesteld als een percentage van de uitstaande schuld en wordt bepaald door historische recuperaties op vergelijkbare vorderingen. Voorbeelden van inputvariabelen zijn waarborgtypes, financiële ratio's, enz.

Toelichting 3.11: Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures

In 2022 en 2021 werden geen geassocieerde ondernemingen en joint ventures opgenomen volgens vermogensmutatie.

- Bijzondere waardeverminderingen van (goodwill op) geassocieerde ondernemingen en joint ventures zijn inbegrepen bij Bijzondere waardeverminderingen (zie Toelichting 3.10). Het aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen en joint ventures houdt bijgevolg geen rekening met die bijzondere waardeverminderingen.

Toelichting 3.12: Belastingen

(in miljoenen euro)	2022	2021
Totaal	- 117	- 125
Naar type		
Actuele belastingen	- 112	- 131
Uitgestelde belastingen	- 5	6
Componenten van de belastingberekening		
Resultaat vóór belastingen	677	633
Winstbelastingen tegen het Belgische statutaire tarief	25,00%	25,00%
Berekende winstbelastingen	- 169	- 158
Plus of min belastinggevolgen toe te schrijven aan		
verschillen in belastingtarieven, België-buitenland	14	20
belastingvrije winst	64	30
aanpassingen m.b.t. voorgaande jaren	- 1	1
aanpassingen uitgestelde belastingen toe te schrijven aan wijziging belastingtarief	0	0
niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden aangewend om de huidige belastingkosten te verminderen	0	0
niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden aangewend om de uitgestelde belastingkosten te verminderen	0	0
terugboeking van vroeger erkende uitgestelde belastingvorderingen als gevolg van fiscale verliezen	0	0
overige, hoofdzakelijk niet-afrekbare uitgaven	- 25	- 18

- Belastingvorderingen en belastingverplichtingen: zie Toelichting 5.2.

4.0 Toelichtingen bij de financiële instrumenten op de balans

Toelichting 4.1: Financiële instrumenten volgens portefeuille en product

(in miljoenen euro)	AC	FVOCI	MFVPL excl. HFT en overlay	Overlay	HFT	FVO (1)	Afdek- kings- deriva- ten	Totaal
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2022								
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. reverse repo's)	337	0	0	0	1	0	0	338
<i>Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en termijnleningen op minder dan drie maanden</i>								10
Leningen en voorschotten aan klanten (excl. reverse repo's)	1 997	0	0	0	0	0	0	1 997
Handelsvorderingen	1	0	0	0	0	0	0	1
Afbetalingskredieten	0	0	0	0	0	0	0	0
Hypotheekleningen	910	0	0	0	0	0	0	910
Termijnkredieten	914	0	0	0	0	0	0	914
Financiële leasing	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorschotten in rekening-courant	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	173	0	0	0	0	0	0	173
Reverse repo's (2)	0	0	0	0	0	0	0	0
Met kredietinstell. & beleggingsondernemingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Met klanten	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandelen	0	127	0	1 237	3	0	0	1 367
Beleggingscontracten, verzekeringen (6)	0	0	12 771	0	0	0	0	12 771
Schuldpapier	7 539	8 438	1	0	21	0	0	15 999
Van publiekrechtelijke emittenten	5 440	5 165	0	0	17	0	0	10 622
Van kredietinstell. & beleggingsondernemingen	809	1 277	0	0	1	0	0	2 087
Van ondernemingen	1 290	1 996	1	0	3	0	0	3 290
Derivaten	0	0	0	0	0	0	69	69
Overige (3)	27	0	0	0	0	0	0	27
Totaal	9 900	8 564	12 773	1 237	26	0	69	32 568
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2021								
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. reverse repo's)	419	0	0	0	1	0	0	420
<i>Waarvan terugbetaalbaar op verzoek en termijnleningen op minder dan drie maanden</i>								1
Leningen en voorschotten aan klanten (excl. reverse repo's)	2 077	0	0	0	0	0	0	2 077
Handelsvorderingen	1	0	0	0	0	0	0	1
Afbetalingskredieten	0	0	0	0	0	0	0	0
Hypotheekleningen	972	0	0	0	0	0	0	972
Termijnkredieten	952	0	0	0	0	0	0	952
Financiële leasing	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorschotten in rekening-courant	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	153	0	0	0	0	0	0	153
Reverse repo's (2)	0	0	0	0	0	0	0	0
Met kredietinstel. & beleggingsondernemingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Met klanten	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandelen	0	129	0	1 366	8	0	0	1 503
Beleggingscontracten, verzekeringen (6)	0	0	14 620	0	0	0	0	14 620
Schuldpapier	7 036	10 978	2	0	21	0	0	18 037
Van publiekrechtelijke emittenten	5 316	6 547	0	0	16	0	0	11 880
Van kredietinstel. & beleggingsondernemingen	454	1 757	0	0	2	0	0	2 213
Van ondernemingen	1 265	2 674	2	0	3	0	0	3 944
Derivaten	0	0	0	0	0	0	21	21
Overige (3)	29	0	0	0	0	0	0	29
Totaal	9 560	11 108	14 621	1 366	29	0	21	36 706

(in miljoenen euro)	AC	HFT	FVO	Afdeckings-derivaten	Totaal
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2022					
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. repo's)	24	0	0	0	24
<i>Waarvan deposito's terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar</i>					0
Deposito's van klanten en schuldpapier (excl. repo's)	501	0	0	0	501
Zichtdeposito's	0	0	0	0	0
Termijndeposito's	1	0	0	0	1
Spaarrekeningen	0	0	0	0	0
Deposito's van bijzondere aard	0	0	0	0	0
Overige deposito's	0	0	0	0	0
Depositocertificaten	0	0	0	0	0
Kasbons	0	0	0	0	0
Converteerbare obligaties	0	0	0	0	0
Niet-converteerbare obligaties	0	0	0	0	0
Converteerbare achtergestelde schulden	0	0	0	0	0
Niet-converteerbare achtergestelde schulden	500	0	0	0	500
Repo's (4)	619	0	0	0	619
Met kredietinstel. & beleggingsondernemingen	619	0	0	0	619
Met klanten	0	0	0	0	0
Schulden m.b.t. beleggingscontracten (6)	0	0	12 002	0	12 002
Derivaten	0	3	0	7	11
Baisseposities	0	0	0	0	0
In aandelen	0	0	0	0	0
In schuldpapier	0	0	0	0	0
Overige (5)	23	0	0	0	23
Totaal	1 166	3	12 002	7	13 179

FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2021

Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (excl. repo's)	110	0	0	0	110
<i>Waarvan deposito's terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar</i>					0
Deposito's van klanten en schuldpapier (excl. repo's)	500	0	0	0	500
Zichtdeposito's	0	0	0	0	0
Termijndeposito's	0	0	0	0	0
Spaarrekeningen	0	0	0	0	0
Deposito's van bijzondere aard	0	0	0	0	0
Overige deposito's	0	0	0	0	0
Depositocertificaten	0	0	0	0	0
Kasbons	0	0	0	0	0
Converteerbare obligaties	0	0	0	0	0
Niet-converteerbare obligaties	0	0	0	0	0
Converteerbare achtergestelde schulden	0	0	0	0	0
Niet-converteerbare achtergestelde schulden	500	0	0	0	500
Repo's (4)	333	0	0	0	333
Met kredietinstel. & beleggingsondernemingen	333	0	0	0	333
Met klanten	0	0	0	0	0
Schulden m.b.t. beleggingscontracten (6)	0	0	13 603	0	13 603
Derivaten	0	5	0	14	19
Baisseposities	0	0	0	0	0
In aandelen	0	0	0	0	0
In schuldpapier	0	0	0	0	0
Overige (5)	25	0	0	0	25
Totaal	968	5	13 603	14	14 591

1. De boekwaarde benadert het maximale kredietrisico.
2. Het bedrag van de reverse repo's is nagenoeg gelijk aan het bedrag van de onderliggende (uitgeleende) activa.
3. Het betreft financiële activa die niet werden opgenomen bij de leningen en voorschotten aan klanten, omdat ze geen rechtstreeks verband houden met de commerciële kredietverlening.
4. Het bedrag van de repo's is nagenoeg gelijk aan het bedrag van de onderliggende (ontleende) activa (deels op balans en deels verkregen via reverse repo's).
5. Het betreft financiële verplichtingen die niet werden opgenomen bij de deposito's van klanten, omdat ze geen rechtstreeks verband houden met de commerciële depositowerving.

- We wijzen erop dat KBC meer overgedragen activa op zijn balans heeft dan repotransacties, omdat (in lijn met IAS 32-vereisten) de cash-benen van bepaalde repotransacties worden gesaldeerd met reverserepotransacties als ze met dezelfde tegenpartij, in dezelfde valuta en met dezelfde einddatum worden uitgevoerd.
- Overgedragen activa die blijvend erkend worden in hun geheel: KBC leent op regelmatige basis effecten uit en/of verkoopt effecten met de verbintenis die op een latere datum terug te kopen (repotransacties). De effecten die uitgeleend of verkocht worden met de verbintenis ze op een latere datum terug te kopen, worden overgedragen aan de tegenpartij, waarbij KBC in ruil cash of andere financiële activa ontvangt. KBC behoudt evenwel de voornaamste risico's en opbrengsten met betrekking tot die effecten en blijft bijgevolg die effecten opnemen in zijn balans. Bovendien wordt er een financiële schuld erkend ten belope van de ontvangen cash.

Overgedragen activa die blijvend erkend worden in hun geheel (boekwaarde, in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Overgedragen activa die blijvend in hun geheel erkend worden in de vorm van repotransacties en uitgeleende effecten.	2 857	2 406
Aangehouden voor handelsdoeleinden		
Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI	1 369	1 181
Tegen geamortiseerde kostprijs	1 488	1 225
Gerelateerde financiële schuld	2 978	2 797
Aangehouden voor handelsdoeleinden		
Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI	1 438	1 201
Tegen geamortiseerde kostprijs	1 540	1 596

Toelichting 4.2: Financiële activa volgens portefeuille en kwaliteit

Toelichting 4.2.1: Financiële activa waarvoor bijzondere waarde-verminderingen zijn geboekt

	31-12-2022			31-12-2021		
	Boekwaarde vóór bijzondere waarde- vermindere- ringen	Bijzondere waarde- vermindere- ringen	Boekwaarde na bijzondere waarde- vermindere- ringen	Boekwaarde vóór bijzondere waarde- vermindere- ringen	Bijzondere waarde- vermindere- ringen	Boekwaarde na bijzondere waarde- vermindere- ringen
(in miljoenen euro)						
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS						
Leningen en voorschotten (*)	2 335	- 1	2 334	2 496	- 1	2 496
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	2 280	0	2 280	2 435	0	2 435
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	54	0	54	59	0	59
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	2	- 1	1
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0	0	0	0
Schuldpapier	7 540	- 1	7 539	7 037	- 1	7 036
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	7 540	- 1	7 539	7 019	- 1	7 018
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	18	0	18
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0	0	0	0
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE VIA OCI						
Schuldpapier	8 441	- 3	8 438	10 983	- 5	10 978
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	8 393	- 2	8 391	10 895	- 2	10 892
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	48	- 1	47	88	- 2	86
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0	0
Verworven of gecreëerde financiële activa met verminderde kredietwaardigheid (POCI)	0	0	0	0	0	0

(*) De boekwaarde na bijzondere waardeverminderingen in deze toelichting komt overeen met de som van de lijnen Leningen en voorschotten aan krediet-instellingen en beleggingsondernemingen, excl. reverse repo's, Leningen en voorschotten aan klanten, excl. reverse repo's en Reverse repo's in toelichting 4.1. (in de kolom Tegen geamortiseerde kostprijs)

Toelichting 4.2.2. Details over bijzondere waardeverminderingen

31-12-2022

(in miljoenen euro)	Categorie 1 Onderhevig aan 12 maanden ECL	Categorie 2 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd	Categorie 3 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd - non- performing	Onderhevig aan ECL over resterende looptijd (POCI)	Totaal
LENINGEN EN VOORSCHOTTEN TEGEN AC					
Bijzondere waardeverminderingen op 01-01-2022	0	0	1	0	1
Mutaties met resultaatinvloed (1)	0	0	0	0	0
Overdracht van financiële activa					
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	0	0	0	0	0
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0
Nieuwe financiële activa (2)	0	0	0	0	0
Veranderingen in risicoparameters	0	0	0	0	0
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn (3)	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatinvloed	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn (3)	0	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2022	0	0	1	0	1
SCHULDPAPIER TEGEN AC					
Bijzondere waardeverminderingen op 01-01-2022	1	0	0	0	1
Mutaties met resultaatinvloed (1)	0	0	0	0	0
Overdracht van financiële activa					
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	0	0	0	0	0
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0
Nieuwe financiële activa (2)	0	0	0	0	0
Veranderingen in risicoparameters	0	0	0	0	0
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn (3)	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatinvloed	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn (3)	0	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2022	1	0	0	0	1
SCHULDPAPIER TEGEN FVOCI					
Bijzondere waardeverminderingen op 01-01-2022	2	2	0	0	5
Mutaties met resultaatinvloed (1)	0	- 1	0	0	- 1
Overdracht van financiële activa					
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	0	0	0	0	0
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0
Nieuwe financiële activa (2)	0	0	0	0	0
Veranderingen in risicoparameters	0	- 1	0	0	- 1
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn (3)	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatinvloed	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn (3)	0	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2022	2	1	0	0	3

	Categorie 3 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd - non- performing				Totaal
	Categorie 1 Onderhevig aan 12 maanden ECL	Categorie 2 Onderhevig aan ECL over resterende looptijd	Onderhevig aan ECL over resterende looptijd (POCI)	Onderhevig aan ECL over resterende looptijd (POCI)	
	(in miljoenen euro)				
LENINGEN EN VOORSCHOTTEN TEGEN AC					
Bijzondere waardeverminderingen op 01-01-2021	0	0	1	0	1
Mutaties met resultaatinvloed (1)	0	0	0	0	0
Overdracht van financiële activa					
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	0	0	0	0	0
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0
Nieuwe financiële activa (2)	0	0	0	0	0
Veranderingen in risicoparameters	0	0	0	0	0
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn (3)	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatinvloed	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn (3)	0	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2021	0	0	1	0	1
SCHULDPAPIER TEGEN AC					
Bijzondere waardeverminderingen op 01-01-2021	2	0	0	0	2
Mutaties met resultaatinvloed (1)	0	0	0	0	0
Overdracht van financiële activa					
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	0	0	0	0	0
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0
Nieuwe financiële activa (2)	0	0	0	0	0
Veranderingen in risicoparameters	- 1	0	0	0	- 1
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn (3)	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatinvloed	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn (3)	0	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2021	1	0	0	0	1
SCHULDPAPIER TEGEN FVOCI					
Bijzondere waardeverminderingen op 01-01-2021	6	3	0	0	8
Mutaties met resultaatinvloed (1)	- 3	0	0	0	- 4
Overdracht van financiële activa					
Categorie 1 (ECL over 12 maanden)	0	0	0	0	0
Categorie 2 (ECL over resterende looptijd)	0	- 1	0	0	- 1
Categorie 3 (ECL over resterende looptijd)	0	0	0	0	0
Nieuwe financiële activa (2)	0	0	0	0	0
Veranderingen in risicoparameters	- 3	0	0	0	- 3
Veranderingen in model of methodologie	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn (3)	- 1	0	0	0	- 1
Andere	0	0	0	0	0
Mutaties zonder resultaatinvloed	0	0	0	0	0
Financiële activa die derecognized zijn (3)	0	0	0	0	0
Veranderingen in de consolidatiekring	0	0	0	0	0
Overdracht i.v.m. IFRS 5	0	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen op 31-12-2021	2	2	0	0	5

(1) Recuperaties op al afgeschreven kredieten worden wel verwerkt in de winst-en-verliesrekening bij de 'bijzondere waardeverminderingen op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde via OCI', maar worden niet in deze tabel opgenomen aangezien ze geen invloed hebben op de waardeverminderingen die in de

(2) Bevat ook bijzondere waardeverminderingen gerelateerd aan nieuwe financiële activa ten gevolge van uitoefening van al bestaande verstrekte verbintenissen en financiële

(3) Derecognition zonder resultaatinvloed vindt plaats wanneer de aanpassing van de waardevermindering al upfront was doorgevoerd (bijvoorbeeld op het moment van de verkoopovereenkomst (desinvesteringen) of aanpassing van de waardevermindering vóór de afschrijving). Derecognition met resultaatinvloed vindt plaats wanneer de waardevermindering op hetzelfde moment plaatsvindt (bijvoorbeeld in geval van kwijtschelding van schulden).

- Voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties: zie toelichting 5.7.2
- Invloed van wijzigingen in bijzondere waardeverminderingen op de winst-en-verliesrekening: zie Toelichting 3.10.
- De kredietportefeuille omvat een deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op.

Toelichting 4.3: Maximaal kredietrisico en offsetting

(in miljoenen euro)	31-12-2022			31-12-2021		
	Maximaal kredietrisico (A)	Ontvangen waarborgen en andere credit enhancements (B)	Netto (A-B)	Maximaal kredietrisico (A)	Ontvangen waarborgen en andere credit enhancements (B)	Netto (A-B)
	Onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen	18 497	689	17 808	20 622	726
<i>Waarvan categorie 3 non-performing (AC en FVOCI)</i>	0	0	0	1	0	1
Schuldpapier	15 977	0	15 977	18 014	0	18 014
Leningen en voorschotten exclusief reverse repo's	2 334	689	1 645	2 496	726	1 770
Reverse repo's	0	0	0	0	0	0
Overige financiële activa	27	0	27	29	0	29
Buitenbalansverplichtingen	160	0	160	84	0	84
onherroepelijk	160	0		84	0	
herroepelijk	0	0		0	0	
Niet onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen	93	0	93	44	0	44
Schuldpapier	22	0	22	22	0	22
Leningen en voorschotten exclusief reverse repo's	1	0	1	1	0	1
<i>waarvan FVO</i>	0	0	0	0	0	0
Reverse repo's	0	0	0	0	0	0
Derivaten	69	0	69	21	0	21
Overige financiële activa	0	0	0	0	0	0
Buitenbalansverplichtingen	0	0	0	0	0	0
Totaal	18 590	689	17 901	20 667	726	19 941

- Maximaal kredietrisico van een financieel actief is de nettoboekwaarde. Het maximale kredietrisico bevat, naast de bedragen op de balans, ook het niet-opgenomen deel van de onherroepelijk verstrekte kredietlijnen, de verstrekte financiële garanties en de andere onherroepelijk verstrekte verbintenissen.
- De kredietportefeuille omvat een deel van de financiële activa. Op basis van interne managementrapportering lichten we in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's? (onder Kredietrisico) de samenstelling en kwaliteit van de kredietportefeuille toe. De door de commissaris geauditeerde delen uit dat hoofdstuk sommen we vooraan in dat hoofdstuk op.
- Ontvangen waarborgen en *credit enhancements*: worden opgenomen tegen marktwaarde en beperkt tot het uitstaande bedrag van de betreffende leningen.

Financiële instrumenten onderhevig aan netting, afdwingbare netting-raamovereenkomsten en soortgelijke overeenkomsten

(in miljoenen euro)	Brutobedrag van erkende financiële instrumenten	Brutobedragen van erkende financiële instrumenten die verrekend worden (netting)	Nettobedrag van financiële instrumenten gepresenteerd op de balans	Bedragen die niet verrekend worden op de balans (netting)			Netto bedrag
				Financiële instrumenten	Kaswaarborgen	Effectenwaarborgen	
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2022							
Derivaten	69	0	69	32	0	0	37
Derivaten, exclusief centrale clearing huizen	69	0	69	32	0	0	37
Derivaten met centrale clearing huizen	0	0	0	0	0	0	0
Reverse repo's, geleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	0	0	0	0	0	0	0
Reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0
Geleende effecten	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	69	0	69	32	0	0	37
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2022							
Derivaten	11	0	11	10	0	0	0
Derivaten, exclusief centrale clearing huizen	11	0	11	10	0	0	0
Derivaten met centrale clearing huizen	0	0	0	0	0	0	0
Repo's, uitgeleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	619	0	619	0	0	619	0
Repo's	619	0	619	0	0	619	0
Uitgeleende effecten	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	630	0	630	10	0	619	0
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2021							
Derivaten	21	0	21	0	0	0	21
Derivaten, exclusief centrale clearing huizen	21	0	21	0	0	0	21
Derivaten met centrale clearing huizen	0	0	0	0	0	0	0
Reverse repo's, geleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	0	0	0	0	0	0	0
Reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0
Geleende effecten	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	21	0	21	0	0	0	21
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2021							
Derivaten	19	0	19	0	18	0	1
Derivaten, exclusief centrale clearing huizen	19	0	19	0	18	0	0
Derivaten met centrale clearing huizen	0	0	0	0	0	0	0
Repo's, uitgeleende effecten en soortgelijke overeenkomsten	333	0	333	0	0	333	0
Repo's	333	0	333	0	0	333	0
Uitgeleende effecten	0	0	0	0	0	0	0
Andere financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	352	0	352	0	18	333	1

- De criteria voor *netting* zijn vervuld als KBC momenteel een wettelijk afdwingbaar recht heeft om de erkende financiële activa en financiële passiva te verrekenen en de intentie heeft om de transacties af te wikkelen op een nettobasis, of het financieel actief en het financieel passief simultaan te realiseren. De financiële activa en financiële passiva die op die manier verrekend worden, zijn gerelateerd aan financiële instrumenten die verhandeld werden via (centrale) clearinghuizen.
- Onder Bedragen die niet verrekend worden op de balans worden in de kolom Financiële instrumenten de bedragen van financiële instrumenten weergegeven die afgesloten worden onder een afdwingbaar *netting*-raamakkoord of een gelijkaardig akkoord dat niet aan de criteria voldoet zoals gedefinieerd onder IAS 32. Die bedragen refereren aan die situaties waar *netting* alleen kan worden toegepast in het geval van verzuim, insolventie of bankroet van een van de tegenpartijen. Hetzelfde principe is van toepassing voor financiële instrumenten die gegeven of ontvangen worden als waarborg. Voor waarborgen ontvangen in de vorm van niet-contanten (in de kolom Effectenwaarborgen onder Bedragen die niet verrekend worden op de balans) zal de waarde in de tabel die zijn die overeenstemt met de marktwaarde, en het is die waarde die gebruikt wordt in het geval van verzuim, insolventie of bankroet van een van de tegenpartijen.

Toelichting 4.4: Reële waarde van financiële instrumenten – algemeen

Reële waarde van financiële instrumenten die niet tegen reële waarde op de balans zijn opgenomen (in miljoenen euro)	Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs		Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	
	Boekwaarde	Reële waarde	Boekwaarde	Reële waarde
(in miljoenen euro)				
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2022				
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, inclusief rev. repo's	337	359	-	-
Leningen en voorschotten aan klanten inclusief reverse repo's	1 997	1 773	-	-
Schuldpapier	7 539	6 689	-	-
Overige	27	27	-	-
Totaal	9 900	8 847	-	-
Niveau 1	-	5 429	-	-
Niveau 2	-	3 415	-	-
Niveau 3	-	3	-	-
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2022				
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	-	-	643	643
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	-	-	501	501
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	-	-	0	0
Overige	-	-	23	11
Totaal	-	-	1 166	1 155
Niveau 1	-	-	-	0
Niveau 2	-	-	-	1 155
Niveau 3	-	-	-	0
FINANCIËLE ACTIVA, 31-12-2021				
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen inclusief rev. repo's	419	509	-	-
Leningen en voorschotten aan klanten inclusief reverse repo's	2 077	2 291	-	-
Schuldpapier	7 036	7 724	-	-
Overige	29	29	-	-
Totaal	9 560	10 553	-	-
Niveau 1	-	5 858	-	-
Niveau 2	-	4 690	-	-
Niveau 3	-	5	-	-
FINANCIËLE VERPLICHTINGEN, 31-12-2021				
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	-	-	443	443
Deposito's van klanten en schuldpapier, incl. repo's	-	-	500	500
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	-	-	0	0
Overige	-	-	25	13
Totaal	-	-	968	956
Niveau 1	-	-	-	0
Niveau 2	-	-	-	956
Niveau 3	-	-	-	0

- Alle interne waarderingsmodellen worden door een onafhankelijke Risk Validation Unit gevalideerd. Bovendien heeft het Directiecomité een Group Valuation Committee (GVC) aangesteld om ervoor te zorgen dat KBC voldoet aan alle wettelijke bepalingen over de waardering van financiële instrumenten tegen reële waarde. Het GVC bewaakt de consistente implementatie van het KBC Valuation Framework, dat bestaat uit verschillende richtlijnen (waaronder de Group Valuation Policy, de Group Market Value Adjustments Policy en de Group Parameter Review Policy). Het GVC komt minstens tweemaal per kwartaal samen om belangrijke wijzigingen in waarderingsmethoden (inclusief, maar niet beperkt tot, modellen, marktgegevens en inputs), of afwijkingen van Group Policies voor financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde goed te keuren. Het GVC bestaat uit leden van Finance, Risicobeheer en Middle Office. Om de zes maanden worden er valuation uncertainty measurements uitgevoerd en gerapporteerd aan het GVC. Een speciaal daartoe samengesteld team neemt reële waarden onder de loep die het resultaat zijn van een waarderingsmodel.
- De reële waarde van hypothecaire kredieten en termijnekredieten die niet tegen reële waarde in de balans zijn opgenomen (zie tabel), wordt bepaald door contractuele kasstromen tegen de risicovrije rentevoet te verdisconteren. Die berekening wordt dan

gecorrigeerd voor kredietrisico door rekening te houden met marges verkregen op gelijkaardige, maar recent uitgegeven kredieten of door een spread te gebruiken, afgeleid van de spread van genoteerde obligaties. De reële waarde houdt voor de belangrijkste portefeuilles rekening met prepayment risks en cap-opties. De reële waarde van termijndeposito's wordt berekend door de contractuele kasstromen te verdisconteren met de risicovrije rente. De reële waarde van zichtdeposito's en depositoboekjes wordt verondersteld gelijk te zijn aan de boekwaarde.

Toelichting 4.5: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – waarderingshiërarchie

(in miljoenen euro)	31-12-2022				31-12-2021			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Waarderingshiërarchie								
FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE								
Verplicht tegen reële waarde, niet aangehouden voor handelsdoeleinden incl. overlay	13 769	134	107	14 010	15 688	254	45	15 987
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandelen	1 131	0	106	1 237	1 323	0	43	1 366
Beleggingscontracten, verzekeringen	12 638	134	0	12 771	14 365	254	0	14 620
Schuldpapier	0	0	1	1	0	0	2	2
<i>waarvan overheidsobligaties</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Aangehouden voor handelsdoeleinden	22	4	0	26	23	6	0	29
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. reverse repo's	0	1	0	1	0	1	0	1
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandelen	3	0	0	3	8	0	0	8
Schuldpapier	19	2	0	21	16	5	0	21
<i>waarvan overheidsobligaties</i>	16	1	0	17	14	2	0	16
Derivaten	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
FVO	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Leningen en voorschotten aan klanten, incl. reverse repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Schuldpapier	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>waarvan overheidsobligaties</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Tegen reële waarde via OCI	6 395	1 867	302	8 564	7 923	2 863	323	11 108
Aandelen	0	0	126	127	2	0	127	129
Schuldpapier	6 395	1 867	175	8 438	7 920	2 863	195	10 978
<i>waarvan overheidsobligaties</i>	4 142	983	40	5 165	4 816	1 711	20	6 547
Afdeckingsderivaten	0	69	0	69	0	21	0	21
Derivaten	0	69	0	69	0	21	0	21
Totaal	20 186	2 074	409	22 669	23 634	3 144	368	27 145

FINANCIËLE VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE

Aangehouden voor handelsdoeleinden	0	3	0	3	0	5	0	5
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Deposito's van klanten en schuld papier, incl. repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Derivaten	0	3	0	3	0	5	0	5
Baisseposities	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Gewaardeerd tegen reële waarde	12 002	0	0	12 002	13 603	0	0	13 603
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, incl. repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Deposito's van klanten en schuld papier, incl. repo's	0	0	0	0	0	0	0	0
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	12 002	0	0	12 002	13 603	0	0	13 603
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Afdekkingsderivaten	0	7	0	7	0	14	0	14
Derivaten	0	7	0	7	0	14	0	14
Totaal	12 002	11	0	12 013	13 603	19	0	13 622

- De waarderingshiërarchie verdeelt de waarderingstechnieken, samen met de respectieve waarderingsparameters waarop die gebaseerd zijn, op basis van prioriteit, in drie niveaus.
 - De waarderingshiërarchie kent de hoogste prioriteit toe aan parameters van niveau 1. Dat betekent dat, als er een actieve markt bestaat, gepubliceerde prijsnoteringen moeten worden gebruikt om het financiële actief of passief tegen reële waarde te waarderen. Parameters van niveau 1 zijn gepubliceerde (genoteerde) prijzen afkomstig van een beurs, een handelaar, een makelaar, een sectorgroep, een waarderingsdienst (*pricing service*) of een regelgevende instantie. Die prijzen zijn eenvoudig en op regelmatige basis beschikbaar en zijn ontleend aan huidige en regelmatig uitgevoerde markttransacties tussen onafhankelijke partijen op actieve markten die voor KBC toegankelijk zijn. De reële waarde is dan gebaseerd op de marktwaarde die wordt afgeleid van de huidige beschikbare transactieprizen. Er wordt geen waarderingstechniek (model) gebruikt.
 - Als er geen prijsnoteringen beschikbaar zijn, bepaalt de rapporterende entiteit de reële waarde met behulp van een waarderingstechniek (model) op basis van waarneembare of niet-waarneembare parameters. Het gebruik van waarneembare parameters moet worden gemaximaliseerd, terwijl het gebruik van niet-waarneembare parameters moet worden geminimaliseerd. Waarneembare parameters worden ook parameters van niveau 2 genoemd. Ze weerspiegelen alle factoren die marktdeelnemers bij de waardering van het actief of de verplichting tegen reële waarde in overweging zouden nemen op basis van marktgegevens afkomstig van bronnen die onafhankelijk zijn van de rapporterende entiteit. Waarneembare waarderingsparameters zijn bijvoorbeeld de risicovrije rente, wisselkoersen van vreemde valuta, aandelenkoersen en de impliciete volatiliteit. Waarderingsstechnieken op basis van waarneembare parameters zijn onder andere: verdiscontering van toekomstige kasstromen, vergelijking met de huidige of recente reële waarde van een ander soortgelijk instrument.
 - Niet-waarneembare parameters worden ook parameters van niveau 3 genoemd. Ze zijn gebaseerd op de assumpties die marktpartijen volgens de rapporterende entiteit zouden gebruiken bij de waardering van het actief of de verplichting (inclusief assumpties over de betrokken risico's). Niet-waarneembare parameters weerspiegelen een markt die niet actief is. Waarderingsparameters die benaderingen zijn voor niet-waarneembare parameters (*proxy*) en correlatiefactoren kunnen worden beschouwd als niet-waarneembaar op de markt.
- Als de parameters die worden gebruikt om de reële waarde van een actief of passief te bepalen in verschillende niveaus van de waarderingshiërarchie kunnen worden ondergebracht, dan wordt de reële waarde van het gehele actief of passief geklasseerd volgens het laagste niveau van de betreffende parameters die een belangrijke invloed hebben op de totale reële waarde van het actief of passief. Bijvoorbeeld: als de berekening van de reële waarde gebaseerd is op waarneembare parameters, waarbij belangrijke aanpassingen van die waarde nodig zijn op basis van niet-waarneembare parameters, dan valt die waarderingmethode onder niveau 3 van de waarderingshiërarchie.
- De waarderingshiërarchie en de classificatie in die waarderingshiërarchie van de meest gebruikte financiële instrumenten vindt u in de tabel. De tabel geeft een overzicht van het niveau waaronder financiële instrumenten doorgaans worden geklasseerd, maar uitzonderingen zijn mogelijk. Met andere woorden: hoewel de meerderheid van een bepaald type financiële instrumenten geklasseerd wordt op het in de tabel vermelde niveau, kan een klein deel van die instrumenten geklasseerd zijn op een ander niveau.
- Bij overdrachten tussen verschillende niveaus van de waarderingshiërarchie hanteert KBC het principe dat die plaatsvinden aan het einde van de rapporteringsperiode. Voor meer details over overdrachten tussen de verschillende niveaus: zie Toelichting 4.6 en 4.7.

Overzicht op niveau van KBC Groep:

	Soort instrument	Producten	Type waardering
Niveau 1	Liquide financiële instrumenten waarvoor genoteerde koersen regelmatig beschikbaar zijn	Valutacontantcontracten, beursgenoteerde financiële futures, beursgenoteerde opties, beursgenoteerde aandelen, beursgenoteerde fondsen (ETF), liquide overheidsobligaties, andere liquide obligaties, liquide asset backed securities op actieve markten	Mark-to-market (gepubliceerde prijsnoteringen op een actieve markt), voor obligaties: BVAL of data vendor.
Niveau 2	Plain vanilla / liquide derivaten	(Cross-Currency) Renteswaps (IRS), valutaswaps, valutatermijncontracten, rentetermijncontracten (FRA), inflatieswaps, dividendswaps en -futures, reverse floaters, opties op obligatiefutures, opties op rentefutures, overnight index swaps, FX reset	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, FX swaps en (CC)IRS)
	Lineaire financiële verplichtingen (zonder optionele kenmerken) – cashinstrumenten	Caps en floors, renteopties, Europese aandelenopties, Europese en Amerikaanse valutaopties, forward start-opties, digitale valutaopties, FX strips van eenvoudige opties, Europese swaptions, European cancelable IRS, compound options Deposito's, eenvoudige kasstromen, transacties in het kader van repo's	Waarderingsmodel voor opties op basis van waarneembare parameters (bv. volatiliteit) Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, FX swaps en (CC)IRS)
	Halfliquide obligaties/ABS	Halfliquide obligaties / asset backed securities	BVAL, prijscontrole a.d.h.v. alternatieve observeerbare marktgegevens, of via vergelijkbare spreadmethode
	Schuldinstrumenten	Eigen uitgiftes door KBC Ifima (passiva), hypotheekobligaties op het actief van ČSOB	Verdiscontering van toekomstige kasstromen en waardering van gerelateerde derivaten op basis van observeerbare parameters
	Lineaire financiële activa (cashinstrumenten)	Leningen, thesauriebewijzen	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van verdisconterings- en inschattingcurves (op basis van gepubliceerde depositoquoteringen, FX swaps en (CC)IRS)
Niveau 3	Exotische derivaten	Target profit forwards, flexible forwards, Amerikaanse en Aziatische aandelenopties, Bermudan swaptions, digitale renteopties, quanto-renteopties, digitale aandelenopties, composite aandelenopties, barrieropties op aandelen, quanto-digital FX options, FX Asian options, FX European barrier options, FX simple digital barrier options, FX touch rebate, inflatieopties, Bermudan cancelable IRS, constant maturity swaps (CMS), CMS spread swaps, CMS spread options, CMS interest rate caps/floors, (callable) range accruals, outperformance options, autocallable options, lookback options, commodity swaps en forwards Collateralised debt obligations (notes)	Waarderingsmodel voor opties op basis van niet-waarneembare parameters (bv. correlatie)
	Illiquide instrumenten met kredietkoppeling		Waarderingsmodel op basis van de correlatie tussen de respectieve defaultkansen van de onderliggende activa
	Private Equity Investments	Private equity en niet-genoteerde deelnemingen	Op basis van de waarderingsrichtlijnen van de European Private Equity & Venture Capital Association
	Illiquide obligaties / ABS	Illiquide (hypotheek)obligaties / Asset backed securities die indicatief worden geprijsd door één prijsleverancier op een niet-actieve markt	BVAL, prijsstelling door derden (bv. leadmanager), geen prijscontrole mogelijk door gebrek aan beschikbare/betrouwbare alternatieve marktgegevens
	Schuldinstrumenten	Eigen uitgiftes door KBC (KBC Ifima)	Verdiscontering van toekomstige kasstromen en waardering van gerelateerde derivaten op basis van niet-observeerbare parameters (indicatieve prijsstelling door derden voor de derivaten)

Toelichting 4.6: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – overdrachten tussen niveau 1 en 2

- Overdrachten in 2022: KBC herklasseerde voor 76 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 1 naar niveau 2. Het herklasseerde ook voor ongeveer 358 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 2 naar niveau 1. Het grootste deel van die herklasseringen gebeurde deels wegens een gewijzigde liquiditeit van overheids- en bedrijfsobligaties.
- Overdrachten in 2021: KBC herklasseerde voor 110 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 1 naar niveau 2. Het herklasseerde ook voor ongeveer 279 miljoen euro aan financiële instrumenten van niveau 2 naar niveau 1. Het grootste deel van die herklasseringen gebeurde wegens een gewijzigde liquiditeit van overheids- en bedrijfsobligaties.

Toelichting 4.7: Financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd – focus op niveau 3

- Belangrijke bewegingen met betrekking tot financiële instrumenten geklasseerd in niveau 3 van de waarderingshiërarchie in 2022:
 - Activa tegen reële waarde via OCI: De reële waarde van de aandelen steeg met 63 miljoen euro voornamelijk door nieuwe posities
- Belangrijke bewegingen met betrekking tot financiële instrumenten geklasseerd in niveau 3 van de waarderingshiërarchie in 2021:
 - Activa tegen reële waarde via OCI: De reële waarde van de aandelen steeg met 48 miljoen euro voornamelijk door herwaarderingen van ongeconsolideerde posities. De reële waarde van de schuldinstrumenten daalde met 63 miljoen euro, voornamelijk door verschuivingen uit niveau 3, slechts deels gecompenseerd door verschuivingen in niveau 3.

Toelichting 4.8: Derivaten

Toelichting 4.8.1 Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden

(in miljoenen euro)	31-12-2022				31-12-2021			
	Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen (*)		Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen (*)	
	Activa	Verplichtingen	Aangekocht	Verkocht	Activa	Verplichtingen	Aangekocht	Verkocht
Totaal	0	3	40	38	0	5	63	63
Rentecontracten	0	3	26	26	0	5	50	50
<i>Waarvan renteswaps en futures</i>	0	3	26	26	0	5	50	50
<i>Waarvan opties</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Valutacontracten	0	0	14	12	0	0	13	12
<i>Waarvan valuta- en renteswaps, termijnwisselverrichtingen en futures</i>	0	0	14	12	0	0	13	12
<i>Waarvan opties</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandelencontracten	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Waarvan aandelenswaps</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Waarvan opties</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredietcontracten	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Waarvan credit default swaps</i>	0	0	0	0	0	0	0	0
Grondstoffen- en andere contracten	0	0	0	0	0	0	0	0

(*) In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

Toelichting 4.8.2 Afdekkingsderivaten

31-12-2022

(in miljoenen euro)	Afdekkingsinstrument					Afgedeekt instrument			Invloed op eigen vermogen		
	Gecontracteerde bedragen (1)		Boekwaarde		Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode (2)	Type	Totaal (incl. reëlewaardeveranderingen)	Boekwaarde	Reëlewaardeveranderingen van afgedekte instrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode (2)	Niet-effectief deel opgenomen in resultaat	Effectief deel opgenomen in OCI
Aan-gekocht	Verkocht	Activa	Verplichtingen	Waarvan gecumuleerde aanpassingen van de reële waarde							
Hedging strategie											
Microhedge-reëlewaardeafdekkingen											
Renteswaps	442	442	66	0	58	Aangehouden schuldpapier aan AC	0	0	0		
Valuta- en renteswaps	6	6	1	0	0	Leningen en voorschotten aan AC	0	0	0		
						Aangehouden schuldpapier aan FVOCI	412	- 72	- 57		
						Uitgegeven schuldpapier aan AC	0	0	0		
						Deposito's aan AC	0	0	0		
Totaal	448	448	67	0	58	Totaal			- 57	1	-
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille											
Renteswaps	0	0	0	0	0	Aangehouden schuldpapier aan AC	0	0	0		
Valuta- en renteopties	0	0	0	0	0	Leningen en voorschotten aan AC	0	0	0		
						Leningen en voorschotten aan FVOCI	0	0	0		
						Uitgegeven schuldpapier aan AC	0	0	0		
						Deposito's aan AC	0	0	0		
Totaal	0	0	0	0	0	Totaal			0	0	-
Kasstroomafdekkingen (microhedge en ter afdekking van een portefeuille)											
Renteswaps	0	0	0	0	0						
Valuta- en renteswaps	6	5	1	7	- 2						
Totaal	6	5	1	7	- 2	Totaal			2	0	- 2
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit											
Totaal (3)	0	0	0	0	0	Totaal			0	0	1

(1) In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

(2) Inefficiteit wordt erkend in het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – zie ook Toelichting 3.3

(3) Boekwaarde verplichtingen: betreft afdekkingsinstrumenten onder de vorm van deposito's in vreemde munt.

31-12-2021

(in miljoenen euro)

Hedging strategy	Gecontracteerde bedragen (1)		Boekwaarde		Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode (2)	Type	Afgedeekt instrument			Invloed op eigen vermogen	
	Aan-gekocht	Verkocht	Activa	Verplichtingen			Totaal (incl. reëlewaardeveranderingen)	Boekwaarde	Reëlewaardeveranderingen van afgedekte instrumenten als basis voor de berekening van het niet-effectieve deel van de periode (2)	Niet-effectief deel opgenomen in resultaat	Effectief deel opgenomen in OCI
Microhedge-reëlewaardeafdekkingen											
Renteswaps	437	437	20	14	37	Aangehouden schuldpapier aan AC	0	0	0		
Valuta- en renteswaps	19	18	0	0	0	Leningen en voorschotten aan AC	0	0	0		
						Aangehouden schuldpapier aan FVOCI	501	- 14	- 37		
						Uitgegeven schuldpapier aan AC	0	0	0		
						Deposito's aan AC	0	0	0		
Totaal	456	456	20	14	37	Totaal			- 37	0	-
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille											
Renteswaps	0	0	0	0	0	Aangehouden schuldpapier aan AC	0	0	0		
Valuta- en renteopties	0	0	0	0	0	Leningen en voorschotten aan AC	0	0	0		
						Leningen en voorschotten aan FVOCI	0	0	0		
						Uitgegeven schuldpapier aan AC	0	0	0		
						Deposito's aan AC	0	0	0		
Totaal	0	0	0	0	0	Totaal			0	0	-
Kasstroomafdekkingen (microhedge en ter afdekking van een portefeuille)											
Renteswaps	0	0	0	0	0						
Valuta- en renteswaps	6	5	0	0	0						
Totaal	6	5	0	0	0	Totaal			0	0	0
Afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit											
Totaal (3)	0	0	0	0	0	Totaal			0	0	1

(1) In deze tabel worden bij de gecontracteerde bedragen beide benen van de derivaten gerapporteerd.

(2) Inefficiteit wordt erkend in het nettoresultaat uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening – zie ook Toelichting 3.3

(3) Boekwaarde verplichtingen: betreft afdekkingsinstrumenten onder de vorm van deposito's in vreemde munt.

- Om de negatieve impact van renteschommelingen te vermijden, worden de looptijden van activa en passiva op de balans aangepast door middel van *interest rate swaps* en andere derivaten.
- Wat de verhouding tussen risicobeheer en boekhoudkundige vertaling ervan betreft, krijgt het economische beheer voorrang en worden de risico's afgedekt volgens het algemene ALM-kader. Pas daarna wordt gezocht naar de mogelijkheden om de eventuele boekhoudkundige mismatch die daardoor ontstaat te beperken door een van de bovengenoemde indekkingstechnieken.

Verwachte kasstromen van kasstroomafdekkingsderivaten per tijdschors (in miljoenen euro)	Instroom	Uitstroom
Maximaal 3 maanden	0	0
Meer dan 3 maanden en maximaal 6 maanden	0	0
Meer dan 6 maanden en maximaal 1 jaar	6	- 6
Meer dan 1 jaar en maximaal 2 jaar	0	0
Meer dan 2 jaar en maximaal 5 jaar	0	0
Meer dan 5 jaar	0	- 2

5.0 Toelichtingen bij de andere posten op de balans

Toelichting 5.1: Overige activa

(in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Totaal	874	758
Vorderingen uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	457	404
Vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	89	78
Deposito's bij cederende ondernemingen	8	10
Over te dragen kosten en toe te rekenen opbrengsten	22	19
Overige	298	247

Toelichting 5.2: Belastingvorderingen en belastingverplichtingen

(in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
ACTUELE BELASTINGEN		
Actuele belastingvorderingen	50	45
Actuele belastingverplichtingen	16	44
UITGESTELDE BELASTINGEN	111	- 265
Uitgestelde belastingvorderingen, per type van tijdelijk verschil	316	125
Personeelsbeloningen	2	2
Fiscaal overgedragen verliezen	2	0
Materiële en immateriële vaste activa	5	7
Voorziening voor risico's en kosten	1	1
Bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	3	3
Fin. instrumenten tegen reële waarde via de w&v en reëlewaardeafdekkingen	45	46
Reëlewaardeveranderingen, financiële activa tegen FVOCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten	210	29
Technische voorzieningen	42	30
Overige	6	7
Uitgestelde belastingverplichtingen, per type van tijdelijk verschil	205	389
Personeelsbeloningen	7	0
Fiscaal overgedragen verliezen	0	0
Materiële en immateriële vaste activa	5	5
Voorziening voor risico's en kosten	9	9
Bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	0	0
Fin. instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de w&v en reëlewaardeafdekkingen	42	41
Reëlewaardeveranderingen, financiële activa tegen FVOCI, kasstroomafdekkingen en afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten	25	225
Technische voorzieningen	115	106
Overige	2	3
Netto opgenomen in de balans als volgt		
Uitgestelde belastingvorderingen	185	38
Uitgestelde belastingverplichtingen	74	302
Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden	0	0

- Uitgestelde belastingvorderingen worden geboekt voor zover het waarschijnlijk is dat er belastbare winsten beschikbaar zullen zijn op basis van realistische financiële projecties waardoor die aftrekbare tijdelijke verschillen kunnen worden gebruikt in de nabije toekomst (beperkt tot een periode van 8 à 10 jaar).
- Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden hebben betrekking op fiscale verliezen van de groepsmaatschappijen die niet werden geactiveerd wegens onvoldoende bewijs van toekomstige belastbare winst. De meeste niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden zijn overdraagbaar gedurende twintig jaar of meer.

- De nettowijziging van de uitgestelde belastingen (+375 miljoen euro in 2022) is als volgt verdeeld:
 - Toename van uitgestelde belastingvorderingen: +191 miljoen euro;
 - Afname van uitgestelde belastingverplichtingen: -184 miljoen euro.
- De wijzigingen van de uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen hebben voornamelijk te maken met de daling van de herwaarderingsreserve op financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde tegen FVOCI.

Toelichting 5.3: Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures

In 2022 en 2021 werden geen geassocieerde ondernemingen en joint ventures opgenomen volgens vermogensmutatie.

- Geassocieerde ondernemingen: ondernemingen waarbij KBC een belangrijke invloed uitoefent op het management, maar zonder directe of indirecte, volledige of gezamenlijke controle. KBC heeft over het algemeen een aandeelhouderschap van 20% tot 50% in dergelijke ondernemingen. Joint ventures zijn ondernemingen waarvoor KBC gezamenlijke controle uitoefent.
- Goodwill betaald op geassocieerde ondernemingen en joint ventures: is opgenomen in het nominale bedrag van Investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures in de balans. We voeren een waardeverminderingstoets uit en boeken indien vereist de nodige bijzondere waardeverminderingen op goodwill (zie tabel).

Toelichting 5.4: Materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen

(in miljoenen euro)				31-12-2022	31-12-2021
Materiële vaste activa				44	39
Vastgoedbeleggingen				258	244
Huurinkomsten				16	21
Directe exploitatiekosten uit vastgoedbeleggingen die huurinko				4	5
Directe exploitatiekosten uit vastgoedbeleggingen die geen hu				0	0
MUTATIETABEL	Terreinen en gebouwen	IT-apparatuur	Overige uitrusting	Totaal materiële vaste activa	Vastgoedbeleggingen
2022					
Beginsaldo	32	2	5	39	244
Aanschaffingen	3	2	2	6	15
Vervreemdingen	- 1	0	0	- 1	- 2
Afschrijvingen	- 7	- 1	- 1	- 10	- 17
Overige mutaties	11	0	- 1	10	19
Eindsaldo	38	3	4	44	258
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	28	8	11	47	186
Reële waarde 31-12-2022					392
2021					
Beginsaldo	33	2	5	40	256
Aanschaffingen	3	1	1	6	10
Vervreemdingen	- 1	0	0	- 1	- 3
Afschrijvingen	- 7	- 1	- 1	- 10	- 18
Overige mutaties	4	0	0	4	- 1
Eindsaldo	32	2	5	39	244
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	22	7	14	43	213
Reële waarde 31-12-2021					393

- Jaarlijkse afschrijvingspercentages: hoofdzakelijk 3% voor gebouwen (inclusief vastgoedbeleggingen), 33% voor IT-apparatuur, tussen 5% en 33% voor overige uitrusting. Op terreinen wordt geen afschrijving toegepast.
- Er bestaan geen belangrijke verplichtingen voor de verwerving van materiële vaste activa. Er bestaan geen belangrijke beperkingen op eigendom en materiële vaste activa die als zekerheid dienen voor verplichtingen.
- De meeste vastgoedbeleggingen worden periodiek gewaardeerd door een onafhankelijke expert en jaarlijks door eigen specialisten in die materie. Die waardering is hoofdzakelijk gebaseerd op de kapitalisatie van de geschatte huurwaarde en eenheidsprijzen van soortgelijke onroerende goederen. Daarbij houden we rekening met alle marktparameters die beschikbaar zijn op de datum van de schatting (onder meer ligging en marktsituatie, bouwwijze en constructie, staat van onderhoud en bestemming).
- Eigen specialisten waarden jaarlijks een aantal andere vastgoedbeleggingen en baseren zich daarbij op de actuele jaarhuur per gebouw en de verwachte ontwikkeling ervan, en op een geïndividualiseerde kapitalisatievoet per gebouw.
- De impact van de zware overstromingen en de andere bijzondere weersomstandigheden in 2022 en 2021 op de (waardeverminderingen op) materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen was niet wezenlijk. Voor informatie met betrekking tot klimaat- en andere ESG-risico's: zie het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?
- De impact van onze eigen activiteiten als verzekeraar op het milieu is, zeker in vergelijking met industriële bedrijven en met onze indirecte impact via onder meer kredietverlening, zeer beperkt. Het betreft dan voornamelijk onze gebouwen en voertuigen (woon-werkverkeer). Niettemin berekenen we ook onze directe eigen broeikasgasimpact en hanteren daarvoor ook bepaalde doelstellingen. Verdere uitleg vindt u in het deel Verslag van de Raad van Bestuur, onder Focus op klimaat. Meer details vindt u in ons Climate Report en ons Sustainability Report, op www.kbc.com.

Toelichting 5.5: Goodwill en andere immateriële vaste activa

(in miljoenen euro)	Goodwill	Intern ontwikkelde software	Extern ontwikkelde software	Overige	Totaal
2022					
Beginsaldo	167	3	33	9	212
Aanschaffingen	0	0	12	8	19
Vervreemdingen	0	0	0	- 2	- 2
Afschrijvingen	0	- 3	- 8	0	- 11
Overige mutaties	0	- 1	- 1	- 7	- 8
Eindsaldo	167	0	36	7	210
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	<i>199</i>	<i>9</i>	<i>45</i>	<i>25</i>	<i>278</i>
2021					
Beginsaldo	111	0	26	16	152
Aanschaffingen	56	4	27	6	93
Vervreemdingen	0	0	- 10	- 9	- 19
Afschrijvingen	0	- 5	- 6	- 1	- 12
Overige mutaties	0	4	- 4	- 3	- 3
Eindsaldo	167	3	33	9	212
<i>Geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen</i>	<i>199</i>	<i>6</i>	<i>40</i>	<i>25</i>	<i>269</i>

- Goodwill: omvat de goodwill betaald op ondernemingen uit de consolidatiekring en betaald bij de overname van activiteiten. Goodwill betaald op geassocieerde ondernemingen is opgenomen in het nominale bedrag van Investerings in geassocieerde ondernemingen in de balans.
- Goodwill met betrekking tot recente overnames: zie Toelichting 6.6.
- Waardeverminderingstoets: we voerden die waardeverminderingstoets uit om na te gaan of er waardeverminderingen op goodwill moesten worden geboekt (zie tabel en Toelichting 3.10). We voeren de waardeverminderingstoets minstens jaarlijks uit. Bovendien voeren we op kwartaalbasis een high level assessment uit om na te gaan of er een indicatie voor waardevermindering bestaat. In die toets beschouwen we elke entiteit als een aparte kasstroom genererende eenheid (KGE). De entiteiten op zich hebben een specifiek risicoprofiel en binnen de entiteiten zelf komen in veel mindere mate verschillende profielen voor.
- Bijzondere waardeverminderingen op goodwill als gevolg van de toepassing van IAS 36: nemen we in het resultaat op als het realiseerbare bedrag van een investering lager is dan de boekwaarde ervan. Het realiseerbare bedrag bepalen we als het hoogste van de bedrijfswaarde (bepaald op basis van de DCF-methode (DCF staat voor Discounted Cash Flow)) en de reële waarde (via multi-pele analyse en dergelijke) min directe verkoopkosten.
- De voornaamste groepsmaatschappijen waarop de goodwill betrekking heeft, vindt u in de tabel. Ze werden allemaal gewaardeerd op basis van de DCF-methode. Bij de DCF-methode wordt het realiseerbare bedrag van een investering berekend als de huidige waarde van alle toekomstige vrije kasstromen van het bedrijf. Daarbij gaan we uit van langetermijnprognoses over de activiteit van de onderneming en de daaruit resulterende kasstromen (enerzijds gaat het om voorspellingen voor een aantal jaren in de toekomst, anderzijds om de restwaarde van het bedrijf na die expliciete voorspellingsperiode). Die langetermijnprognoses zijn het resultaat van een combinatie van een beoordeling van de vroegere en huidige prestaties, en externe informatiebronnen inzake toekomstige ontwikkelingen in de respectieve markten en de globale macro-economische omgeving. Waar in de onderliggende financiële prognoses rekening gehouden wordt met elementen van en producten/projecten inzake duurzaamheid, heeft dat bijgevolg ook een invloed op de waardering. De uiteindelijke groeivoet bepalen we op basis van het langetermijngemiddelde van de groei van de markt. De huidige waarde van die toekomstige kasstromen berekenen we door een samengestelde discontovoet toe te passen. We bepalen de samengestelde discontovoet aan de hand van de CAPM-theorie (Capital Asset Pricing Model) en gebruiken daarbij een landenspecifieke risicovrije rente, samen met een marktrisicopremie (vermenigvuldigd met een activiteitsafhankelijke bèta). We beschouwen als vrije kasstromen de dividenden die kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders van het bedrijf, rekening houdend met de reglementaire vereisten voor het minimumkapitaal.

Uitstaande goodwill (in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021	Discontovoeten over de expliciete periode van kasstroomprognose heen	
			31-12-2022	31-12-2021
DZI Insurance	75	75	10,5% - 8,1%	8,6% - 7,2%
Pension Insurance Company UBB (de overgenomen pensioenverzekeringsactiviteiten van NN in Bulgarije)	56	56	9,3% - 9,1%	-
CSOB Pojist'ovna	18	18	10,5% - 7,7%	8,6% - 6,8%
Rest	18	18	-	-
Totaal	167	167	-	-

- De periode waarop de kasstroombudgetten en prognoses betrekking hebben, is in de meeste gevallen 10 jaar. We gebruiken die langere periode vanwege de huidige sterke groei in de Centraal-en Oost-Europese landen waarbij de verwachting is dat op langere termijn de groeivoet evolueert naar een meer gematigd niveau.
- Het gebruikte groeipercentage voor de extrapolatie van de kasstroomprognoses na die periode is gelijk aan de verwachte langetermijngroei van het bruto binnenlands product. Dat laatste is afhankelijk van het land en bedroeg in 2022 tussen 4,7% en 3,2% (2021: tussen 1,7% en 1,2%).
- De gehanteerde discontovoeten zijn aanzienlijk verhoogd ten opzichte van vorig jaar, maar hebben op netto-basis slechts een beperkte impact op de waarderingen gelet op de verhoogde kasstroombudgetten dankzij verbeterde nettorenteinkomsten.
- We voerden geen gevoeligheidsanalyse uit voor die entiteiten waarvoor het overschot van de realiseerbare waarde op de boekwaarde zo aanzienlijk is dat geen redelijke verandering in de hoofdparameters ertoe zou leiden dat de realiseerbare waarde gelijk is aan of kleiner wordt dan de boekwaarde. In de tabel vindt u voor de andere entiteiten een indicatie van de verandering in hoofdparameters die ervoor zou zorgen dat de realiseerbare waarde de boekwaarde evenaart.

Verandering in hoofdparameters ¹	Toename in discontovoet ²	Afname in terminale groeivoet	Toename in beoogde solvabiliteits-ratio	Daling in jaarlijkse nettowinst	Stijging van de jaarlijkse waardeverminderingen
Pension Insurance Company UBB	4,0%	-	-	47%	-

¹ Uiteraard moet er rekening worden gehouden met het feit dat een verandering in de parameters een effect kan hebben op andere parameters in de berekening van de realiseerbare waarde.
² Gebaseerd op een parallelle shift en een absolute toename van de discontovoetcurve. De vork van discontovoeten wordt 13,1%-13,3% voor Pension Insurance Company UBB.

Toelichting 5.6: Technische voorzieningen – verzekeringen

(in miljoenen euro)	Bruto 2022	Herverzekeringen 2022	Bruto 2021	Herverzekeringen 2021
Technische voorzieningen	18 491	192	18 974	191
Verzekeringscontracten, Niet-leven	4 161	180	3 974	181
Voorziening voor niet-verdiende premies	891	5	820	4
Voorziening voor te betalen schade	3 026	175	2 909	176
Voorziening voor winstdeling & restorno's	2	0	3	0
Andere technische voorzieningen	242	0	242	0
Verzekeringscontracten, Leven	8 348	12	8 511	10
Voorziening voor niet-verdiende premies	19	1	18	1
Voorziening voor Leven	7 945	8	8 080	8
Voorziening voor te betalen schade	165	4	197	1
Voorziening voor winstdeling & restorno's	37	0	28	0
Andere technische voorzieningen	181	0	187	0
Beleggingscontracten met discretionaire winstdeling, leven	5 982	0	6 489	0
Voorziening voor Leven	5 918	0	6 418	0
Voorziening voor Niet-leven	11	0	16	0
Voorziening voor winstdeling & restorno's en andere	53	0	55	0

Mutatietabel

	Bruto 2022	Herverzekeringen 2022	Bruto 2021	Herverzekeringen 2021
Verzekeringscontracten, Niet-leven				
Beginsaldo	3 974	181	3 682	137
Mutaties via verdiende premies (w&v)	71	1	48	2
Mutaties via technische lasten (w&v)	115	- 3	223	41
Uitkeringen schadegevallen van vorige boekjaren	- 412	- 42	- 328	- 22
Voorziening voor nieuwe schadegevallen	610	37	626	66
Vrijval/Tekort schadevoorzieningen van vorige boekjaren	- 113	28	- 112	2
Kosten van winstdeling	- 1	0	0	0
Overige mutaties met resultaatsinvloed	31	- 26	38	- 5
Mutaties via de balans	2	1	22	1
Eindsaldo	4 161	180	3 974	181
Verzekeringscontracten, Leven				
Beginsaldo	8 511	10	8 315	8
Mutaties via verdiende premies (w&v)	1	0	1	0
Mutaties via technische lasten (w&v)	- 175	2	71	2
Nieuwe productie (netto van risicopremie & kosten)	590	0	633	0
Uitkeringen, inclusief financiering risicopremie	- 844	0	- 776	0
Gecrediteerde interest	159	0	166	2
Kosten van winstdeling	20	0	13	0
Voorziening voor nieuwe schadegevallen en wijziging voorziening voor te betalen schade	- 38	3	- 3	0
Reëlewaardeaanpassingen tak 23 (niet ontbundeld)	- 70	0	32	0
Overige mutaties met resultaatsinvloed	7	0	6	1
Mutaties via de balans	11	0	124	0
Eindsaldo	8 348	12	8 511	10
Beleggingscontracten met discretionaire winstdeling, leven				
Beginsaldo	6 489	0	6 727	0
Mutaties via technische lasten (w&v)	- 244	0	- 70	0
Nieuwe productie (netto van risicopremie & kosten)	266	0	281	0
Uitkeringen, inclusief financiering risicopremie	- 593	0	- 461	0
Gecrediteerde interest	85	0	92	0
Kosten van winstdeling	8	0	6	0
Voorziening voor nieuwe schadegevallen en wijziging voorziening voor te betalen schade	- 9	0	12	0
Reëlewaardeaanpassingen tak 23 (niet ontbundeld)	0	0	0	0
Overige mutaties met resultaatsinvloed	0	0	0	0
Mutaties via de balans	- 263	0	- 168	0
Eindsaldo	5 982	0	6 489	0

- Om aansluiting te maken met Toelichting 3.7, hebben we de tabel herwerkt.
- Technische voorzieningen houden verband met verzekeringscontracten en met beleggingscontracten met een discretionaire winstdeling.
- Verplichtingen uit beleggingscontracten zonder discretionaire winstdeling worden gewaardeerd tegen reële waarde. Het gaat daarbij meestal om tak 23-contracten. Die nemen we op bij de financiële verplichtingen (zie Toelichting 4.1).
- Technische voorzieningen voor verzekeringen Leven worden berekend op basis van verschillende assumpties, die oordeelkundig worden geschat. Daarbij gebruiken we diverse interne en externe informatiebronnen. Wat betreft de erkenning van technische voorzieningen verwijst IFRS 4 momenteel in grote mate naar de lokale boekhoudstandaarden. Technische voorzieningen worden vaak berekend op basis van de technische parameters geldend op het moment van initiatie van het contract en zijn onderhevig aan de toereikendheidstoets (*liability adequacy test*). De belangrijkste parameters zijn:
 - de ziekte- en sterftcijfers: die zijn gebaseerd op de standaardstertetabellen en worden waar nodig aangepast op basis van opgedane ervaringen;
 - assumpties m.b.t. kosten: die zijn gebaseerd op huidige kostenniveaus en kostenopslagen;
 - de discontovoet: die wordt doorgaans gelijkgesteld aan de technische rentevoet, blijft constant gedurende de looptijd van het contract en wordt in een aantal gevallen gecorrigeerd op grond van wettelijke bepalingen en interne beleidsbeslissingen.
 - Noteer dat de assumpties kunnen verschillen naargelang het soort levensverzekering (bv. klassieke versus moderne), de generatie van contracten (voornamelijk het moment van afsluiting van contract en de toepasselijke modaliteiten) en

het land (we hebben immers verzekeringsmaatschappijen in vijf van onze kernmarkten), waardoor kwantificatie van deze assumpties voor de gehele groep niet mogelijk is. Twee elementen bij wijze van illustratie: (1) Wat betreft de discontovoet: die volgt de historische marktrente en aangezien het een levensportefeuille betreft die voor het grootste deel al lange tijd bestaat en ook een lange looptijd heeft, is die sterk verschillend binnen de portefeuille. Voor België alleen al variëren de discontovoeten van 4,75% voor de oudste tarieven, tot 0,5% en lager voor bepaalde moderne producten. (2) M.b.t. het sterfterisico worden in België uniseks sterftetafels gebruikt die gebaseerd zijn op de standaardsterftetafels "MK/FK" voor de producten vanaf 2012; vóór 2012 werden aparte sterftetafels gebruikt voor mannen en vrouwen. Op deze standaardtafels worden mogelijk nog correcties toegepast, rekening houdend met segmentatiecriteria van de desbetreffende polissen. Dat leidt tot een zeer wijde range aan gebruikte sterftetafels.

- Assumpties voor de technische voorzieningen voor te betalen schade: gebaseerd op opgedane ervaringen met betrekking tot het aantal schadegevallen, de schadevergoedingen en de schaderegelingskosten, en gecorrigeerd op basis van factoren als de verwachte marktontwikkeling, inflatie in schadegevallen en externe factoren zoals gerechtelijke beslissingen en wetgeving. De technische voorzieningen voor verzekeringen Niet-leven worden niet verdisconteerd, behalve in het geval van langetermijnverplichtingen en/of schadevergoedingen in de vorm van een periodieke betaling (rente-uitkeringen voor arbeidsongevallen, gewaarborgd inkomen en hospitalisatieverzekeringen).
- In 2022 was er een vrijval van technische reserves in Tsjechië (31 miljoen euro in Leven en 10 miljoen euro in Niet-Leven) als gevolg van een herbeoordeling van het confidence level van de technische voorzieningen. In 2021 waren er geen veranderingen in assumpties die de waardering van de verzekeringsactiva en -verplichtingen wezenlijk veranderden.
- Mutaties via de balans: bevat ook de invloed van de overgenomen levensverzekeringsactiviteiten van NN in Bulgarije (zie Toelichting 6.6).
- Zie ook Klimaatgerelateerde en andere ESG-risico's in het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?
- Informatie met betrekking tot IFRS 17: zie Toelichting 6.10.

Toelichting 5.7: Voorzieningen voor risico's en kosten

Toelichting 5.7.1: Overzicht

(in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Totale voorzieningen voor risico's en kosten	2	3
Voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties buiten balans	0	0
Voorzieningen voor andere risico's en kosten	2	3
Voorzieningen voor herstructurering	0	0
Voorzieningen voor belastingen en lopende rechtsgeschillen	0	1
Overige	2	2

Toelichting 5.7.2: Details van voorzieningen voor verbintenissen en financiële garanties buiten balans

Is onbelangrijk voor KBC Verzekeringen.

Toelichting 5.7.3: Details van de voorzieningen voor andere risico's en kosten

(in miljoenen euro)	Voorziening- en voor herstruc- turering	Voorzijing- en voor belastingen en lopende rechts- geschillen	Overige	Totaal
2022				
Beginsaldo	0	1	2	3
Mutaties met resultaatimpact				
Bedragen aangelegd	0	0	0	0
Bedragen gebruikt	0	0	0	0
Bedragen teruggenomen wegens overtolligheid	0	- 1	- 1	- 2
Verschuivingen i.v.m.groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0
Eindsaldo	0	0	2	2
2021				
Beginsaldo	0	1	2	3
Mutaties met resultaatimpact				
Bedragen aangelegd	0	0	1	1
Bedragen gebruikt	0	0	0	0
Bedragen teruggenomen wegens overtolligheid	0	0	0	0
Verschuivingen i.v.m.groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0	0	0
Andere	0	0	0	0
Eindsaldo	0	1	2	3

- Voor het grootste deel van de aangelegde voorzieningen kunnen we redelijkerwijs niet inschatten wanneer ze zullen worden gebruikt.

Toelichting 5.8: Overige verplichtingen

(in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Totaal	838	836
Werknemerspensioenverplichtingen of andere personeelsvoordelen	5	7
Deposito's van herverzekeraars	115	98
Toe te rekenen kosten (andere dan van rente-uitgaven i.v.m. financiële verplichtingen)	62	60
Overige	656	671

- Meer informatie over pensioenverplichtingen: zie Toelichting 5.9 (noteer dat het in Toelichting 5.8 opgenomen bedrag van werknemerspensioenverplichtingen of andere personeelsvoordelen een ruimere scope heeft dan de in Toelichting 5.9 opgenomen bedragen).

Toelichting 5.9: Pensioenverplichtingen

(in miljoenen euro)

TOEGEZEGDPENSIOENREGELINGEN	31-12-2022	31-12-2021
Aansluiting van brutoverplichtingen uit toegezegdpensioenregelingen		
Brutoverplichtingen aan het begin van het jaar	223	231
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	9	9
Rentekosten	1	0
Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in demografische veronderstellingen	- 1	0
Actuariële winst of verlies ten gevolge van wijzigingen in financiële veronderstellingen	- 55	- 2
Ervaringsaanpassingen	4	- 6
Betaalde uitkeringen	- 9	- 8
Andere	0	- 2
Brutoverplichting uit toegezegdpensioenregelingen op jaareinde	173	223
Aansluiting van de reële waarde van fondsbeleggingen		
Reële waarde van fondsbeleggingen aan het begin van het jaar	234	207
Feitelijk rendement op fondsbeleggingen	- 35	29
<i>Verwachte rente-inkomsten op de planactiva, berekend op basis van de marktrentevoeten van bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit</i>	2	0
Bijdragen van de werkgever	6	6
Bijdragen van de deelnemers aan de regeling	0	0
Betaalde uitkeringen	- 9	- 8
Andere	0	0
Reële waarde van fondsbeleggingen op het einde van het jaar	196	234
<i>Waarvan financiële instrumenten uitgegeven door de groep</i>	0	0
<i>Waarvan vastgoed in eigendom van KBC</i>	0	1
Financieringsstatus		
Fondsbeleggingen meer dan brutoverplichting uit toegezegdpensioenregelingen	23	11
Restitutierecht	0	0
Begrenzing van het financieringsplafond	0	- 14
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten	23	- 3
Mutatie in de nettoverplichting of het nettoactief		
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten aan het begin van het jaar	- 3	- 24
In de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	- 9	- 9
Niet in de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	30	24
Bijdragen van de werkgever	6	6
Andere	0	0
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten op het einde van het jaar	23	- 3
In de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	- 9	- 9
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	- 9	- 9
Rentekosten	0	0
Bijdragen van de bij het plan aangesloten werknemers		0
Overige	0	0
Wijzigingen van de niet in de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen	30	24
Actuariële winst of verlies t.g.v. wijzigingen in demografische veronderstellingen	1	0
Actuariële winst of verlies t.g.v. wijzigingen in financiële veronderstellingen	55	2
Actuariële resultaten op fondsbeleggingen	- 36	29
Ervaringsaanpassingen	- 4	6
Aanpassingen aan begrenzings van het financieringsplafond	14	- 14
Overige	0	2
TOEGEZEGDEBIJDRAGEREGELINGEN		
Kosten voor toegezegdebijdrageregelingen	0	0

- De actieve pensioenopbouw voor de Belgische personeelsleden van KBC Verzekeringen en het grootste deel van hun Belgische dochterondernemingen verloopt uitsluitend via het KBC-Pensioenfonds. De pensioenopbouw gefinancierd met werkgeverstoelagen gebeurd tot en met 2018 voornamelijk via een vastprestatieplan (toegezegdpensioenregeling), waarbij de pensioenprestatie wordt berekend op basis van het loon voorafgaand aan de pensionering, de periode van aansluiting en een formule in schijven met progressieve percentages. Sinds 1 januari 2014 is er een toegezegdebijdrageplan voor alle nieuwe indiensttredingen en werknemers die overgestapt zijn, waarbij op basis van het maandloon voor de lopende maand een bijdrage wordt gestort. Bij pensionering worden de gestorte bijdragen vermeerderd met het (gewaarborgd)

rendement uitbetaald. Beide types pensioenplannen worden beheerd door het KBC-Pensioenfonds, dat voor de beleggingsstrategie een beroep doet op KBC Asset Management. Bijkomend zijn er een aantal kleinere stopgezette groepsverzekeringen uit het verleden die verder gefinancierd worden en beheerd worden door het KBC-Pensioenfonds. Op 1 januari 2019 werd een nieuw toegezegdebijdragenplan geïntroduceerd ter vervanging van het toegezegdebijdragenplan van 2014, waarbij ook alle werknemers eenmalig de mogelijkheid hadden om over te stappen van het vasteprestatieplan naar het nieuwe toegezegdebijdrageplan.

- In de bepaling van de brutoverplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen wordt vanaf 2021 rekening gehouden met de verwachte wettelijke pensioenleeftijd van iedere werknemer en een verwachte looninflatie op basis van een inflatiecurve afgeleid uit de marktwaarde van inflatiegerelateerde obligaties.
- Vanaf 1 januari 2020 zijn de verzekeringsrisico's voor overlijden en invaliditeit (voor de actieve aangeslotenen van het pensioenfonds ter aanvulling van de pensioenregeling) volledig herverzekerd via een extern herverzekeringprogramma.
- Er bestaan geen belangrijke toegezegdpensioenregelingen in de andere kernlanden van de groep.

Bijkomende informatie pensioenverplichtingen (in miljoenen euro)	2022	2021	2020	2019	2018
Ontwikkeling belangrijkste elementen uit hoofdtabel					
Brutoverplichting uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen	173	223	231	227	2 945
Reële waarde van fondsbeleggingen	196	234	207	200	2 369
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten	23	- 3	- 24	- 27	- 598

Toelichting 5.10: Eigen vermogen van de aandeelhouders

In aantal	31-12-2022	31-12-2021
Gewone aandelen	1 050 906	1 050 906
<i>Waarvan gewone aandelen die de houder recht geven op een dividenduitkering</i>	1 050 906	1 050 906
<i>Waarvan eigen aandelen</i>	48 889	48 889
Overige informatie		
Fractiewaarde per aandeel (in euro)	62,00	62,00
Aantal uitgegeven maar niet-volgestorte aandelen	0	0

- Het aandelenkapitaal van KBC Verzekeringen NV bestaat uit gewone aandelen zonder nominale waarde.

Toelichting 5.11: Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten en Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten (IFRS 5)

Niet van toepassing bij KBC Verzekeringen, maar wel bij KBC Groep en KBC Bank.

6.0 Andere toelichtingen

Toelichting 6.1: Verstrekte en ontvangen verbintenissen en financiële garanties buiten balans

(in miljoenen euro)

	31-12-2022			31-12-2021		
	Nominaal bedrag	Voorziening	Netto-exposure	Nominaal bedrag	Voorziening	Netto-exposure
Niet-opgenomen deel van verstrekte kredietlijnen						
Categorie 1	0	0	0	0	0	0
Categorie 2	0	0	0	0	0	0
Categorie 3	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0
Waarvan onherroepelijke kredietlijnen	0	0	0	0	0	0
Verstrekte financiële garanties						
Categorie 1	3	0	3	3	0	3
Categorie 2	0	0	0	0	0	0
Categorie 3	0	0	0	0	0	0
Totaal	3	0	3	3	0	3
Andere versterkte verbintenissen						
Totaal	157	0	157	81	0	81
Totaal						
Verbintenissen en financiële garanties buiten balans	160	0	160	84	0	84

- Reële waarde van financiële garanties: gebaseerd op de beschikbare marktwaarde.
- De boekwaarde van financiële activa door KBC als waarborg gegeven bedroeg 692 miljoen euro voor verplichtingen (2021: 329 miljoen euro). Voor de aangehouden waarborgen (die mogen worden verkocht of doorverpand zonder in gebreke blijven van de eigenaar – zie tabel) bestaat de verplichting die terug te geven in hun oorspronkelijke vorm, of eventueel in geldmiddelen. Waarborgen die kunnen worden opgeëist als kredieten, worden beëindigd om verschillende redenen, zoals wanbetaling en faillissement. Bij faillissement verkoopt de curator de waarborgen. In de andere gevallen regelt de bank zelf de uitwinning of neemt ze de waarborgen in eigendom. Ontvangen waarborgen met betrekking tot OTC-derivaten betreffen vooral geldmiddelen die door KBC worden erkend op de balans (en niet in de tabel zijn opgenomen). Meer informatie vindt u in Toelichting 4.3.

Aangehouden waarborgen (die mogen worden verkocht of doorverpand zonder in gebreke blijven van de eigenaar) (in miljoenen euro)

	Reële waarde van ontvangen waarborgen		Reële waarde van verkochte of doorverpande waarborgen	
	31-12-2022	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2021
Financiële activa	2 253	2 409	0	0
Aandelen	0	0	0	0
Schuldpapier	2 253	2 409	0	0
Leningen en voorschotten	0	0	0	0
Liquiditeiten	0	0	0	0
Andere activa	0	0	0	0

Toelichting 6.2: Leasing

Niet van toepassing bij KBC Verzekeringen, maar wel bij KBC Groep en KBC Bank.

Toelichting 6.3: Transacties met verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen, exclusief key management (in miljoenen euro)	2022						2021					
	Entiteiten die gezamenlijke zeggenschap op de entiteit uitoefenen	Dochtermaatschappijen en entiteiten van de groep	Geassocieerde maatschappijen	Joint ventures	Overige	Totaal	Entiteiten die gezamenlijke zeggenschap op de entiteit uitoefenen	Dochtermaatschappijen en entiteiten van de groep	Geassocieerde maatschappijen	Joint ventures	Overige	Totaal
Activa	0	523	1	0	0	524	0	812	1	3	13	829
Leningen en voorschotten	0	336	0	0	0	336	0	418	0	0	0	418
Aandelen (inclusief investeringen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures)	0	66	1	0	0	67	0	68	1	3	0	72
Overige	0	121	0	0	0	121	0	327	0	0	13	340
Verplichtingen	509	685	0	0	0	1 195	509	494	0	0	0	1 003
Deposito's	1	643	0	0	0	644	0	443	0	0	0	443
Andere financiële verplichtingen	500	0	0	0	0	500	500	0	0	0	0	500
Overige	8	42	0	0	0	51	8	51	0	0	0	60
Winst-en-verliesrekening	- 132	26	0	0	2	- 104	- 110	28	0	0	0	- 81
Nettorente-inkomsten	- 10	110	0	0	0	100	- 7	103	0	0	0	96
Rente-inkomsten	0	126	0	0	0	126	0	116	0	0	0	116
Rentelasten	- 10	- 16	0	0	0	- 26	- 7	- 13	0	0	0	- 20
Verdiende verzekeringspremies vóór herverzekering	1	21	0	0	0	21	0	20	0	0	0	20
Technische verzekeringslasten vóór herverzekering	- 1	0	0	0	0	- 1	0	- 2	0	0	0	- 2
Dividendinkomsten	0	3	0	0	2	5	0	4	0	0	0	5
Nettoprovisie-inkomsten	0	- 70	0	0	0	- 70	0	- 64	0	0	0	- 64
Provisie-inkomsten	0	112	0	0	0	112	0	115	0	0	0	115
Provisielasten	0	- 182	0	0	0	- 182	0	- 179	0	0	0	- 179
Overige netto-inkomsten	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Algemene beheerskosten	- 122	- 37	0	0	- 1	- 160	- 103	- 34	0	0	0	- 137
Niet opgenomen deel van kredietlijnen, financiële garanties en andere verbintenissen												
Gegeven door de groep	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangen door de groep	0	3 437	0	0	0	3 437	0	3 610	0	0	0	3 610

**Transacties met key management (leden Raad van Bestuur en Directiecomité)
(in miljoenen euro) (*)**

	2022	2021
Totaal (*)	0,4	0,4
Indeling naar type bezoldiging		
Kortetermijnpersoneelsbeloningen	0,4	0,4
Vergoedingen na uitdiensttreding	0,0	0,0
Toegezegdpensioenregelingen	0,0	0,0
Toegezegdebijdragerregelingen	0,0	0,0
Andere langetermijnpersoneelsbeloningen	0,0	0,0
Vergoedingen bij uitdiensttreding	0,0	0,0
Betalingen in aandelen	0,0	0,0
Aandelenopties, in eenheden		
Aan het begin van het jaar	0,0	0,0
Toegestaan	0,0	0,0
Uitgeoefend	0,0	0,0
Verandering van samenstelling	0,0	0,0
Aan het einde van het jaar	0,0	0,0
Voorschotten en leningen toegestaan aan key management en partners	0,0	0,0

(*) Bedragen van de bezoldiging van het key management of de partners van de consoliderende onderneming, op grond van hun werkzaamheden in de consoliderende onderneming, haar dochterondernemingen en geassocieerde ondernemingen, met inbegrip van het bedrag van op die grond aan gewezen key management toegekende rustpensioenen.

- Dochtermaatschappijen en andere entiteiten van dezelfde groep in de eerste tabel: omvat transacties met de niet-geconsolideerde dochtermaatschappijen (transacties met geconsolideerde dochtermaatschappijen zijn reeds geëlimineerd in de geconsolideerde financiële staten) en transacties met zusterondernemingen van KBC Groep (voornamelijk KBC Bank NV en KBC Global Services NV).
- Alle transacties met verbonden partijen gebeuren *at arm's length*.
- *Key management* zijn de leden van de Raad van Bestuur en het Directiecomité van KBC Verzekeringen.
- Er staan geen belangrijke waardeverminderingen uit ten opzichte van verbonden partijen.

Toelichting 6.4: Bezoldiging van de commissaris

Bezoldigingen van de commissaris (PwC; in euro)

	2022	2021
KBC Verzekeringen en dochtervennootschappen		
Standaardcontroleopdrachten	1 656 652	1 177 073
Overige diensten	25 870	95 408
Andere controleopdrachten	25 870	85 408
Belastingadviesopdrachten	0	0
Andere opdrachten buiten revisoraatsopdrachten	0	10 000
KBC Verzekeringen NV		
Standaardcontroleopdrachten	800 982	479 873
Overige diensten	20 332	20 408

De voornaamste reden van de uitzonderlijke toename van de bezoldiging van de commissaris is te wijten aan de invoering van IFRS 17 en het eenmalige gerelateerde werk dat dit met zich meebracht voor de commissaris.

Toelichting 6.5: dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen

Naam	Zetel	Vennootschaps- nummer	Gehouden deel van het kapitaal op groepsniveau (%)	Activiteit
KBC Verzekeringen: dochterondernemingen die integraal geconsolideerd worden				
KBC Verzekeringen NV	Leuven - BE	0403.552.563	100	Verzekeringsmaatschappij
ADD NV	Heverlee - BE	0406.080.305	100	Verzekeringsmakelaar
KBC Group Re SA	Luxemburg - LU	--	100	Herverzekeringsmaatschappij
ČSOB Pojišťovna a.s.	Pardubice - CZ	--	100	Verzekeringsmaatschappij
ČSOB Poist'ovňa a.s.	Bratislava - SK	--	99,76	Verzekeringsmaatschappij
Double U Building BV	Rotterdam - NL	--	100	Vastgoed
DZI Life Insurance Jsc	Sofia - BG	--	100	Levensverzekeringen
DZI - General Insurance EAD	Sofia - BG	--	100	Schadeverzekeringen
Pension Insurance Company UBB EAD	Sofia - BG	--	100	Pensioenverzekeringen
Groep VAB NV	Zwijndrecht - BE	0456.920.676	100	Holding
VAB NV	Zwijndrecht - BE	0436.267.594	100	Reisbijstand
K&H Biztosító Zrt	Boedapest - HU	--	100	Verzekeringsmaatschappij
Renaissance Magister Invest NV	Brussel - BE	0893.518.666	100	Vastgoed
KBC Verzekeringen: dochterondernemingen die niet integraal geconsolideerd worden				
ČSOB Pojišťovací servis, s. r. o.	Pardubice - CZ	--	100	Verzekeringsmakelaar
Depannage 2000 NV	Hoboken - BE	0403.992.429	100	Voertuigen
Maatschappij voor Brandherverzekering cvba	Leuven - BE	0403.552.761	90,10	Herverzekeringen
Olympus Mobility NV	Brussel - BE	0638.809.930	50,08	Computerprogrammeeractiviteiten
Omnia NV	Leuven - BE	0413.646.305	100	Reisagentschap
Pardubická Rozvojová, a.s.	Pardubice - CZ	--	100	Vastgoed
VAB Training & Consult NV	Sint-Niklaas - BE	0435.357.180	100	Rijschool
Sportcomplex Aalst NV	Brussel - BE	0506.736.215	100	Vastgoed
Sportcomplex Heist-op-den-Berg NV	Brussel - BE	0841.432.438	100	Vastgoed
Traject NV	Gent - BE	0448.394.475	76,14	Mobiliteit
VAB Banden Peeters NV	Zwijndrecht - BE	0459.070.118	100	Voertuigen
Lubaco BVBA	Ranst - BE	0426.985.189	100	Voertuigen
VAB Koopman Automotive Solutions NV	Zwijndrecht - BE	0866.583.053	70	Voertuigen
VAB Rijschool NV	Sint-Niklaas - BE	0448.109.811	100	Rijschool
24+ NV	Zwijndrecht - BE	0895.810.836	50	Customer care center
KBC Verzekeringen: joint ventures die worden opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode				
-				
KBC Verzekeringen: joint ventures die niet worden opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode				
-				
KBC Verzekeringen: ondernemingen die worden opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode				
-				
KBC Verzekeringen: ondernemingen die niet worden opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode				
AIA-Pool cvba	Brussel - BE	0453.634.752	33,47	Verzekeringsmakelaar
AssurCard NV	Leuven - BE	0475.433.127	20,00	Geïnfomatiseerd
Optimobil Belgium NV	Brussel - BE	0471.868.277	25,33	Voertuigen

- Een onderneming die in aanmerking komt voor consolidatie wordt ook werkelijk in de consolidatie opgenomen als twee van de volgende criteria worden overschreden:
 - (1) het deel van de groep in het eigen vermogen overschrijdt 2,5 miljoen euro,
 - (2) het deel van de groep in het resultaat overschrijdt 1 miljoen euro en
 - (3) het balanstotaal overschrijdt 100 miljoen euro.
- Het gezamenlijke balanstotaal van de uitgesloten vennootschappen mag niet meer bedragen dan 1% van het geconsolideerde balanstotaal.

- Belangen in niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten
 - Sponsored niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten worden gedefinieerd als gestructureerde entiteiten waarbij KBC Groep of een van zijn dochterondernemingen optreedt als arranger van het emissieprogramma, maar waarbij de beslissingsbevoegdheid van de gestructureerde entiteiten niet bij KBC Groep of een van zijn dochterondernemingen ligt en die dus niet geconsolideerd zijn. Voor meer info over de niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten verwijzen we naar het KBC Groep jaarverslag.
 - Op 31 december 2022 had KBC Verzekeringen de volgende inkomsten uit de niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten: beheersvergoeding: 7 miljoen euro.
 - Op 31 december 2022 had KBC Verzekeringen notes in handen uitgegeven door de niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten voor een bedrag van 2 miljard euro.
 - Een eventuele waardedaling van de notes wordt doorgerekend aan de eindklant en zal dus geen invloed hebben op KBC.

Toelichting 6.6: Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring

- 2021: overname van Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN
 - In juli 2021 ronden we de overname af van de Bulgaarse pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten van NN voor 77,7 miljoen euro, zonder enige voorwaardelijke vergoeding. Het betreft een overname van alle aandelen van NN Pension Insurance Company EAD in Bulgarije (ondertussen hernoemd in Pension Insurance Company UBB AED) en alle activa en passiva van NN Insurance Co. Ltd. - Sofia Branch. De overname maakt het UBB en DZI mogelijk hun crosssellingpotentieel verder te vergroten via hun al gevestigde bankverzekeringsaanwezigheid op de Bulgaarse markt, om meer klanten te bedienen en te profiteren van schaalvoordelen en een grotere zichtbaarheid.
 - De impact daarvan is opgenomen in de geconsolideerde balanscijfers. De resultaten van de betreffende activiteiten werden volledig geconsolideerd in de winst-en-verliesrekening vanaf 1 augustus 2021. De impact (in de laatste vijf maanden van 2021) bedroeg +5 miljoen euro totale opbrengsten (voornamelijk nettoprovisie-inkomsten), -4 miljoen euro exploitatiekosten en +1 miljoen euro resultaat na belastingen.
 - KBC heeft goodwill erkend voor een bedrag van 56 miljoen euro in de geconsolideerde jaarrekening op Pension Insurance Company UBB EAD. Dat wordt verantwoord door de rendabiliteit van deze vennootschap (op basis van de resultaten van de vorige jaren en het businessplan voor de komende jaren), en laat UBB en DZI toe om hun cross-sellingpotentieel verder te vergroten via hun al gevestigde bankverzekeringsaanwezigheid op de Bulgaarse markt, om meer klanten te bedienen en te profiteren van schaalvoordelen en een grotere zichtbaarheid. KBC boekte geen goodwill of badwill op de overname van alle activa en passiva van NN Insurance Co. Ltd. - Sofia Branch aangezien de overnameprijs nagenoeg gelijk was aan de nettowaarde van de overgenomen activa en passiva (rekening houdend met specifieke reëlewaardeaanpassingen). De goodwill kan fiscaal niet in mindering worden gebracht.
 - De tabel verderop geeft de reële waarde weer van de belangrijkste activa en verplichtingen die deel uitmaken van de overname van de betreffende activiteiten van NN.
- 2022: Verkoop van KBC Verzekeringen Vastgoed Nederland I BV (zie toelichting 3.6) en aankoop van Renaissance Magister Invest NV (aanschaffingsprijs 52 miljoen euro, geen goodwill noch badwill betrokken in deze transactie na reëlewaardeaanpassingen).

Aankoop of verkoop	Aankoop
	Bulgaarse leven- en pensioen-verzekeringen
	100%
Totaal percentage aandelen aan het einde van het betrokken jaar	100%
Betreffende divisie/segment	Internationale Markten
Datum sluiting transactie, maand en jaar	juli 2021
Resultaten van betreffende maatschappij opgenomen in resultaat van de groep vanaf:	01-08-2021
Aankoopprijs	78
Kasstroom voor de aankoop van bedrijven min aangekochte of verkochte geldmiddelen en kasequivalenten	- 71
Geboekte bedragen voor gekochte activa en veronderstelde passiva - voor de geprovisioneerde reële waarde op:	31-7-2021
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken	7
Financiële activa	106
Aangehouden voor handelsdoeleinden	1
Gewaardeerd tegen reële waarde via OCI	58
Materiële vaste activa	1
Overige activa	5
waarvan geldmiddelen en kasequivalenten (inbegrepen in bovenstaande activa)	7
Financiële verplichtingen	36
Gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	0
Afdekkingsderivaten	36
Technische voorzieningen vóór herverzekering	59
Voorzieningen voor risico's en kosten	0
Overige verplichtingen	3

Toelichting 6.7: Risicobeheer en kapitaaltoereikendheid

Kapitaalbeheer is een essentieel beheerproces dat betrekking heeft op alle beslissingen over het niveau en de samenstelling van ons kapitaal, zowel voor het bank- als het verzekeringsbedrijf. Het betreft alle instrumenten die geschikt zijn om verliezen op te vangen in *going concern*- en/of *gone concern*-situaties. Kapitaalbeheer moet voor een optimaal evenwicht zorgen tussen de reglementaire vereisten, de beleggersverwachtingen, de standpunten van ratingbureaus en de ambities van het management. De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het kapitaalbeheer ligt bij de Raad van Bestuur.

Kapitaalbeheer omvat een brede waaier van activiteiten, waaronder strategische onderwerpen (bv. beleid, doelstellingen bepalen, enz.), kaders en modellen (bv. reglementaire kapitaalmodellen, interne kapitaalmodellen, kost van eigen vermogen, prestatiemeting, enz.), planning en toewijzing (bv. toewijzing van kapitaal aan activiteiten, planning inzake uitgifte van kapitaalinstrumenten, raming van kapitaalratio's, enz.), uitvoering (bv. dividenden, kapitaaltransacties) en bewaking (bv. huidige solvabiliteitspositie op verschillende niveaus, naleving van de groepsbeleidslijnen en reglementaire vereisten, enz.).

Het ICAAP (*Internal Capital Adequacy Assessment Process*) bestaat uit een aantal bedrijfs- en risicoprocessen die samen bijdragen tot de doelstelling om altijd voldoende gekapitaliseerd te zijn, rekening houdend met ons risicoprofiel en de kwaliteit van onze risicobeheer- en controleomgeving. Naast de geïntegreerde aanpak op groepsniveau voeren KBC Verzekeringen en zijn verzekerings- en herverzekeringsdochtermaatschappijen regelmatig een beoordeling van hun eigen risico en solvabiliteit (*Own Risk and Solvency Assessment*, ORSA) uit, zoals vereist door Solvency II.

We rapporteren over de solvabiliteit van de verzekeringsmaatschappij op basis van IFRS-gegevens en volgens de regels die de toezichthouder oplegt.

De solvabiliteit van KBC Verzekeringen wordt berekend op basis van Solvency II; de reglementaire minimumvereiste is 100%. Eind 2022 bedroeg de Solvency II-ratio 203%, ruim het dubbele tegenover de minimumvereiste van 100%.

Samenvatting solvabiliteitscijfers voor KBC Verzekeringen

Solvabiliteit, KBC Verzekeringen volgens Solvency II (in miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Eigen vermogen	3 721	4 075
Tier 1	3 220	3 574
Eigen vermogen van de aandeelhouders volgens IFRS	2 157	3 991
Dividenduitkering	- 309	- 525
Aftrek van immateriële vaste activa en goodwill (na belastingen)	- 194	- 194
Waarderingsverschillen (na belastingen)	1 410	267
Volatiliteitsaanpassing	150	43
Overige	6	- 8
Tier 2	501	500
Achtergestelde schulden	501	500
Solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR)	1 833	2 029
Marktrisico	1 252	1 581
Niet-leven	714	626
Leven	1 114	834
Ziekte	230	314
Tegenpartijkrediet	122	114
Diversificatie	-1 185	-1 133
Overige	- 414	- 308
Solvency II-ratio	203%	201%

U vindt meer gedetailleerde informatie in het hoofdstuk Hoe beheren we ons kapitaal? Van dit verslag en in het Risk Report.

De vereiste informatie in verband met risico's (IFRS 4 en IFRS 7) nemen we op in de door de commissaris geauditeerde delen van het hoofdstuk Hoe beheren we onze risico's?. Die delen maken dus deel uit van de jaarrekening.

Toelichting 6.8: Gebeurtenissen na balansdatum

Belangrijke gebeurtenissen tussen de balansdatum en de goedkeuring voor publicatie van de jaarrekening door de Raad van Bestuur op 16 maart 2023 die niet hebben geleid tot aanpassingen in de jaarrekening voor 2022:

- Geen.

Toelichting 6.9: Algemene gegevens betreffende de vennootschap

- Naam: KBC Verzekeringen NV
- Oprichting: 24 oktober 1922
- Oprichtingsland: België
- Zetel: Professor Van Overstraetenplein 2, 3000 Leuven, België
- Btw: BE 0403.552.563
- RPR: Leuven
- Naamloze vennootschap naar Belgisch recht; organisatie van openbaar belang; de vennootschap is een verzekeringsonderneming die onder het prudentieel toezicht staat van de Nationale Bank van België.
- Duur: onbepaalde duur
- Voorwerp: De vennootschap heeft tot voorwerp alle verzekerings-, medeverzekerings-, herverzekerings- en kapitalisatieverrichtingen te doen en gemeenschappelijke pensioenfondsen te beheren (artikel 2 van de statuten). Plaatsen waar de voor het publiek toegankelijke documenten kunnen worden ingezien. De statuten van de vennootschap liggen ter inzage op de griffie van de Ondernemingsrechtbank van Leuven en worden bekendgemaakt op www.kbc.com. De jaarrekeningen en het jaarverslag worden bij de Nationale Bank van België neergelegd en zijn beschikbaar op www.kbc.com. Het jaarverslag is ook verkrijgbaar op de zetel van de vennootschap en het wordt verstuurd aan de personen die erom hebben gevraagd. De beslissingen inzake de benoeming en de beëindiging van mandaten van leden van het Directiecomité en van de Raad van Bestuur worden in de Bijlagen bij het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

- Algemene Vergadering van Aandeelhouders: Jaarlijks wordt op de zetel van de vennootschap of op een andere in de oproeping vermelde plaats een Algemene Vergadering gehouden op de woensdag die onmiddellijk voorafgaat aan de laatste donderdag van april of, als die dag een wettelijke feestdag of banksluitingsdag is, op de laatste daaraan voorafgaande bankwerkdag, om 11 u 30. Ieder aandeel geeft recht op één stem.
- Voor informatie over de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en het recht van een aandeelhouder om deel te nemen aan de Algemene Vergadering, verwijzen we naar artikel 22 e.v. van de statuten, die beschikbaar zijn op www.kbc.com.

Toelichting 6.10: IFRS 17

Omkadering

Belangrijke gebeurtenissen tussen de balansdatum en de goedkeuring voor publicatie van de jaarrekening door de Raad van Bestuur op 16 maart 2023 die niet hebben geleid tot aanpassingen in de jaarrekening voor 2022:

- In mei 2017 publiceerde de IASB IFRS 17 (Verzekeringscontracten), een nieuwe boekhoudnorm voor verzekeringscontracten die de grondslagen bevat voor opname en waardering, voorstelling en informatieverschaffing. Vanaf 1 januari 2023 vervangt IFRS 17 IFRS 4 (Verzekeringscontracten), die werd gepubliceerd in 2005. IFRS 17 geldt voor alle types verzekeringscontracten, ongeacht het type entiteiten waardoor ze worden uitgegeven, en voor financiële instrumenten met discretionaire winstdeling. De algemene doelstelling van IFRS 17 is een boekhoudkundig model voor verzekeringscontracten te bieden dat nuttiger en consistent is voor verzekeraars. In tegenstelling tot de verplichtingen van IFRS 4, die grotendeels gebaseerd zijn op grandfathering van de vroegere lokale grondslagen van de financiële verslaggeving, biedt IFRS 17 een compleet model voor verzekeringscontracten dat alle relevante boekhoudkundige aspecten omvat. De kern van IFRS 17 is het algemene model (de bouwsteenbenadering (Building Block Approach of BBA), aangevuld met een specifieke aanpassing voor contracten met directe winstdeling (de variabelevergoedingsbenadering (Variable Fee Approach of VFA)) en een vereenvoudigde benadering (de premieallocatiebenadering (Premium Allocation Approach of PAA)) vooral voor contracten met een korte looptijd.
- De interpretatie van de IFRS 17-standaard werd gaandeweg bijgestuurd waar nodig wanneer nieuwe informatie ter beschikking kwam van externe of interne bronnen. Zo houden we ook rekening met de wijzigingen aan de oorspronkelijke standaard die in juni 2020 door IASB werden gepubliceerd. Op 23 november 2021 werd de EU-verordening over de IFRS 17-standaard, inclusief de wijzigingen aan de originele standaard én met inbegrip van een oplossing voor de jaarlijkse cohortvereiste voor bepaalde soorten van verzekeringscontracten, gepubliceerd. Hierdoor is de IFRS 17-standaard goedgekeurd voor gebruik in de Europese Unie. KBC maakt geen gebruik van de Europese mogelijkheid om af te wijken van de jaarlijkse cohortvereiste.

Belangrijkste verschillen tussen IFRS 4 en IFRS 17

- Voor Schadeverzekeringen blijft de inkomstenerkenning hoofdzakelijk via verdiende premies en is het voornaamste verschil op het vlak van schadereserves de verdiscontering onder IFRS 17. De niet-verdisconteerde schadereserves onder IFRS 4 worden vervangen onder IFRS 17 door een verdisconteerde beste schatting van de toekomstige kasuitstroom verhoogd met een risicoaanpassing voor onzekerheid (= veiligheidsmarge).
- Voor Levensverzekeringen worden onder IFRS 4 de ontvangen premies erkend als verdiende premies. Onder IFRS 17 worden de ontvangen premies opgedeeld in hun bestanddelen. Het spaargedeelte (als onderdeel van de ontvangen premie) wordt niet meer erkend via de resultatenrekening. De opbrengsten worden verspreid over de looptijd van het contract op basis van de geleverde diensten en verwachte claims en uitgaven tijdens de periode. De winst per product zal gelijk zijn met IFRS 4 maar de erkenning van winst in de tijd is verschillend.
- De wiskundige reserves voor levensverzekeringen onder IFRS 4 worden vervangen door een onder IFRS 17 verdisconteerde beste schatting van toekomstige kasstromen verhoogd met een risicoaanpassing voor onzekerheid (= veiligheidsmarge) en een contractuele servicemarge (Contractual Service Margin of CSM, vergelijkbaar met niet-verdiende winst).
- Technische lasten onder IFRS 4 worden onder IFRS 17 op een transparantere manier gepresenteerd onder IFRS 17, namelijk als een verzekeringsresultaat, dat verzekeringsopbrengsten en -lasten uit hoofde van verzekeringsdiensten omvat, en dat afzonderlijk van verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten (Insurance Finance Income and Expense of IFIE). Deze financieringskost of -baat is een nieuw begrip onder IFRS 17 en ontstaat als gevolg van het verdisconteren van de verzekeringsverplichtingen.
- Wanneer feiten en omstandigheden wijzen op verlieslatende contracten, worden de betreffende verwachte verliezen onder IFRS 17 onmiddellijk opgenomen in de winst- en verliesrekening.
- In het algemeen heeft IFRS 17 geen impact op de rendabiliteit van het verzekeringsbedrijf, maar kan de timing van de erkenning van het resultaat verschillend zijn, voornamelijk voor langlopende levensverzekeringen. We verwachten dat het resultaat minder volatiliteit zal vertonen, gezien wijzigingen van inschattingen (bijvoorbeeld op basis van geactualiseerde sterftetafels) worden geabsorbeerd in de CSM en dus gespreid in het resultaat worden genomen.
- De invoering van IFRS 17 heeft de afschaffing van de 'Financiële activa tegen reële waarde – Overlaybenadering' tot gevolg. KBC Verzekeringen heeft ervoor geopteerd om haar aandelenportefeuille die was opgenomen in deze overlaybenadering te

herklasseren als FVOCI-aandelen (geen recycling). Daardoor zullen voortaan enkel de dividendinkomsten opgenomen worden in de winst- en verliesrekening.

- IFRS 17 heeft geen invloed op:
 - de Solvency II-ratio van KBC Verzekeringen;
 - de common equity ratio (Deense compromismethode) van KBC Groep: KBC Verzekeringen wordt op het niveau van de geconsolideerde groep gewaardeerd als een deelneming tegen historische boekwaarde;
 - het dividendbeleid van KBC Groep.

Uniforme waarderingsgrondslagen

- IFRS 17 voert uniforme waarderingsgrondslagen in voor verzekeringsverplichtingen, waarbij rekening wordt gehouden met de kenmerken van het verzekeringscontract. Bij KBC worden voor langlopende levensverzekeringscontracten de bouwsteenbenadering (BBA) en de variabelervergoedingsbenadering (VFA) gebruikt als waarderingsmodellen. De premieallocatiebenadering (PAA) wordt als waarderingsmodel toegepast voor de kortlopende schadeverzekeringscontracten en voor (afgestane) herverzekering, als ze aan de PAA-criteria voldoen. Sommige beleggingscontracten (voornamelijk in België) worden niet opgenomen onder IFRS 17, maar onder IFRS 9.
- Zoals vereist onder IFRS 17 zijn de curves die worden gebruikt voor de verdiscontering van de kasstromen die wijzigen met de onderliggende items (vooral levensverzekeringen) gebaseerd op de top-downbenadering (er wordt gebruik gemaakt van een risicovrije rente, gecorrigeerd met een spread op basis van een referentieportefeuille van activa en het gedeelte dat geen verband houdt met de verzekeringsverplichtingen wordt buiten beschouwing gelaten voor verdiscontering), terwijl de bottom-upbenadering (risicovrije rente + illiquiditeitspremie) wordt gebruikt voor de verdiscontering van de kasstromen die niet wijzigen met de onderliggende items (vooral niet-leven).
- Verzekeringsverplichtingen volgens IFRS 17 worden gewaardeerd tegen de actuele rentevoet. Dat betekent dat het effect van de tijdswaarde van geld elke afsluitingsperiode wordt geherwaardeerd tegen de actuele rentevoet. IFRS 17 laat de keuze om het effect van de wijzigingen in de actuele rentevoet op te nemen in de winst-en-verliesrekening of in de niet-gerealiseerde resultaten. KBC heeft in zijn grondslagen voor financiële verslaggeving ervoor geopteerd om verzekeringsfinancieringsbaten of -lasten uit te splitsen over de winst-en-verliesrekening en de niet-gerealiseerde resultaten (OCI). Dat betekent dat de rentelasten van de verzekeringsverplichting over de rapporteringsperiode in de winst-en-verliesrekening worden opgenomen, waarbij die rentelasten worden berekend op basis van de locked-in rate (de rentecurve die van toepassing is bij de aanvang van het IFRS 17-contract) en dat het effect van veranderingen in de marktrente over de rapporteringsperiode in de niet-gerealiseerde resultaten wordt opgenomen.
- De IFRS 17 (her)verzekeringsverplichtingen en (her)verzekeringsactiva vertegenwoordigen alle rechten en verplichtingen in verband met een portefeuille contracten als één enkel verzekeringscontract actief of -passief. Een splitsing tussen uitgegeven verzekeringscontracten (= directe verzekering en geaccepteerde herverzekering) en aangehouden herverzekeringscontracten (= gecedeerde herverzekering) wordt gemaakt zoals de norm voorschrijft. Om de verzekeringsverplichtingen en afgestane herverzekeringvorderingen correct weer te geven, wordt een correctie uitgevoerd door de nog openstaande (her)verzekeringschulden en -vorderingen (bijvoorbeeld te ontvangen premies en te betalen commissies) te verrekenen met de verplichting uit hoofde van de resterende dekking (Liability for Remaining Coverage of LRC/ Asset for Remaining Coverage of ARC).
- De risicoaanpassing (*risk adjustment*) voor niet-financiële risico's is de compensatie voor de onzekerheid ten gevolge van niet-financiële risico's die de entiteit moet dragen aangaande het bedrag en het tijdstip van kasstromen. Het is een buffer bovenop de zo goed mogelijk ingeschatte toekomstige kasstromen die een waarschijnlijkheid van 50% vertegenwoordigt dat toekomstige verplichtingen kunnen worden nagekomen. De levensverzekeringsverplichtingen worden gekenmerkt door langetermijnkasstromen op basis van biometrische parameters. De risicoaanpassing wordt gedefinieerd als het verschil tussen de Value at Risk (VaR) en de zo goed mogelijk geschatte toekomstige kasstromen als onderdeel van de nakoming van de verplichtingen. Niet-financiële risico's die in de VaR-modellering zijn opgenomen, zijn het sterfterisico, het langlevensrisico, het ziekte-/arbeidsongeschiktheidsrisico, het vervalrisico, het kostenrisico en het herzieningsrisico. De correlaties tussen de verschillende risicotypes zijn afgestemd op de correlatiematrix van Solvency II. De risicoaanpassing voor schadeverzekeringsverplichtingen wordt alleen berekend voor geleden schade. Bijgevolg wordt alleen het reserverisico in aanmerking genomen. Net als bij de levensverzekeringsverplichtingen wordt een Value at Risk-methode gebruikt. Bij KBC wordt de risicoaanpassing voor niet-levenverzekeringen berekend op basis van een betrouwbaarheidsniveau van 90% en voor leven is dat 75%.
- Bij de overgang van IFRS 4 naar IFRS 17 past KBC de volledige retroactieve benadering (Full Retrospective Approach of FRA) toe voor recente jaren waarvoor de vereiste historische gegevens beschikbaar zijn om die FRA-overgangsberekeningen te maken. FRA toepassen voor niet-recente jaren is niet haalbaar door ofwel een gebrek aan historische gegevens (data en hypothesen), ofwel de hoge kosten om informatie uit het verleden beschikbaar te maken voor FRA-overgangsberekeningen, waarbij die kosten zwaarder wegen dan de voordelen. Wanneer FRA praktisch niet haalbaar is, wordt hoofdzakelijk de reëlewaardebenadering (Fair Value Approach of FVA) toegepast om de CSM op de overgangsdatum te bepalen. De herziene retroactieve benadering (Modified Retrospective Approach of MRA) wordt zelden toegepast, omdat die overgangsbenedering ingewikkeld is en de kosten niet opwegen tegen de voordelen. KBC berekent een reële waarde volgens IFRS 13 op basis van de IFRS 17-kasstromen en past vervolgens enkele veronderstellingen of parameters aan. De aanpassingen hebben betrekking op het opnemen in de reële waarde volgens IFRS 13 van de totale kosten, dus ook de niet-direct toewijsbare kosten, en op het opnemen van een risicopremie die niet alleen het niet-financiële risico dekt, maar ook het operationele risico, het vervalrisico, de systeem- en integratiekosten en de financieringskosten van het kapitaal. Voor de berekeningen van de FVA-overgang worden alle voorbije jaren in één cohort samengevoegd. De FVA CSM vloeit voort uit verschillen in kosten en risicomarge bij meetbenaderingen volgens IFRS 17 en IFRS 13. Het OCI-bedrag op de overgangsdatum onder de FVA wordt bepaald overeenkomstig de in IFRS 17 voorziene overgangsvrijstellingen.

Aggregatieniveau

- De IFRS 17-berekeningen worden uitgevoerd op een geaggregeerd niveau en houden rekening met:
 - IFRS 17-portefeuilles (samenvoeging van contracten met gelijksoortige risico's die samen worden beheerd)
 - Cohorten van een jaar (jaar waarin de polis wordt gesloten)
 - Groep contracten (zelfde winstgevendheidsverwachting bij creatie)
- De IFRS 17-groepsportefeuilles voor Leven maken het mogelijk te rapporteren op het niveau van tak 21-, tak 23- en hybride producten. Voor Niet-Leven wordt gerapporteerd op het niveau van zaakschade-, aansprakelijkheids- en persoonlijke verzekeringen. Nieuwe productie wordt geaggregeerd in cohorten van een jaar. Contracten worden toegewezen aan een groep contracten die bij eerste opname (wanneer de polis wordt gesloten) dezelfde winstgevendheidskenmerken hebben.

Impact van de eerste toepassing van IFRS 17

- De tabel geeft weer welke verzekeringsgerelateerde activa en -verplichtingen die onder IFRS 4 of IFRS 9 vallen, eind 2021 al dan niet onder IFRS 17 worden gewaardeerd:
 - De activa en verplichtingen die niet onder IFRS 17 zullen worden gewaardeerd, worden opgenomen onder IFRS 9 (Financial Instruments).
 - De activa en verplichtingen die wel onder IFRS 17 vallen, zijn onderhevig aan presentatieverschillen (verschuivingen tussen het actief en passief, zonder impact op het eigen vermogen) en waarderingsverschillen. Die laatste kunnen een impact hebben op het eigen vermogen via het overgedragen resultaat of de herwaarderingsreserves (Financiële baten en lasten verzekeringsbedrijf via OCI na herverzekering).

Impact van de overgang naar IFRS 17 (in miljoenen euro)		Situatie 31-12-2021 (IFRS 4)	Niet gewaardeerd volgens IFRS 17	Gewaardeerd volgens IFRS 17	Wijziging in presentatie	Wijziging in waardering (invloed op eigen vermogen)	Situatie op 01-01-2022 (IFRS 17)
Gerapporteerd volgens IFRS4	Gerapporteerd volgens IFRS 17						
Gerapporteerd als activa	Gerapporteerd als activa	952	222	730	-688	-29	235
<i>Deel van herverzekeraar in de technische voorzieningen, verzekeringen</i>	<i>Activa m.b.t. afgestane herverzekering</i>	191	0	191	-149	-29	13
<i>Overige activa</i>	<i>Overige activa</i>	761*	222	539	-539	0	222
Gerapporteerd als verplichtingen	Gerapporteerd als verplichtingen	33 414	14 256	19 157	-688	1 456	34 182
<i>Technische voorzieningen vóór herverzekering</i>	<i>Verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten</i>	18 974	197	18 777	-504	1 456	19 926
<i>Niet-leven</i>	<i>Niet-leven</i>	3 974	0	3 974	-447	-449	3 078
<i>Leven</i>	<i>Leven</i>	15 000	197	14 803	-57	1 904	16 847
<i>Schulden m.b.t. beleggingscontracten (gewaardeerd volgens IFRS 9)</i>	<i>Schulden m.b.t. beleggingscontracten (gewaardeerd volgens IFRS 9)</i>	13 603	13 464	139	57	0	13 661
<i>Overige verplichtingen</i>	<i>Overige verplichtingen</i>	836	595	241	-241	0	595
Invloed van de overgang naar IFRS 17 (exclusief herclassificatie van financiële activa (IFRS 9) als gevolg van de overgang naar IFRS 17)							
Invloed op het eigen vermogen vóór belastingen		-	-	-	-	-1 485	-
<i>op het overgedragen resultaat</i>		-	-	-	-	-1 419	-
<i>op de herwaarderingsreserves</i>		-	-	-	-	-65	-
Invloed op het eigen vermogen na belastingen		-	-	-	-	-1 102	-
<i>op het overgedragen resultaat</i>		-	-	-	-	-1 054	-
<i>op de herwaarderingsreserves</i>		-	-	-	-	-48	-
Invloed van herclassificatie van financiële activa (IFRS 9) als gevolg van de overgang naar IFRS 17							
Invloed op het eigen vermogen vóór belastingen		-	-	-	-	574	-
<i>op het overgedragen resultaat</i>		-	-	-	-	71	-
<i>op de herwaarderingsreserves</i>		-	-	-	-	503	-
Invloed op het eigen vermogen na belastingen		-	-	-	-	428	-
<i>op het overgedragen resultaat</i>		-	-	-	-	71	-
<i>op de herwaarderingsreserves</i>		-	-	-	-	357	-
Totale invloed van de overgang naar IFRS 17 (inclusief herclassificatie van financiële activa (IFRS 9) als gevolg van de overgang naar IFRS 17)							
Totale invloed op het eigen vermogen na belastingen		-	-	-	-	-673	-
<i>op het overgedragen resultaat</i>		-	-	-	-	-983	-
<i>op de herwaarderingsreserves</i>		-	-	-	-	309	-

* Het verschil met de 758 miljoen euro op de balans op 31-12-2021 wordt verklaard door de toevoeging van verzekeringsgerelateerde posten die in andere balansposten zijn opgenomen.

• Conclusies:

- De volledige netto-impact (na belastingen) van de transitie naar IFRS 17, inclusief de reclassificatie van financiële activa (IFRS 9) bedroeg -673 miljoen euro. Dat is het resultaat van:
 - Waarderingsverschillen van IFRS 17: de negatieve impact op het eigen vermogen (-1 485 miljoen euro voor belastingen, -1 102 miljoen euro na belastingen) veroorzaakt door de transitie naar IFRS 17 wordt gedreven door het levenbedrijf, deels gecompenseerd door niet-leven.
 - Leven (impact van -1 857 miljoen euro voor belastingen): wordt voornamelijk gewaardeerd op basis van de bouwsteenbenadering, wat leidt tot een toename van de verzekeringsverplichtingen. De hogere verzekeringsverplichtingen kunnen voor het grootste deel verklaard worden door de toepassing van een andere verdisconteringsvoet (onder IFRS 4 worden de verplichtingen verdisconteerd tegen de hogere gegarandeerde rentevoet, terwijl die onder IFRS 17 worden verdisconteerd tegen de lagere huidige rentevoet).
 - Niet-leven (impact van +372 miljoen euro voor belastingen): afname van de verzekeringsverplichtingen voornamelijk op basis van de premieallocatiebenadering. De lagere verzekeringsverplichtingen kunnen verklaard worden door de combinatie van de toepassing van een zo goed mogelijke schatting onder IFRS 17 en de impact van verdiscontering (niet toegepast onder IFRS 4).
 - De eerste toepassing van IFRS 17 heeft ook als gevolg dat een herclassificatie kan worden uitgevoerd van de financiële activa bij de verzekeringsondernemingen, om een accounting mismatch te vermijden tussen activa en verplichtingen. Als gevolg hiervan werden voor 5 234 miljoen euro obligaties getransfereerd van de financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs naar financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in OCI, terwijl voor 2 235 miljoen euro obligaties de omgekeerde beweging maakten. Dat leidde tot een positieve netto-impact na belastingen van 428 miljoen euro op het eigen vermogen. Als algemeen principe heeft KBC beslist om obligaties die levensverzekeringsverplichtingen dekken te klasseren als FVOCI, en obligaties die niet-levensverzekeringen dekken voor 90% als geamortiseerde kostprijs en 10% als FVOCI.
 - De eerste toepassing van IFRS 17 heeft ook de afschaffing van de 'Financiële activa tegen reële waarde – Overlaybenadering' tot gevolg (cfr. supra). Daardoor werden voor 1 366 miljoen euro aandelen getransfereerd naar de financiële activa tegen reële waarde via OCI (FVOCI). Die transfer heeft geen netto-impact op het eigen vermogen, maar leidt wel tot een verschuiving van het overgedragen resultaat (-71 miljoen euro, met betrekking op de in het verleden geboekte bijzondere waardeverminderingen) en de herwaarderingsreserve FVPL aandelen – overlay (496 miljoen euro) naar de herwaarderingsreserve FVOCI aandelen.
 - De verplichtingen die niet onder IFRS 17 zullen worden gewaardeerd betreffen voornamelijk de beleggingscontracten in België, die zullen worden opgenomen onder IFRS 9 (Financial Instruments) (ongewijzigd t.o.v. IFRS 4).
 - Presentatieverschillen: het betreft de correctie die wordt uitgevoerd door de nog openstaande verzekerings schulden en –vorderingen (bijvoorbeeld te ontvangen premies en te betalen commissies) te verrekenen met de verplichting uit hoofde van resterende dekking (Liability for Remaining Coverage of LRC, of Asset for Remaining Coverage of ARC).
 - Het CSM-vrijgavemodel is gebaseerd op dekkingseenheden (coverage units) in de groep contracten (GoC). Het aantal dekkingseenheden is de hoeveelheid diensten die de verzekeraar uit hoofde van de contracten in die GoC verleent, bepaald door voor elk contract rekening te houden met de hoeveelheid uitkeringen die de verzekeringnemer uit hoofde van een contract ontvangt en de verwachte dekkingsperiode. Het in de winst- en verliesrekening opgenomen CSM-bedrag is het aantal dekkingseenheden dat aan de lopende periode is toegerekend voor de in de lopende periode verleende verzekeringsdekking.
 - Het aantal dekkingseenheden wordt aan het einde van elke verslagperiode opnieuw beoordeeld om de meest actuele veronderstellingen van het contract weer te geven. KBC heeft ervoor gekozen om de tijdswaarde van geld op dekkingseenheden weer te geven. Door discontering van de dekkingseenheden wordt een stabielere toerekening van de CSM aan de winst- en verliesrekening bereikt. Voor contracten die meerdere diensten leveren, d.w.z. verzekeringsdekking, beleggingsrendementsdiensten, beleggingsbeheerdiensten, werkt KBC met zogenaamde multivariate dekkingseenheden, waarbij volgende elementen in rekening worden gebracht
 - Dekkingseenheden worden bepaald op basis van de individuele uitkeringscomponenten afzonderlijk.
 - Aan elke component wordt een gewicht toegewezen om een passend niveau van dienstverlening weer te geven.
- Dergelijke wegen weerspiegelen op passende wijze de vrijgave van de CSM op basis van de hoeveelheid verstrekte prestaties voor elke dienst.
- Contracten waarbij de verzekeraar dekking biedt, dat wil zeggen waarbij de verzekeraar risico loopt, vallen binnen de contractgrenzen (contract boundaries) van IFRS 17. Stilzwijgende verlengingen voor schadeverzekeringen en contracten met een dekkingsperiode die in de toekomst begint, vallen buiten de contractgrenzen van IFRS 17.
 - Op het moment van transitie bedragen de activa m.b.t. afgestane herverzekering en de verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten respectievelijk 13 en 19 926 miljoen euro. U vindt meer informatie in de tabel. Het totaal

van de verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten exclusief PAA bestaat bij transitie uit 16 388 miljoen euro aan contracten waarbij de reëlewaardebenadering (FVA) werd toegepast, 586 miljoen euro voor de volledige retroactieve benadering (FRA) en 199 miljoen euro voor de herziene retroactieve benadering (MRA).

Overzicht van activa m.b.t. afgestane herverzekeringen en verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten, in miljoenen euro, 01-01-2022	Totaal	PAA	BBA	VFA
Activa m.b.t. afgestane herverzekering				
Per portefeuille	13	13	-	-
- Leven	-18	-18	-	-
- Niet-leven	32	32	-	-
Verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten				
Per portefeuille, rentabiliteitslabel, product en divisie	19 926	2 739	16 157	1 016
Totaal Leven	16 847	61	15 771	1 016
<i>Per rentabiliteitslabel</i>				
- Winstgevende contracten	16 466	-	-	-
- Onzekere contracten	0	-	-	-
- Verlieslatende contracten	381	-	-	-
<i>Per product</i>				
- Unit-linked contracten	899	0	0	899
- Niet unit-linked contracten	15 701	61	15 640	0
- Hybride contracten	248	0	131	117
<i>Per divisie</i>				
- België	14 906	59	14 847	0
- Tsjechië	1 157	0	630	527
- Internationale Markten	784	1	294	489
- Groepscenter	0	0	0	0
Totaal Niet-leven	3 078	2 692	386	0
<i>Per rentabiliteitslabel</i>				
- Winstgevende contracten	2 816	-	-	-
- Onzekere contracten	183	-	-	-
- Verlieslatende contracten	80	-	-	-
<i>Per product</i>				
- Persoonlijke verzekeringen	1 108	722	386	-
- Schulden	1 386	1 386	0	-
- Eigendom incl. andere	585	585	0	-
<i>Per divisie</i>				
- België	2 482	2 096	386	0
- Tsjechië	304	304	0	0
- Internationale Markten	278	278	0	0
- Groepscenter	14	14	0	0
Per component	19 926	2 753	16 157	1 016
LRC	17 447	428	16 023	996
- Beste inschatting	15 383	-	14 540	844
- Risk adjustment	178	-	170	9
- CSM	1 383	-	1 240	142
- Verliescomponent	76	-	74	2
- LRC PAA	428	428	-	-
LIC	2 478	2 325	134	19
- Beste inschatting	2 206	2 057	130	19
- Risk adjustment	272	268	4	0

**VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN
AANDEELHOUDERS VAN KBC VERZEKERINGEN NV OVER DE GECONSOLIDEERDE
JAARREKENING VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2022**

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van KBC Verzekeringen NV (de "Vennootschap") en haar filialen (samen "de Groep"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening en de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Het vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 27 april 2022, overeenkomstig het voorstel van de raad van bestuur uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2024. Wij hebben de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep uitgevoerd gedurende zeven opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de geconsolideerde jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep, die de geconsolideerde balans op 31 december 2022 omvat, alsook de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, de geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, de geconsolideerde vermogensmutaties en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum, en de toelichting met de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen. Deze geconsolideerde jaarrekening vertoont een totaal van de geconsolideerde balans van EUR 34.758 miljoen en de geconsolideerde winst-en-verliesrekening sluit af met een winst van het boekjaar (toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij) van EUR 560 miljoen.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de geconsolideerde financiële toestand van de Groep per 31 december 2022, alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door de IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op de huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd zijn op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "*Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening*" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van de raad van bestuur en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunt van de controle

Een kernpunt van onze controle betreft die aangelegenheid die naar ons professioneel oordeel het meest significant was bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheid is behandeld in de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheid.

Onzekerheid met betrekking tot de waardebeoordeling van de technische voorzieningen van de verzekeringsactiviteit

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Op jaareinde 31 december 2022 bedragen de technische voorzieningen (vóór herverzekering) EUR 18.491 miljoen. Detailinformatie met betrekking tot de waardering van de technische voorzieningen is opgenomen in Toelichting 1.2 “Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving” en Toelichting 5.6 bij de geconsolideerde jaarrekening, alsook de sectie “Verzekeringstechnisch risico” van het jaarverslag.

De Groep voert een toereikendheidstest uit om te bevestigen dat de technische voorzieningen voldoende zijn om de geschatte toekomstige kasstromen van de verzekeringscontracten te dekken. De berekening van de kasstromen die voortvloeien uit de verzekeringscontracten is complex, berust op een hoge graad van subjectieve beoordeling en op veronderstellingen die beïnvloed worden door de toekomstige economische en politieke omstandigheden alsook door overheidsreglementeringen. De gebruikte veronderstellingen bij de projecties van de voornoemde kasstromen in de levensverzekeringsactiviteiten hebben voornamelijk betrekking op sterfte, levensverwachting, afkopen en van de algemene kosten. De gebruikte veronderstellingen hebben, wat betreft de technische voorzieningen van de activiteiten niet-levensverzekering, voornamelijk betrekking op de bedragen voor schades, het aantal gelopen doch nog niet aangegeven schades en op de algemene kosten.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Wij hebben beroep gedaan op onze interne experts in actuariële wetenschappen om ons te assisteren in het uitvoeren van onze controlewerkzaamheden. Wij hebben procedures uitgevoerd met betrekking tot het opzet en de operationele doeltreffendheid van de beheersingsmaatregelen van de Groep om na te gaan of de gegevens gebruikt voor de waardering van de technische voorzieningen van de verzekeringsactiviteit gepast en volledig zijn. Deze procedures omvatten analyse van data op basis van zakelijke regels en de opvolging van uitzonderingen.

Wij hebben de procedures van de Groep voor het vastleggen van de veronderstellingen getest, wij hebben de veronderstellingen vergeleken met observeerbare marktgegevens en een actuariële analyse uitgevoerd door middel van backtesting van de weerhouden veronderstellingen.

Voor de verzekeringsactiviteiten niet-leven hebben wij, op onafhankelijke wijze, het niveau van adequaatheid van de schadereserves herberekend op basis van erkende actuariële technieken. Vervolgens hebben wij onze resultaten vergeleken met de resultaten van de Groep en hebben we de nodige onderliggende documentatie bekomen die, in voorkomend geval, de geobserveerde materiële verschillen verantwoordt.

Voor de levensverzekeringsactiviteiten hebben wij de door de directie voorbereide analyse van de bewegingen van de technische voorzieningen voor levensverzekeringen beoordeeld en, indien nodig, de elementen van de aansluiting onderzocht. Voor een steekproef van contracten hebben wij ook de juistheid getest van de (inkomende en uitgaande) kasstromen die gebruikt werden in de toereikendheidstest.

Wij hebben onze conclusies van de actuariële analyse besproken met de actuariële functie van de Groep. Onze controlewerkzaamheden hebben ons toegelaten de waardering en het opzet van de technische voorzieningen van de verzekeringsactiviteit te beoordelen.

Tenslotte hebben wij de volledigheid en nauwkeurigheid van de toelichtingen met betrekking tot de technische voorzieningen beoordeeld, om de naleving te beoordelen van de vereisten van toelichting opgenomen in de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van een geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de Groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de jaarrekening in België. Een wettelijke controle biedt evenwel geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Groep, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee de raad van bestuur de bedrijfsvoering van de Groep ter hand heeft genomen of zal nemen. Onze verantwoordelijkheden inzake de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling worden hieronder beschreven.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. Wij voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het omzeilen van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Groep.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen.

- Het concluderen of de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Groep zijn continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.
- Het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de Groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die met het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar en is opgesteld overeenkomstig het artikel 3:32 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening, zijnde de vennootschappelijke jaarrekening, een afwijking van materieel belang bevatten, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, hebben wij geen afwijking van materieel belang te melden.

Wat betreft de niet-financiële informatie, en zoals vermeld in het jaarverslag, wordt de informatie verstrekt op het niveau van de hoogste Belgische consoliderende entiteit, KBC Groep NV, in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Groep.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Andere vermelding

Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de Verordening (EU) nr. 537/2014.

Diegem, 31 maart 2023

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren BV
vertegenwoordigd door

DocuSigned by:

07FB08B09FE24A7...
Damien Walgrave
Bedrijfsrevisor

DocuSigned by:

6FAE0B50D5714BF...
Kurt Cappoen
Bedrijfsrevisor

Vennootschappelijke jaarrekening

**JAARREKENING EN ANDERE OVEREENKOMSTIG HET WETBOEK
VAN VENNOOTSCHAPPEN EN VERENIGINGEN NEER TE LEGGEN
DOCUMENTEN – VERZEKERINGSMAATSCHAPPIJEN**

IDENTIFICATIEGEGEVENS (op datum van neerlegging)

NAAM: KBC Verzekeringen

Rechtsvorm¹: Naamloze Vennootschap

Adres: Professor Roger Van Overstraetenplein

Nr.: 2 Bus:

Postnummer: 3000 Gemeente: LEUVEN

Land: BELGIE

Rechtspersonenregister (RPR) - Ondernemingsrechtbank van BRUSSEL

Internetadres²: <http://www.kbc.be>E-mailadres²:Ondernemingsnummer 403552563

DATUM 30/10/2020 van de neerlegging van het recentste stuk dat de datum van bekendmaking van de oprichtingsakte en van de akte tot statutenwijziging vermeldt.

JAARREKENING in EURO goedgekeurd door de algemene vergadering van 26/04/2023
 met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van 1/01/2022 tot 31/12/2022
 Vorig boekjaar van 1/01/2021 tot 31/12/2021

De bedragen van het vorige boekjaar **zijn / zijn niet** identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt. Model van jaarrekening dat afwijkt van datgene wat voorzien is door het K.B. van 29 april 2019 op grond van⁵:

Zijn gevoegd bij deze jaarrekening²:

Totaal aantal neergelegde bladen:

Handtekening
(naam en hoedanigheid)

Handtekening
(naam en hoedanigheid)

1 In voorkomend geval wordt na de rechtsvorm "in vereffening" vermeld.

2 Facultatieve vermelding.

3 Indien nodig, aanpassen van de eenheid en munt waarin de bedragen zijn uitgedrukt.

4 Schrappen wat niet van toepassing is.

5 Vermelding van de wettelijke of reglementaire basis die het gebruik van een afwijkend model rechtvaardigt.

**LIJST VAN DE BESTUURERS, ZAAKVOERDERS EN
COMMISSARISSEN EN VERKLARING BETREFFENDE EEN
AANVULLENDE OPDRACHT VOOR NAZICHT OF CORRECTIE**

LIJST VAN DE BESTUURERS, ZAAKVOERDERS en COMMISSARISSEN

VOLLEDIGE LIJST met naam, voornamen, beroep, woonplaats (adres, nummer, postnummer en gemeente)

en functie in de onderneming, van de BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS en COMMISSARISSEN

De heer K. Debackere, Voorzitter Raad van Bestuur, A. Stesselstraat 8 / 3012 Leuven
De heer F. Depickere, Ondervoorzitter Raad van Bestuur, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven
De heer Peter Andronov, Uitvoerend Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven
De heer A. Blazek, Uitvoerend Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven vanaf 05/05/2022
De heer A. Bostoën, Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven
Mevrouw K. Callewaert, Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven
De heer E. Clinck, Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven
Mevrouw S. De Becker, Bestuurder, Meerbeekstraat 20 / 3071 Erps-Kwerps
De heer P. Vlerick, Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven
De heer F. Donck, Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven
De heer J. Hollows, Uitvoerend Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven tot 27/04/2022
De heer P. Hermann, Onafhankelijk Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven
De heer A. Langford, Onafhankelijk Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven
De heer E. Luts, Uitvoerend Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven
De heer D. Moucheron, Uitvoerend Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven
Mevrouw L. Okkerse, Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven
De heer L. Popelier, Uitvoerend Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven
De heer T. Roussis, Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven
De heer J. Thijs, Uitvoerend Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven
Mevrouw C. Van Rijsegem, Uitvoerend Bestuurder, Professor Roger Van Overstraetenplein 2 / 3000 Leuven
De heer M. Wittemans, Bestuurder, Beatrijslaan 91 / 3110 Rotselaar

PwC Bedrijfsrevisoren

Culliganlaan 5 1831 DIEGEM BTW BE 0458.263.335, Lidmaatschapsnummer B00009

Vertegenwoordigd door:

Damien Walgrave A02037

Kurt Cappoen A01969

btw			VOL-ver 2.2
-----	--	--	-------------

VERKLARING BETREFFENDE EEN AANVULLENDE OPDRACHT VOOR NAZICHT OF CORRECTIE

Het bestuursorgaan verklaart dat geen enkele opdracht voor nazicht of correctie werd gegeven aan iemand die daar wettelijk niet toe gemachtigd is met toepassing van artikel 5 van de wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur.

De jaarrekening ~~werd~~ / **werd niet*** geverifieerd of gecorrigeerd door een gecertificeerd accountant of door een bedrijfsrevisor die niet de commissaris is.

In bevestigend geval, moeten hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke gecertificeerde accountant of bedrijfsrevisor en zijn lidmaatschapsnummer bij zijn Instituut, evenals de aard van zijn opdracht:

- A. Het voeren van de boekhouding van de onderneming (**),
- B. Het opstellen van de jaarrekening van de onderneming (**),
- C. Het verifiëren van deze jaarrekening en/of
- D. Het corrigeren van deze jaarrekening.

Indien taken bedoeld onder A. of onder B. uitgevoerd zijn door accountants of door fiscaal accountants, kunnen hierna worden vermeld: naam, voornamen, beroep en woonplaats van elke accountant of fiscaal accountant en zijn lidmaatschapsnummer bij het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants (IBA), evenals de aard van zijn opdracht.

(*) Schrapen wat niet van toepassing is.

(**) Facultatieve vermelding.

Naam, voornamen, beroep en woonplaats	Lidmaatschapsnummer	Aard van de opdracht (A, B, C en/of D)
---------------------------------------	---------------------	--

Bijlage bij het koninklijk besluit met betrekking tot de jaarrekening van verzekeringsondernemingen
Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening
Afdeling I. Balans op 31/12/... (in eenheden van Euro.)

Actief	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar	Passief	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
A. -	-			A. Eigen vermogen	11	1.368.154.575	1.368.498.441
B. Immateriële activa (staat nr. 1)	21	0	3.394.237	I. Geplaatst kapitaal of equivalent fonds, onder aftrek van het niet-opgevraagd kapitaal	111	65.156.172	65.156.172
I. Oprichtingskosten	211	0	0	1. Geplaatst kapitaal	111.1	65.156.172	65.156.172
II. Immateriële vaste activa	212	0	3.394.237	2. Niet opgevraagd kapitaal (-)	111.2	(0)	(0)
1. Goodwill	212.1	0	0	II. Uitgiftepremies	112	1.085.606.053	1.085.606.053
2. Overige immateriële vaste activa	212.2	0	3.394.237	III. Herwaarderingsmeerwaarden	113	0	0
3. Vooruitbetalingen	212.3	0	0	IV. Reserves	114	217.352.217	217.719.130
C. Beleggingen (staten nrs. 1, 2 en 3)	22	19.011.081.049	19.071.844.241	1. Wettelijke reserve	114.1	6.515.617	6.515.617
I. Terreinen en gebouwen (staat nr. 1)	221	121.828.830	127.786.526	2. Onbeschikbare reserve	114.2	203.833.638	203.833.638
1. Onroerende goederen bestemd voor bedrijfsdoeleinden	221.1	0	0	a) voor eigen aandelen	114.21	203.184.639	203.184.639
2. Overige	221.2	121.828.830	127.786.526	b) andere	114.22	648.999	648.999
II. Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen (staten nrs. 1, 2 en 18)	222	1.136.798.036	891.812.561	3. Vrijgestelde reserve	114.3	7.002.962	7.369.875
Verbonden ondernemingen	222.1	1.121.596.962	878.840.386	4. Beschikbare reserve	114.4	0	0
1. Deelnemingen	222.11	1.121.596.962	878.840.386	V. Overgedragen resultaat	115	40.133	17.086
2. Bons, obligaties en vorderingen	222.12	0	0	1. Overgedragen winst	115.1	40.133	17.086
- Andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	222.2	15.201.074	12.972.175	2. Overgedragen verlies (-)	115.2	(0)	(0)
3. Deelnemingen	222.21	15.201.074	12.972.175	VI. -	-		
4. Bons, obligaties en vorderingen	222.22	0	0	B. Achtergestelde schulden (staten nrs.7 en 18)	12	500.000.000	500.000.000
III. Overige financiële beleggingen	223	17.751.918.108	18.051.609.326	Bbis. Fonds voor toekomstige toewijzingen	13	231.578.708	181.578.708

Bijlage bij het koninklijk besluit met betrekking tot de jaarrekening van verzekeringsondernemingen

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling I. Balans op 31/12/... (in eenheden van Euro.)

Actief	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar	Passief	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar				
1. Aandelen, deelnemingen en andere niet-vastrentende effecten (staat nr. 1)	223.1	966.277.843	760.565.802	C. Technische voorzieningen (staat nr. 7)	14	16.405.274.234	16.594.071.754				
2. Obligaties en andere vastrentende effecten (staat nr. 1)	223.2	14.476.205.061	14.805.465.254					I. Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's	141	277.562.907	264.118.667
3. Deelnemingen in gemeenschappelijke beleggingen	223.3	14.656.513	17.280.794					II. Voorziening voor verzekering 'leven'	142	12.891.135.086	13.243.774.951
4. Hypothecaire leningen en hypoth. kredieten	223.4	908.747.488	970.797.174					III. Voorziening voor te betalen schaden	143	2.589.759.040	2.478.283.966
5. Overige leningen	223.5	1.080.444.154	1.099.262.319					IV. Voorziening voor winstdeling en restorno's	144	38.528.154	31.476.819
6. Deposito's bij kredietinstellingen	223.6	305.000.000	397.000.000					V. Voorziening voor egalisatie en catastrofes	145	348.864.929	324.968.837
7. Overige	223.7	587.049	1.237.983					VI. Andere technische voorzieningen	146	259.424.118	251.448.514
IV. Deposito's bij cederende ondernemingen	224	536.075	635.828	D. Technische voorzieningen betreffende de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de groep van activiteiten 'Leven' wanneer het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming (staat nr. 7)	15	11.998.416.368	13.634.233.859				
D. Beleggingen betreffende de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de groep van activiteiten 'Leven' en waarbij het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming	23	11.998.416.368	13.634.233.858								
Dbis. Deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen	24	151.533.672	145.388.296	E. Voorzieningen voor overige risico's en kosten	16	5.126.895	7.315.935				
I. Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's	241	3.126.061	2.598.846					I. Voorziening voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen	161	2.137.221	3.149.999
II. Voorziening voor verzekering 'leven'	242	12.690.866	9.520.086	II. Voorziening voor belastingen	162	2.334.435	2.456.739				
III. Voorziening voor te betalen schaden	243	135.569.743	133.206.064	III. Andere voorzieningen (staat nr. 6)	163	655.239	1.709.197				
IV. Voorziening voor winstdeelname en restorno's	244	0	0	F. Deposito's ontvangen van herverzekeraars	17	140.607.721	119.310.297				
V. Andere technische voorzieningen	245	147.002	63.300								

Bijlage bij het koninklijk besluit met betrekking tot de jaarrekening van verzekeringsondernemingen

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling I. Balans op 31/12/... (in eenheden van Euro.)

Actief	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar	Passief	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
VI. Voorzieningen betreffende de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de groep van activiteiten 'leven' waarbij het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming	246	0	0				
E. Vorderingen (staten nrs. 18 en 19)	41	235.963.696	241.665.792	G. Schulden (staten nrs. 7 en 18)	42	1.331.190.316	1.396.081.874
I. Vorderingen uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	411	107.114.106	98.210.575	I. Schulden uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	421	270.061.600	305.018.618
1. Verzekeringnemers	411.1	31.978.642	24.997.847	II. Schulden uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	422	23.149.527	29.825.949
2. Tussenpersonen	411.2	13.976.970	6.115.360	III. Niet-achtergestelde obligatieleningen	423	0	0
3. Overige	411.3	61.158.494	67.097.368	1. Converteerbare leningen	423.1	0	0
II. Vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	412	62.748.356	66.421.822	2. Niet-converteerbare leningen	423.2	0	0
III. Overige vorderingen	413	66.101.234	77.033.395	IV. Schulden t.a.v kredietinstellingen	424	643.913.360	443.589.828
IV. Opgevraagd, niet gestort	414	0	0	V. Overige schulden	425	394.065.829	617.647.479
F. Overige activabestanden	25	426.038.517	525.174.643	1. Schulden wegens belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	425.1	33.729.652	31.752.323
I. Materiële activa	251	270.909	274.721	a) belastingen	425.11	10.648.497	9.083.369
II. Beschikbare waarden	252	222.582.968	321.715.282	b) bezoldigingen en sociale lasten	425.12	23.081.155	22.668.954
III. Eigen aandelen	253	203.184.640	203.184.640	2. Overige	425.2	360.336.177	585.895.156
IV. Overige	254	0	0				
G. Overlopende rekeningen (staat nr. 4)	431/433	182.314.550	189.426.738	H. Overlopende rekeningen (staat nr. 8)	434/436	24.999.035	10.036.937
I. Verworven, niet-verniet intresten en huurgelden	431	179.695.034	188.673.921				
II. Overgedragen acquisitiekosten	432	0	0				
1. Verzekeringsverrichtingen niet-leven	432.1	0	0				
2. Verzekeringsverrichtingen leven	432.2	0	0				
III. Overige overlopende rekeningen	433	2.619.516	752.817				
TOTAAL	21/43	32.005.347.852	33.811.127.805	TOTAAL	11/43	32.005.347.852	33.811.127.805

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II.Resultatenrekening op 31/12/.. (in eenheden van Euro.)

I. Technische rekening niet-levensverzekering

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
1. Verdiende premies, onder aftrek van herverzekering	710	1.243.440.662	1.182.152.851
a) Brutopremies (staat nr.10)	710.1	1.298.976.435	1.225.562.680
b) Uitgaande herverzekeringpremies (-)	710.2	(42.618.747)	(39.981.764)
c) Wijziging van de voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's, zonder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	710.3	-13.444.241	-4.885.107
d) Wijziging van de voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's, deel van de herverzekeraars (stijging +, daling -)	710.4	527.215	1.457.042
2. Toegerekende opbrengst van beleggingen, overgebracht van de niet-technische rekening (post 6)	711	0	0
2bis. Opbrengsten van beleggingen	712	137.121.452	104.729.814
a) Opbrengsten van beleggingen in verbonden ondern. of deze waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	712.1	1.100.000	0
aa) verbonden ondernemingen	712.11	1.100.000	0
1° deelnemingen	712.111	1.100.000	0
2° bons, obligaties en vorderingen	712.112	0	0
bb) andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	712.12	0	0
1° deelnemingen	712.121	0	0

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II. Resultatenrekening op 31/12/.. (in eenheden van Euro.)

I. Technische rekening niet-levensverzekering

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
2° bons, obligaties en vorderingen	712.122	0	0
b) Opbrengsten van andere beleggingen	712.2	106.364.493	84.034.852
aa) opbrengsten van terreinen en gebouwen	712.21	3.290.891	3.085.508
bb) opbrengsten van andere beleggingen	712.22	103.073.602	80.949.344
c) Terugneming van waardecorrecties op beleggingen	712.3	1.509.665	3.237.640
d) Meerwaarden op de realisatie	712.4	28.147.294	17.457.322
3. Overige technische opbrengsten, onder aftrek van herverzekering	714	478.180	477.887
4. Schadelast, onder aftrek van herverzekering (-)	610	(719.430.118)	(682.895.649)
a) Betaalde netto-bedragen	610.1	601.171.626	535.683.021
aa) bruto-bedragen (staat nr.10)	610.11	673.204.043	591.756.723
bb) deel van de herverzekeraars (-)	610.12	(72.032.417)	(56.073.702)
b) Wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, zonder aftrek van herverzekering (stijging +, daling -)	610.2	118.258.492	147.212.628
aa) wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, zonder aftrek van herverzekering (staat nr. 10) (stijging +, daling -)	610.21	121.889.889	163.194.366
bb) wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, deel van de herverzekeraars (stijging -, daling +)	610.22	-3.631.397	-15.981.738

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II.Resultatenrekening op 31/12/.. (in eenheden van Euro.)

I. Technische rekening niet-levensverzekering

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
5. Wijziging van de andere technische voorzieningen, onder aftrek van herverzekering (stijging -, daling+)	611	-8.192.011	-5.790.299
6. Winstdeling en restorno's, onder aftrek van herverzekering (-)	612	(-458.341)	(730.939)
7. Netto-bedrijfskosten (-)	613	(378.118.683)	(353.933.731)
a) Acquisitiekosten	613.1	299.367.643	283.383.414
b) Wijziging van het bedrag van de geactiveerde acquisitiekosten (stijging -, daling +)	613.2	0	0
c) Administratiekosten	613.3	80.719.989	73.263.310
d) Van de herverzekeraars ontvangen commissie-lonen en winstdeelnemingen (-)	613.4	(1.968.949)	(2.712.993)
7bis. Beleggingslasten (-)	614	(30.947.737)	(25.368.133)
a) Beheerslasten van beleggingen	614.1	15.594.873	18.399.294
b) Waardecorrecties op beleggingen	614.2	11.143.750	3.320.617
c) Minderwaarden op de realisatie	614.3	4.209.114	3.648.222

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II.Resultatenrekening op 31/12/.. (in eenheden van Euro.)

I. Technische rekening niet-levensverzekering

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
8. Overige technische lasten, onder aftrek van herverzekering (-)	616	(25.920.523)	(22.831.459)
9. Wijziging van de voorziening voor egalisatie en catastrofes, onder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	619	-23.896.092	25.413.822
10. Resultaat van de technische rekening niet-levensverzekering			
Winst (+)	710 / 619	194.993.471	221.224.164
Verlies (-)	619 / 710	(0)	(0)

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II. Resultatenrekening op 31/12/... (in eenheden van Euro.)

II. Technische rekening levensverzekering

Inhoud		Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
1.	Premies, onder aftrek van herverzekering	720	1.717.538.054	1.600.576.964
	a) Brutopremies (staat nr.10)	720.1	1.746.785.205	1.626.900.301
	b) Uitgaande herverzekeringpremies (-)	720.2	(29.247.151)	(26.323.337)
2.	Opbrengsten van beleggingen	722	713.968.191	602.675.838
	a) Opbrengsten van beleggingen in verbonden ondernemingen of deze waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	722.1	4.900.000	0
	aa) verbonden ondernemingen	722.11	4.900.000	0
	1° deelnemingen	722.111	4.900.000	0
	2° bons, obligaties en vorderingen	722.112	0	0
	bb) andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	722.12	0	0
	1° deelnemingen	722.121	0	0
	2° bons, obligaties en vorderingen	722.122	0	0
	b) Opbrengsten van andere beleggingen	722.2	493.543.462	504.165.239
	aa) opbrengsten van terreinen en gebouwen	722.21	6.950.223	6.182.908
	bb) opbrengsten van andere beleggingen	722.22	486.593.239	497.982.331
	c) Terugneming van waardecorrecties op beleggingen	722.3	9.532.610	17.767.719
	d) Meerwaarden op de realisatie	722.4	205.992.119	80.742.880
3.	Waardecorrecties op beleggingen van de actiefpost D. (opbrengsten)	723	877.270.980	1.545.857.140

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II. Resultatenrekening op 31/12/... (in eenheden van Euro.)

II. Technische rekening levensverzekering

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
4. Overige technische opbrengsten, onder aftrek van herverzekering	724	2.852.515	2.711.519
5. Schadelast, onder aftrek van herverzekering (-)	620	(1.867.689.757)	(2.107.807.525)
a) Betaalde netto-bedragen	620.1	1.873.219.742	2.086.731.279
aa) bruto-bedragen	620.11	1.885.962.686	2.102.935.041
bb) deel van de herverzekeraars (-)	620.12	(12.742.944)	(16.203.762)
b) Wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, onder aftrek van herverzekering (stijging +, daling -)	620.2	-5.529.985	21.076.246
aa) wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, zonder aftrek van herverzekering (stijging +, daling -)	620.21	-6.797.703	21.843.964
bb) wijziging van de voorziening voor te betalen schaden, deel van de herverzekeraars (stijging -, daling +)	620.22	1.267.718	-767.718
6. Wijziging van de andere technische voorzieningen, onder aftrek van herverzekering (stijging-, daling+)	621	1.992.442.406	-757.894.043
a) Wijziging van de voorziening voor verzekering 'leven', onder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	621.1	356.553.764	57.886.413
aa) wijziging van de voorziening voor verzekering 'leven', zonder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	621.11	353.382.984	55.724.145

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II. Resultatenrekening op 31/12/... (in eenheden van Euro.)

II. Technische rekening levensverzekering

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
bb) wijziging van de voorziening voor verzekering 'leven', deel van de herverzekeraars (stijging +, daling -)	621.12	3.170.780	2.162.268
b) Wijziging van de andere technische voorzieningen zonder aftrek van herverzekering (stijging -, daling +)	621.2	1.635.888.642	-815.780.456
7. Winstdeling en restorno's, onder aftrek van herverzekering (-)	622	(8.387.394)	(8.474.007)
8. Netto-bedrijfskosten (-)	623	(138.003.304)	(144.246.202)
a) Acquisitiekosten	623.1	81.740.373	80.131.850
b) Wijziging van het bedrag van de geactiveerde acquisitiekosten (stijging -, daling +)	623.2	0	0
c) Administratiekosten	623.3	68.649.469	71.399.695
d) Van de herverzekeraars ontvangen commissie-lonen en winstdeelnemingen (-)	623.4	(12.386.538)	(7.285.343)
9. Beleggingslasten (-)	624	(260.481.939)	(187.147.417)
a) Beheerslasten van beleggingen	624.1	155.367.437	148.076.889
b) Waardecorrecties op beleggingen	624.2	62.662.764	16.092.820
c) Minderwaarden op de realisatie	624.3	42.451.738	22.977.708

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II. Resultatenrekening op 31/12/... (in eenheden van Euro.)

II. Technische rekening levensverzekering

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
10. Waardecorrecties op beleggingen van de actiefpost D. (kosten) (-)	625	(2.770.076.783)	(336.611.763)
11. Overige technische lasten, onder aftrek van herverzekering (-)	626	(15.577.462)	(16.186.734)
12. Toegerekende opbrengst van beleggingen, overge- boekt naar de niet-technische rekening (post 4) (-)	627	(0)	(0)
12bis. Wijziging van het fonds voor toekomstige dotaties (stijging -, daling +)	628	-50.000.000	-24.000.000
13. Resultaat van de technische rekening levensverzekering			
Winst (+)	720 / 628	193.855.507	169.453.770
Verlies (-)	628 / 720	(0)	(0)

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II.Resultatenrek. op 31/12/.. (in eenheden van Euro)

III. Niet-technische rekening

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
1. Resultaat van de technische rekening niet levensverzekering (post 10)			
Winst (+)	(710 / 619)	194.993.471	221.224.164
Verlies (-)	(619 / 710)	(0)	(0)
2. Resultaat van de technische rekening levensverzekering (post 13)			
Winst (+)	(720 / 628)	193.855.507	169.453.770
Verlies (-)	(628 / 720)	(0)	(0)
3. Opbrengsten van beleggingen	730	373.291.426	121.758.061
a) Opbrengsten van beleggingen in verbonden ondernemingen of deze waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	730.1	129.466.931	71.457.015
b) Opbrengsten van andere beleggingen	730.2	40.544.527	36.351.261
aa) opbrengsten van terreinen en gebouwen	730.21	3.600.314	3.552.408
bb) opbrengsten van andere beleggingen	730.22	36.944.213	32.798.853
c) Terugneming van waardecorrecties op beleggingen	730.3	203.015.869	14.034.945
d) Meerwaarden op de realisatie	730.4	264.099	-85.160
4. Toegerekende opbrengst van beleggingen, overgeboekt van de technische rekening levensverzekering (post 12)	731	0	0

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II.Resultatenrek. op 31/12/.. (in eenheden van Euro)

III. Niet-technische rekening

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
5. Beleggingslasten (-)	630	(15.049.915)	(22.256.924)
a) Beheerslasten van beleggingen	630.1	12.117.194	11.523.845
b) Waardecorrecties op beleggingen	630.2	2.913.159	8.695.587
c) Minderwaarden op de realisatie	630.3	19.562	2.037.492
6. Toegerekende opbrengst van beleggingen, overgeboekt naar de technische rekening niet-levensverzekering (post 2) (-)	631	(0)	(0)
7. Overige opbrengsten (staat nr. 13)	732	4.813.995	5.507.559
8. Overige kosten (staat nr. 13) (-)	632	(15.119.914)	(12.381.856)
8bis. Resultaat uit de gewone bedrijfsuitoefening, vóór belasting			
Winst (+)	710 / 632	736.784.570	483.304.774
Verlies (-)	632 / 710	(0)	(0)
9. -	-		
10. -	-		
11. Uitzonderlijke opbrengsten (staat nr. 14)	733	0	0
12. Uitzonderlijke kosten (staat nr. 14) (-)	633	(0)	(0)

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II.Resultatenrek. op 31/12/.. (in eenheden van Euro)

III. Niet-technische rekening

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
13. Uitzonderlijk resultaat			
Winst (+)	733 / 633	0	0
Verlies (-)	633 / 733	(0)	(0)
14. -	-		
15. Belastingen op het resultaat (-/+)	634 / 734	-75.591.367	-76.099.100
15bis. Uitgestelde belastingen (-/+)	635 / 735	122.304	122.254
16. Resultaat van het boekjaar			
Winst (+)	710 / 635	661.315.507	407.327.928
Verlies (-)	635 / 710	(0)	(0)
17. a) Onttrekking aan de belastingvrije reserves	736	366.913	366.763
b) Overboeking naar de belastingvrije reserves (-)	636	(0)	(0)
18. Te bestemmen resultaat van het boekjaar			
Winst (+)	710 / 636	661.682.420	407.694.691
Verlies (-)	636 / 710	(0)	(0)

Hoofdstuk I. Schema van de jaarrekening

Afdeling II.Resultatenrek. op 31/12/.. (in eenheden van Euro)

III. Niet-technische rekening

Inhoud	Codes	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
A. Te bestemmen winstsaldo	710 / 637.1	661.744.526	763.060.223
Te verwerken verliessaldo (-)	637.1 / 710	(0)	(0)
1. Te bestemmen winst van het boekjaar	710 / 636	661.682.420	407.694.691
Te verwerken verlies van het boekjaar (-)	636 / 710	(0)	(0)
2. Overgedragen winst van het vorig boekjaar	737.1	62.106	355.365.532
Overgedragen verlies van het vorig boekjaar(-)	637.1	()	()
B. Onttrekking aan het eigen vermogen	737.2 / 737.3		
1. aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies	737.2		
2. aan de reserves	737.3		
C. Toevoeging aan het eigen vermogen (-)	637.2 / 637.3	()	()
1. aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies	637.2		
2. aan de wettelijke reserve	637.31		
3. aan de overige reserves	637.32		
D. Over te dragen resultaat			
1. Over te dragen winst (-)	637.4	(85.153)	(62.106)
2. Over te dragen verlies	737.4		
E. Tussenkost van de vennoten in het verlies	737.5		
F. Uit te keren winst (-)	637.5 / 637.7	(661.659.373)	(762.998.117)
1. Vergoeding van het kapitaal	637.5	659.176.883	759.528.886
2. Bestuurders of zaakvoerders	637.6		
3. Andere rechthebbenden	637.7	2.482.490	3.469.231

Nr. 1. Staat van de immateriële activa, de onroerende goederen die tot belegging dienen en de effecten bestemd voor belegging.

BENAMING	Codes	Betrokken activa-posten		
		B. Immateriële activa	C.I. Terreinen en gebouwen	C.II.1. Deelnemingen in verbonden ondernemingen
		1	2	3
a) AANSCHAFFINGSWAARDE				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.01	9.345.032	242.331.441	1.097.840.391
Mutaties tijdens het boekjaar :				
. Aanschaffingen	8.01.021		1.439.722	84.331.727
. Nieuwe oprichtingskosten	8.01.022			
. Overdrachten en buitengebruikstellingen (-)	8.01.023	()	(26.548)	(44.575.150)
. Overboeking van een post naar een andere (+)(-)	8.01.024			
. Andere mutaties (+)(-)	8.01.025			
Per einde van het boekjaar	8.01.03	9.345.032	243.744.615	1.137.596.968
b) MEERWAARDEN				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.04			
Mutaties tijdens het boekjaar :				
. Geboekt	8.01.051			
. Verworven van derden	8.01.052			
. Afgeboekt (-)	8.01.053		()	()
. Overboeking van een post naar een andere (+)(-)	8.01.054			
Per einde van het boekjaar	8.01.06			
c) AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.07	5.950.795	114.544.915	219.000.005
Mutaties tijdens het boekjaar :				
. Geboekt	8.01.081	3.394.237	7.370.871	
. Teruggenomen want overtollig (-)	8.01.082	()	()	(203.000.000)
. Verworven van derden	8.01.083			
. Afgeboekt (-)	8.01.084		()	()
. Overgeboekt van een post naar een andere (+)(-)	8.01.085			
Per einde van het boekjaar	8.01.09	9.345.032	121.915.786	16.000.005
d) NIET-OPGEVRAAGDE BEDRAGEN (art. 29, § 1.)				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.10			
Mutaties tijdens het boekjaar (+)(-)	8.01.11			
Per einde van het boekjaar	8.01.12			
e) RESULTATEN UIT DE OMREKENING VAN VREEMDE VALUTA				
Per einde van het vorige boekjaar (+)(-)	8.01.13			
Mutaties tijdens het boekjaar (+)(-)	8.01.14			
Per einde van het boekjaar (+)(-)	8.01.15			
NETTO BOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR				
(a) + (b) - (c) - (d) +/- (e)	8.01.16		121.828.829	1.121.596.963

Nr. 1. Staat van de immateriële activa, de onroerende goederen die tot belegging dienen €

BENAMING	Codes	Betrokken activa-posten		
		C.II.2. Bons, obligaties en vorderingen in verbonden ondernemingen	C.II.3. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	C.II.4. Bons, obligaties en vorderingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat
		4	5	6
a) AANSCHAFFINGSWAARDE				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.01		19.134.041	
Mutaties tijdens het boekjaar :				
. Aanschaffingen	8.01.021		10.000.004	
. Nieuwe oprichtingskosten	8.01.022			
. Overdrachten en buitengebruikstellingen (-)	8.01.023	(0)	(271.104)	(0)
. Overboeking van een post naar een andere (+)(-)	8.01.024			
. Andere mutaties (+)(-)	8.01.025			
Per einde van het boekjaar	8.01.03	0	28.862.941	0
b) MEERWAARDEN				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.04			
Mutaties tijdens het boekjaar :				
. Geboekt	8.01.051			
. Verworven van derden	8.01.052			
. Afgeboekt (-)	8.01.053			
. Overboeking van een post naar een andere (+)(-)	8.01.054			
Per einde van het boekjaar	8.01.06			
c) AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.07		157.867	
Mutaties tijdens het boekjaar :				
. Geboekt	8.01.081			
. Teruggenomen want overtoellig (-)	8.01.082			
. Verworven van derden	8.01.083			
. Afgeboekt (-)	8.01.084			
. Overgeboekt van een post naar een andere (+)(-)	8.01.085			
Per einde van het boekjaar	8.01.09		157.867	
d) NIET-OPGEVRAAGDE BEDRAGEN (art. 29, § 1.)				
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.10		6.004.000	
Mutaties tijdens het boekjaar (+)(-)	8.01.11		7.500.000	
Per einde van het boekjaar	8.01.12		13.504.000	
e) RESULTATEN UIT DE OMREKENING VAN VREEMDE VALUTA				
Per einde van het vorige boekjaar (+)(-)	8.01.13			
Mutaties tijdens het boekjaar (+)(-)	8.01.14			
Per einde van het boekjaar (+)(-)	8.01.15			
NETTO BOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR				
(a) + (b) - (c) - (d) +/- (e)	8.01.16	0	15.201.074	0

Nr. 1. Staat van de immateriële activa, de onroerende goederen die tot belegging dienen €

BENAMING	Codes	Betrokken activa-posten	
		C.III.1. Aandelen, deelnemingen en andere niet-vastrentende effecten	C.III.2. Obligaties en andere vastrentende effecten
		7	8
a) AANSCHAFFINGSWAARDE			
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.01	795.108.702	14.807.616.058
Mutaties tijdens het boekjaar :			
. Aanschaffingen	8.01.021	501.741.388	1.988.183.583
. Nieuwe oprichtingskosten	8.01.022		
. Overdrachten en buitengebruikstellingen (-)	8.01.023	(234.771.372)	(2.268.557.595)
. Overboeking van een post naar een andere (+)(-)	8.01.024		
. Andere mutaties (+)(-)	8.01.025		-49.201.812
Per einde van het boekjaar	8.01.03	1.062.078.718	14.478.040.234
b) MEERWAARDEN			
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.04		
Mutaties tijdens het boekjaar :			
. Geboekt	8.01.051		
. Verworven van derden	8.01.052		
. Afgeboekt (-)	8.01.053		
. Overboeking van een post naar een andere (+)(-)	8.01.054		
Per einde van het boekjaar	8.01.06		
c) AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN			
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.07	34.542.901	2.150.804
Mutaties tijdens het boekjaar :			
. Geboekt	8.01.081	69.269.801	4.667
. Teruggenomen want overtoellig (-)	8.01.082	(802.474)	(21.618)
. Verworven van derden	8.01.083		
. Afgeboekt (-)	8.01.084		(1.571.828)
. Overgeboekt van een post naar een andere (+)(-)	8.01.085	-7.209.353	
Per einde van het boekjaar	8.01.09	95.800.875	562.025
d) NIET-OPGEVRAAGDE BEDRAGEN (art. 29, § 1.)			
Per einde van het vorige boekjaar	8.01.10		
Mutaties tijdens het boekjaar (+)(-)	8.01.11		
Per einde van het boekjaar	8.01.12		
e) RESULTATEN UIT DE OMREKENING VAN VREEMDE VALUTA			
Per einde van het vorige boekjaar (+)(-)	8.01.13		
Mutaties tijdens het boekjaar (+)(-)	8.01.14		-1.273.149
Per einde van het boekjaar (+)(-)	8.01.15		-1.273.149
NETTO BOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR			
(a) + (b) - (c) - (d) +/- (e)	8.01.16	966.277.843	14.476.205.060

Nr. 2. Staat betreffende de deelnemingen en maatschappelijke rechten in andere ondernemingen

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de onderneming een deelneming bezit in de zin van het koninklijk besluit van 17 november 1994

(opgenomen in de posten C.II.1. , C.II.3. , D.II.1.en D.II.3. van de activa), alsmede de andere ondernemingen waarin de onderneming maatschappelijke rechten bezit

(opgenomen in de posten C.III.1. en D.III.1. van de activa)ten belope van ten minste tien procent van het geplaatste kapitaal.

NAAM, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het B.T.W.- of NATIONAAL NUMMER	Maatschappelijke rechten gehouden door			Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	de onderneming (rechtstreeks)		dochterondernemingen	Jaarrekening per	Munteenheid (*)	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Aantal	%	%				
ADD NV, INDUSTRIEWEG 1, 3001 HEVERLEE	10.000,00	100,00		2021	EUR	4.066,00	3.815,00
ASSURCARD NV, FONTEINSTRAAT 1A/301 , 3000 LEUVEN	900,00	20,00		2021	EUR	3.153,00	142,00
BUSINESS BREWERY, INTERLEUVENLAAN 62, 3001 LEUVEN	20,00	4,76		2021	EUR	1.446,00	-113,00
BEDR. CENTR. VILVOORDE NV, MECHELSESTEENWEG 277, 1800 VILVOORDE	300,00	8,26		2021	EUR	987,00	-52,00
BELGISCH GEMEENSCHAPPELIJK WAARBORGFONDS, LIEFDADIGHEIDSTRAAT 33	1,00	2,56		2021	EUR	34,00	
HUIS DER VERZEKERING CV, DE MEEUSPLANTSOEN 29, 1000 BRUSSEL	2.939,00	11,29		2021	EUR	2.814,00	14,00
BEM NV, LOMBARDSTRAAT 34-42, 1000 BRUSSEL	1.500,00	6,47		2021	EUR	3.557,00	-32,00
RENAISSANCE MAGISTER INVEST, AVENUE DU PORT 2, 1080 MOLENBEEK-SAINT-J	35.820,00	100,00		2021	EUR	2.162,00	116,00
VLAAMSE ENERGIE HOLDING B CV, NOORDLAAN 9, 8820 TORHOUT	163,00	11,04		2022	EUR	268.459,00	50.589,00
SPORTCOMPLEX AALST NV, HAVENLAAN 2, 1080 BRUSSEL	1.000,00	100,00		2021	EUR	13.321,00	519,00
DZI INSURANCE, 89B VITOSHA BLVD., 'MILENIUM' BUSINESS CENTER, SOFIA 1463, B	13.639.150,00	100,00		2021	BGN	328.114,00	47.357,00
KBC GROUP RE SA, 4 RUE DU FORT WALLIS, L-2714 LUXEMBOURG, LUXEMBURG	544,00	100,00		2021	EUR	84.229,00	28.386,00
K&H INSURANCE, LECHNER ODON FASOR 9, 1095 BUDAPEST, HONGARIJE	1.772,00	100,00		2021	HUF	21.777.000,00	6.508.000,00
DOUBLE U BUILDING BV, WATERMANWEG 92, 3067 GG ROTTERDAM, NEDERLAND	330.000,00	100,00		2021	EUR	43.531,00	4.460,00
RE-TAIL RETURN PARTNERS I, KLEISTRAAT 68, 1785 MERCHTEM	846.387,00	10,04		2021	EUR	11.629,00	132,00
IMEC.XPAND, KAPELDREEF 75, 3001 HEVERLEE	100.000,00	8,56		2021	EUR	47.804,00	-1.757,00
IMEC.XPAND II COMMV, KAPELDREEF 75, 3001 HEVERLEE	100.000,00	7,21			EUR		
CSOB POJIST'OVNA A.S. CLEN HOLDINGU CSOB, MASARYKOVO NAM. 1458, 532 18	339,00	99,71		2021	CZK	7.664.254,00	1.762.938,00

Nr. 2. Staat betreffende de deelnemingen en maatschappelijke rechten in andere ondernemingen

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de onderneming een deelneming bezit in de zin van het koninklijk besluit van 17 november 1994

(opgenomen in de posten C.II.1. , C.II.3. , D.II.1.en D.II.3. van de activa), alsmede de andere ondernemingen waarin de onderneming maatschappelijke rechten bezit

(opgenomen in de posten C.III.1. en D.III.1. van de activa)ten belope van ten minste tien procent van het geplaatste kapitaal.

NAAM, volledig adres van de zetel en, zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het B.T.W.- of NATIONAAL NUMMER	Maatschappelijke rechten gehouden door			Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	de onderneming (rechtstreeks)		dochterondernemingen	Jaarrekening per	Munteenheid (*)	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Aantal	%	%				
CSOB POIST'OVNA AS, ZIZKOVA 11, 811 020 BRATISLAVA, SLOVAKIJE	1.676,00	100,00		2021	EUR	63.937,00	8.093,00
GROEP VTB-VAB NV, PASTOOR COPLAAN 100, 2070 ZWIJNDRECHT	13.777,00	100,00		2021	EUR	17.319,00	2.166,00
SPORTCOMPLEX HEIST-OP-DEN-BERG NV, HAVENLAAN 2, 1080 BRUSSEL	1.060,00	100,00		2021	EUR	8.039,00	278,00
MAATSCHAPPIJ BRANDHERVERZEKERING CVBA, PROF. ROGER VAN OVERSTRAET	24.799,00	90,10		2021	EUR	8.326,00	155,00
OMNIA NV, MGR. LADEUZEPLEIN 15, 3000 LEUVEN	14.187,00	100,00		2021	EUR	2.441,00	636,00
AIA-POOL CVBA, CHAUSSEE DE JETTE 221, 1080 BRUSSEL	502,00	33,47		2021	EUR	375,00	-4,00

(*) volgens de officiële codificering

Nr. 2bis. Lijst van de ondernemingen waarvoor de onderneming onbeperkt aansprakelijk is in haar hoedanigheid van onbeperkt aansprakelijke vennoot of lid

Voor elk van de ondernemingen waarvoor de onderneming onbeperkt aansprakelijk is, worden hieronder volgende gegevens verstrekt : de naam, de zetel, de rechtsvorm en zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het ondernemingsnummer, en bij ontstentenis van een ondernemingsnummer, het btw-nummer of het nationale Identificatienummer.

Naam	Zetel	Rechtsvorm	Nummer

Nr. 3. Actuele waarde van de beleggingen (art. 38).

Activa - posten	Codes	Bedragen
C. Beleggingen	8.03	17.755.396.556
I. Terreinen en gebouwen.	8.03.221	231.368.998
II. Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen.	8.03.222	1.324.449.118
- Verbonden ondernemingen.	8.03.222.1	1.264.314.838
1. Deelnemingen.	8.03.222.11	1.264.314.838
2. Bons, obligaties en vorderingen.	8.03.222.12	0
- Andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat.	8.03.222.2	60.134.280
3. Deelnemingen	8.03.222.21	60.134.280
4. Bons, obligaties en vorderingen.	8.03.222.22	0
III. Overige financiële beleggingen.	8.03.223	16.199.042.365
1. Aandelen, deelnemingen en andere niet-vastrentende effecten.	8.03.223.1	1.094.307.673
2. Obligaties en andere vastrentende effecten.	8.03.223.2	12.992.499.006
3. Deelbewijzen in gemeenschappelijke beleggingen.	8.03.223.3	14.406.557
4. Hypothecaire leningen en hypothecaire kredieten.	8.03.223.4	798.281.776
5. Overige leningen.	8.03.223.5	972.188.956
6. Deposito's bij kredietinstellingen.	8.03.223.6	326.771.348
7. Overige	8.03.223.7	587.049
IV. Deposito's bij cederende ondernemingen.	8.03.224	536.075

Nr.3bis Gegevens betreffende het niet-gebruik van de waarderingmethode op basis van de reële waarde

A. Schatting van de reële waarde voor elke categorie afgeleide financiële instrumenten die niet gewaardeerd worden op basis van de reële waarde, met opgave van de omvang, de aard en het ingedekte risico van de instrumenten

Interest Rate Swap (nominaal: 296.500.000)

Currency Interest Rate Swap

Netto boekwaarde	Reële waarde
-3.897.014	28.632.530
-6.639.288	-7.301.367

B. Voor de financiële vaste activa, vermeld in de posten C.II. en C.III., die in aanmerking worden genomen tegen een hoger bedrag dan hun reële waarde : de nettoboekwaarde en de reële waarde van de afzonderlijke activa, dan wel van passende groepen van deze afzonderlijke activa

Verbonden ondernemingen - Deelnemingen

Netto boekwaarde	Reële waarde
423.714.966	182.125.784

Voor elk van de in B. vermelde financiële vaste activa, dan wel de in B. bedoelde passende groepen van deze afzonderlijke activa, die in aanmerking worden genomen tegen een hoger bedrag dan hun reële waarde, moeten hierna ook de redenen worden vermeld waarom de boekwaarde niet is verminderd, met opgave van de aard van de aanwijzingen die aan de veronderstelling ten grondslag liggen dat de boekwaarde zal kunnen worden gerealiseerd :

Voor de redenen waarom de boekwaarde van de in B. vermelde deelnemingen niet is verminderd

verwijzen wij naar toelichting nr.20 Waarderingsregels meer specifiek naar de paragraaf aangaande de deelnemingen onder punt 2. Waardeverminderingen.

A/

B/

C/

0403552563

00014

EUR

29

Nr.4 Staat betreffende de overige overlopende rekeningen van het actief.

Uitsplitsing van de actiefpost G.III. indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.

Revaluatieresultaat buitenbalans

Front-end fees

Over te dragen kosten

Pro rata te ontvangen intresten

Bedrag
1.380.750
638.070
492.589
108.108

Nr.5 Staat van het kapitaal

A. MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL

1. Geplaatst kapitaal (post A.I.1. van de passiva)

- Per einde van het vorige boekjaar

- Wijzigingen tijdens het boekjaar :

- Per einde van het boekjaar

2.Samenstelling van het kapitaal

2.1. Soorten aandelen volgens het vennootschapsrecht

2.2. Aandelen op naam of gedematerialiseerd

Op naam

Gedematerialiseerd

Codes	Bedragen	Aantal aandelen
8.05.111.101	65.156.172	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx 0
8.05.111.102	65.156.172	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
	65.156.172	1.050.906
8.05.1.21	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	1.050.906
8.05.1.22	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	

B. NIET-GESTORT KAPITAAL (art.51 - S.W.H.V.)

Aandeelhouders die nog moeten volstorten

TOTAAL

Codes	Niet-opgevraagd bedrag (post A.I.2. van de passiva)	Opgevraagd niet-gestort bedrag(actiefpost E.I.V.)
8.05.3		
8.05.2		

Nr.5. Staat van het kapitaal (vervolg).

C.AANDELEN VAN DE ONDERNEMING GEHOUDEN DOOR

- de onderneming zelf
- haar dochters

D.VERPLICHTINGEN TOT UITGIFTE VAN AANDELEN

1.As gevolg van de uitoefening van CONVERSIERECHTEN.

- .Bedrag van de lopende converteerbare leningen
- .Bedrag van het te plaatsen kapitaal
- .Maximum aantal uit te geven aandelen

2.As gevolg van de uitoefening van de INSCHRIJVINGSRECHTEN.

- .Aantal inschrijvingsrechten in omloop
- .Bedrag van het te plaatsen kapitaal.
- .Maximum aantal uit te geven aandelen

3.As gevolg van de betaling van derden in aandelen.

- .Bedrag van het te plaatsen kapitaal.
- .Maximum aantal uit te geven aandelen

Codes	Kapitaalbedrag	Aantal aandelen
8.05.3.1	3.031.118	48.889
8.05.3.2		
8.05.4.1		
8.05.4.2		
8.05.4.3		
8.05.4.4		
8.05.4.5		
8.05.4.6		
8.05.4.7		
8.05.4.8		

Nr.5 Staat van het kapitaal (vervolg)

E.TOEGESTAAN, NIET-GEPLAATST KAPITAAL

Codes	Bedrag
8.05.5	

F.DEELBEWIJZEN BUITEN KAPITAAL

- waarvan :
- gehouden door de vennootschap zelf
 - gehouden door haar dochters

Codes	Aantal aandelen	Daaraan verbonden stemrecht
8.05.6		
8.05.6.1		
8.05.6.2		

Nr.5. Staat van het kapitaal (vervolg en slot).**G.DE AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR VAN DE ONDERNEMING OP DE DATUM VAN JAARAFSLUITING,
MET DE VOLGENDE INDELING**

aandeelhoudersstructuur van de onderneming op de datum van de jaarafsluiting, zoals die blijkt uit de kennisgevingen die de onderneming heeft ontvangen ingevolge artikel 631, § 2, laatste lid, en artikel 632, § 2, laatste lid, van het Wetboek van vennootschappen :

KBC Groep	1.002.017
KBC Verzekeringen	48.889

aandeelhoudersstructuur van de onderneming op de datum van de jaarafsluiting, zoals die blijkt uit de kennisgevingen die de onderneming heeft ontvangen ingevolge artikel 14, vierde lid, van de wet van 2 mei 2007 op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen of ingevolge artikel 5 van het koninklijk besluit van 21 augustus 2008 houdende nadere regels betreffende bepaalde multilaterale handelsfaciliteiten :

A/

B/

C/

0403552563

00014

EUR

34

Nr.6 Staat van de voorzieningen voor overige risico's en kosten - Andere voorzieningen.

Uitsplitsing van de passiefpost E.III. indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.

Voorziening hangende geschillen

Overige risico's en lasten

Bedragen
610.239
45.000

Nr. 7. Staat van de technische voorzieningen en schulden

a) Uitsplitsing van de schulden (of een deel van de schulden) waarvan de resterende looptijd méér dan 5 jaar is.

Betrokken posten van de passiva	Codes	Bedragen
B. Achtergestelde schulden.	8.07.1.12	
I. Converteerbare leningen	8.07.1.121	
II. Niet-converteerbare leningen	8.07.1.122	
G. Schulden	8.07.1.42	
I. Schulden uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	8.07.1.421	
II. Schulden uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	8.07.1.422	
III. Niet-achtergestelde obligatieleningen.	8.07.1.423	
1. Converteerbare leningen.	8.07.1.423.1	
2. Niet-converteerbare leningen.	8.07.1.423.2	
IV. Schulden ten aanzien van kredietinstellingen	8.07.1.424	
V. Overige schulden	8.07.1.425	
TOTAAL	8.07.1.5	

Nr.7. Staat van de technische voorzieningen en schulden (vervolg).

b)Schulden (of gedeelte van de schulden) en technische voorzieningen (of gedeelte van de technische voorzieningen) gewaarborgd door zakelijke zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd op de activa van de onderneming.

Betrokken posten van de passiva		Bedragen
B. Achtergestelde schulden.	8.07.2.12	
I. Converteerbare leningen	8.07.2.121	
II. Niet-converteerbare leningen	8.07.2.122	
C. Technische voorzieningen	8.07.2.14	
D. Technische voorzieningen betreffende de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de groep van activiteiten 'Leven' wanneer het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming	8.07.2.15	
G. Schulden	8.07.2.42	643.913.360
I. Schulden uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen.	8.07.2.421	
II. Schulden uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen.	8.07.2.422	
III. Niet-achtergestelde obligatieleningen	8.07.2.423	
1.Converteerbare leningen	8.07.2.423.1	
2.Niet-converteerbare leningen	8.07.2.423.2	
IV. Schulden ten aanzien van kredietinstellingen	8.07.2.424	643.913.360
V. Overige schulden	8.07.2.425	
- schulden wegens belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	8.07.2.425.1	
a)belastingen	8.07.2.425.11	
b)bezoldigingen en sociale lasten	8.07.2.425.12	
- schulden van huurfinanciering en gelijkaardige	8.07.2.425.26	
- overige	8.07.2.425.3	
	TOTAAL 8.07.2.5	643.913.360

Nr.7. Staat van de technische voorzieningen en schulden (vervolg en slot).

c)Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten

Betrokken posten van de passiva	Codes	Bedragen
1.Belastingen (post G.V.1.a) van de passiva		
a)Vervallen belastingsschulden	8.07.3.425.11.1	
b)Niet-vervallen belastingsschulden	8.07.3.425.11.2	10.648.497
2.Bezoldigingen en sociale lasten (post G.V.1.b) van de passiva		
a)Vervallen schulden ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid	8.07.3.425.12.1	
b)Andere schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten	8.07.3.425.12.2	23.081.155

A/

B/

C/

0403552563

00014

EUR

38

Nr.8. Staat betreffende de overlopende rekeningen van het passief.

Uitsplitsing van de passiefpost H indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.

Front-end fees

Pro rata te betalen intresten

Beheersvergoeding

Back-end fees

Proratering garantie Vastgoed NL

Toe te rekenen kosten

Bedragen	
	1.186.191
	5.011.966
	2.467.680
	6.363.358
	8.165.000
	686.759

Nr. 9. Activa- en passivabestandsdelen met betrekking tot het beheer voor eigen rekening ten gunste van een derde van de pensioenfondsen (art. 40bis.).

Betrokken posten en sub-posten van het actief (*)	Afgesloten boekjaar	Betrokken posten en sub-posten van het passief (*)	Afgesloten boekjaar
TOTAAL		TOTAAL	

(*) Met vermelding van de cijfers en letters betreffende de inhoud van de betrokken post of sub-post van de balans (voorbeeld : C.III.2. obligaties en andere vastrentende effecten).

Nr. 10. Inlichtingen betreffende de technische rekeningen.

I. Niet-Levensverzekering

Inhoud	Codes	RECHTSTREEKSE ZAKEN					RECHTSTREEKSE ZAKEN					RECHTSTREEKSE ZAKEN		AANGENOMEN ZAKEN
		Totaal	Totaal	Ongevallen en ziekte (takken 1 en 2)	Motorrijtuigen Burgerlijke aansprakelijkheid (tak 10)	Motorrijtuigen Andere takken (takken 3 en 7)	Scheepvaart Luchtvaart Transport (takken 4,5, 6,7,11 en 12)	Brand en andere schade aan goederen (takken 8 en 9)	Algemene Burgerlijke aansprakelijkheid (tak 13)	Bediend en Borgtocht (takken 14 en 15)	Diverse geldelijke verliezen (tak 16)	Rechtsbijstand (tak 17)	Hulpverlening (tak 18)	
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1) Brutopremies.	8.10.01.710.1	1.298.976.433	1.291.701.293	198.934.738	241.025.803	173.154.918	1.484.535	466.143.958	91.776.389		22.942.441	65.637.076	30.601.435	7.275.140
2) Verdienende brutopremies	8.10.02	1.285.532.193	1.278.237.232	198.126.294	241.084.348	171.487.456	1.451.461	456.937.431	91.497.027		22.428.682	65.183.716	30.040.817	7.294.961
3) Bruto schaden	8.10.03	795.093.932	787.115.789	130.892.935	164.300.282	111.237.016	125.544	274.250.372	36.454.732	159	10.364.954	46.068.977	13.420.818	7.978.143
4) Bruto bedrijfskosten	8.10.04	380.087.632	377.755.791	41.901.203	63.346.655	50.538.158	379.468	158.310.817	29.714.865		6.632.885	16.755.013	10.176.727	2.331.841
5) Herververzekeringssaldo	8.10.05	33.816.472	33.943.853	-1.383.349	-1.485.334	547.290		41.368.166	-4.429.988		9.366	-299.463	-382.835	-127.381
6) Commissielonen (art. 37)	8.10.06		252.618.075											

Nr.10. Inlichtingen betreffende de technische rekeningen (vervolg en slot)**II. Levensverzekering**

Inhoud

A. Rechtstreekse zaken

1) Brutopremies :

a) 1. Individuele premies :

2. Premies betreffende groepsverzekeringsovereenkomsten :

b) 1. Periodieke premies :

2. Enige premies :

c) 1. Premies van overeenkomsten zonder winstdeling :

2. Premies van overeenkomsten met winstdeling :

3. Premies van overeenkomsten waarbij het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming :

2) Herverzekeringssaldo :

3) Commissielonen (art. 37):

B. Aangenomen zaken

Bruto premies :

III. Niet-levensverzekering en levensverzekering, rechtstreekse zaken

Bruto premies :

- in België :

- in de andere Lid-Staten van de E.E.G :

- in de overige landen :

Codes	Bedragen
8.10.07.720.1	1.746.782.614
8.10.08	1.434.993.364
8.10.09	311.789.249
8.10.10	925.373.299
8.10.11	821.409.314
8.10.12	332.009.113
8.10.13	539.569.665
8.10.14	875.203.836
8.10.15	-2.319.100
8.10.16	58.215.356
8.10.17.720.1	2.593
8.10.18	3.033.682.346
8.10.19	4.801.561
8.10.20	

Nr 11. Staat betreffende de personeelsleden in dienst.

Wat personeel betreft :

- A. Volgende gegevens over het boekjaar en over het vorige boekjaar met betrekking tot de werknemers ingeschreven in het personeelsregister en verbonden met de onderneming door een arbeidsovereenkomst of een startbaanovereenkomst

Omschrijving	Codes	AFGESLOTEN BOEKJAAR	VORIG BOEKJAAR
a) het totale aantal op afsluitdatum van het boekjaar	8.11.10	1.162	1.175
b) het gemiddelde personeelsbestand tewerkgesteld door de onderneming tijdens het boekjaar en tijdens het vorige boekjaar, berekend in voltijdse equivalenten overeenkomstig artikel 15, § 4, van het Wetboek van Vennootschappen, en uitgesplitst naar volgende categorieën	8.11.11	1.041,0	1.071,0
- Directiepersoneel	8.11.11.1	9	10
- Bedienden	8.11.11.2	1.032	1.061
- Arbeiders	8.11.11.3		
- Andere	8.11.11.4		
c) het aantal gepresteerde uren	8.11.12	1.375.622	1.473.076

- B. Volgende gegevens over het boekjaar en over het vorige boekjaar met betrekking tot de uitzendkrachten en de ter beschikking van de onderneming gestelde personen

Omschrijving	Codes	AFGESLOTEN BOEKJAAR	VORIG BOEKJAAR
a) het totale aantal op afsluitdatum van het boekjaar	8.11.20	16	20
b) het gemiddeld aantal in voltijdse equivalenten berekend op een analoge manier als de werknemers ingeschreven in het personeelsregister	8.11.21	17,0	12,0
c) het aantal gepresteerde uren	8.11.22	32.863	23.068

Nr.12.Staat betreffende het geheel van de administratie- en beheerskosten, uitgesplitst volgens aard.

(Een asteriks (*) rechts van de inhoud van een post of een sub-post duidt op het bestaan van een definitie of een verklarende nota in hoofdstuk III van de bijlage bij het huidige besluit)

Benaming	Codes	Bedragen
I. Personeelskosten*	8.12.1	101.996.213
1. a)Bezoldigingen	8.12.111	73.012.777
b)Pensioenen	8.12.112	
c)Andere rechtstreekse sociale voordelen	8.12.113	
2.Patronale bijdragen voor sociale verzekeringen	8.12.12	19.239.669
3.Patronale toelagen en premies voor buitenwettelijke verzekeringen	8.12.13	5.844.073
4.Andere personeelsuitgaven	8.12.14	2.338.364
5.Voorzieningen voor pensioenen, bezoldigingen en sociale lasten	8.12.15	-230.849
a)Dotaties (+)	8.12.15.1	21.642.938
b)Bestedingen en terugnemingen (-)	8.12.15.2	(21.873.787)
[6. Uitzendkrachten of personen ter beschikking gesteld van de onderneming	8.12.16]	1.792.179
II. Diverse goederen en diensten*	8.12.2	180.964.638
III. Afschrijvingen en waardeverminderingen op immateriële en materiële activa, andere dan de beleggingen*	8.12.3	1.429.846
IV. Voorzieningen voor overige risico's en lasten*	8.12.4	5.936
1.Dotaties (+)	8.12.41	5.936
2.Bestedingen en terugnemingen (-)	8.12.42	()
V.Overige lopende lasten*	8.12.5	14.345.594
1.Fiscale bedrijfskosten*	8.12.51	8.565.842
a)Onroerende voorheffing	8.12.511	631.366
b)Overige	8.12.512	7.934.476
2.Bijdragen gestort aan openbare instellingen*	8.12.52	5.254.582
3.Theoretische kosten*	8.12.53	
4.Overige	8.12.54	525.170
VI.Teruggewonnen administratiekosten en overige lopende opbrengsten (-)	8.12.6	(19.620.766)
1.Teruggewonnen administratiekosten	8.12.61	19.033.373
a)Ontvangen vergoedingen voor beheersprestaties van collectieve pensioenfondsen voor rekening van derden	8.12.611	
b)Overige*	8.12.612	19.033.373
2.Overige lopende opbrengsten.	8.12.62	587.393
TOTAAL	8.12.7	279.121.461

Aldus gewijzigd bij artikel 10, § 2 van het koninklijk besluit van 4 augustus 1996.

A/

B/

C/

0403552563

00014

EUR

45

Nr.13. Overige opbrengsten, overige kosten.

A. Uitsplitsing van de OVERIGE OPBRENGSTEN (post 7. van de niet-technische rekening), indien het om belangrijke bedragen gaat.

Terugname waardevermindering dubieuze debiteuren

Fee met betrekking tot bondlending

Meerwaarde op realisatie van tussenpersonen

B. Uitsplitsing van de OVERIGE KOSTEN (post 8. van de niet-technische rekening), indien het om belangrijke bedragen gaat.

Waardeverminderingen dubieuze debiteuren

Waardeverminderingen immateriële vaste activa

Intresten op achtergestelde lening

Debetintresten zichtrekeningen

Bedragen	
	1.200.059
	1.586.836
	618.665
	1.421.450
	2.028.208
	10.083.306
	1.042.124

A/

B/

C/

0403552563

00014

EUR

46

Nr.14. Uitzonderlijke resultaten.

A. Uitsplitsing van de UITZONDERLIJKE OPBRENGSTEN (post 11. van de niet-technische rekening), indien het om belangrijke bedragen gaat.

B. Uitsplitsing van de ANDERE UITZONDERLIJKE KOSTEN (post 12. van de niet-technische rekening), indien het om belangrijke bedragen gaat.

Bedragen

Nr.15. Belastingen op het resultaat

A. UITSPLITSING VAN DE POST 15 a) 'Belastingen':

1. Belastingen op het resultaat van het boekjaar:

- a. Voorafbetalingen en terugbetaalbare voorheffingen
- b. Andere verrekenbare bestanddelen
- c. Overschot van de voorafbetalingen en/of van de geactiveerde terugbetaalbare voorheffingen (-)
- d. Geraamde belastingsupplementen (opgenomen onder post G.V.1.a) van de passiva)

2. Belastingen op het resultaat van vorige boekjaren :

- a) Verschuldigde of betaalde belastingsupplementen :
- b) Geraamde belastingsupplementen (opgenomen onder post G.V.1.a) van de passiva) of belasting-supplementen waarvoor een voorziening werd gevormd (opgenomen onder post E.II.2) van de passiva)

Codes	Bedragen
8.15.1.634	76.222.598
8.15.1.634.1	76.222.598
8.15.1.634.11	74.916.228
8.15.1.634.12	2.582.554
8.15.1.634.13	(1.276.184)
8.15.1.634.14	
8.15.1.634.2	
8.15.1.634.21	
8.15.1.634.22	

Nr. 15. Belastingen op het resultaat.

- B. BELANGRIJKSTE OORZAKEN VAN DE VERSCHILLEN TUSSEN DE WINST VOOR BELASTINGEN, zoals deze blijkt uit de jaarrekening, EN DE GERAAMDE BELASTBARE WINST, met bijzondere vermelding van die welke voortspruiten uit het tijdsverschil tussen de vaststelling van de boekwinst en de fiscale winst (in de mate waarin het resultaat van het boekjaar op belangrijke wijze werd beïnvloed op het stuk van de belastingen).

Mutaties in belastbare reserves en voorzieningen

Meerwaarden op aandelen aan een specifiek fiscaal regime, vrijstelling terugnemingswaardeverminderingen, verworpen waardeverminderingen en gerealiseerde minwaarden op aandelen

Niet belastbare bestanddelen DBI (na verminderingen door de nieuwe ingevoerde bank- en verzekeringstaks)

Verworpen uitgaven (andere dan minderwaarden en waardeverminderingen op aandelen en vennootschapsbelasting)

Bedragen
50.305.914
-355.908.725
-148.723.476
8.804.272

- C. INVLOED VAN DE UITZONDERLIJKE RESULTATEN OP DE BELASTINGEN OP HET RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR

Nr. 15. Belastingen op het resultaat (vervolg en slot).

D.BRONNEN VAN BELASTINGLATENTIES (in de mate waarin deze informatie belangrijk is om een inzicht te verkrijgen in de financiële positie van de onderneming).

- 1. Actieve latenties
 - Gecumuleerde fiscale verliezen die aftrekbaar zijn van latere belastbare winsten

- 2. Passieve latenties

Codes	Bedragen
8.15.4.1	
8.15.4.11	
8.15.4.2	

A/

B/

C/

2022-12-31

00014

EUR

50

Nr.16. Andere taksen en belastingen ten laste van derden.

A. Taksen :

1.Taksen op verzekeringsovereenkomsten ten laste van derden

2.Andere taksen ten laste van de onderneming

B. De ingehouden bedragen ten laste van derden bij wijze van :

1.Bedrijfsvoorheffing

2.Roerende voorheffing (op dividenden)

Codes	Bedragen van het boekjaar	Bedragen van het vorige boekjaar
8.16.11	123.219.753	119.298.242
8.16.12	10.820.039	14.189.065
8.16.21	51.636.649	45.742.065
8.16.22		

Nr.17. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen (art. 14).

(Een asteriks (*) rechts van de inhoud van een post of een sub-post duidt op het bestaan van een definitie of een verklarende nota in hoofdstuk III van de bijlage bij het besluit van 17/11/1994)

	Codes	Bedragen
A. Zekerheden door derden gesteld of onherroepelijk beloofd voor rekening van de onderneming* :	8.17.00	
B. Persoonlijke zekerheden door de onderneming gesteld of onherroepelijk beloofd voor rekening van derden*	8.17.01	315.988.364
C. Zakelijke zekerheden door de onderneming gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen middelen als zekerheid van de rechten en verplichtingen* :		
a) van de onderneming :	8.17.020	2.984.119.445
b) van derden :	8.17.021	
D. Ontvangen zekerheden* (andere dan in baar geld) :		
a) effecten en waarden van herverzekeraars (CFR. Hoofdstuk III, Omschrijving en toelichting : actiefposten C.III.1 en 2 en passiefpost F :	8.17.030	
b) overige :	8.17.031	4.204.075.975
E. Termijnverrichtingen* :		
a)Verrichtingen op effecten (aankopen) :	8.17.040	
b)Verrichtingen op effecten (verkopen) :	8.17.041	
c)Verrichtingen op vreemde valuta (te ontvangen) :	8.17.042	38.883.094
d)Verrichtingen op vreemde valuta (te leveren) :	8.17.043	37.502.344
e)Verrichtingen op rente (aankopen, ...) :	8.17.044	296.500.000
f)Verrichtingen op rente (verkopen, ...) :	8.17.045	296.500.000
g)Overige verrichtingen (aankopen, ...) :	8.17.046	
h)Overige verrichtingen (verkopen, ...) :	8.17.047	
F. Goederen en waarden van derden gehouden door de onderneming* :	8.17.05	

Nr.17. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen (art. 14).

(Een asteriks (*) rechts van de inhoud van een post of een sub-post duidt op het bestaan van een definitie of een verklarende nota in hoofdstuk III van de bijlage bij het besluit van 17/11/1994)

G. Aard en zakelijk doel van de regelingen die niet in de balans zijn opgenomen, financiële gevolgen ervan, mits de risico's of voordelen die uit dergelijke regelingen voortvloeien van enige betekenis zijn en voor zover de bekendmaking van deze risico's of voordelen noodzakelijk is voor de beoordeling van de financiële positie van de onderneming. :

Gbis. Aard en de financiële gevolgen van materiële gebeurtenissen die zich na de balansdatum hebben voorgedaan en die niet in de resultatenrekening of balans worden weergegeven. :

H. Overige (nader te bepalen) :

Bondlending

Cash collateral

Codes	Bedragen
8.17.06	
8.17.06B	
8.17.07	2.022.830.000
	2.000.000.000
	22.830.000

Nr.18. Betrekkingen met verbonden ondernemingen en met ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

Betrokken balansposten	Codes	Verbonden ondernemingen		Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	
		Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
- C II.Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen	8.18.222	1.121.596.963	878.840.386	15.201.074	12.972.175
1 + 3 Deelnemingen	8.18.222.01	1.121.596.963	878.840.386	15.201.074	12.972.175
2 + 4 Bons, obligaties en vorderingen	8.18.222.02				
- achtergestelde	8.18.222.021				
- overige	8.18.222.022				
- D. II.Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen	8.18.232				
1 + 3 Deelnemingen	8.18.232.01				
2 + 4 Bons, obligaties en vorderingen	8.18.232.02				
- achtergestelde	8.18.232.021				
- overige	8.18.232.022				
- E. Vorderingen	8.18.41	29.509.437	36.820.293	400.717	426.181
I. Vorderingen uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	8.18.411	4.790.387	1.389.499		
II. Vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	8.18.412	22.155.484	15.457.876	400.717	426.181

Nr.18. Betrekkingen met verbonden ondernemingen en met ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

Betrokken balansposten	Codes	Verbonden ondernemingen		Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	
		Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar	Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
III. Overige vorderingen	8.18.413	2.563.566	19.972.918		
- B. Achtergestelde schulden	8.18.12	500.000.000	500.000.000		
- G. Schulden	8.18.42	979.509.030	896.764.698	1.000.983	499.253
I. Schulden uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	8.18.421	5.710.421	5.103.145		
II. Schulden uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	8.18.422	333.127	1.896.753	1.000.983	499.253
III. Niet-achtergestelde obligatieneringen	8.18.423				
IV. Schulden ten aanzien van kredietinstellingen	8.18.424	643.913.360	342.766.901		
V. Overige schulden	8.18.425	329.552.122	546.997.899		

Nr.18. Betrekkingen met verbonden ondernemingen en met ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat (vervolg en slot).

	Codes	Verbonden ondernemingen	
		Afgesloten boekjaar	Vorig boekjaar
- Door de onderneming gestelde of onherroepelijk beloofde PERSOONLIJKE EN ZAKELIJKE ZEKERHEDEN als waarborg voor schulden of verplichtingen van verbonden ondernemingen	8.18.50	159.291.582	161.549.283
- Door verbonden ondernemingen gestelde of onherroepelijk beloofde PERSOONLIJKE EN ZAKELIJKE ZEKERHEDEN als waarborg voor schulden of verplichtingen van de onderneming	8.18.51		
- Andere betekenisvolle financiële verplichtingen	8.18.52		
- Opbrengsten van terreinen en gebouwen	8.18.53	894.568	630.114
- Opbrengsten van andere beleggingen	8.18.54	135.455.591	71.445.675

Nr. 18bis. Betrekkingen met geassocieerde ondernemingen (*).

Omschrijving	Codes	AFGESLOTEN BOEKJAAR	VORIG BOEKJAAR
1° Bedrag van de financiële vaste activa	8.18.60		
- Deelnemingen	8.18.60.1		
- Achtergestelde vorderingen	8.18.60.2		
- Andere vorderingen	8.18.60.3		
2° Vorderingen op geassocieerde ondernemingen	8.18.61		
- Op meer dan één jaar	8.18.61.1		
- Op ten hoogste één jaar	8.18.61.2		
3° Schulden aan geassocieerde ondernemingen	8.18.62		
- Op meer dan één jaar	8.18.62.1		
- Op ten hoogste één jaar	8.18.62.2		
4° Persoonlijke en zakelijke zekerheden	8.18.63		
- Door de onderneming gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden of verplichtingen van geassocieerde ondernemingen	8.18.63.1		
- Door geassocieerde ondernemingen gesteld of onherroepelijk beloofd als waarborg voor schulden of verplichtingen van de onderneming	8.18.63.2		
5° Andere betekenisvolle financiële verplichtingen	8.18.64		

(*) Geassocieerde ondernemingen in de zin van artikel 12 van het Wetboek van Venootschappen.

A/

B/

C/

0403552563

00014

EUR

57

Nr.19. Financiële betrekkingen met :

A.bestuurders en zaakvoerders;

B.natuurlijke of rechtspersonen die de onderneming rechtstreeks of onrechtstreeks controleren zonder verbonden ondernemingen te zijn;

C.andere ondernemingen welke door de sub. B vermelde personen rechtstreeks gecontroleerd worden.

1.Uitstaande vorderingen op deze personen

2.Waarborgen toegestaan in hun voordeel

3.Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel

4.Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening toegekende

- aan bestuurders en zaakvoerders

- aan oud-bestuurders en oud-zaakvoerders

Codes	Bedragen
8.19.1	
8.19.2	
8.19.3	
8.19.41	362.500
8.19.42	

de interestvoet, de voornaamste voorwaarden en de eventueel afgeloste of afgeschreven bedragen of bedragen waarvan werd afgezien betreffende de bovenvermelde posten 1., 2. en 3.

Nr.19bis. Financiële betrekkingen met de commissaris(sen) en de personen met wie hij (zij) verbonden is(zijn).

1. Bezoldiging van de commissaris(sen)
2. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de onderneming door de commissaris(sen)
 - Andere controleopdrachten
 - Belastingadviesopdrachten
 - Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten
3. Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de onderneming door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)
 - Andere controleopdrachten
 - Belastingadviesopdrachten
 - Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten

Codes	Bedragen
8.19.5	800.982
8.19.6	20.332
8.19.61	20.332
8.19.62	
8.19.63	
8.19.7	
8.19.71	
8.19.72	
8.19.73	

Vermeldingen in toepassing van het artikel 133, paragraaf 6 van het Wetboek van vennootschappen

Nr.20. Waarderingsregels.

(Deze staat wordt onder meer beoogd in de artikelen : 12bis, § 5 ; 15 ; 19, 3de lid ; 22bis, 3de lid ; 24, 2de lid ; 27, 1°, laatste lid en 2°, laatste lid ; 27bis, § 4, laatste lid ; 28, § 2, 1ste en 4de lid ; 34, 2de lid ; 34quinquies, 1ste lid ; 34sexies, 6°, laatste lid ; 34septies, § 2 en door Hoofdstuk III. 'Omschrijving en toelichting', Afdeling II, post 'Theoretische huur'.)

A.Regels die gelden voor de waardering van inventarissen (behalve de beleggingen van de actiefpost D)

1.Vorming en aanpassing van de afschrijvingen

Conform artikel 3 van het Koninklijk Besluit op de jaarrekening van verzekerings- en herverzekeringsondernemingen, wordt de jaarrekening opgesteld volgens het beginsel van het getrouw beeld. Een transparante, duidelijke en consistente financiële verslaggeving is belangrijk voor KBC als bankverzekeringsgroep. Daarom wordt het principe gehanteerd om de Bgaap waarderingsregels zoveel mogelijk te aligneren met de internationale boekhoudstandaarden IFRS, die van toepassing zijn op de geconsolideerde jaarrekening, daar waar wettelijk en systeemmatig mogelijk. Afschrijvingen worden geboekt op immateriële en materiële vaste activa waarvan de gebruiksduur beperkt is om de aanschaffingskosten - eventueel geherwaardeerd - te spreiden over de waarschijnlijke nuttigheids- of gebruiksduur. De afschrijvingen worden toegepast op lineaire wijze vanaf het gebruiksklaar zijn van de activa. Oprichtingskosten worden in de resultatenrekening geboekt tenzij anders beslist door de Raad van Bestuur. De immateriële vaste activa waarvan de gebruiksduur beperkt is, worden afgeschreven over 5 jaar tenzij anders beslist door de Raad van Bestuur. Systeemsoftware, volgt het afschrijvingsritme van de hardware en wordt bijgevolg op 3 jaar afgeschreven. Software andere dan systeemsoftware wordt afgeschreven op 5 jaar. Kernsystemen met een langere looptijd worden pro rata temporis afgeschreven over een looptijd van 8 jaar. Kernsystemen zijn types van standaardsoftware waaronder ook back-end data toepassingen voor de dagverwerking en updates van de saldibalansen op de mainframe. De afschrijvingspercentages zijn berekend op basis van de verwachte economische levensduur en worden lineair toegepast. Alle materiële vaste activa worden pro rata temporis afgeschreven van het gebruiksklaar zijn van de activa. De bijkomende kosten worden mee afgeschreven over de levensduur van het actief. Voor de bijkomende kosten mbt de aanschaffing van terreinen wordt een waardevermindering geboekt.

2.Waardeverminderingen

Op niet afschrijfbaar activa worden desgevallend waardeverminderingen geboekt om rekening te houden met al dan niet definitief aan te merken ontwaardingen. Deze mogen niet gehandhaafd worden in die mate waarin ze op het einde van het

boekjaar hoger zijn dan een actuele beoordeling van de minderwaarden waarvoor ze werden gevormd. Voor de immateriële en materiële vaste activa waarvan de gebruiksduur niet beperkt is, wordt tot waardeverminderingen overgegaan in geval van duurzame minderwaarde of ontwaarding. Voor de deelnemingen, de aandelen en de deelbewijzen, opgenomen onder de beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen', wordt tot waardevermindering overgegaan in geval van duurzame minderwaarde of ontwaarding, verantwoord door de toestand, de rentabiliteit of de vooruitzichten van de vennootschap waarin de deelnemingen, aandelen of deelbewijzen worden gehouden. Voor de effecten, onder de 'overige financiële beleggingen', worden waardeverminderingen geboekt zo deze duurzaam zijn. De geboekte waardeverminderingen worden teruggenomen zodra de beurskoers terug hoger ligt, evenwel tot maximaal de aanschaffingswaarde. Op genoteerde aandelen wordt een waardevermindering geboekt indien de beurskoers langdurig (GT 1 jaar) of significant lager (GT30%) is dan de boekwaarde waardoor blijkt dat de waardedaling voldoende duurzaam is. De waardevermindering is dan gelijk aan het verschil tussen de boekwaarde en de beurskoers. De geboekte waardeverminderingen worden teruggenomen zodra de beurskoers terug hoger ligt, evenwel tot maximaal de aanschaffingswaarde. Voor niet genoteerde aandelen wordt tot waardevermindering overgegaan in geval van duurzame minderwaarde of ontwaarding, verantwoord door de toestand, de rentabiliteit of vooruitzichten van de vennootschap waarin de deelnemingen, aandelen of deelbewijzen worden aangehouden. Op de vorderingen, inclusief de vastrentende effecten, wordt overgaan tot het boeken van een duurzame waardevermindering overeenkomstig de principes die gelden voor de waardering van de niet in effecten belichaamde vorderingen. Ook bij sterk dalende markwaardes beneden de aankoopprijs wordt tot waardevermindering overgegaan wanneer op vaststaande wijze blijkt dat de verplichtingen uit deze effecten en vordering niet of niet volledig kunnen worden nagekomen. Op de vastrentende thesaurie-effecten (onder de post overige financiële beleggingen) die als liquiditeitssteun dienen, worden waardeverminderingen geboekt wanneer hun marktwaarde lager ligt dan de boekwaarde. Op vastgoedcertificaten worden waardeverminderingen geboekt indien de marktwaarde lager is dan de aanschafwaarde (LOCOM). Deze waardeverminderingen worden teruggenomen bij een stijgende marktwaarde tot maximaal de aanschafwaarde van het onderliggend effect is bereikt. Looptijdgebonden commerciële kredieten worden in de balans opgenomen voor het niet-afgeloste kapitaalsaldo verhoogd met de vervallen doch niet-betalde renten en de nog te betalen diverse kosten door cliënten. Verworven niet vervallen renten (op voorhand geïnde renten) worden pro rata temporis in het resultaat geboekt via een overlopende rekening. Voor dubieuze en oninbare kredieten worden specifieke waardeverminderingen op individuele basis aangelegd en toegerekend aan de actiefpost van de jaarrekening waarin de risico's voorkomen, teneinde de verliezen te dekken die als vaststaand of waarschijnlijk worden beschouwd met betrekking tot de uitstaande kredieten. De vervallen renten en kosten worden gereserveerd. Worden als oninbaar en dubieus aangemerkt, die kredieten

waarvan de saldi opeisbaar zijn en waarvoor men overgaat tot minnelijke of gerechtelijke uitwinning. De beleggingen van de actiefpost D. (tak 23) worden in de balans opgenomen voor hun actuele waarde overeenkomstig de wettelijke bepalingen.

3. Voorzieningen voor risico's en kosten

Op het einde van het boekjaar worden voorzieningen aangelegd voor alle voorzienbare risico's, mogelijke verliezen en ontwaardingen, ontstaan tijdens het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft of tijdens voorgaande boekjaren.

4. Technische voorzieningen

De technische voorzieningen dienen op elk ogenblik voldoende te zijn om te waarborgen dat alle uit de verzekeringsovereenkomsten voortvloeiende verplichtingen kunnen worden nagekomen. Voor het rechtstreekse bedrijf wordt de voorziening voor niet-verdiende premies in principe berekend volgens de pro rata temporis methode, op dag basis en per contract, op de bruto premies verminderd met de commissielonen. Voor de ontvangen herverzekering wordt de voorziening voor niet-verdiende premies voor elke overeenkomst afzonderlijk bepaald op basis van de door de cedent meegeede informatie, waar nodig aangevuld op basis van eigen inzicht van het risico in de tijd. De voorzieningen voor de activiteitengroep Leven worden berekend volgens de geldende actuariële principes. De technische voorzieningen voor de klassieke levensverzekeringen in tak 21 en voorzieningen betreffende buitenwettelijke voordelen aan werknemers m.b.t. lopende renten, worden berekend volgens de prospectieve actuariële formules steunend op de technische basissen van de contracten. Bij de klassieke levensverzekeringen in tak 21 met een garantie van 4,75% wordt er echter geactualiseerd aan een rentevoet van 4% i.p.v. de tarifaire 4,75%. De technische voorzieningen voor de moderne levensverzekeringen in tak 21 en tak 26 en de voorzieningen betreffende buitenwettelijke voordelen aan werknemers m.b.t. nieuwe aanvullende stortingen, worden berekend volgens de retrospectieve formules steunend op de technische basissen van de contracten. De technische voorzieningen voor de levensverzekeringen in tak 23 worden bepaald door het aantal eenheden per fonds te vermenigvuldigen met de koers per eenheid van het desbetreffende fonds. De voorziening voor te betalen schaden wordt berekend per schadegeval of per contract op basis van de bekende elementen van het dossier en aangevuld met de nodige forfaitaire en wettelijke voorzieningen zoals onder meer voor interne schaderegelingskosten en voor nog niet (volledig) gemelde schadegevallen (IBNR en IBNER). In de voorziening voor egalisatie en catastrofes worden alle bedragen gereserveerd met de bedoeling om in de komende jaren het niet-terugkerend technisch verlies te compenseren, de schommelingen van de schaderatio te nivelleren en bijzondere

risico's af te dekken. De aandelen van de herverzekeraars in de technische voorzieningen (opgenomen onder het actief) worden berekend voor hun werkelijke of geraamde bedragen op basis van de contractuele bepalingen in de herverzekeringsovereenkomsten en waar nodig aangevuld met eigen inzichten en ervaringen. Desgevallend worden hierop waardeverminderingen geboekt in geval van vastgesteld of waarschijnlijk in gebreke blijven van de herverzekeraar.

5. Herwaarderingen

De materiële vaste activa, de deelnemingen, aandelen en deelbewijzen die onder de actiefpost C 'Beleggingen' voorkomen kunnen geherwaardeerd worden wanneer de activa, in functie van hun nut voor de onderneming, op vaste en duurzame wijze uitstijgt boven hun boekwaarde.

6. Andere

In geval van verkoop van effecten wordt de boekwaarde van de verkochte effecten bepaald volgens een systeem van individualisatie der effecten. Alle monetaire bestanddelen uitgedrukt in vreemde valuta worden omgerekend in hun tegenwaarde in euro tegen de contant koers op balansdatum. De saldi van de positieve en negatieve verschillen uit de omrekening van de technische voorzieningen, uitgedrukt in vreemde valuta, zijn inbegrepen in de overeenkomstige posten 'Wijziging van de technische voorzieningen' van de resultatenrekening. De saldi uit de omrekening van de technische voorzieningen herverzekering Niet-Leven, uitgedrukt in vreemde valuta, zijn inbegrepen in de overeenkomstige post 'Overige technische lasten' van de resultatenrekening Niet-Leven. Het saldo van de positieve of negatieve verschillen uit de omrekening van monetaire bestanddelen, andere dan de technische voorzieningen, wordt als financiële opbrengst of kost toegewezen aan de resultatenrekening. Er wordt gesaldeerd per munt. De niet-monetaire bestanddelen in vreemde valuta worden aan de tegenwaarde in EUR in de balans opgenomen aan de koers die geldt op het einde van de maand die voorafgaat aan de aanschaffing of, indien deze eerste de aanschaffingskoers niet dicht benadert, aan de koers op aanschaffingsdatum. In voorkomend geval wordt de koers gebruikt waartegen de voor de betaling van de prijs gebruikte vreemde valuta werd aangekocht. Kosten en opbrengsten uitgedrukt in vreemde valuta worden in de resultatenrekening opgenomen aan de contant koers op het tijdstip dat ze zich voordoen (in sommige gevallen de contant koers van het einde van de maand voordien), of aan een koers die deze laatste dicht benadert.

B.Regels die gelden voor de waardering van inventarissen voor wat betreft de beleggingen van de actiefpost D.

1.Beleggingen andere dan terreinen en gebouwen

De beleggingen van de actiefpost D. worden in de balans opgenomen voor hun actuele waarde overeenkomstig de wettelijke bepalingen.

2.Terreinen en gebouwen

3.Andere

De technische voorzieningen voor de levensverzekeringen in tak 23 worden berekend door het aantal eenheden per fonds te vermenigvuldigen met de koers per eenheid van het betreffende fonds.

A/

B/

C/

0403552563

00014

EUR

65

Nr.21. Wijzigingen in de waarderingsregels (art. 16) (art. 17).

A.Vermelding van de wijzigingen en hun verantwoordingen.

--

B.Verschil in raming dat uit de wijzigingen volgt (de eerste keer te vermelden bij de jaarrekening van het boekjaar tijdens hetwelk die wijzigingen werden uitgevoerd).

Betrokken posten en subposten (*)	Bedragen	Betrokken posten en subposten (*)	Bedragen

(*) Met vermelding van de cijfers en letters betreffende de inhoud van de betrokken post of sub-post van de balans (voorbeeld : C.III.2. Obligaties en andere vastrentende effecten).

Nr.22. Verklaring met betrekking tot de geconsolideerde jaarrekening.

A. Inlichtingen te verstrekken door alle ondernemingen.

- De onderneming stelt op en publiceert, overeenkomstig het koninklijk besluit betreffende de geconsolideerde jaarrekening van verzekeringsondernemingen en herverzekeringsondernemingen, een geconsolideerde jaarrekening en een geconsolideerd jaarverslag

ja /neen (*) : Ja

- De onderneming stelt noch een geconsolideerde jaarrekening, noch een geconsolideerd jaarverslag op, omwille van de volgende reden(en) (*) :

* de onderneming oefent, alleen of gezamenlijk, geen controle uit op één of meerdere filialen naar

Belgisch of buitenlands recht;

ja /neen (*) : Neen

* de onderneming is zelf een filiaal van een moederonderneming die een geconsolideerde jaarrekening opstelt en publiceert :

ja /neen (*) : Neen

. Verantwoording van het vervullen van de voorwaarden voorzien in artikel 8, paragrafen 2 en 3 van het koninklijk besluit van 6 maart 1990 betreffende de geconsolideerde jaarrekening van de ondernemingen :

. Naam, volledig adres van de zetel en indien het een ondernemingen naar Belgisch recht betreft, het B.T.W.-nummer of het nationaal nummer van de moederonderneming die de geconsolideerde jaarrekening opstelt en publiceert en voor dewelke de vrijstelling werd toegestaan :

* Het overbodige schrappen.

Nr.22. Verklaring met betrekking tot de geconsolideerde jaarrekening (vervolg en slot).

B. Inlichtingen te verstrekken door de onderneming wanneer ze gemeenschappelijke filiale is.

- . Naam, volledig adres van de zetel en indien het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het B.T.W.-nummer of het nationaal nummer van de moederonderneming(en) met de aanduiding of deze moederonderneming(en) een geconsolideerde jaarrekening waarin de jaarrekening door consolidatie werd opgenomen opstelt (opstellen) en publiceert (publiceren) (**):

- . Wanneer de moederonderneming(en) naar buitenlands recht is (zijn), de plaats waar de geconsolideerde jaarrekening, waarover sprake hierboven, kan worden bekomen (**):

(**) Indien de rekeningen van de ondernemingen op verscheidene niveau's worden geconsolideerd, worden de inlichtingen enerzijds verstrekt voor het grootste geheel en anderzijds voor het kleinste geheel van de ondernemingen waarvan de onderneming deel uitmaakt als filiale en waarvoor de geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld en gepubliceerd.

Nr. 23. Bijkomende inlichtingen die de onderneming, op basis van het besluit van 17/11/94, moet verstrekken.

De onderneming, in voorkomend geval, somt de bijkomende inlichtingen op, vereist :

- door de artikelen :

2bis. ; 4, 2de lid ; 6 ; 8 ; 10, 2de lid ; 11, 3de lid ; 19, 4de lid ; 22; 27bis, § 3, laatste lid ; 33, 2de lid ;

34sexies, § 1, 4° ; 39.

- in Hoofdstuk III, Afdeling I. van de toelichting :

voor de actiefposten C.II.1., C.II.3., C.III.7.c) en F.IV.

en

voor de passiefpost C.I.b) en C.IV.

Vennootschap KBC verzekeringen is lid van een btw-eenheid

Vrijstelling van de verplichting tot dotatie aan de aanvullende voorzieningen:

conform het KB Jaarrekeningen Artikel 34quinquies §4 heeft KBC Verzekeringen bij de Nationale Bank van België een aanvraag ingediend tot vrijstelling van de verplichting tot dotatie aan de aanvullende voorzieningen.

De reglementaire eigenvermogensvereisten in toepassing van de Wet van 13 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen van KBC Verzekeringen zijn voldoende gedekt, zonder beroep te moeten doen op de overgangsmaatregelen van de artikelen 668 en 669 van de genoemde wet. Ook na uitvoering van de door de Nationale Bank van België overeenkomstig artikel 322 van de Wet op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen gevraagde stress-tests met betrekking tot de blootstelling aan het renterisico, voldoet KBC Verzekeringen aan de eigenvermogensvereisten.

Op basis van deze elementen heeft de Nationale Bank van België KBC Verzekeringen vrijgesteld van de verplichting tot dotatie aan de aanvullende voorzieningen.

Het gecumuleerd bedrag van de dotatie aan de aanvullende voorziening waarvan de onderneming op de balansdatum is vrijgesteld is gelijk aan 250.458.024 euro.

A/

B/

C/

0403552563

2022-12-31

00014

EUR

Nr. 24 Transacties door de onderneming aangegaan met verbonden partijen, onder andere voorwaarden dan de marktvoorwaarden

De onderneming vermeldt de transacties die zij met verbonden partijen is aangegaan, met opgave van het bedrag van deze transacties, de aard van de relatie met de verbonden partij, alsook alle andere informatie over de transacties die nodig is om een beter inzicht te krijgen in de financiële positie van de onderneming indien het om transacties van enige betekenis gaat die niet werden verricht onder de normale marktvoorwaarden.

De voormelde informatiegegevens kunnen overeenkomstig hun aard worden samengevoegd, behalve wanneer gescheiden informatie nodig is om inzicht te krijgen in de gevolgen van de transacties met verbonden partijen voor de financiële positie van de onderneming.

De voormelde informatie hoeft niet te worden verstrekt voor de transacties die zijn aangegaan tussen twee of meer leden van een groep, mits de dochterondernemingen die partij zijn bij de transactie, geheel eigendom zijn van een dergelijk lid.

Onder 'verbonden partij' wordt hetzelfde verstaan als in de internationale standaarden voor jaarrekeningen die zijn goedgekeurd overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1606/2002.

Nr 25. Thematische volksleningen (verzekeringsondernemingen).

Omschrijving	Codes	AFGESLOTEN BOEKJAAR	VORIG BOEKJAAR
1. Gelden aangetrokken in het kader van de wet van 26/12/2013	8.25.001		
2. Aanwending van de gelden aangetrokken in overeenstemming met de wet van 26/12/2013	8.25.002		
2.a. Geschikte projecten (art. 9 van de wet)	8.25.002.001		
2.b. Andere beleggingen	8.25.002.002		

4. SOCIALE BALANS

Nummers van de paritaire comités die bevoegd zijn voor de onderneming:

306

STAAT VAN DE TEWERKGESTELDE PERSONEN

WERKNEMERS WAARVOOR DE ONDERNEMING EEN DIMONA-VERKLARING HEEFT INGEDIEND OF DIE ZIJN
INGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER

Tijdens het boekjaar

	Codes	Totaal	1. Mannen	2. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers				
Voltijds	1001	632,00	346,00	286,00
Deeltijds	1002	524,00	94,00	430,00
Totaal in voltijdse equivalenten (VTE)	1003	1.032,00	417,00	615,00
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren				
Voltijds	1011	872.097,00	490.236,00	381.861,00
Deeltijds	1012	503.524,00	88.749,00	414.775,00
Totaal	1013	1.375.622,00	578.986,00	796.636,00
Personeelskosten				
Voltijds	1021	62.688.217,00	36.421.821,00	26.266.396,00
Deeltijds	1022	35.417.657,00	7.024.319,00	28.393.338,00
Totaal	1023	98.105.874,00	43.446.140,00	54.659.734,00
Bedrag van de voordelen bovenop het loon.....	1033	1.862.223,00	824.685,00	1.037.538,00

Tijdens het vorige boekjaar

	Codes	P. Totaal	1P. Mannen	2P. Vrouwen
Gemiddeld aantal werknemers in VTE	1003	1.071,00	425,00	646,00
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	1013	1.473.076,00	602.017,00	871.059,00
Personeelskosten	1023	95.805.812,00	42.362.341,00	53.443.471,00
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	1033	1.998.210,00	883.546,00	1.114.664,00

WERKNEMERS WAARVOOR DE ONDERNEMING EEN DIMONA-VERKLARING HEEFT INGEDIEND OF DIE ZIJN INGESCHREVEN IN HET ALGEMEEN PERSONEELSREGISTER (vervolg)

Op de afsluitingsdatum van het boekjaar	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Aantal werknemers	105	652,00	510,00	1.041,00
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd.....	110	643,00	510,00	1.032,00
Overeenkomst voor een bepaalde tijd.....	111	9,00	0,00	9,00
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk.....	112			
Vervangingsovereenkomst.....	113			
Volgens het geslacht en het studieniveau				
Mannen.....	120	353,00	94,00	424,00
lager onderwijs.....	1200			
secundair onderwijs.....	1201	26,00	13,00	35,00
hoger niet-universitair onderwijs.....	1202	183,00	61,00	230,00
universitair onderwijs.....	1203	144,00	20,00	159,00
Vrouwen.....	121	299,00	416,00	618,00
lager onderwijs.....	1210			
secundair onderwijs.....	1211	24,00	61,00	67,00
hoger niet-universitair onderwijs.....	1212	162,00	285,00	382,00
universitair onderwijs.....	1213	113,00	70,00	169,00
Volgens de beroepscategorie				
Directiepersoneel.....	130	9,00	0,00	9,00
Bedienden.....	134	643,00	510,00	1.032,00
Arbeiders.....	132			
Andere.....	133			

UITZENDKRACHTEN EN TER BESCHIKKING VAN DE ONDERNEMING GESTELDE PERSONEN

Tijdens het boekjaar	Codes	1. Uitzendkrachten	2. Ter beschikking van de onderneming gestelde personen
Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen.....	150	17,00	
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren.....	151	32.863,00	
Kosten voor de onderneming	152	1.544.407,00	

TABEL VAN HET PERSONEELSVEROLOP TIJDENS HET BOEKJAAR

INGETREDEN	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Aantal werknemers waarvoor de onderneming tijdens het boekjaar een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die tijdens het boekjaar werden ingeschreven in het algemeen personeelsregister.....	205	86,00	23,00	104,00
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd.....	210	77,00	23,00	95,00
Overeenkomst voor een bepaalde tijd.....	211	9,00	0,00	9,00
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk.....	212			
Vervangingsovereenkomst.....	213			
UITGETREDEN	Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
Aantal werknemers met een in de DIMONA-verklaring aangegeven of een in het algemeen personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam.....	305	59,00	63,00	105,00
Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd.....	310	56,00	63,00	102,00
Overeenkomst voor een bepaalde tijd.....	311	3,00	0,00	3,00
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk.....	312			
Vervangingsovereenkomst.....	313			
Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst				
Pensioen.....	340	9,00	26,00	26,00
Werkloosheid met bedrijfstoeslag.....	341			
Afdanking.....	342	1,00	6,00	6,00
Andere reden.....	343	49,00	31,00	73,00
waarvan: het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten aan de onderneming blijft verlenen.....	350			

INLICHTINGEN OVER DE OPLEIDINGEN VOOR DE WERKNEMERS TIJDENS HET BOEKJAAR

	Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers.....	5801	401,00	5811	634,00
Aantal gevolgde opleidingsuren.....	5802	3.879,00	5812	4.711,00
Nettokosten voor de onderneming.....	5803	438.751,00	5813	693.686,00
waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding.....	58031	401.361,00	58131	634.570,00
waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen.....	58032	37.390,00	58132	59.116,00
waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering).....	58033		58133	
Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers.....	5821	445,00	5831	696,00
Aantal gevolgde opleidingsuren.....	5822	5.755,00	5832	8.446,00
Nettokosten voor de onderneming.....	5823	442.731,00	5833	692.452,00
Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever				
Aantal betrokken werknemers.....	5841		5851	
Aantal gevolgde opleidingsuren.....	5842		5852	
Nettokosten voor de onderneming.....	5843		5853	

Bespreeking van de vennootschappelijke jaarrekening KBC Verzekeringen NV per 31.12.2022

De vennootschappelijke jaarrekening is volgens de Belgische boekhoudkundige normen opgesteld.

(1) Vennootschappelijke balans

KBC Verzekeringen NV					
(x 1.000 EUR)		31/12/2022	31/12/2021	Verschil	% verschil
	ACTIEF	32 005 348	33 811 128	-1 805 780	-5,3%
21	Immateriele activa	0	3 394	-3 394	-100,0%
22	Beleggingen	19 011 081	19 071 844	-60 763	-0,3%
23	Beleggingen Tak 23	11 998 416	13 634 234	-1 635 817	-12,0%
24	Deel van de herverzekeraar in de technische voorzieningen	151 534	145 388	6 145	4,2%
41	Vorderingen	235 964	241 666	-5 702	-2,4%
25	Overige activabestanden	426 039	525 175	-99 136	-18,9%
431/433	Overlopende rekeningen	182 315	189 427	-7 112	-3,8%
	PASSIEF	32 005 348	33 811 128	-1 805 780	-5,3%
11	Eigen vermogen (na winstverdeling)	1 368 155	1 368 498	-344	0,0%
	Resultaat van het boekjaar		0	0	0,0%
12	Achtergestelde schulden	500 000	500 000	0	0,0%
13	Fonds voor toekomstige toewijzingen	231 579	181 579	50 000	27,5%
14	Technische voorzieningen	16 405 274	16 594 072	-188 798	-1,1%
15	Technische voorzieningen Tak 23	11 998 416	13 634 234	-1 635 817	-12,0%
16	Voorzieningen voor overige risico's en kosten	5 127	7 316	-2 189	-29,9%
17	Deposito's ontvangen van herverzekeraars	140 608	119 310	21 297	17,9%
42	Schulden	1 331 190	1 396 082	-64 892	-4,6%
434/436	Overlopende rekeningen	24 999	10 037	14 962	149,1%

De balans daalt met EUR -1 806 mln. Op het actief betreft het vooral de daling van de beleggingen tak 23 (EUR -1 636 mln.) en overige activabestanden waaronder zichtrekeningen (-99 mln.). Op het passief betreft het vooral de daling van de technische voorzieningen inclusief tak 23 (EUR -1 825 mln.).

1.1 Activa

Immateriële activa

(x 1.000 EUR)		31/12/2022	31/12/2021	Verschil	% verschil
212.2	Overige immateriële vaste activa	0	3.394	-3.394	-100,0%
	Immateriële vaste activa - AW	9.041	9.041	0	0,0%
	Immateriële vaste activa - afschrijvingen	-4.885	-3.519	-1.366	38,8%
	Immateriële vaste activa - waardeverminderingen	-4.156	-2.128	-2.028	95,3%

Bovenstaande boekingen zijn gerelateerd aan het Newgrange project (=Ierse verzekeringsbranche) dat geactiveerd werd.

In 2021 werd beslist om deze branche stop te zetten en werden er versneld afschrijvingen en waardeverminderingen geboekt. De resterende bedragen werden in 2022 volledig uitgeboekt.

Beleggingen

(x 1.000 EUR)		31/12/2022	31/12/2021	Vershil	% verschil
22-23	Beleggingen	31 009 497	32 706 078	-1 696 581	-5,2%
222	Beleggingen in verbonden ondern. en deeln.	1 136 798	891 813	244 985	27,5% (1)
223.1	Aandelen	966 278	760 566	205 712	27,0% (2)
223.2	Obligaties en andere vastrentende effecten	14 476 205	14 805 465	-329 260	-2,2% (3)
223.21	- Obligaties en andere LT-beleggingen	14 476 205	14 792 465	-316 260	-2,1%
223.22	- Commercial paper	0	13 000	-13 000	-100,0%
23	Tak 23	11 998 416	13 634 234	-1 635 817	-12,0% (4)
223.4	Hypothecaire kredieten	908 747	970 797	-62 050	-6,4% (5)
223.61	Deposito' bij KI > 1 jaar (L&R deposito's)	305 000	397 000	-92 000	-23,2% (6)
223.62	Deposito' bij KI < 1 jaar	0	0	0	0,0%
221	Onroerende goederen.	121 829	127 787	-5 958	-4,7% (7)
223.52-53	Overige kredieten	910 765	950 289	-39 523	-4,2% (8)
223-224	Overige	185 458	168 128	17 330	10,3% (9)

(1) De beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen met participatieverhouding stijgen met EUR +245 mln.

Het gaat voornamelijk over:

- totale terugname van waardeverminderingen DZI Life insurance JSC (EUR +203 mln.)
- aankoop van vennootschap Renaissance magister invest (EUR +52 mln.)
- kapitaalsvermindering en verkoop van KBC verz vastgoed Nederland I BV (totale impact EUR -45 mln.).
- kapitaalsverhoging in K&H Biztosito zrt (EUR +32 mln.)
- kapitaalsverhoging in IMEC.XPAND CVA (EUR +2 mln.)
- eerste inbreng van kapitaal in IMEC.XPANDII Com. NV (EUR +0,5 mln.)

(2) De aandelen stijgen met EUR +206 mln. (of +27%) t.o.v. 31.12.2021. De stijging heeft voornamelijk te maken met het streven naar een IFRS doelvolume van 1 mia, wat in tijden van een ongunstig beursklimaat, zoals YTD22, aanleiding geeft tot extra aankopen.

(3) De obligaties en andere vastrentende effecten dalen met EUR -329 mln. t.o.v. 31.12.2021.

(x 1.000 EUR)	Obligaties	Commercial paper	Vastgoedcert.
Obligaties (incl. vastgoedcertificaten)	<u>-316.184,49</u>	<u>-12.999,78</u>	<u>-75,92</u>
Vervallen, verkocht (incl. gecalld)	-1.683.413,80	-12.998,16	0,00
<i>wv. vervallen</i>	-1.101.839,98	-12.998,16	<i>nvt</i>
<i>wv. verkocht (incl. gecalld)</i>	-581.573,83	0,00	0,00
Nieuw aangekocht	1.377.561,54	0,00	0,00
Evolutie pari	-1.639,57	-1,62	<i>nvt</i>
Terugbetalingen	-7.419,50	0,00	-1.664,70
Waardeverminderingen (-) / terugname (+)	0,00	0,00	1.588,78
Wisselkoersverschillen	-1.273,15	0,00	<i>nvt</i>

Gedurende 12M22 werden obligaties met een nominaal volume t.w.v. EUR 582 mln. verkocht:

- KBC IFIMA, obligatie t.w.v. 250 mln. nominaal die aan KBC B werd verkocht (gerealiseerd resultaat EUR +1,2 mln.)
- Raiffaisenbank Bulgarije, obligatie t.w.v. 120 mln. Nominaal (impact nihil)

- twee overheidsobligaties met laag rendement t.w.v. in totaal 130 mln. nominaal (gerealiseerd verlies EUR -23 mln.)
- vier bedrijfsobligaties t.w.v. in totaal 69,5 mln. nominaal die op de KBC blacklist staan (gerealiseerd verlies EUR -3 mln.)
- enkele obligaties na een (contractuele) gedeeltelijke vervroegde terugbetaling door de debiteur (gerealiseerd verlies EUR -0,4 mln.)

(4) Tak 23: zie passiefpost.

(5) De hypothecaire kredieten dalen met EUR -62 mln. In 2020 werd ten gevolge van Covid en een aangepast treasury beleid beslist om geen transfers meer te doen van hypothecaire kredieten tussen KBC Verzekeringen en KBC Bank. In 2022 werd dit beleid bijgesteld en werd er beslist om deze interne transfer tijdelijk terug te hervatten. De +51 mln. getransfereerd kredieten compenseren de totale afbouw niet, waardoor er nog steeds een daling valt waar te nemen.

(6) Deposito's op meer dan 1 jaar dalen met EUR -92 mln., waarvan EUR -82 mln. als gevolg van de vervroegde stopzetting van meerdere deposito's (dit gebeurde echter zeer kort voor hun eindvervaldag in mei '22) die niet werden hernieuwd en EUR -10 mln. vervallen deposito's in oktober'22.

(7) Onroerende goederen dalen met EUR -6 mln. De belangrijkste beweging betreft de geboekte afschrijvingen: EUR -7 mln.

(8) De overige kredieten (gewaarborgde en niet-gewaarborgde leningen) dalen met EUR -40 mln. Er werden geen nieuwe kredieten meer toegestaan. De daling is dan ook het gevolg van de contractuele terugbetalingen.

(9) De overige beleggingen stijgen met EUR +17 mln., deze stijging is voornamelijk het gevolg van de stijging van de voorschotten polissen Leven: EUR +21 mln.

Andere posten van het actief

Het deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen stijgt met EUR +6 mln.

(x 1.000 EUR)		31/12/2022	31/12/2021	Vershil	% verschil
24	Deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen	151.534	145.388	6.145	4,2%
243	Voorziening voor te betalen schade	135.570	133.206	2.364	1,8% (1)
241	Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's	3.126	2.599	527	20,3% (2)
242	Voorziening voor verzekering "leven"	12.691	9.520	3.171	33,3% (3)
245	Andere technische voorzieningen	147	63	84	132,2%

Dit betreft het aandeel van de herverzekeraar in de technische voorzieningen (o.a. schadelasten Niet-Leven en Leven, premiereserve,...):

- (1) Bevat de nog te recupereren schadelasten: verschil tussen de schadereserves die samenhangen met de schadeaanvragen die gebeuren in het rechtstreeks bedrijf en die afgedekt worden door herverzekeringen (incl. IBNR) en wat er reeds aan gerecupereerde schadelasten werd ontvangen van de herverzekeraar (ontvangen schade doet de reserve dalen).
- (2) Premiereserves: m.a.w. proratering van betaalde verzekeringspremies aan de herverzekeraar.
- (3) De beweging in de voorziening voor verzekeringen 'Leven' heeft voornamelijk betrekking op de reserves in de contracten 'De Hoop', 'Long term Care' (Tak zorg), KB69 en gewaarborgd inkomen.

De vorderingen dalen met EUR -6 mln. Dit is het gevolg van een daling van de vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen (EUR -4 mln.) en de overige vorderingen (EUR -11 mln.) gedeeltelijke gecompenseerd door een stijging van de vorderingen uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen (EUR +9 mln.).

De overige activabestanden dalen met EUR - 99 mln. tot EUR 426 mln. Het betreft een momentopname en deze post is zeer volatiel.

Het uitstaande saldo van de overlopende rekeningen (EUR 180 mln.) bevat voornamelijk geprorateerde intresten van obligaties, termijnbeleggingen, gewaarborgde en niet-gewaarborgde leningen, hypothecaire kredieten, swaps en repo's.

1.2 Passiva

Eigen vermogen

(x 1.000 EUR)		31/12/2022	31/12/2021	Vershil	% verschil
11	Eigen vermogen	1.368.155	1.368.498	-344	0,0%
111	Geplaatst kapitaal	65.156	65.156	0	0,0%
112	Uitgiftepremies	1.085.606	1.085.606	0	0,0%
114	Reserves	217.352	217.719	-367	-0,2%
115	Overgedragen resultaat	40	17	23	134,9%
	Resultaat van het boekjaar	0	0	0	0,0%

Achtergestelde schulden

In het kader van de kapitaaloptimalisatie werd in maart 2015 een niet-converteerbare achtergestelde lening van EUR 500 mln. met KBC Groep afgesloten.

Fonds voor toekomstige toewijzingen:

(x 1.000 EUR)		31/12/2022	31/12/2021	Vershil	% verschil
13	Fonds voor toekomstige toewijzingen	231.579	181.579	50.000	27,5%

Per 31/12/2022 werd er EUR +50 mln. gedoteerd aan het fonds wat het balanstotaal op EUR 232 mln. brengt.

Technische voorzieningen

(x 1.000 EUR)		31/12/2022	31/12/2021	Vershil	% verschil
	Totaal technische voorzieningen incl. tak 23	28 403 691	30 228 306	-1 824 615	-6,0%
15	Tak 23	11 998 416	13 634 234	-1 635 817	-12,0% (7)
	Totaal technische voorzieningen excl. tak 23	16 405 274	16 594 072	-188 798	-1,1%
141	Voorz. voor niet-verdiende premies en lopende risico's	277 563	264 119	13 444	5,1%
142	Voorziening voor verzekering "leven"	12 891 135	13 243 775	-352 640	-2,7%
143	Voorziening voor te betalen schaden	2 589 759	2 478 284	111 475	4,5%
144	Voorziening voor winstdeling en restorno's	38 528	31 477	7 051	22,4%
145	Voorziening voor equalisatie en catastrofes	348 865	324 969	23 896	7,4%
146	Andere technische voorzieningen	259 424	251 449	7 976	3,2%
	- Indexatievoorziening	36 517	33 936	2 581	7,6%
	- vergrijzingsvoorziening	163 739	158 128	5 611	3,5%
	- bediende pensioenen (KB69)	1 098	1 314	-216	-16,4%
	- premium deficiency reserve	58 070	58 070	0	0,0%

(1) Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's stijgt met EUR +13 mln. t.o.v. 31/12/2021. Dit heeft betrekking op de premiereserve en commissieloonreserve van het schadebedrijf.

De voorziening voor niet-verdiende premie stijgt met EUR +19 mln., de commissieloonreserve stijgt met EUR -4 mln. (de commissieloonreserve wordt geboekt in mindering van de voorziening). In Januari is de bruto uitgegeven premie hoger (contracten met start datum 1/1 en éénmalige premiebetaling) met bijgevolg ook een hoge geboekte premiereserve. In de volgende maanden neemt deze premiereserve geleidelijk aan af. Daarnaast wordt er enkel op jaareinde een commissieloonreserve geboekt op vooraf toegekende commissies (voor fiscale doeleinden). Deze commissieloonreserve bedraagt EUR -9 mln. eind 2021 versus EUR -10 mln. eind 2022: er is dus een toename van EUR -1 mln.

(2) Voorzieningen Leven:

De voorziening Leven daalt met EUR -353 mln. t.o.v. 31/12/2021. De daling heeft voornamelijk betrekking op de moderne portefeuille met een netto outflow ten bedrage van EUR -508 mln. te wijten aan interne transfers naar tak 23 en uitkeringen, afkopen, overlijden en einde termijn. De daling wordt afgezwakt door EUR +172 mln. uprenting en EUR +15 mln. winstdeelname. De klassieke portefeuille kende een daling van EUR -45 mln.

(3) De voorziening voor te betalen schade heeft betrekking op zowel Niet-Leven als Leven. Deze voorziening stijgt met EUR +111 mln. t.o.v. 31/12/2021. Dit heeft voor EUR +118 mln. betrekking op het schadebedrijf en voor EUR -7 mln. (daling van de voorziening) op Leven.

(4) De voorziening voor winstdeling en restorno's stijgt met EUR +7 mln. ten opzichte van 31/12/2021. Er werd een winsttoekenning geboekt van EUR -16 mln. (interest winstdeelname) en EUR -1 mln. (overlijden winstdeelname). Verder werd er een dotatie geboekt voor 2022 ten bedrage van EUR +24 mln. (interest) en EUR +1 mln. (overlijden). De voorziening experience rating daalde met EUR -1 mln.

(5) De voorziening voor egalisatie en catastrofes stijgt met EUR +24 mln. t.o.v. 31/12/2021. Voornamelijk als gevolg van een netto dotatie voor risico overstroming (EUR +25 mln.), BA producten (EUR +3 mln.) en aanslagen (EUR +1 mln.) gedeeltelijk gecompenseerd door een netto onttrekking voor storm (EUR -3 mln.), oogst (EUR -1 mln.) en acceptatie (EUR -1 mln.).

(6) Andere technische voorzieningen

De stijging met EUR +8 mln. betreft voornamelijk de aangroei van de vergrijzingsreserve (EUR +6 mln.) en de indexatievoorziening (EUR +2 mln.)

(7) De voorzieningen Tak 23 (individueel en groep) dalen met EUR -1.636 mln. ten opzichte van 31/12/2021.

Deze sterke daling wordt verklaard door negatieve koersevoluties van EUR -1.893 mln. (waarvan EUR -1.870 mln. bij individueel en EUR -23 mln. bij groep) en door een netto toename van intekeningen (premies, interne overdrachten) ten opzichte van uittekeningen (uitkeringen) van EUR +257 mln. (waarvan EUR +251 mln. bij individueel en EUR +5 mln. bij groep).

Andere passivaposten

De voorziening voor overige risico's en kosten daalt met EUR -2 mln. Dit is het gevolg van een daling van de voorzieningen voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen (EUR -1 mln.) en een daling van de voorziening van interesten en boetes (EUR -1 mln.) voor een geschil met RIZIV omtrent de toepassing van 3,55% RIZIV-bijdrage op VAPZ polissen.

De schulden dalen met EUR -65 mln. Dit is voornamelijk het gevolg van een daling van de schulden Tak 23 (EUR -49 mln.), een daling van de schulden uit herverzekeringsverrichtingen (EUR -7 mln.), een stijging van de schulden aan kredietinstellingen (EUR +200 mln.) en een daling van de overige schulden (EUR -223 mln.).

De stijging van de schulden aan kredietinstellingen is het gevolg van de stijging van de repo-positie aangegaan met KBC Bank (EUR +286 mln.), de settlement van de schuld m.b.t. een openstaande cash uitwisseling met KBC Bank (-100 mln.) en de stijging van de cash collateral ontvangen van KBC Bank (EUR +14 mln.). De overige schulden daalden ten gevolge van het nog te betalen dividend dat in 2022 (EUR 308 mln.) aanzienlijk lager ligt dan in 2021 (EUR 525 mln.)

1. Vennootschappelijke resultatenrekening

Resultatenrekeningen 31/12/2022				
(x 1.000 EUR)	31/12/2022	31/12/2021	Difference	% difference
Schade				
Netto verdiende premies	1 243 440,66	1 182 152,85	61 288	5,2%
Netto schadelast	-776 502,22	-686 356,63	-90 146	13,1%
Netto technisch resultaat	466 938,44	495 796,22	-28 858	-5,8%
Netto beleggingsopbrengsten niet-leven	106 173,72	79 361,68	26 812	33,8%
Netto bedrijfskosten niet-leven	-378 118,68	-353 933,73	-24 185	6,8%
Resultaat niet-leven	194 993,47	221 224,16	-26 231	-11,9%
Netto schaderatio niet-leven	60,7%	60,2%		
Netto kostenratio niet-leven	30,1%	29,9%		
Combined ratio niet-leven	90,8%	90,1%		
Leven				
Tak 21 en 26				
Netto verdiende premies	842 359,87	874 566,85	-32 207	-3,7%
Netto technische lasten	-929 927,28	-971 046,33	41 119	-4,2%
Netto technisch resultaat	-87 567,41	-96 479,48	8 912	-9,2%
Netto beleggingsopbrengsten leven	394 174,10	355 081,60	39 092	11,0%
Netto bedrijfskosten leven	-103 889,96	-105 126,04	1 236	-1,2%
Fonds voor toekomstige toewijzing	-50 000,00	-24 000,00	-26 000	108,3%
Resultaat tak 21 en 26	152 716,73	129 476,08	23 241	17,9%
Tak 23: netto resultaat	41 138,78	39 977,69	1 161	2,9%
Resultaat leven	193 855,51	169 453,77	24 402	14,4%
Niet-technisch				
Netto beleggingsopbrengsten	358 241,51	99 501,14	258 740	260,0%
Overige opbrengsten en kosten	-10 305,92	-6 874,30	-3 432	-49,9%
Uitzonderlijk resultaat	0,00	0,00	0,00	-
Resultaat niet-technisch	347 935,59	92 626,84	255 309	275,6%
Resultaat voor belastingen	736 784,57	483 304,77	253 480	52,4%
Belastingen	-75 469,06	-75 976,85	508	-0,7%
Beweging belastingvrije reserves	366,91	366,76	0	0,0%
Te bestemmen resultaat van het boekjaar	661 682,42	407 694,69	253 988	62,3%
Totaal				
Netto verdiende premies	2 085 800,53	2 056 719,70	29 081	1,4%
Netto technische lasten	-1 706 429,50	-1 657 402,96	-49 027	3,0%
Netto technisch resultaat	379 371,03	399 316,74	-19 946	-5,0%
Tak 23: netto resultaat	41 138,78	39 977,69	1 161	2,9%
Netto beleggingsopbrengsten	858 589,32	533 944,41	324 645	60,8%
Overige opbrengsten en kosten	-10 305,92	-6 874,30	-3 432	49,9%
Netto bedrijfskosten	-482 008,64	-459 059,77	-22 949	5,0%
Fonds voor toekomstige toewijzing	-50 000,00	-24 000,00	-26 000	108,3%
Uitzonderlijk resultaat	0,00	0,00	0,00	-
Belastingen en beweging belastingvrije reserves	-75 102,15	-75 610,08	508	-0,7%
Te bestemmen resultaat van het boekjaar	661 682,42	407 694,69	253 988	62,3%

Het resultaat van het boekjaar ligt EUR +254 mln. hoger dan vorig jaar (EUR 662 mln. t.o.v. EUR 408 mln. op 31.12.2021). Deze stijging is het resultaat van een daling van het resultaat niet-leven (EUR -26 mln.), een stijging van het resultaat leven inclusief tak 23 (EUR +24 mln.), een stijging van het niet-technisch resultaat (EUR +255 mln.) en een stijging van de belastingen (EUR +1 mln.).

Niet Leven

De netto verdiende premie niet-leven ligt EUR +61 mln. hoger dan op 31.12.2021.

De bruto verdiende premie stijgt met EUR +65 mln. De stijging is voornamelijk te vinden in brand EUR +29 mln. Dit wordt verklaard door een tariefverhoging voornamelijk als gevolg van de stijging van de ABEX index. Motor stijgt met EUR +12 mln., arbeidsongevallen met EUR +5 mln. en de overige verzekeringen incl. reisverzekeringen met EUR + 13 mln.

Afgestane premies zijn EUR -4 mln. hoger dan vorig jaar voornamelijk door tariefverhogingen in de bestaande herverzekeringscontracten

De netto schadelast niet-leven ligt EUR -90 mln. hoger dan op 31.12.2021.

- Normale claims zijn EUR -71 mln. hoger dan vorig jaar. Er zijn hogere claims in alle klassen behalve in arbeidsongevallen. Grootste impacts zijn;
 - Motor (EUR -31 mln.): voornamelijk door hogere lasten lopend jaar (EUR -36 mln.) maar op hetzelfde niveau als in 2019 (pré-covid)
 - Brand (EUR -17 mln.) voornamelijk door hogere lasten over voorgaande jaren in 2022
 - Overig (varia + assistance) (EUR -22 mln.): hogere kosten lopend jaar (EUR -17 mln.) ten gevolge van de grote zomerdroogte en herstellende reissector en voorgaande jaren (EUR - 5 mln.)
 - Arbidsongevallen: +6 mln.
- Zeer laag aantal grote schades in 2022 (EUR +60 mln.). De grootste schommelingen situeren zich in:
 - Motor (EUR +13 mln.): '22 werd getroffen door 17 dossiers waarin de schadereserves daalden voor een totaalbedrag van EUR +36 mln. terwijl '21 getroffen werd door 40 dossiers waarin de schadereserves daalden maar slechts voor een 'beperkt' bedrag van EUR +25 mln.
 - BA (EUR +57 mln.): '22 werd beïnvloed door 9 grote dossiers voor een totaalbedrag van EUR -13 mln. terwijl '21 werd beïnvloed door 16 grote dossiers voor een totaalbedrag van EUR -39 mln. Daarnaast was er in '22 EUR +24 mln. meer terugnames dan in '21.
 - Arbidsongevallen (EUR -10 mln.): '22 werd beïnvloed door terugnames binnen 8 dossiers voor een totaalbedrag van +4 mln. terwijl '21 werd beïnvloed door 20 dossiers voor een totaalbedrag van EUR +11 mln. Daarnaast was het aantal claims > -1 mln. op hetzelfde niveau, maar de stijging van de claimreserves was EUR -4 mln. hoger in 2022.Merk op dat zowel 2021 als 2022 werden beïnvloed door verschillende grotere claims in de klasse Brand.
- Storm incl IBNR (EUR +28 mln.): Zowel '22 als '21 werden getroffen door 1 grote weergebeurtenis. In '22 verklaart storm Eunice (februari) EUR -88 mln. bruto claims (excl. bruto ontvangen herverzekering). In '21 verklaarde de overstroming half juli EUR -111 mln. bruto claims.
- Verhaal (EUR -5 mln.): YTD22 omvat impact met betrekking tot de correctie van de status van ongeveer 170 claims van de status 'zeker' naar de juiste status 'onzeker', wat leidt tot lagere verhaalreserves.
- Een grote update van de lopende reserves ten gevolge van de hoge inflatie heeft een impact van EUR -47 mln.
- Negatieve afwikkeling van de Maatschappij voor Brand Herverzekering inclusief de impact van de storm Eunice (EUR -6 mln.)
- Lagere provisie voor interne schade-afwikkelingskosten (EUR +4 mln.)
- IBNR TRIP EUR -4 mln. in de nasleep van de terroristische aanslag in Zaventem. Verzekeraar Amlin overtrof de limieten en werd op hun vraag bijgestaan.
- Stijging IBNR ten gevolge van de groeiende portefeuille EUR -3 mln.
- EUR +8 mln. wegens het feit dat in 2021 een IBNR is geboekt gelinkt aan een nieuwe interpretatieve wet wat betreft materiële schade door bodemkrimp (nog openstaand)
- Teruggeworperde technische lasten zijn EUR +4 mln. hoger dan in 2021

- Overige posten (EUR -58 mln.): egalisatievoorziening (EUR -49 mln.), voorziening voor interne afwikkelingskosten (EUR -6 mln.), voor indexatiekosten (EUR -2 mln.) en voor technologische schade (-1 mln.).

De netto bedrijfskosten niet-leven stijgen met EUR -24 mln. door hogere netto betaalde commissies (EUR -14 mln.), voornamelijk gelinkt aan hogere premie-inkomsten, hogere administratiekosten (EUR -7 mln.) en hogere acquisitiekosten (EUR -3 mln.)

Leven tak 21 en 26

De netto verdiende premies leven dalen met EUR -32 mln.

De belangrijkste bewegingen zijn een stijging binnen tak 26 (EUR +6 mln.) door het heropenen van dit product, een daling binnen Life regular (EUR -39 mln.), hogere premie inkomsten voor gewaarborgd inkomen (EUR +4 mln.) en een stijging van de afgestane premies herverzekeringen (EUR -3 mln.) De daling in Life regular is voornamelijk toe te wijzen aan een lagere inleg in IPT (EUR -26 mln.), als gevolg van de nieuwe fiscale wetgeving en een daling van de premies in het Life plan (EUR -20 mln.). Voor VAPZ noteren we een stijging van EUR +9 mln. Klassiek groepspolissen daalden met EUR -3 EUR mln.

De netto technische lasten leven dalen met EUR +41 mln.

De afname is voornamelijk te verklaren door een lagere uprenting kost (EUR +15 mln.), lichtjes hogere technische lasten wat betreft aanvullende waarborgen (EUR -6 mln.), hogere interest- en overlijdenswinstdeelname (EUR -6 mln.), hogere technische lasten gecompenseerd bij de herverzekeraar (EUR +1 mln.), en lagere wiskundige voorzieningen (wegens de daling van de verdiende premies).

De netto bedrijfskosten leven dalen met EUR +1 mln. De redenen hiervoor zijn stijgende acquisitie kosten (EUR -2 mln.) en stijgende administratiekosten (EUR -2 mln.) die volledig gecompenseerd worden door de hogere winstdeelname met betrekking tot herverzekeringscontracten (EUR +5 mln.)

Leven tak 23

Het resultaat T23 stijgt met EUR + 1 mln. voornamelijk door de lagere administratiekosten in de Ierse branche (EUR + 3 mln.) Dit resultaat werd verlaagd door de lagere instapkosten (EUR -1 mln.), lagere netto ontvangen beheersvergoedingen (EUR -2 mln.) en lagere bedrijfskosten (EUR +1 mln.).

Beleggingslasten en – opbrengsten

De netto beleggingsopbrengsten (excl. tak 23) stijgen met EUR +321 mln. tot EUR 848 mln. De voornaamste bewegingen zijn:

- Stijging van de intresten op obligaties EUR +10 mln. voornamelijk als gevolg van de hogere inkomsten op inflatie gekoppelde obligaties (delta ca. EUR +30 mln.) ten gevolge van stijgende inflatie-indexen. Het resultaat uit inflatie gelinkte obligaties wordt gedeeltelijk teniet gedaan door significant lagere gemiddelde rendementen op de overige portefeuille, door een lage renteomgeving (delta EUR -20 mln.);
- Daling intresten m.b.t. hypothecaire kredieten EUR -2 mln. als gevolg van de portefeuille in afbouw;
- Daling intresten op termijnskredieten-en deposito's EUR -4 mln.;
- Intresten op (retro)cessie effecten EUR -2 mln.;
- Betaalde intresten op achtergestelde leningen EUR -2 mln.;

• Stijging van de interne dividenden (EUR +64 mln.);

x 1.000.000 EUR	2022	2021	
KBC Group RE SA	33	29	
ADD	4	4	
Double U Building	1	0	
KBC V Vastgoed NL	5	0	
K&H	16	25	
CSOB SK	8	11	
CSOB CZ	58	0	
DZI	6	0	
Groep VAB NV	2	0	
	133	69	64

- Stijging van de externe dividenden EUR +1 mln.;
- Stijging dividenden van vastgoedcertificaten EUR +7 mln. voornamelijk ten gevolge van het finale liquidatie dividend van ACP11;
- Waardeverminderingen en terugname van waardeverminderingen van obligaties tegen FVPL (EUR -11 mln.), bijna volledig gerelateerd aan de verkoop van de Awsa-obligatiepositie in 2021. Aangezien de verkoopprijs de BGAAP-boekwaarde overschreed, werd in 2021 een gedeeltelijke terugname van de BGAAP-waardevermindering geboekt, ter waarde van EUR +11 mln.
- Netto gerealiseerde meerwaarde op aandelen (EUR +78 mln.);
- Netto waardencorrecties (aanleg en terugname) op aandelen (EUR -69 mln.);
- Terugname waardevermindering DZI voor EUR +203 mln. na meermaals hogere waardering in de impairment modellen, verder versterkt door verdere acquisities in Bulgarije (met name Raiffaisenbank)
- Netto gerealiseerde resultaten op FVOCI obligaties EUR -6 mln.;
- Desinvesteringen EUR +71 mln. als gevolg van de verkoop van dochteronderneming KBC Verzekeringen Vastgoed Nederland;
- Netto gerealiseerd verlies op de verkoop van lange termijn lage rente obligaties EUR -23 mln. Dit eenmalig verlies zal in de toekomst meer dan gecompenseerd worden door hogere intresten op de herinvesteringen.
- Waardevermindering in 2021 op ADD (EUR +6 mln.)

**VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN
AANDEELHOUDERS VAN KBC VERZEKERINGEN OVER DE JAARREKENING VOOR HET
BOEKJAAR AFGESLOTEN OP 31 DECEMBER 2022**

In het kader van de wettelijke controle van de jaarrekening van KBC Verzekeringen NV (de "Vennootschap"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de jaarrekening alsook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Het vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 27 april 2022, overeenkomstig het voorstel van de raad van bestuur uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2024. Wij hebben de wettelijke controle van de jaarrekening van de Vennootschap uitgevoerd gedurende zeven opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de jaarrekening van de Vennootschap, die de balans op 31 december 2022 omvat, alsook de resultatenrekening van het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting. Deze jaarrekening vertoont een balanstotaal van EUR 32.005.347.852 en de resultatenrekening sluit af met een winst van het boekjaar van EUR 661.315.507.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de Vennootschap per 31 december 2022, alsook van haar resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door de IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op de huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd zijn op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "*Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening*" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van de raad van bestuur en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunt van de controle

Een kernpunt van onze controle betreft die aangelegenheid die naar ons professioneel oordeel het meest significant was bij de controle van de jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheid is behandeld in de context van onze controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheid.

Onzekerheid met betrekking tot de waardebeoordeling van de technische voorzieningen van de verzekeringsactiviteit

Beschrijving van het kernpunt van de controle

Op jaareinde 31 december 2022 bedragen de technische voorzieningen (vóór herverzekering) EUR16.405 miljoen. Detailinformatie met betrekking tot de waardering van de technische voorzieningen is opgenomen in Toelichting 20 bij de jaarrekening (punt 4 “technische voorzieningen”).

De Vennootschap voert een toereikendheidstest uit om te bevestigen dat de technische voorzieningen voldoende zijn om de geschatte toekomstige kasstromen van de verzekeringscontracten te dekken. De berekening van de kasstromen die voortvloeien uit de verzekeringscontracten is complex en berust op een hoge graad van subjectieve beoordeling en op veronderstellingen die beïnvloed worden door de toekomstige economische en politieke omstandigheden, alsook door overheidsreglementeringen. De gebruikte veronderstellingen bij de projecties van de voornoemde kasstromen in de levensverzekeringsactiviteiten hebben voornamelijk betrekking op sterfte, levensverwachting, afkopen en van de algemene kosten. De gebruikte veronderstellingen hebben, wat betreft de technische voorzieningen van de activiteiten niet-levensverzekering, voornamelijk betrekking op de bedragen voor schades, het aantal gelopen doch nog niet aangegeven schades en op de algemene kosten.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Wij hebben op onze interne experts in actuariële wetenschappen beroep gedaan om ons te assisteren in het uitvoeren van onze controlewerkzaamheden. Wij hebben procedures uitgevoerd met betrekking tot het opzet en de operationele doeltreffendheid van de beheersingsmaatregelen van de Vennootschap om na te gaan of de gegevens gebruikt in de waardering van de technische voorzieningen van de verzekeringsactiviteit gepast en volledig zijn. Deze procedures omvatten analyse van data op basis van zakelijke regels en de opvolging van uitzonderingen.

Wij hebben de procedures van de Vennootschap voor het vastleggen van de veronderstellingen getest, wij hebben de veronderstellingen vergeleken met observeerbare marktgegevens en een actuariële analyse uitgevoerd door middel van backtesting van de weerhouden veronderstellingen.

Voor de verzekeringsactiviteiten niet-leven hebben wij, op onafhankelijke wijze, het niveau van adequaatheid van de schadereserves herberekend op basis van erkende actuariële technieken. Vervolgens hebben wij onze resultaten vergeleken met de resultaten van de Vennootschap en hebben wij de nodige onderliggende documentatie bekomen die, in voorkomend geval, de geobserveerde materiële verschillen verantwoordt.

Voor de levensverzekeringsactiviteiten hebben wij de door de directie voorbereide analyse van de bewegingen van de technische voorzieningen voor levensverzekeringen beoordeeld en, indien nodig, de elementen van de aansluiting onderzocht. Voor een steekproef van contracten hebben wij ook de juistheid getest van de (inkomende en uitgaande) kasstromen die gebruikt werden in de toereikendheidstest.

Wij hebben onze conclusies van de actuariële analyse besproken met de actuariële functie van de Vennootschap. Onze controlewerkzaamheden hebben ons toegelaten de waardering en het opzet van de technische voorzieningen van de verzekeringsactiviteit te beoordelen.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor het opstellen van de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, alsook voor de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van een jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de jaarrekening is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzijde raad van bestuur het voornemen heeft om de Vennootschap te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de jaarrekening in België. Een wettelijke controle biedt evenwel geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Vennootschap, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee de raad van bestuur de bedrijfsvoering van de Vennootschap ter hand heeft genomen of zal nemen. Onze verantwoordelijkheden inzake de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling worden hieronder beschreven.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. Wij voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het omzeilen van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen.
- Het concluderen of de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Vennootschap om haar continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening, en van de vraag of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die met het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag, van de documenten die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire voorschriften dienen te worden neergelegd, voor het naleven van de wettelijke en reglementaire voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen ('WVV') en van de statuten van de Vennootschap.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van onze opdracht en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag, bepaalde documenten die overeenkomstig de wettelijke en reglementaire voorschriften dienen te worden neergelegd, alsook de naleving van de statuten en van bepaalde verplichtingen uit het Wetboek van vennootschappen en verenigingen te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, en is opgesteld overeenkomstig de artikelen 3:5 en 3:6 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

In de context van onze controle van de jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

Met betrekking tot de niet-financiële informatie, zoals vermeld in het jaarverslag, wordt de informatie verstrekt op het niveau van de hoogste Belgische consoliderende entiteit, KBC Groep NV, in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Vermelding betreffende de sociale balans

De sociale balans, neer te leggen bij de Nationale Bank van België overeenkomstig artikel 3:12, §1, 8° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, bevat, zowel qua vorm als qua inhoud alle door dit Wetboek voorgeschreven inlichtingen, waaronder deze betreffende de informatie inzake de lonen en de vormingen, en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van onze opdracht.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Vennootschap.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de jaarrekening.

Andere vermeldingen

- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- De resultaatverwerking die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of het Wetboek van vennootschappen en verenigingen zijn gedaan of genomen.
- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de Verordening (EU) nr. 537/2014.
- Wij hebben de vermogensrechtelijke gevolgen van de beslissing van de raad van bestuur van 17 maart 2022 zoals beschreven in het jaarverslag onder punt "Belangenconflicten die onder artikel 7:115, 7:116 of 7:117 van het WVV vallen" beoordeeld en hebben u niets te melden.
- Tijdens het boekjaar werd, met toepassing van artikel 7:213 van het WVV, een interimdividend uitgekeerd waarover wij het hierbij gevoegd verslag hebben opgesteld, overeenkomstig de wettelijke vereisten.

Diegem, 31 maart 2023

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren BV
vertegenwoordigd door

DocuSigned by:

07FB08B09FE24A7...

Damien Walgrave
Bedrijfsrevisor

DocuSigned by:

6FAE0B50D5714BF...

Kurt Cappoen
Bedrijfsrevisor

Bijlage: Verslag van 7 november 2022 van de commissaris aan de raad van bestuur van KBC Verzekeringen NV over de staat van activa en passiva opgesteld ter gelegenheid van de uitkering van een interimdividend

KBC VERZEKERINGEN NV

Verslag van de commissaris inzake de beoordeling van de staat van activa en passiva in het kader van de uitkering van een interimdividend (art. 7:213 WvV)

7 november 2022

Ter attentie van de raad van bestuur van KBC Verzekeringen NV

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS INZAKE DE BEOORDELING VAN DE STAAT VAN ACTIVA EN PASSIVA VAN KBC VERZEKERINGEN NV IN HET KADER VAN DE UITKERING VAN EEN INTERIMDIVIDEND (ART. 7:213 WVV)

Overeenkomstig artikel 7:213 Wetboek van vennootschappen en verenigingen (hierna “WVV”) en overeenkomstig de statuten van KBC Verzekeringen NV (hierna “Vennootschap”) brengen wij in onze hoedanigheid van commissaris hierbij aan de raad van bestuur het beoordelingsverslag uit over de staat van activa en passiva afgesloten op 30 september 2022.

Wij hebben de beoordeling uitgevoerd van de hierbij gevoegde staat van activa en passiva per 30 september 2022 van de Vennootschap opgesteld in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor het opstellen van de staat van activa en passiva

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen deze staat van activa en passiva per 30 september 2022 in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel volgens de principes van artikel 3:1, § 1, eerste lid WVV, alsook voor de naleving van de door artikel 7:213, tweede lid, van het WVV vereiste voorwaarden.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Onze verantwoordelijkheid bestaat erin een conclusie over de staat van activa en passiva te formuleren op basis van de door ons uitgevoerde beoordeling. We hebben onze beoordeling uitgevoerd overeenkomstig ISRE 2410, “*Beoordeling van tussentijdse financiële informatie, uitgevoerd door de onafhankelijke auditor van de entiteit*”. Een dergelijke beoordeling bestaat uit het verzoeken om inlichtingen, in hoofdzaak bij de voor financiën en administratieve verantwoordelijke personen, alsmede uit het uitvoeren van cijferanalyses en andere beoordelingswerkzaamheden. De reikwijdte van een beoordeling is aanzienlijk geringer dan die van een overeenkomstig de internationale controlestandaarden (ISA’s, International Standards on Auditing) uitgevoerde controle. Om die reden stelt de beoordeling ons niet in staat de zekerheid te verkrijgen dat wij kennis zullen krijgen van alle aangelegenheden van materieel belang die naar aanleiding van een controle mogelijk worden onderkend.

Bijgevolg brengen wij geen controle-oordeel over deze staat van activa en passiva tot uitdrukking.

Conclusie

Op grond van onze beoordeling is niets onder onze aandacht gekomen dat ons ertoe aanzet van mening te zijn dat de bijbehorende staat van activa en passiva van de Vennootschap afgesloten op 30 september 2022 met een balanstotaal van EUR 31.824.937.960 en met een resultaat van de lopende periode van 9 maanden van EUR 417.823.148, niet in alle van materieel belang zijnde opzichten is opgesteld in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Beperking van gebruik van ons verslag

Dit verslag werd uitsluitend opgemaakt ingevolge artikel 7:213 WVV en mag niet voor andere doeleinden worden aangewend.

Diegem, 7 november 2022

De commissaris,
PwC Bedrijfsrevisoren BV
vertegenwoordigd door

Kurt Cappoen
Bedrijfsrevisor

Damien Walgrave
Bedrijfsrevisor

Bijlage: Staat van activa en passiva per 30 september 2022

KBC Verzekeringen NV

Staat van activa en passiva per 30-09-2022

*Bedragen in Eenheden

Actief	Codes	09-2022
A.	-	0,00
B.	Immateriële activa (staat nr. 1)	0,00
I.	Oprichtingskosten	0,00
II.	Immateriële vaste activa	0,00
1.	Goodwill	0,00
2.	Overige immateriële vaste activa	0,00
3.	Vooruitbetalingen	0,00
C.	Beleggingen (staten nrs. 1,2 en 3)	18.720.533.672,84
I.	Terreinen en gebouwen (Staat nr.1)	122.978.398,62
1.	Onroerende goederen bestemd voor bedrijfsdoeleinden	0,00
2.	Overige	122.978.398,62
II.	Beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen (staten nrs 1,2 en 18)	880.432.713,51
-	Verbonden ondernemingen	866.231.639,27
1.	Deelnemingen	866.231.639,27
2.	Bons, obligaties en vorderingen	0,00
-	Andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding besta	14.201.074,24
3.	Deelnemingen	14.201.074,24
4.	Bons, obligaties en vorderingen	0,00
III.	Overige financiële beleggingen	17.716.554.580,80
1.	Aandelen, deelnemingen en andere niet-vastrentende effecten (staat nr.1)	912.556.564,85
2.	Obligaties en andere vastrentende effecten (staat nr.1)	14.453.043.123,69
3.	Deelnemingen in gemeenschappelijke beleggingen	15.278.463,27
4.	Hypothecaire leningen en hypothecaire kredieten	935.520.505,72
5.	Overige leningen	1.084.487.178,88
6.	Deposito's bij kredietinstellingen	315.000.000,00
7.	Overige	668.744,39
IV.	Deposito's bij cederende ondernemingen	567.979,91
D.	Beleggingen betreffende de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de groep activiteiten 'Leven' en waarbij het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming	11.979.818.086,76

Passief	Codes	09-2022
A.	Eigen vermogen (staat nr. 5)	1.368.223.255,76
I.	Geplaatst kapitaal of equivalent fonds, onder aftrek van het niet-opgevraagd kapitaal	65.156.172,00
1.	Geplaatst kapitaal	65.156.172,00
2.	Niet opgevraagd kapitaal (-)	0,00
II.	Uitgiftepremies	1.085.606.052,77
III.	Herwaarderingsmeerwaarden	0,00
IV.	Reserves	217.443.945,37
1.	Wettelijke reserve	6.515.617,20
2.	Onbeschikbare reserve	203.833.638,27
a)	voor eigen aandelen	203.184.639,56
b)	andere	648.998,71
3.	Vrijgestelde reserve	7.094.689,90
4.	Beschikbare reserve	0,00
V.	Overgedragen resultaat	17.085,62
1.	Overgedragen winst	17.085,62
2.	Overgedragen verlies (-)	0,00
VI.	-	0,00
A'		417.823.147,51
B.	Achtergestelde schulden (staten nrs. 7 en 18)	500.000.000,00
Bbis.	Fonds voor toekomstige toewijzingen	181.578.707,87
C.	Technische voorzieningen (staat nr.7)	16.392.308.988,56
I.	Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's	324.276.435,80
II.	Voorziening voor verzekering "leven"	12.893.130.634,90
III.	Voorziening voor te betalen schaden	2.559.736.960,18
IV.	Voorziening voor winstdeling en restorno's	29.683.739,00
V.	Egalisatievoorziening en voorziening voor rampen	329.724.080,33
VI.	Andere technische voorzieningen	255.757.138,35
D.	Technische voorzieningen betreffende de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de groep van activiteiten 'Leven' en waarbij het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming	11.979.818.086,76

Dbis.	Deel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen	24	176.267.007,13
I.	Voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's	241	4.517.647,65
II.	Voorziening voor verzekering "leven"	242	12.423.224,45
III.	Voorziening voor te betalen schaden	243	159.179.602,67
IV.	Voorziening voor winstdeelname en restorno's	244	0,00
V.	Andere technische voorzieningen	245	146.532,36
VI.	Voorzieningen betreffende de verrichtingen verbonden aan een beleggingsfonds van de groep van activiteiten 'Leven' en waarbij het beleggingsrisico niet gedragen wordt door de onderneming	246	0,00
E.	Vorderingen (staten nrs 18 en 19)	41	264.924.202,12
I.	Vorderingen uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	411	107.559.560,96
1.	Verzekeringnemers	411.1	29.788.031,03
2.	Tussenpersonen	411.2	20.963.707,30
3.	Overige	411.3	56.807.822,63
II.	Vorderingen uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	412	93.473.495,44
III.	Overige vorderingen	413	63.891.145,72
IV.	Opgevraagd, niet gestort kapitaal	414	0,00
F.	Overige activabestanddelen	25	515.798.244,69
I.	Materiële activa	251	270.943,92
II.	Beschikbare waarden	252	312.342.661,21
III.	Eigen aandelen	253	203.184.639,56
IV.	Overige	254	0,00
G.	Overlopende rekeningen (staat nr. 4)	431/433	167.596.746,80
I.	Verworven, niet-vervallen intresten en huurgelden	431	165.726.729,01
II.	Overgedragen acquisitiekosten	432	0,00
1.	Verzekeringsverrichtingen niet-leven	432.1	0,00
2.	Verzekeringsverrichtingen leven	432.2	0,00
III.	Overige overlopende rekeningen	433	1.870.017,79
G'	-		0,00
Totaal		21/43	31.824.937.960,34

E.	Voorzieningen voor overige risico's en kosten	16	5.703.838,69
I.	Voorzieningen voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen	161	2.410.524,60
II.	Voorziening voor belastingen	162	2.365.011,09
III.	Andere voorzieningen (staat nr. 6)	163	928.303,00
F.	Deposito's ontvangen van herverzekeraars	17	134.552.667,43
G.	Schulden (staten nrs. 7 en 18)	42	817.030.778,60
I.	Schulden uit hoofde van rechtstreekse verzekeringsverrichtingen	421	243.078.488,32
II.	Schulden uit hoofde van herverzekeringsverrichtingen	422	24.227.254,49
III.	Niet-achtergestelde obligatieleningen	423	0,00
1.	Converteerbare leningen	423.1	0,00
2.	Niet-converteerbare leningen	423.2	0,00
IV.	Schulden ten aanzien van kredietinstellingen	424	465.533.342,24
V.	Overige schulden	425	84.191.693,55
1.	Schulden wegens belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	425.1	40.291.254,75
a)	belastingen	425.11	17.832.874,91
b)	bezoldigingen en sociale lasten	425.12	22.458.379,84
2.	Overige	425.2	43.900.438,80
H.	Overlopende rekeningen (staat nr. 8)	434/436	27.898.489,16
H'	-		0,00
Totaal		11/43	31.824.937.960,34

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

	Codes	Bedragen
A. Zekerheden door derden gesteld of onherroepelijk beloofd voor rekening van de onderneming:	8.17.00	
B. Persoonlijke zekerheden door de onderneming gesteld of onherroepelijk beloofd voor rekening van derden:	8.17.01	230.597.929
C. Zakelijke zekerheden door de onderneming gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen middelen als zekerheid van de rechten en verplichtingen:		
a) van de onderneming:	8.17.020	2.629.646.369
b) van derden:	8.17.021	
D. Ontvangen zekerheden (andere dan in baar geld):		
a) effecten en waarden van herverzekeraars (CFR. Hoofdstuk III, Omschrijving en toelichting : actiefposten C.III.1 en 2 en passiefpost F:	8.17.030	
b) overige:	8.17.031	4.028.626.091
E. Termijnverrichtingen:		
a)Verrichtingen op effecten (aankopen):	8.17.040	
b)Verrichtingen op effecten (verkopen):	8.17.041	
c)Verrichtingen op vreemde valuta (te ontvangen):	8.17.042	38.883.094
d)Verrichtingen op vreemde valuta (te leveren):	8.17.043	41.034.058
e)Verrichtingen op rente (aankopen, ...):	8.17.044	296.500.000
f)Verrichtingen op rente (verkopen, ...):	8.17.045	296.500.000
g)Overige verrichtingen (aankopen, ...):	8.17.046	
h)Overige verrichtingen (verkopen, ...):	8.17.047	
F. Goederen en waarden van derden gehouden door de onderneming:	8.17.05	
G. Aard en zakelijk doel van de regelingen die niet in de balans zijn opgenomen, financiële gevolgen ervan, mits de risico's of voordelen die uit dergelijke regelingen voortvloeien van enige betekenis zijn en voor zover de bekendmaking van deze risico's of voordelen noodzakelijk is voor de beoordeling van de financiële positie van de onderneming:	8.17.06	
Gbis. Aard en de financiële gevolgen van materiële gebeurtenissen die zich na de balansdatum hebben voorgedaan en die niet in de resultatenrekening of balans worden weergegeven:	8.17.06B	
H. Overige (nader te bepalen):	8.17.07	4.132.089.171
IBS bondlending commitment		2.132.089.171
IBS forward rev repo (deriv) betw tr and settle		1.000.000.000
IBS Debit amounts borrowed to be receiv. - repo		1.000.000.000

Waarderingsregels

A. Regels die gelden voor de waardering van inventarissen (behalve de beleggingen van de actiefpost D)

1. Algemeen

Conform artikel 3 van het Koninklijk Besluit op de jaarrekening van verzekerings- en herverzekeringsondernemingen, wordt de jaarrekening opgesteld volgens het beginsel van het getrouw beeld. Een transparante, duidelijke en consistente financiële verslaggeving is belangrijk voor KBC als bankverzekeringsgroep. Daarom wordt het principe gehanteerd om de Bgaap waarderingsregels zoveel mogelijk te aligneren met de internationale boekhoudstandaarden IFRS, die van toepassing zijn op de geconsolideerde jaarrekening, daar waar wettelijk en systeemmatig mogelijk.

2. Vorming en aanpassing van de afschrijvingen

Afschrijvingen worden geboekt op immateriële en materiële vaste activa waarvan de gebruiksduur beperkt is om de aanschaffingskosten - eventueel geherwaardeerd - te spreiden over de waarschijnlijke nuttigheids- of gebruiksduur. De afschrijvingen worden toegepast op lineaire wijze vanaf het gebruiksklaar zijn van de activa.

Oprichtingskosten worden in de resultatenrekening geboekt tenzij anders beslist door de Raad van Bestuur.

De immateriële vaste activa waarvan de gebruiksduur beperkt is, worden afgeschreven over 5 jaar tenzij anders beslist door de Raad van Bestuur. Systeemsoftware, volgt het afschrijvingsritme van de hardware en wordt bijgevolg op 3 jaar afgeschreven. Software andere dan systeemsoftware wordt afgeschreven op 5 jaar. Kernsystemen met een langere looptijd worden pro rata temporis afgeschreven over een looptijd van 8 jaar. Kernsystemen zijn types van standaardsoftware waaronder ook back-end data toepassingen voor de dagverwerking en updates van de saldibalansen op de mainframe.

De afschrijvingspercentages zijn berekend op basis van de verwachte economische levensduur en worden lineair toegepast. Alle materiële vaste activa worden pro rata temporis afgeschreven van het gebruiksklaar zijn van de activa. De bijkomende kosten worden mee afgeschreven over de levensduur van het actief. Voor de bijkomende kosten mbt de aanschaffing van terreinen wordt een waardevermindering geboekt.

3. Waardeverminderingen

Op niet afschrijfbaar activa worden desgevallend waardeverminderingen geboekt om rekening te houden met al dan niet definitief aan te merken ontwaardingen. Deze mogen niet gehandhaafd worden in die mate waarin ze op het einde van het boekjaar hoger zijn dan een actuele beoordeling van de minderwaarden waarvoor ze werden gevormd.

Voor de immateriële en materiële vaste activa waarvan de gebruiksduur niet beperkt is, wordt tot waardeverminderingen overgegaan in geval van duurzame minderwaarde of ontwaarding.

Voor de deelnemingen, de aandelen en de deelbewijzen, opgenomen onder de beleggingen in verbonden ondernemingen en deelnemingen¹, wordt tot waardevermindering overgegaan

in geval van duurzame minderwaarde of ontwaarding, verantwoord door de toestand, de rentabiliteit of de vooruitzichten van de vennootschap waarin de deelnemingen, aandelen of deelbewijzen worden gehouden.

Voor de effecten, onder de 'overige financiële beleggingen', worden waardeverminderingen geboekt zo deze duurzaam zijn. De geboekte waardeverminderingen worden teruggenomen zodra de beurskoers terug hoger ligt, evenwel tot maximaal de aanschaffingswaarde.

Op genoteerde aandelen wordt een waardevermindering geboekt indien de beurskoers langdurig (> 1 jaar) of significant lager (>30%) is dan de boekwaarde waardoor blijkt dat de waardedaling voldoende duurzaam is. De waardevermindering is dan gelijk aan het verschil tussen de boekwaarde en de beurskoers. De geboekte waardeverminderingen worden teruggenomen zodra de beurskoers terug hoger ligt, evenwel tot maximaal de aanschaffingswaarde.

Voor niet genoteerde aandelen wordt tot waardevermindering overgegaan in geval van duurzame minderwaarde of ontwaarding, verantwoord door de toestand, de rentabiliteit of vooruitzichten van de vennootschap waarin de deelnemingen, aandelen of deelbewijzen worden aangehouden.

Op de vorderingen, inclusief de vastrentende effecten, wordt overgegaan tot het boeken van een duurzame waardevermindering overeenkomstig de principes die gelden voor de waardering van de niet in effecten belichaamde vorderingen. Ook bij sterk dalende marktwardes beneden de aankoopprijs wordt tot waardevermindering overgegaan wanneer op vaststaande wijze blijkt dat de verplichtingen uit deze effecten en vordering niet of niet volledig kunnen worden nagekomen.

Op de vastrentende thesaurie-effecten (onder de post overige financiële beleggingen) die als liquiditeitssteun dienen, worden waardeverminderingen geboekt wanneer hun marktwaarde lager ligt dan de boekwaarde .

Op vastgoedcertificaten worden waardeverminderingen geboekt indien de marktwaarde lager is dan de aanschafwaarde (LOCOM). Deze waardeverminderingen worden teruggenomen bij een stijgende marktwaarde tot maximaal de aanschafwaarde van het onderliggend effect is bereikt.

Looptijdgebonden commerciële kredieten worden in de balans opgenomen voor het niet-afgeloste kapitaalsaldo verhoogd met de vervallen doch niet-betaalde renten en de nog te betalen diverse kosten door cliënten. Verworven niet vervallen renten (op voorhand geïnde renten) worden pro rata temporis in het resultaat geboekt via een overlopende rekening.

Voor dubieuze en oninbare kredieten worden specifieke waardeverminderingen op individuele basis aangelegd en toegerekend aan de actiefpost van de jaarrekening waarin de risico's voorkomen, teneinde de verliezen te dekken die als vaststaand of waarschijnlijk worden beschouwd met betrekking tot de uitstaande kredieten. De vervallen renten en kosten worden gereserveerd. Worden als oninbaar en dubieus aangemerkt, die kredieten waarvan de saldi opeisbaar zijn en waarvoor men overgaat tot minnelijke of gerechtelijke uitwinning.

De beleggingen van de actiefpost D. (tak 23) worden in de balans opgenomen voor hun actuele waarde overeenkomstig de wettelijke bepalingen.

4. Voorzieningen voor risico's en kosten

Op het einde van het boekjaar worden voorzieningen aangelegd voor alle voorzienbare risico's, mogelijke verliezen en ontwaardingen, ontstaan tijdens het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft of tijdens voorgaande boekjaren.

5. Technische voorzieningen

De technische voorzieningen dienen op elk ogenblik voldoende te zijn om te waarborgen dat alle uit de verzekeringsovereenkomsten voortvloeiende verplichtingen kunnen worden nagekomen. Voor het rechtstreekse bedrijf wordt de voorziening voor niet-verdiende premies in principe berekend volgens de pro rata temporis methode, op dag basis en per contract, op de bruto premies verminderd met de commissielonen.

Voor de ontvangen herverzekering wordt de voorziening voor niet-verdiende premies voor elke overeenkomst afzonderlijk bepaald op basis van de door de cedent meegedeelde informatie, waar nodig aangevuld op basis van eigen inzicht van het risico in de tijd.

De voorzieningen voor de activiteitengroep Leven worden berekend volgens de geldende actuariële principes.

De technische voorzieningen voor de klassieke levensverzekeringen in tak 21 en voorzieningen betreffende buitenwettelijke voordelen aan werknemers m.b.t. lopende renten, worden berekend volgens de prospectieve actuariële formules steunend op de technische basissen van de contracten. Bij de klassieke levensverzekeringen in tak 21 met een garantie van 4,75% wordt er echter geactualiseerd aan een rentevoet van 4% i.p.v. de tarifaire 4,75%.

De technische voorzieningen voor de moderne levensverzekeringen in tak 21 en tak 26 en de voorzieningen betreffende buitenwettelijke voordelen aan werknemers m.b.t. nieuwe aanvullende stortingen, worden berekend volgens de retrospectieve formules steunend op de technische basissen van de contracten.

De technische voorzieningen voor de levensverzekeringen in tak 23 worden bepaald door het aantal eenheden per fonds te vermenigvuldigen met de koers per eenheid van het desbetreffende fonds.

De voorziening voor te betalen schaden wordt berekend per schadegeval of per contract op basis van de bekende elementen van het dossier en aangevuld met de nodige forfaitaire en wettelijke voorzieningen zoals onder meer voor interne schaderegelingskosten en voor nog niet (volledig) gemelde schadegevallen (IBNR en IBNER).

In de voorziening voor egalisatie en catastrofes worden alle bedragen gereserveerd met de bedoeling om in de komende jaren het niet-terugkerend technisch verlies te compenseren, de schommelingen van de schaderatio te nivelleren en bijzondere risico's af te dekken.

De aandelen van de herverzekeraars in de technische voorzieningen (opgenomen onder het actief) worden berekend voor hun werkelijke of geraamde bedragen op basis van de contractuele bepalingen in de herverzekeringsovereenkomsten en waar nodig aangevuld met eigen inzichten en ervaringen. Desgevallend worden hierop waardeverminderingen geboekt in geval van vastgesteld of waarschijnlijk in gebreke blijven van de herverzekeraar.

6. Herwaarderingen

De materiële vaste activa, de deelnemingen, aandelen en deelbewijzen die onder de actiefpost C 'Beleggingen' voorkomen kunnen geherwaardeerd worden wanneer de activa, in functie van hun nut voor de onderneming, op vaste en duurzame wijze uitstijgt boven hun boekwaarde.

7. Andere

In geval van verkoop van effecten wordt de boekwaarde van de verkochte effecten bepaald volgens een systeem van individualisatie der effecten.

Alle monetaire bestanddelen uitgedrukt in vreemde valuta worden omgerekend in hun tegenwaarde in euro tegen de contant koers op balansdatum. De saldi van de positieve en negatieve verschillen uit de omrekening van de technische voorzieningen, uitgedrukt in vreemde valuta, zijn inbegrepen in de overeenkomstige posten 'Wijziging van de technische voorzieningen' van de resultatenrekening. De saldi uit de omrekening van de technische voorzieningen herverzekering Niet-Leven, uitgedrukt in vreemde valuta, zijn inbegrepen in de overeenkomstige post 'Overige technische lasten' van de resultatenrekening Niet-Leven. Het saldo van de positieve of negatieve verschillen uit de omrekening van monetaire bestanddelen, andere dan de technische voorzieningen, wordt als financiële opbrengst of kost toegewezen aan de resultatenrekening. Er wordt gesaldeerd per munt.

De niet-monetaire bestanddelen in vreemde valuta worden aan de tegenwaarde in EUR in de balans opgenomen aan de koers die geldt op het einde van de maand die voorafgaat aan de aanschaffing of, indien deze eerste de aanschaffingskoers niet dicht benadert, aan de koers op aanschaffingsdatum. In voorkomend geval wordt de koers gebruikt waartegen de voor de betaling van de prijs gebruikte vreemde valuta werd aangekocht. Kosten en opbrengsten uitgedrukt in vreemde valuta worden in de resultatenrekening opgenomen aan de contant koers op het tijdstip dat ze zich voordoen (in sommige gevallen de contant koers van het einde van de maand voordien), of aan een koers die deze laatste dicht benadert.

B. Regels die gelden voor de waardering van inventarissen voor wat betreft de beleggingen van de actiefpost D.

1. Beleggingen andere dan terreinen en gebouwen

De beleggingen van de actiefpost D. worden in de balans opgenomen voor hun actuele waarde overeenkomstig de wettelijke bepalingen.

2. Terreinen en gebouwen

3. Andere

De technische voorzieningen voor de levensverzekeringen in tak 23 worden berekend door het aantal eenheden per fonds te vermenigvuldigen met de koers per eenheid van het betreffende fonds.

C. Wijziging van de waarderingsregels.

Overige informatie

Gebruikte ratio's

Gecombineerde ratio (schadeverzekeringen)

Geeft een inzicht in de technische winstgevendheid (d.w.z. onder meer abstractie makend van beleggingsresultaten) van de schadeverzekeringsactiviteiten, meer bepaald in welke mate de verzekeringspremies voldoen om de schade-uitkeringen en kosten te dekken. De gecombineerde ratio houdt rekening met afgestane herverzekering.

Berekening (in miljoenen euro of %)	Verwijzing	2022	2021
Verzekeringstechnische lasten, inclusief interne schaderegelingskosten (A)	Toelichting 3.7.1	1 147	1 081
/			
Verdiende verzekeringspremies (B)	Toelichting 3.7.1	1 976	1 841
+			
Bedrijfskosten (C)	Toelichting 3.7.1	625	565
/			
Geboekte verzekeringspremies (D)	Toelichting 3.7.1	2 025	1 875
= (A/B)+(C/D)		88,9%	88,9%

In 2H 2021 waren de verzekeringstechnische lasten sterk negatief beïnvloed door verschillende overstromingen in België (geschatte impact op -87 miljoen euro na herverzekering).

Solvabiliteitsratio

Een maatstaf voor de solvabiliteit van de verzekeringsactiviteiten, berekend volgens Solvency II.

(In miljoenen euro)	31-12-2022	31-12-2021
Beschikbaar kapitaal	3 721	4 075
Kapitaalvereiste	1 833	2 029
Solvency II ratio	203%	201%
Solvabiliteitssurplus	1 888	2 046

Verklaring van de verantwoordelijke personen

“Ik, Luc Popelier, chief financial officer van KBC Verzekeringen, verklaar namens het Directiecomité van KBC Verzekeringen NV dat, voor zover mij bekend, de jaarrekeningen, die zijn opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor jaarrekeningen, een getrouw beeld geven van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten van KBC Verzekeringen NV en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, en dat het jaarverslag een getrouw overzicht geeft van de ontwikkeling, de resultaten en de positie van KBC Verzekeringen NV en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, alsook een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee zij geconfronteerd worden.”